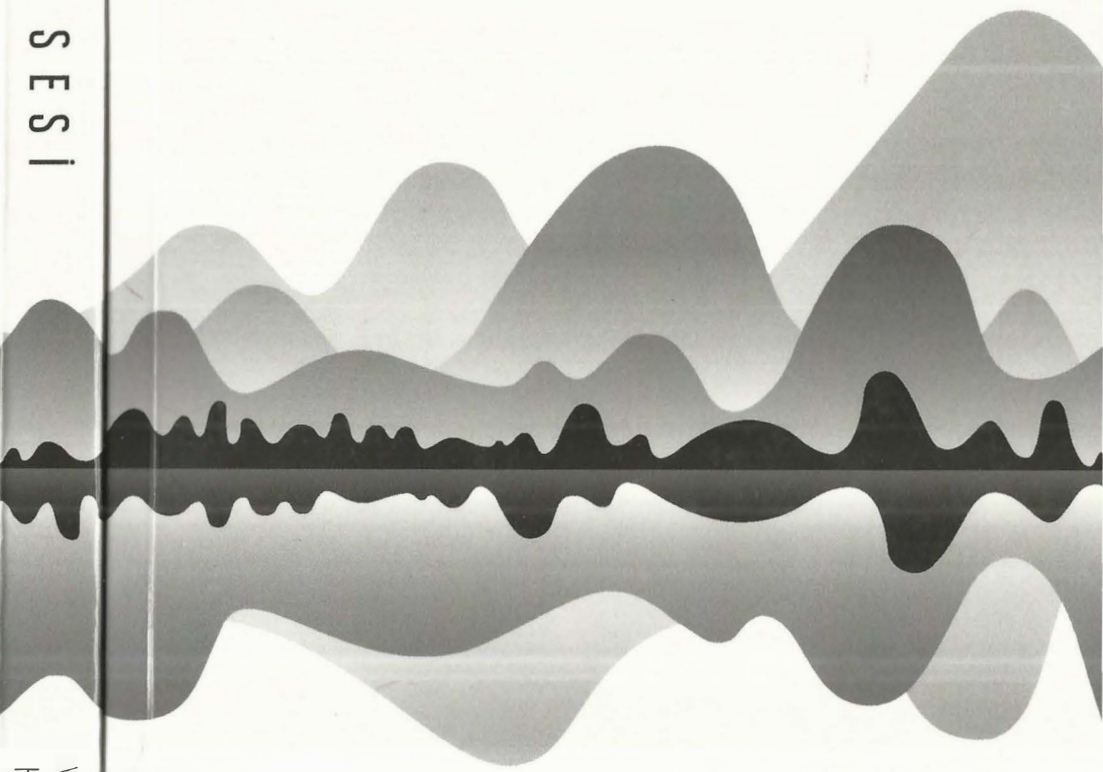
Dünya Edebiyatı / Roman

DAĞIN SESİ

1968 Nobel Edebiyat Ödülü

YASUNARİ KAVABATA

DK

DAĞIN SESİ

YASUNARİ KAVABATA

DK

Dağın Sesi

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN YASUNARİ KAVABATA KİTAPLARI

Bin Beyaz Turna
Karlar Ülkesi
Kiraz Çiçekleri

DAĞIN SESİ

Orijinal adı: Yama no Oto
© 1954, The Heirs of Yasunari Kavabata
Yazan: Yasunari Kavabata
İngilizceden çeviren: Dost Körpe

Türkçe yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.
1. baskı / Kasım 2010 / ISBN 978-605-111-877-2
Sertifika no: 11940

Kapak tasarımı: Geray Gençer
Baskı: Vesta Ofset Matbaacılık / Mahmutbey Mahallesi, Deve Kaldırım Caddesi, Gelincik Sokak, No: 6/4 Mahmutbey / Bağcılar - İSTANBUL
Tel: (212) 445 72 52

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.
19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 1 Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL
Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16
www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Dağın Sesi

Yasunari Kavabata

Çeviren: Dost Körpe

DK DOĞAN KİTAP

Dağın sesi

1

Alnı biraz kırışık, ağzı aralık olan Ogata Şingo'nun düşünceli bir edası vardı. Belki de bir yabancıya öyle görünmezdi. Bir şeye üzülmüş gibi görünebilirdi daha çok.

Oğlu Şuiçi durumun farkındaydı. Bu, öyle sık gerçekleşen bir şeydi ki, pek önemsemiyordu.

Babasının sadece düşünmekle kalmadığının farkındaydı. Babasının bir şeyi anımsamaya çalıştığını biliyordu.

Şingo şapkasını çıkardı ve sağ elinde dalgınca tutarak dizinin üstüne bıraktı. Şuiçi şapkayı üstlerindeki rafa koydu.

"Bir düşüneyim. Nerede kalmıştım acaba?" Şingo böyle zamanlarda konuşmakta zorlanırdı. "Geçenlerde giden hizmetçi kızın adı neydi?"

"Kayo'yu mu diyorsun?"

"Kayo. Evet, o. Peki ne zaman gitmişti?"

"Geçen perşembe. Yani beş gün önce."

"Beş gün önce mi? İşi bırakalı daha beş gün olmuş, bense hakkında hiçbir şey hatırlayamıyorum."

Şuiçi babasının gösterisini biraz abartılı buldu.

"Kayo... işi bırakmadan iki üç gün önceydi sanırım. Yürüyüşe çıktığımda ayağım su toplamıştı ve 'galiba mantar kaptım' demiştim. 'Ayağınız pişmiş' demişti. Bu hoşuma gitmişti. Kibar, eski moda bir tınısı vardı. Çok hoşuma gitmişti. Ama şimdi düşünüyorum da, ayağımın şiştiğini söylemişti galiba. Söyleyiş tarzı tuhaftı. 'Ayağınız pişmiş' desene."

"Ayağınız pişmiş."

"Şimdi de 'Ayağınız şişmiş' de."

"Ayağınız şişmiş."

"Tahmin ettiğim gibi. Aksanı yüzünden yanlış söylemiş."

Taşralı olan Şingo, standart Tokyo ağzı konusunda asla emin olamazdı. Şuiçi ise Tokyo'da büyümüştü.

"Söyleyiş tarzı çok hoştu, çok kibar ve zarifti, 'Ayağınız pişmiş' dediğini sandığımda. Holde duruyordu. Asıl söylediğiniyse daha yeni anladım ve kızın adını bile hatırlayamıyorum. Giysilerini, yüzünü hatırlayamıyorum. Yanımızda altı ay kadar kalmıştı galiba, değil mi?"

"Aşağı yukarı." Böyle sorunlara alışık olan Şuiçi, babasına şefkat göstermiyordu.

Şingo da böyle şeylere alışıktı, yine de korkuya benzer bir hisse kapılmıştı. Ne kadar uğraşırsa uğraşsın, o kızı zihninde canlandıramıyordu bir türlü. Bazen duygusallıkla ortaya çıkan böylesi nafile arayışlar olurdu.

Şimdi de öyle oldu. Sanki Kayo holde, hafifçe öne eğik bir halde durmuş, Şingo'ya ayağının piştiğini söyleyerek onu avutuyordu.

Şingo yanlarında altı ay çalışmış o kıza dair bu iki kelimeyi anımsıyordu o kadar. Bir hayatın yitirildiğini hissediyordu.

2

Şingo'nun karısı Yasuko altmış üç yaşındaydı, ondan bir yaş büyüktü.

Bir oğulları, Fusako adlı bir kızları ve Fusako'nun kızları olan iki torunları vardı.

Yasuko yaşına göre genç görünürdü. İnsan onun kocasından yaşlı olduğunu tahmin edemezdi. Gerçi Şingo da çok yaşlı görünmüyordu ya. Birbirlerine uygun görünürlerdi; Şin-

go'nun karısından birazcık daha yaşlı görünmesi onlara sıradan bir çift havası verirdi. Yasuko ufak tefek olsa da güçlü kuvvetliydi.

Yasuko güzel değildi. Gençliklerinde kocasından daha yaşlı görünürdü ve onunla birlikte ortalıkta görülmeyi sevmezdi.

Şingo, Yasuko'nun kaç yaşındayken kendisinden genç görünmeye başladığını bilmiyordu. Ellilerinin ortalarında başlamıştı herhalde. Kadınlar genellikle erkeklerden daha çabuk yaşlanır, oysa onlarda tam tersi olmuştu.

Şingo geçen sene, ikinci altmış senelik çemberine girdiği sene, kan tükürmüştü; kan akciğerlerinden gelmişti anlaşılan. Ancak doktora görünmemişti ve hastalığı artık geçmişti. Tekrarlamamıştı.

Şingo'nun birden yaşlanması gibi bir durum da olmamıştı. Cildi o zamandan beri sanki daha da gerginleşmişti ve yattığı iki haftalık süre boyunca gözlerine, dudaklarına renk gelmişti.

O yaşta kan tükürmek, kendinde tüberküloz semptomları görmemiş olan Şingo'nun moralini epey bozmuştu. Muayeneyi reddetmesinin sebeplerinden biri buydu. Şuiçi'ye göreyse tek sebep yaşlandığını kabullenmemesiydi. Şingo bunu kabul edemiyordu.

Yasuko yatakta top patlasa uyanmayan biriydi. Şingo bazen gecenin bir vakti horlayarak kendisini uyandırdığı için onu azarlamak isterdi. Yasuko on beş-on altı yaşlarından beri horlamaktaydı anlaşılan ve ebeveyni bu alışkanlığını ortadan kaldırmak için ellerinden geleni yapmışlardı; Yasuko evlenince horlaması kesilmişti. Elli yaşından sonraysa tekrar başlamıştı.

Şingo horultuları durdurmak için karısının burnunu sıkardı. Bu işe yaramazsa, kadının boğazına sarılıp onu sarsardı. Keyifsiz gecelerinde, çok uzun zamandır birlikte yaşadığı o yaşlanmış bedenden tiksinirdi.

Bu gece keyifsizdi. Işığı açıp karısına profilden baktı ve

onun boğazına yapıştı. Karısı biraz terlemişti.

Şingo karısına sadece horladığında dokunuyordu. Bu durum çok keyfini kaçırmış gibiydi.

Yastığının yanındaki bir dergiyi aldı. Sonra oda sıcak olduğundan, kalkıp bir panjuru açtı ve panjurun yanına oturdu.

Ay parlaktı.

Gelininin giysilerinden biri dışarıda asılıydı ve sevimsiz bir grilikteydi. Belki de gelin çamaşırları içeri almayı unutmuştu veya gece çiyini toplasın diye terden ıslanmış bir elbiseyi dışarıda bırakmıştı.

Bahçede böcekler ötüyordu. Soldaki kiraz ağacının gövdesinde çekirgeler vardı. Çekirgelerin öyle gıcırtılı sesler çıkarabildiklerini bilmiyordu; oysa çıkarabiliyorlardı işte.

Çekirgelerin bazen kâbus görüp görmediklerini merak etti.

Bir çekirge uçarak cibinliğin kenarına kondu. Şingo'nun eline aldığı çekirge ses çıkarmadı.

"Dilsizmiş." Ağaçtan sesleri gelen çekirgelerden olamazdı.

Şingo, ışığa kapılıp geri dönmesin diye çekirgeyi var gücüyle ağacın tepesine fırlattı. Çekirgeyi bırakırken elinde hiçbir şey hissetmedi.

Panjuru tutarak ağaca baktı. Çekirge oraya mı konmuştu, yoksa uçmuş muydu, anlayamadı. İki yanda göz alabildiğine uzanan mehtaplı gecenin engin bir derinliği vardı.

Ağustos henüz yeni başlasa da sonbahar böcekleri şimdiden ötüyordu.

Yapraklardan çiy damladığını duyar gibi oldu.

Sonra dağın sesini işitti.

Rüzgârsız bir geceydi. Ay neredeyse dolunaydı, ama dağın çevresindeki ağaçlar, nemli ve sıcak havada bulanık görünüyordu. Ancak hareketsizlerdi.

Sundurmanın yanındaki eğreltiotunun tek bir yaprağı bile kımıldamıyordu.

Kamakura'nın bu dağlık, ücra bölgesinde geceleri bazen

denizin sesi duyulabiliyordu. Şingo belki de denizin sesini duyduğunu düşündü. Ama hayır... dağın sesiydi.

Rüzgâr gibiydi, uzaktan geliyordu, ama yer gürlemesi gibi derindendi. Şingo kulaklarının çınlıyor olabileceğini düşünerek başını salladı.

Ses kesilince birden korktu. Ölümün yaklaştığını haber almışçasına ürperdi. Kendini sakince ve kararlılıkla sorgulamak, duyduğunun rüzgârın sesi mi, denizin sesi mi, yoksa kulak çınlaması mı olduğunu bilmek istedi. Ama duyduğunun bunların sesi olmadığına emindi. Dağın sesini duymuştu.

Sanki gelip geçen bir iblis, dağın ses çıkarmasına yol açmıştı.

Gecenin nemli gölgeleriyle sarmalanmış dik yamaç, kara bir duvar gibiydi. Bir dağın o kadar küçük bir tümseğiydi ki, tümüyle Şingo'nun bahçesindeymiş gibi görünüyordu; yarısı kesilmiş bir yumurtaya benziyordu.

Arkasında ve etrafında başka dağlar da vardı, ama o ses Şingo'nun evinin ardındaki o dağdan gelmişti sanki.

Dağın zirvesindeki ağaçların arasından yıldızlar göz kırpıyordu.

Panjuru kaparken tuhaf bir anıyı hatırladı.

On gün kadar önce, yeni açılmış bir restoranda bir misafiri beklemişti. Yanında bir geyşa vardı. Misafir gecikmişti, diğer geyşa da.

"Neden kravatını çıkarmıyorsun?" demişti geyşa. "Terlemişsindir."

Şingo başıyla onaylayarak, geyşanın kravatını çıkarmasına izin vermişti.

Yakından tanıdığı bir geyşa değildi, ama kadın kravatı katlayıp Şingo'nun nişte duran ceketinin cebine koyunca, sohbet samimileşmişti.

Geyşa iki ay kadar önce, restoranı inşa eden marangozla birlikte intihar etmenin eşiğine geldiğini söylemişti. Zehir iç-

meye hazırlanırlarken kararsızlığa kapılmıştı. Yutacakları doz yeterli olur muydu?

"Marangoz bol bol zehir olduğunu söyledi. Ona ve bana yetecek kadar çok doz olduğunu iddia etti."

Ama geyşa ona inanmamıştı. İyice kararsızlaşmıştı.

"Dozu kimin ayarladığını sordum. Her kimse, bize ders olsun diye sırf hasta edecek kadar vermiş olabilirdi. Ona zehri hangi eczacıdan ya da doktordan aldığını sordum, ama söylemedi. Bu tuhaf değil mi? Birlikte ölecektik. Neden bana cevap vermiyordu? Sonuçta, her şey olup bittikten sonra kim öğrenecekti ki?"

"İyi bir hikâye" demek istemişti Şingo.

Geyşa, bu işi ancak dozu ayarlayacak birini *kendisi* bulduktan sonra yapabileceklerini söylemişti.

"Zehir yanımda."

Şingo hikâyeyi tuhaf bulmuştu. Anlatılanlardan aklında doğru dürüst kalan tek şey adamın marangoz olduğu ve restoranı inşa ettiğiydi.

Geyşa el çantasından iki paket çıkarıp Şingo'nun önünde açmıştı.

Şingo paketlere göz atmakla yetinmişti. İçlerinde zehir olup olmadığını bilmesinin yolu yoktu.

Panjuru kapatırken geyşayı düşündü.

Yatağa geri döndü. Dağın sesini duyunca kapıldığı korkuyu anlatmak için karısını uyandırmadı.

3

Şuiçi ile Şingo aynı firmada çalışıyorlardı. Oğul, babasının yardımcısı sayılırdı.

Başka yardımcılar da vardı: Yasuko ve Şuiçi'nin karısı Kikuko. Üçü birlikte çalışıyorlardı, Şingo'nun bellek gücüne destek

çıkan bir ekiptiler. Ofisteki kız da bir başka yardımcıydı.

Şingo'nun ofisine giren Şuiçi, bir köşedeki küçük sehpadan aldığı bir kitabı karıştırmaya başladı.

"Vay vay" dedi. Kızın masasına gidip açık bir sayfayı gösterdi.

"Ne o?" diye sordu Şingo gülümseyerek. Şuiçi kitabı ona götürdü.

"Burada iffet denen şeye boş verildiği sanılmasın" deniyordu söz konusu pasajda. "Bizler daha uzun sevmenin yolunu bulduk o kadar. Bir kadını sevmenin acısına katlanamayan bir erkek, bir erkeği sevmenin acısına katlanamayan bir kadın... gönül rahatlığıyla başka partnerler aramalıdır, yüreğindeki bağlılığı artırmak için."

"'Bura'dan kasıt nedir?"

"Paris. Bir romancı Avrupa gezisini anlatmış da."

Şingo atasözlerinden ve paradokslardan eskisi kadar anlamıyordu. Ancak okunan şey ona ikisi de değilmiş gibi geldi. Daha çok içe nüfuz etme gibi görünüyordu.

Şuiçi pasajdan etkilenmemişti muhtemelen. Kıza, işten çıkınca kendisiyle takılmasını istediğini belirtmenin bir yolunu bulmuştu o kadar.

Şingo, Kamakura'da trenden inerken eve Şuiçi'yle birlikte gitmeyi, belki de biraz oyalanmayı istediğini fark etti.

Otobüs tıklım tıklımdı. Yürümeye karar verdi.

Şingo dükkânın önünde dururken balıkçı ona selam verdi. Şingo içeri girdi. Karides kavanozundaki su bulanık beyazdı. Bir ıstakozu dürtükledi. Istakoz canlı olmalıydı, ama kımıldamadı. Şingo dükkânda bol bol bulunan deniz salyangozlarından almaya karar verdi.

Ancak kaç tane istediği sorulunca aklı karıştı.

"Şey, üç tane ver. En irilerinden."

"Hazırlayayım mı efendim?"

Balıkçı ile oğlu kabukların içindeki etleri kasap bıçakla-

rıyla çıkardılar. Şingo kabuğa sürtünen bıçak seslerinden hoşlanmadı.

Adam eti yıkayıp keserken, dükkânın önünde iki kız durdu.

"Ne vereyim?" diye sordu balıkçı, etleri dilimlemeyi sürdürerek.

"Ringa."

"Kaç tane?"

"Bir."

"Bir mi?"

"Evet."

"Sadece bir mi?"

Ringalar çok küçük olmasa da, golyan balığından biraz daha büyüktü o kadar. Ancak kız bu hoşnutsuzluk belirtisine pek aldırmamış gibiydi.

Adam ringayı bir kâğıt parçasına sardıktan sonra kıza verdi.

"Ama balığa ihtiyacımız yoktu ki" dedi kızın yanındaki diğer kız, onu dirseğiyle dürterek.

"Cumartesi günü de bulabilir miyiz acaba?" dedi diğeri. Istakozlara bakıyordu. "Erkek arkadaşım seviyor."

İkinci kız karşılık vermedi.

Şaşıran Şingo bir bakış atmaya cesaret etti.

Kızlar yeniyetme fahişelerdendi, sırtları açıktı, ayakkabıları bezdi, vücutları güzeldi.

Balıkçı dilimlenmiş etleri kesme tahtasının üstünde topladıktan sonra üçe ayırıp kabuklara gerisingeri tıkıştırmaya başladı.

"Bunların sayıları giderek artıyor. Burada, Kamakura'da bile."

Kabalığı Şingo'ya çok tuhaf geldi. "Ama gayet düzgün davranıyorlardı" dedi neye itiraz ettiğini bilmeden.

Adam etleri kabuklara özensizce gerisingeri tıkıştırıyordu; Şingo'ya göre et parçaları birbirine öyle karışmıştı ki, hangisinin hangi kabuktan çıktığını bulmak güç olurdu.

Çok küçük ayrıntıların farkına varıyordu.

Günlerden perşembeydi. Cumartesiye iki gün kalmıştı, ama bugünlerde ıstakoz bulmak kolaydı. O görgüsüz kızın Amerikalı arkadaşına nasıl ıstakoz hazırlayacağını merak etti. Istakoz ister kızartılsın, ister haşlansın veya fırında pişirilsin, sonuçta sade ve bayağı bir yiyecekti.

Şingo o kızlardan hoşlanmıştı ve o anda belli belirsiz bir ümitsizlik duygusu sarmıştı içini.

Ailesi dört kişilikti, oysa sadece üç deniz salyangozu almıştı. Bunu Kikuko'yu önemsemediği için yapmış değildi, Şuiçi'nin akşam yemeğine gelmeyeceğinin farkındaydı o kadar. Şuiçi'yi aklından silivermişti.

Biraz ilerideki bir bakkaldan gingko aldı.

4

Şingo'nun eve giderken yiyecek alması sıradışıydı, ama Yasuko ile Kikuko şaşırmış gibi görünmüyorlardı.

Onunla birlikte gelmesi gereken Şuiçi'nin yanında olmayışı konusundaki düşüncelerini gizlemek istiyor olabilirlerdi.

Satın aldıklarını Kikuko'ya veren Şingo, onun peşinden mutfağa girdi.

"Biraz su lütfen, azıcık şekerli." Musluğa kendisi de gitti.

Lavaboda karidesler ile ıstakozlar vardı. Bu rastlantı karşısında afalladı. Balıkçıda ikisinden de görmüş ama almayı düşünmemişti.

"Renkleri iyi" dedi. Istakozlar taze görünüyordu.

Kikuko bir gingko yemişini bir bıçağın sapıyla kırdı.

"İyi düşünceydi, ama korkarım işe yaramazlar."

"Öyle mi? Bana da biraz bayat geldiler."

"Marketi arayıp söyleyeyim."

"Boş ver, uğraşma. Ama bunca kabuklu deniz hayvanı var-

ken... benim getirdiklerim çok mütevazı kaldı."

"Deniz kenarında restoran açabiliriz." Kikuko biraz alaycı bir edayla dilinin ucunu gösterdi. "Şimdi, bir bakalım. Bunları kabuklarıyla birlikte haşlayabiliriz. Yani belki de ıstakozları fırına atmalı, karidesleri de kızartmalıyız. Çıkıp biraz mantar alayım. Ben dışarıdayken siz de bahçeden patlıcan getirir misiniz?"

"Seve seve."

"Küçük olsunlar. Biraz da adaçayı getirin. Sırf karidesler yeter mi acaba?"

Kikuko masaya sadece iki deniz salyangozu getirdi.

"Ama bir tane daha olmalı" dedi Şingo biraz şaşırarak.

"Ah, yapmayın. Sizin ikinizin dişleriniz kötü dedeciğim... bir taneyi güzel güzel paylaşırsınız diye düşündüm."

"Etrafta torunlarımı görmüyorum."

Yasuko başını eğip sırıttı.

"Özür dilerim." Kikuko hemen kalkıp, üçüncüyü getirmek için mutfağa gitti.

"Kikuko'nun söylediğini yapalım" dedi Yasuko. "Birini güzel güzel paylaşalım."

Şingo, Kikuko'nun sözlerinin akıllıca olduğunu düşündü. Sanki kendi yaşadığı sorun, üç ya da dört tane alma meselesi böylece çözülmüş olacaktı. Kikuko'nun inceliği ve ustalığı yabana atılacak gibi değildi.

Kikuko birini Şuiçi'ye ayıracağını veya birini kendisinin Yasuko'yla paylaşacağını da söyleyebilirdi. Belki de bu olasılıkları aklından geçirmişti.

"Peki ama balıkçıda sadece üç tane mi kalmıştı?" diye sordu, böyle ince meselelerin farkına varmayan Yasuko. "Üç tane getirmişsin, ama biz dört kişiyiz."

"Bu kadar yeter. Şuiçi eve gelmedi."

Yasuko alaycı bir tavırla gülümsemeye çalıştı, ama belki de yaşlılığı yüzünden bunu beceremedi.

Kikuko ne üzülmüş göründü ne de Şuiçi'ye ne olduğunu sordu.

Sekiz kardeşin en küçüğüydü.

Diğer yedisi de evliydiler ve bir sürü çocukları vardı. Şingo bazen onun doğurganlıkta ailesine çekmiş olması gerektiğini düşünürdü.

Kikuko, kardeşlerinin isimlerini Şingo'nun hâlâ öğrenmemesinden yakınırdı. Şingo hele onun yeğenleriyle kuzenlerinin isimlerini hiç hatırlamıyordu. Kikuko, annesinin artık çocuk istemediği, hatta artık çocuk yapabileceğini sanmadığı bir zamanda doğmuştu. Hatta kadın ilerlemiş yaşından ötürü çok utanmış ve kürtajı düşünmüştü. Zor bir doğum olmuştu. Kikuko'nun kafasının forsepslerle tutulması gerekmişti.

Kikuko, Şingo'ya bunları annesinden öğrendiğini söylemişti. Şingo, bir annenin kızına böyle şeyler söylemesini veya bir kızın bunları kayınpederine anlatmasını anlamakta zorlanıyordu.

Kikuko alnındaki belli belirsiz bir yara izini göstermek için saçını geriye yatırmıştı.

Sonrasında Şingo o yara izini her görüşünde Kikuko'ya biraz daha yakınlaştığını hissetmişti.

Yine de Kikuko ailenin gözbebeği gibi yetiştirilmişti anlaşılan. Şımarık sayılmazdı, ama sevgi bekler gibiydi. Ayrıca biraz zayıf bir tarafı vardı.

Kikuko eve gelin olarak geldiğinde Şingo onun omuzlarını hafifçe ve zarif bir şekilde oynattığını fark etmişti. Bunu hayat dolu, genç birinin işvesi olarak görmüştü.

Onun zarif bedeni, Şingo'ya Yasuko'nun ablasını anımsatıyordu.

Şingo çocukluğundan beri onu çok çekici bulurdu. Onun ölümünden sonra Yasuko çocuklara bakmaya gelmişti. Yasuko, ablasının yerini almak istercesine bu işe canla başla sarılmıştı. Yakışıklı bir adam olan eniştesinden hoşlandığı doğ-

ruydu, ama aynı zamanda ablasını çok severdi; ablası o kadar güzel bir kadındı ki, ikisinin aynı anneden doğduklarına inanmak güçtü. Ablası ile eniştesi Yasuko'ya başka bir dünyanın sakinleriymiş gibi gelirlerdi.

Yasuko, eniştesi ile çocuklar için çok emek vermişti, ama adam onun hislerine tamamen kayıtsızmış gibi davranmıştı. Kendini sefahate vermişti, Yasuko'nun payına düşense kendini kurban etmek olmuştu.

Sonra Şingo onunla evlenmişti.

Aradan geçen otuz yıldan fazla süreden sonra, Şingo bu evliliğin bir hata olduğunu düşünmüyordu. Uzun bir evlilikte başlangıç belirleyici olmazdı her zaman.

Yine de ablanın imgesi ikisinin de zihnine kazınmıştı. Ondan bahsetmeseler de unutmamışlardı.

Kikuko'nun eve gelişinden beri Şingo'nun anılarında arada sırada şimşek gibi parıltılar belirmesinde sağlıksız bir taraf yoktu.

Şuiçi'nin, henüz onunla evleneli iki sene bile olmamışken başka bir kadın bulması Şingo'yu biraz şaşırtmıştı.

Taşrada büyümüş Şingo'nun tersine Şuiçi aşk ve şehvet konusunda tatminsiz kalmış gibi görünmüyordu. Şingo, oğlunun ilk kez ne zaman bir kadınla birlikte olduğunu bilmiyordu.

Şingo, Şuiçi'nin şimdi birlikte olduğu kişinin bir iş kadını, belki de bir çeşit fahişe olduğuna emindi.

Şuiçi'nin ofisteki kadınlarla ilişkilerinin iş çıkışında dans etmekten öteye gitmediğinden ve sadece kendisini kandırmaya yönelik olduğundan şüpheleniyordu.

Her halükârda o kadın şimdi karşısında duran kız gibi bir ev kızı değildi şüphesiz. Şingo bir şekilde bunu Kikuko kadar hissetmişti. Bu iş başladığından beri, Kikuko ile Şuiçi'nin ilişkisi olgunlaşmıştı. Kikuko'nun vücudunda bir değişim olmuştu.

Şingo geceleyin uyanınca –kabuklu deniz hayvanları ye-

dikleri geceydi– Kikuko'nun sesini daha önce duymadığı bir şekilde işitti.

Onun Şuiçi'nin metresinden habersiz olduğundan şüphelendi.

"Ve baba, bir kabuklu deniz hayvanıyla özür diledi" diye mırıldandı kendi kendine.

Kikuko diğer kadın hakkında bir şey bilmediği halde, nasıl birtakım şeyleri sezebiliyordu?

Şingo uyuyakaldı ve birden şafak söktü. Gazeteyi almaya gitti. Ay hâlâ yüksekteydi. Şingo haberlere göz attıktan sonra tekrar uyudu.

5

Trende etrafındakileri ite kaka ilerleyen Şuiçi, koltuğunu peşinden gelen Şingo'ya verdi.

Sonra akşam gazetesini uzattı ve cebinden Şingo'nun çift odaklı gözlüğünü çıkardı. Şingo'da da bu gözlükten bir tane vardı, ama genellikle yanına almayı unuturdu. Şuiçi'ye yedek bir tane verilmişti.

Şuiçi gazetenin üzerinden eğildi. "Bugün Tanizaki bir sınıf arkadaşının iş aradığını söyledi. Bir hizmetçi kıza ihtiyacımız var biliyorsun. Bu yüzden ona iş verebileceğimizi söyledim."

"Ortalıkta Tanizaki'nin bir arkadaşının dolanması biraz tehlikeli olmaz mı sence?"

"Tehlikeli mi?"

"Tanizaki'den duyduklarını Kikuko'ya anlatabilir."

"Ne anlatacakmış ki?"

"Şey, işini bilen bir hizmetçi kız çalıştırmak iyi olur sanırım." Şingo tekrar gazeteye döndü.

"Tanizaki hakkımda konuşuyor mu?" diye sordu Şuiçi, Kamakura'da indiklerinde.

"Hiç konuşmuyor. Onu susturdun herhalde."

"Ha, iyi. Diyelim ki benim ile sekreterin arasında bir ilişki var. Ofiste alay konusu olurdun."

"Elbette. Ama lütfen dikkat et de Kikuko öğrenmesin."

Şuiçi gizliliğe meyilli değil gibiydi. "Tanizaki *konuşuyor* yani."

"Bir kız arkadaşın olduğunu biliyor. Sanırım seninle kendisi çıkmak istiyor."

"Olabilir. Biraz kıskanıyordur belki."

"Harika."

"İlişkiyi bitireceğim. Bitirmeye çalışıyorum."

"Seni anlamıyorum. Neyse, bir ara her şeyi anlatırsın."

"Hele bitsin."

"Kikuko'nun kulağına gitmesin."

"Çoktan öğrenmiştir belki."

Şingo susup somurttu.

Bu hali akşam yemeğinde de sürdü. Birden masadan kalkıp odasına gitti.

Kikuko ona kavun getirdi.

"Tuzu unutmuşsun" dedi Yasuko, Kikuko'nun peşinden gelerek. Birlikte sundurmada oturdular. "Kikuko seslenip durdu. İşitmedin mi?"

"Hayır. Buzlukta kavun olduğunu bilmiyordum."

"Seni duymadı" dedi Yasuko, Kikuko'ya. "Sen de seslenip durdun."

"Canı bir şeye sıkkın, o yüzden." Kikuko kaynanasına döndü.

Şingo bir an sustu. "Son birkaç gündür kulaklarımda bir terslik var galiba. Geçen gece biraz hava girsin diye panjuru açayım dedim, dağın gürlediğini işittim. Sen de horlayıp duruyordun."

Yasuko ile Kikuko dağa doğru baktılar.

"Dağlar kükrer mi?" diye sordu Kikuko. "Ama bir keresinde bir şey demiştiniz anne... hatırlıyor musunuz? Ablanız öl-

meden hemen önce baba dağın gürlediğini duymuş hani."

Şingo irkildi. Hatırlayamadığı için kendini affedemiyordu. Dağın sesini duymuştu da, bu anı neden aklına gelmemişti?

Kikuko bunu söylediğine pişman olmuştu besbelli. Güzel omuzları hareketsizdi.

Çekirgenin kanatları

1

Kızı Fusako yanında iki çocuğuyla eve geldi.

"Yenisi yolda olabilir mi?" diye sordu Şingo laf arasında, oysa büyük kızın dört, küçüğünse henüz bir yaşından yeni gün almış olduğunu ve bir başka çocuk için erken sayılabileceğini biliyordu.

"Aynı soruyu geçen gün de sormuştun." Fusako küçük çocuğu sırtüstü yatırıp kundağını açmaya başladı. "Peki ya Kikuko?"

Laf arasında sormuştu, ama bebeğe tepeden bakan Kikuko'nun yüzü birden gerginleşti.

"Bırak şunu, bir süre elleşme" dedi Şingo.

"Onun adı Kuniko, 'şu' değil. Adını sen koymadın mı?"

Kikuko'nun yüzündeki ifadeyi sadece Şingo fark etmiş gibiydi. Ancak kaygılanmadı. Çocuğun serbest kalan minik bacaklarının hareketlerine odaklanmıştı.

"Evet, bırak onu" dedi Yasuko. "Bak, gayet mutlu görünüyor. Isınmıştır." Bebeğin karnına ve kalçasına hafifçe vurarak onu gıdıkladı. "Şimdi annen ile kardeşin biraz dinlensinler mi?"

"Havlu getireyim mi?" Kikuko kapıya yöneldi.

"Kendi havlularımızı getirdik" dedi Fusako. Bir süre kalmaya niyetliydi anlaşılan.

Fusako bir bohçaya konmuş havlular ile bezleri çıkardı. Büyük çocuk, Satoko, arkasında somurtarak durmakta, ona

tutunmaktaydı. Satoko geldiklerinden beri tek kelime etmemişti. Kalın telli siyah saçı dikkat çekiciydi.

Şingo bohçayı daha önce görmüştü, ama tek hatırlayabildiği evde gördüğüydü. Zamanını hatırlamıyordu.

Fusako istasyondan yürüyerek gelmiş, Kuniko'yu sırtında taşımış, Satoko'yu elinden tutmuş, diğer eliyle de bohçayı taşımıştı. Hoş bir görüntüydü herhalde, diye düşündü Şingo.

Satoko başa çıkılması kolay bir çocuk değildi. Özellikle de annesi meşgulken sorun çıkarmak gibi bir huyu vardı.

Şingo, Kikuko'nun diğer genç kadına kıyasla formunu daha iyi korumasının Yasuko'nun canını sıkıp sıkmadığını merak etti.

Yasuko oturmuş, bebeğin üst bacağının iç tarafındaki bir kızarıklığı ovuşturuyordu. Fusako yıkanmaya gitmişti. "Bilmiyorum ama bence Satoko'dan daha uslu görünüyor."

"Babasıyla sorun çıkmaya başlamasından sonra doğdu" dedi Şingo. "Bütün bunlar Satoko'nun doğumundan sonra oldu ve onu etkiledi."

"Dört yaşında bir çocuk, olanları anlamış mıdır ki?"

"Kesinlikle anlamıştır. Ve etkilenmiştir."

"Bence o doğuştan öyle."

Bebek karmaşık hareketler yaptıktan sonra yüzükoyun dönüp sürünerek uzaklaştı ve kapıya tutunup ayağa kalktı.

"Gel ikimiz yürüyüşe çıkalım" diyen Kikuko, çocuğu ellerinden tutup yürüterek yan odaya götürdü.

Yasuko hemen Fusako'nun eşyalarının durduğu yere giderek el çantasını açtı.

"Sen ne yaptığını sanıyorsun?" diye fısıldadı Şingo, sinirden neredeyse titreyen bir sesle. "Kes şunu. Kes dedim sana."

"Neden?" Yasuko sakindi.

"Kes dedim. Ne halt ettiğini sanıyorsun sen?" Şingo'nun elleri titriyordu.

"Bir şey çalacak değilim."

"Yaptığın, çalmaktan beter."

Yasuko el çantasını bıraktı. Ancak hâlâ çantanın yanında oturuyordu. "İnsan kendi kızının hayatını merak etmez mi hiç? Belki de çocuklara şeker alacak parası bile yoktur. Durumu nasıl, öğrenmek istiyorum. Hepsi bu."

Şingo ona öfkeyle baktı.

Fusako banyodan geri döndü.

"Çantanın içine baktım Fusako" dedi Yasuko, kızı odaya girer girmez. "Baban da beni azarladı. Kabahatliysem özür dilerim."

"Kabahatlisin!" dedi Şingo öfkeyle.

Fusako'nun güvenini bu şekilde kazanmaya çalışması Şingo'nun canını iyice sıktı.

Yasuko'nun tavrına bakarak, ana kız arasında böyle şeylerin sık sık yaşanıp yaşanmadığını merak etti. Sinirden titriyordu ve üstüne yılların bitkinliği çöktü.

Fusako ona baktı. Babasının tavrı onu annesininkinden daha çok şaşırtmış olabilirdi.

"Lütfen. Bak haydi! Çekinme!" dedi, el çantasını annesinin dizinin üstüne sertçe bırakarak.

Bu tavır Şingo'yu iyice öfkelendirdi.

Yasuko el çantasını almadı.

"Aihara parasız kaçamam sanıyordu. Parasız kaçamazmışım. Ama çantada bir şey yok tabii. Haydi bak."

Hâlâ Kikuko'nun ellerini tutmakta olan Kuniko birden yere yığılıverdi. Kikuko onu kaldırdı.

Fusako bluzunu kaldırıp memesini sergiledi. Güzel bir kadın değildi, ama vücudu biçimliydi. Dik duruyordu ve sütten şişmiş memeleri sarkık değildi.

"Şuiçi dışarıda mı?" diye sordu. "Pazar günü bile mi?"

Gerginliği azaltmak için bir şey yapması gerektiğini hissetmiş gibiydi.

2

Eve varmak üzere olan Şingo başını kaldırıp bir komşu evde açmış ayçiçeklerine baktı. Bahçe kapısının üstünden sarkan ayçiçeklerinin hemen altındaydı.

Evin kızı arkasında duraksadı. Kız onu iterek yanından geçip eve girebilirdi, ama onu tanıdığından öylece durup bekledi.

"Çiçekler amma büyümüş" dedi Şingo kızı fark edince. "Çok güzeller."

Kız biraz utanarak gülümsedi. "Her bitkide sadece bir çiçek bırakıyoruz."

"Ya? Demek bu yüzden öyle kocamanlar. Çiçek açalı çok oldu mu?"

"Evet."

"Kaç gün oldu?"

Kız –on iki veya on üç yaşlarında gibiydi– yanıt vermedi. İçinden hesap yaptığı belliydi, Şingo'ya ve ardından onunla birlikte tekrar çiçeklere baktı. Bronzlaşmış yüzü toparlaktı, ama kolları ile bacakları incecikti.

Kıza yol vermeyi akıl eden Şingo sokağa baktı. İki üç bina ötede başka ayçiçekleri vardı, bunlarda her bitkiden üçer çiçek çıkmıştı. Çiçekler buradakilerin yarısı kadardı ancak.

Şingo yoluna devam ederken tekrar başını kaldırıp baktı.

Kikuko ona sesleniyordu. Hatta hemen arkasında durmaktaydı. Pazar torbasının içinden yeşil soya fasulyesi sapları çıkmıştı.

"Ayçiçeklerini mi beğendiniz?"

Kikuko'yu asıl ilgilendiren şey Şingo'nun ayçiçeklerini beğenmesinden çok eve Şuiçi'siz gelmesiydi şüphesiz. Eve varmak üzere olan Şingo, ayçiçeklerine tek başına bakıyordu.

"Güzeller" dedi Şingo. "Meşhur insanların başlarına benziyorlar."

Kikuko rahat bir edayla başını sallayıp onayladı.

Şingo bunu düşünmeden söylemişti. Öyle bir benzerlik kuruvermişti. Kendiliğinden.

Ancak öyle dedikten sonra o büyük, ağır çiçek başlarının tüm gücünü hissetti. Ne kadar düzenli, tertipli bir şekilde yaratılmış olduklarını fark etti. Taçyaprakları hakikaten taç gibiydi ve ortadaki disklerin büyük kısmı, güçbela uzamış görünen erkekorgan kümeleriyle kaplıydı. Ancak birbirleriyle çekişir gibi görünmüyorlardı. Sessiz sedasız bir şekilde sistematiktiler ve sanki güç yayıyorlardı.

Çiçekler insan kafasından büyüktü. Belki de düzenli nizamları Şingo'ya beyni çağrıştırmıştı.

İçlerindeki doğa gücü, Şingo'nun onları dev erkeklik sembolleri olarak görmesine yol açtı. Erkek olup olmadıklarını bilmiyordu, ama öyle olduklarını düşündü nedense.

Yaz güneşi solmaktaydı ve akşam havası dingindi.

Taçyaprakları altın sarısıydı, kadınlar gibi.

Ayçiçeklerinden uzaklaşırken, böyle tuhaf şeyleri Kikuko geldiği için mi düşündüğünü merak etti.

"Son birkaç gündür doğru dürüst düşünemiyorum. Ayçiçeklerini o yüzden kafalara benzettim herhalde. Benim kafam da onlar gibi net olabilse keşke. Trende düşünüyordum da... keşke insanın kafasının içini temizletip yeniletme imkânı olsa. Kafanı kesivereceksin... şey, bu biraz vahşice olur belki. Kafanı çıkarıp bir üniversite hastanesine, bir çamaşır bohçası gibi teslim edeceksin. 'Lütfen işimi halledin' diyeceksin. Hastanede kafanı temizleyip çöplerini boşaltırlarken, senin geri kalanın üç dört gün veya bir hafta mışıl mışıl uyuyacak. Yatakta sağa sola dönmeden, rüya görmeden."

"Yorgunsunuz galiba" dedi Kikuko kaygılı bir ifadeyle.

"Öyleyim. Bugün ofisime biri geldi. Sigaramdan bir nefes çekip bıraktım, sonra bir tane daha yakıp onu da bıraktım ve bir baktım ki yakılmış ve neredeyse hiç içilmemiş üç sigara duruyor. Rezil oldum."

Evet, trendeyken kafasını bir çamaşırhaneye göndermeyi düşünmüştü, ama asıl ilgisini çeken, kafasını temizletmekten çok, gövdesinin uyuması fikri olmuştu. Kafa çıkarıldı mı gövde ne güzel uyurdu. Durum apaçık ortadaydı: Yorgundu.

Bu sabah şafağa doğru iki rüya görmüştü ve ikisinde de ölüler vardı.

"Bu yaz tatil yapmayacak mısınız?"

"Kamikoçi'ye gitmeyi düşündüm. Madem kafamı emanet edebileceğim kimse yok, gidip dağlara biraz bakayım bari."

"Ah, mutlaka gidin" dedi Kikuko biraz fazla neşeli bir tavırla.

"Ama şimdi Fusako bizimle kalıyor. O da dinlenmeye geldi. Ne dersin? Sence evde mi olmam onun için daha iyidir, yoksa uzakta mı olmam?"

"Böyle iyi bir babaya sahip olduğu için onu kıskanıyorum." Kikuko pek rahat değil gibiydi.

Şingo, Kikuko'yu oyalamaya mı, dikkatini dağıtmaya mı, evine dönerken yanında oğlunun bulunmadığı gerçeğini unutturmaya mı çalıştığını merak etti. Bilinçli olarak böyle bir niyeti yoktu; yine de merak etti.

"Dalga mı geçiyorsun?" diye sordu.

Sert konuşmamıştı, ama Kikuko şaşırmış gibiydi.

"Fusako'ya bir bak da ondan sonra bana iyi bir baba olduğumu söyle."

Kikuko kulaklarına kadar kızardı. "Fusako'nun hali sizin suçunuz değil" dedi. Şingo onun sesinde teselli buldu.

3

Şingo sıcak havada bile soğuk içeceklerden hoşlanmazdı. Yasuko ona soğuk içecek vermezdi ve yıllar geçtikçe bu durumu kanıksamışlardı.

Şingo sabahları kalkınca ve akşamları eve dönünce bir kâse çay içerdi. Kikuko her zaman ona çayını getirirdi.

Ayçiçeklerine baktıktan sonra eve döndüklerinde Kikuko hemen onun çayını getirmeye koştu. Şingo çayın yarısını içti, pamuklu bir kimono giydi ve kâsesini alıp yudumlayarak sundurmaya çıktı. Peşinden gelen Kikuko soğuk bir havluyla sigaralar getirdi ve biraz daha çay koydu. Sonra gidip Şingo'nun gözlüğü ile akşam gazetesini getirdi.

Şingo bahçeye baktı. Yüzünü sildikten sonra gözlüğü takmak çok zahmetli geldi.

Çimenler boz bulanık ve bakımsızdı. Diğer uçtaki Japon tırfılları ile bataklık sazları öyle gürdü ki neredeyse yabani gibiydiler.

Ötede kelebekler vardı. Şingo onların yaprakların arasındaki boşluklardan titreşerek geçtiğini görebiliyordu, sayıları birden fazlaydı kesinlikle. Japon tırfıllarına mı konacaklarını, yoksa arkasından mı çıkacaklarını görmek için bekledi. Oysa yaprakların arasından titreşerek geçmeyi sürdürdüler.

Şingo çalıların ardında bir çeşit özel, küçük dünya bulunduğunu hissetmeye başladı. Tırfıl yapraklarının ardındaki kelebek kanatları ona çok güzel göründü.

Bir ay önce bir gece, ay neredeyse dolunayken, tepenin doruğundaki ağaçların arasından gördüğü yıldızları düşündü.

Yasuko çıkıp yanına oturdu.

"Şuiçi yine mi geç gelecekmiş?" diye sordu kendini yelleyerek.

Başıyla onaylayan Şingo bahçeye bakmayı sürdürdü. "Çalıların ardında kelebekler var."

Ancak kelebekler, Yasuko tarafından görülmekten hoşlanmamışçasına Japon tırfıllarının ardına uçtular. Üç taneydiler.

"Kuyruklu kelebekler."

Kuyruklu kelebeklere göre küçüktüler ve renkleri biraz bulanıktı.

Ahşap çitin üstünden çaprazlama geçip, yan bahçedeki çam ağacına gittiler. Dikey bir sıra oluşturarak, sırayı ve aralarındaki mesafeyi bozmadan, ağacın ortasından tepesine çıktılar. Ağaç bakımsızdı ve bahçe ağaçları gibi biçimlendirilmiş değildi.

Bir an sonra, beklenmedik bir taraftan gelen bir başka kuyruklu kelebek bahçeyi yatay kat ederek Japon tırfıllarının hemen üstünden geçti.

"Bu sabah ölülerle ilgili iki rüya gördüm. Tatsumiya'daki yaşlı adam bana erişte ikram etti."

"Yemedin, değil mi?"

"Yememem mi gerekiyordu?" Şingo rüyada bir ölünün verdiği yiyeceği yemenin, rüya gören kişinin öleceği anlamına mı geldiğini merak etti. "Pek hatırlamıyorum. Yemedim galiba. Eriştenin soğuk olduğunu hatırlıyorum."

Eriştelerin rengini bile hatırlıyordu; dışı siyah, içi kırmızı lake bir bambu tepsiye konmuşlardı.

Ancak renklerini rüyasında mı gördüğünü, yoksa uyandıktan sonra mı bu renkleri yakıştırdığını bilmiyordu. Her halükârda erişteler zihninde netti, diğer her şey bulanık olsa da.

Yere bir porsiyon erişte konmuştu ve Şingo onun yanında ayakta durmuştu sanki. Esnaf ile ailesi oturmaktaydılar galiba. Sanki kimsenin oturacak minderi yoktu. Tuhaf bir şekilde sadece Şingo ayakta durmuş gibiydi. Bu kadarını hatırlayabiliyordu, ama ancak hayal meyal.

Birdenbire uyanınca rüyayı net bir şekilde hatırlamıştı. Sonra tekrar uyuyup sabah uyanınca daha da net hatırlamıştı. Oysa şimdi neredeyse tamamen unutmuştu. Erişteler aklında kalsa da, öncesinde ve sonrasında olanları anımsayamıyordu.

Rüyadaki adam üç dört yıl önce, yetmiş yaşlarında ölmüş bir doğramacıydı. Eski kulağı kesiklerden bir marangoz olduğundan Şingo onu çok severdi ve adama bol bol sipariş vermişti. Yine de adamla, onu ölümünden bunca zaman sonra

rüyasında görecek kadar yakın arkadaşlık kurmamıştı.

Şingo'ya erişteler dükkânın arka tarafındaki evde belirmiş gibi geliyordu. Her ne kadar belki bazen dışarıda durup o ihtiyar adamla konuşmuşsa da, arka odalara girdiğini anımsamıyordu. Rüyasında neden erişte gördüğünü merak ediyordu.

İhtiyar adamın altı çocuğu vardı, hepsi kızdı.

Şingo rüyada bir kızla yatmıştı, ama şimdi, akşam vakti, yattığı kişinin o adamın kızlarından biri olup olmadığını hatırlayamıyordu.

Birisine dokunduğunu net hatırlıyordu, ama kime dokunduğu konusunda hiçbir fikri yoktu. İpucu olabilecek bir şey bile hatırlamıyordu.

Uyandığında o kişinin kimliğini bildiğini ve tekrar uyuyup uyandığında belki de bilmeyi sürdürdüğünü hissediyordu. Ama şimdi, akşam vakti, hiçbir şey hatırlayamıyordu.

O rüya ihtiyar doğramacıyla ilgili rüyanın devamı olduğundan, yattığı kızın o adamın kızlarından biri olup olmadığına karar vermeye çalıştı. Bir sonuca ulaşamıyordu. Tatsumi'nin kızlarının yüzlerini bile zihninde canlandıramıyordu.

O rüyanın bir devamı olduğu kesindi; ama erişte lerden önce ve sonra neler olduğunu bilmiyordu. Uyandığında zihnindeki en net görüntünün erişteler olması muhtemel geliyordu şimdi. Oysa kızla temasa geçmenin şokuyla uyanmış olması rüya kanunlarına daha uygun düşmez miydi?

Gerçi kendisini uyandıracak kadar yoğun hislere kapılmamıştı elbette.

Bu konuda da rüyadan geriye net bir şey kalmamıştı. Yitip gitmiş o kızı geri getiremiyordu; geride fiziksel bir uyumsuzluk, fiziksel temas eksikliği kalmıştı o kadar.

Şingo gerçek hayatta öyle bir kadınla herhangi bir tecrübe yaşamış değildi. Onu tanımamıştı, ama her halükârda önemsiz bir kız olduğundan, gerçek hayatta görüşmüş olamazlardı.

Altmış iki yaşındayken cinsel rüyalar görmemesi tuhaf olmazdı, ama o rüyanın yavanlığı aklını karıştırıyordu şimdi.

Hemen uyuyup bir rüya daha görmüştü.

Şişman, yaşlı Aida, elinde yarım galonluk bir sake şişesiyle gelmişti. Şimdiden epey içmiş gibiydi. Kırmızı suratının gözenekleri açılmıştı.

Şingo rüyanın ancak bu kadarını anımsıyordu. Rüyanın bu evde mi, yoksa eskiden yaşadığı bir evde mi geçtiğini bilmiyordu.

Aida on yıl kadar önce Şingo'nun şirketinde müdürdü. Geçen senenin sonuna doğru felç olup ölmüştü. Son yıllarında zayıflamıştı.

"Sonra bir rüya daha gördüm. Bu seferkinde Aida elinde bir şişeyle eve geldi."

"Bay Aida mı? Ama bu tuhaf. Bay Aida içmezdi ki."

"Haklısın. Astımı vardı ve inme inince balgam yüzünden öldü. Ama içmezdi. Elinde bir ilaç şişesiyle ortalarda dolanırdı hep."

Oysa cesur bir şamatacı gibi bir rüyaya dalıvermişti. Şingo onu net hatırlıyordu.

"Bay Aida'yla kafaları çektin mi peki?"

"Bir yudum bile içmedim. Aida bana doğru yürüyordu, ama oturmasına fırsat kalmadan uyandım."

"Rüyada ölü insanlar görmek hoş değil."

"Belki de benim için geldiler."

Arkadaşlarının çoğunun öldüğü bir yaştaydı. Belki de rüyasında ölüler görmesi doğaldı.

Ancak ne ihtiyar doğramacı ne de Aida ona ölü gibi görünmüşlerdi. Rüyalarına canlı insanlar olarak gelmişlerdi.

İkisinin de rüyalardaki halleri hâlâ belirgin bir şekilde aklındaydı. O iki adama ilişkin normal anılarına kıyasla çok net görüntülerdi bunlar. Rüyadaki Aida'nın yüzü, gerçek hayatta asla olmadığı şekilde içkiden kızarmıştı; Şingo açılmış

gözenekler gibi ayrıntıları bile hatırlıyordu.

Diğer ikisini çok iyi hatırlamasına karşın neden kendisine dokunan kızın yüzünü zihninde canlandıramıyor, onun kimliğini hatırlayamıyordu?

Suçluluk hissi yüzünden bilerek mi unuttuğunu sorguladı. Ama öyle olmamıştı sanki. Belirgin bir cinsel hayal kırıklığından fazlasını yaşayacak kadar uyanık kalmamıştı.

Bunu bir rüyada yaşamak çok ilginç gelmiyordu.

Rüyanın bu kısmından Yasuko'ya bahsetmedi.

Kikuko ile Fusako akşam yemeği hazırlıyorlardı. Mutfaktan gelen seslerini duyabiliyordu. Biraz fazla ses çıkarıyorlardı sanki.

4

Her gece çekirgeler kiraz ağacından uçarak iniyordu.

Şingo ağacın gövdesine yürüdü.

Çırpılan kanatların sesiyle sarmalanmış halde yukarı baktı. Çekirgelerin sayısına ve kanat seslerine şaşırmıştı. Sanki bir serçe sürüsü havalanmıştı.

Büyük ağaca bakarken, çekirgeler havalanıyordu.

Gökyüzündeki bütün bulutlar hızla doğuya gitmekteydiler. Hava tahminine göre en kötü gün, ilkbaharın başlangıcından sonraki iki yüz onuncu gün[1] yağışsız geçecekti, ama Şingo havanın rüzgârlı ve yağmurlu olacağından, soğuyacağından şüpheleniyordu.

"Bir şey mi oldu?" dedi yanına gelen Kikuko. "Çekirgelerin sesini duyunca merak ettim."

"İnsan kaza oldu sanıyor, değil mi? Ördek gibi, kaz gibi kanat çırpıyorlar."

Kikuko bir tığ ile kırmızı bir iplik tutuyordu. "Kanat sesi

1. Eylül başı.

yüzünden değil. Birden tiz bir ses çıktı, sanki bir şey çekirgeleri tehdit ediyormuş gibi."

"Onu fark etmedim."

Kikuko'nun geldiği odaya baktı. Odaya Yasuko'nun eski bir yeleğinden bozma bir çocuk giysisinin parçaları saçılmıştı. "Satoko hâlâ çekirgelerle oynuyor mu?"

Kikuko başıyla onayladı. Dudakları sessizce "Evet" der gibi oldu.

Bir şehir çocuğu olan Satoko, çekirgeleri tuhaf ve ilginç buluyordu; ayrıca oyunlara doğuştan meyilliydi. Fusako kendisine oynasın diye bir çekirge verdiğinde, başta korkmuştu. Sonra Fusako çekirgenin kanatlarını kesmişti ve artık çocuk ne zaman bir çekirge yakalasa en yakındaki kişiye, Kikuko veya Yasuko ya da herhangi birine koşup kanatlarını kestiriyordu.

Yasuko bunu yapmaktan nefret ediyordu.

Fusako'nun eskiden böyle bir kız olmadığını homurdanıyordu. Kızının huyunu kocası bozmuştu.

Yasuko bir kırmızı karınca sürüsünün kanatsız bir çekirgeyi sürüklediğini görünce bembeyaz kesilmişti.

Normalde böyle şeylerden etkilenen biri değildi. Şingo hem şaşırmış hem de rahatsız olmuştu.

Yasuko'nun zehirli bir gazdan kaçarcasına geri çekilmesi, kötü bir önseziden kaynaklanıyordu belki. Şingo asıl sorunun çekirgeler olmadığından şüphelenmişti.

Satoko inatçı bir çocuktu ve başvurduğu yetişkin pes edip de kanatları kestikten sonra etrafta dolanırdı. Sonra kanatları yeni kesilmiş böceği saklamak istercesine ciddi, karanlık gözlerle bahçeye atardı. Yetişkinlerin kendisini gözlediklerini bilirdi.

Fusako her gün Yasuko'ya yakınıyordu anlaşılan, ancak evden ne zaman ayrılacağından henüz hiç bahsetmemesine bakılırsa, asıl meseleyi henüz açmamıştı belli ki.

Yasuko yatakta o gün duyduğu şikâyetleri Şingo'ya anlatıyordu. Şingo dikkatle dinlemese de bir şeylerin gizlendiği hissine kapılıyordu.

Fusako'nun babası olarak ona tavsiyede bulunması gerektiğini biliyordu; ama Fusako otuz yaşında, evli bir kadındı ve böyle durumlar babalar için kolay değildir. İki çocuklu bir kadına bakmak kolay olmayacaktı. Karar verilmesi her gün erteleniyordu, sanki bütün aile doğal bir sonuca ulaşılmasını beklemekteydi.

"Babam Kikuko'ya iyi davranıyor, değil mi?" dedi Fusako.

Kikuko ile Şuiçi akşam yemeği sofrasındaydılar.

"Evet, elbette" dedi Yasuko. "Ben de ona iyi davranmaya çalışıyorum."

Fusako yanıt beklermiş gibi görünmüyordu. Yasuko verdiği gereksiz yanıtı gülerek söylese de, amacı Fusako'nun içini rahatlatmaktı.

"Sonuçta Kikuko bize iyi davranıyor."

Kikuko kızardı.

Yasuko'nun ikinci sözü gayet açık olsa da, kızını iğneler gibiydi.

Sanki mutlu gelininden hoşnut olduğunu, mutsuz kızındansa hazzetmediğini söylemişti. Zalim ve fesat konuştuğundan şüphelenilebilirdi. Şingo onun kendisinden de hoşlanmadığını sezer gibi oldu. Şingo kendinde de benzer bir his algılıyordu. Ancak bir anne olan Yasuko'nun, kızının yanında kendini böyle ele vermesini tuhaf buldu.

"Bence o kadar iyi değil" dedi Şuiçi. "Kocasına öyle davranmıyor." Yaptığı şaka başarılı değildi.

Şingo'nun Kikuko'ya özellikle iyi davrandığının hepsi, Şuiçi ve Yasuko, ayrıca Kikuko'nun kendisi de farkında olmalıydılar. Bundan bahsetmeye gerek yoktu ve bahsedilmesi nedense Şingo'yu üzmüştü.

Kikuko'yu kasvetli bir evden dışarı açılan bir pencere ola-

rak görüyordu. Akrabaları istediği gibi değillerdi ve kendi istedikleri şekilde yaşayamadıklarında kan bağı ağır ve bunaltıcı bir hale geliyordu. Gelini onu rahatlatıyordu.

Ona iyi davranmak, yalnızlığı aydınlatan bir ışındı. Şingo'nun kendini şımartmasının, hayatına biraz yumuşaklık katmasının bir yoluydu.

Kikuko ise yaşlıların psikolojisiyle ilgili olumsuz fikirlere sahip değildi, ayrıca Şingo'dan korkar gibi görünmüyordu.

Şingo, Fusako'nun gözleminin kendi sırrına sürtündüğünü hissetti.

Üç dört gün önce, akşam yemeğinde söylenmişti.

Şingo kiraz ağacının altında o sözü ve Satoko ile çekirge kanatlarını düşündü.

"Fusako şekerleme mi yapıyor?"

"Evet." Kikuko onun yüzüne baktı. "Kuniko da uyuyor."

"Satoko tuhaf bir çocuk. Fusako ne zaman bebeği uyutsa, Satoko da annesine yapışıp yatıyor. O zaman uslu duruyor."

"Çok tatlı gerçekten."

"Yasuko o çocuğa katlanamıyor. Hele kız on dört-on beş yaşına gelsin, o da büyükannesi gibi horlamaya başlar."

Kikuko anlamamış gibiydi.

Gitmek için sırtını dönen Şingo'ya seslendi.

"Dans etmeye mi gittiniz?"

"Ne?" Şingo etrafa bakındı. "Haberin var demek?"

İki gece önce, ofisinde çalışan kızla birlikte bir dans salonuna gitmişti.

Bugün pazardı; demek ki Tanizaki Eiko, Şuiçi'ye dün söylemişti, Şuiçi de haberi Kikuko'ya yetiştirmişti.

Şingo yıllardır dans etmiyordu. Daveti kızı şaşırtmıştı besbelli. Kız onunla çıkarsa ofiste can sıkıcı dedikoduların yayılacağını söyleyince, Şingo ona tek yapması gerekenin ağzını sıkı tutmak olduğunu söylemişti. Oysa kız hemen Şuiçi'ye anlatmıştı anlaşılan.

Şuiçi ise durumu bildiğini Şingo'ya ne dün ne de bugün belli etmişti.

Eiko arada sırada Şuiçi'yle dansa gidiyordu. Şingo'nun onu dansa davet etmesinin sebebi, Şuiçi ile metresini birlikte sık sık gittikleri dans salonunda görebileceğini düşünmesiydi.

Ancak Şuiçi'nin metresi olabilecek bir kız görememişti ve Eiko'dan yardım almak istememişti.

Bu sürpriz davet kızın biraz başını döndürmüştü belli ki. Bu durum Şingo'ya tehlikeli ve dokunaklı gelmişti.

Kız yirmilerinin başında olsa da memeleri küçüktü, avuca gelmeyecek kadardı neredeyse. Şingo'ya Harunobu'nun erotik bir baskısını çağrıştırmıştı.

O gürültülü ortamda bu benzetmeyi biraz eğlenceli bulmuştu.

"Bir dahaki sefere *seninle* gideyim" dedi Kikuko'ya.

"Evet. Lütfen."

Kikuko ona arkasından seslendiğinden beri kıpkırmızıydı.

Şingo'nun oraya Şuiçi'nin metresini görme umuduyla gittiğini tahmin etmiş miydi?

Şingo'nun o meseleyi gizli tutmak için bir sebebi olmasa da, başka kadınlarla ilişkilendirilmek biraz canını sıkmıştı.

Ön kapıdan Şuiçi'nin odasına gitti. "Tanizaki sana söyledi mi?" dedi, oturmadan.

"Ah, evet. Söyledi. Ailemizle ilgili önemli bir haber verdi."

"Bana pek önemli gelmemişti. Ama onu bir daha dansa götürürken kıza doğru dürüst bir yazlık elbise al."

"Ondan utandın, değil mi?"

"Bluzu ile eteği birbirine pek uymuyordu."

"Ah, bir sürü giysisi var. Ona önceden haber vermemek senin hatan. Haber verirsen güzelce giyinip gelir." Sırtını döndü.

Şingo, Fusako ile iki çocuğun uyudukları odanın önünden geçerken başını kaldırıp saate baktı.

"Beş" diye mırıldandı, önemli bir gerçeği onaylarcasına.

Kızıl bulutlar

1

Gazetede o seneki iki yüz onuncu günün sakin geçeceği tahmin edilse de, bir önceki gece kasırga çıktı.

Şingo o haberi kaç gün önce gördüğünü anımsayamıyordu, yani belki de hava tahmini denemezdi. Gerçi gün yaklaştıkça hava tahminleri ve uyarılar yapılmıştı elbette.

"Bu gece eve erken gelirsin herhalde?" dedi Şingo, Şuiçi'ye. Bir sorudan çok tavsiyeydi.

Eiko, Şingo'nun gitme hazırlıklarına yardım ettikten sonra evine gitmek üzere telaşla hazırlanmıştı. Saydam, beyaz yağmurluğunun altındaki memeleri her zamankinden de küçük görünüyordu.

Şingo onunla dansa gittiği geceden beri memelerine daha dikkat eder, vasatlıklarını daha çok fark eder olmuştu.

Eiko peşlerinden koşarak merdivenden inip girişte, yanlarında durdu. Sağanak sebebiyle yüzünü tekrar pudralamaya zaman ayırmadığı belli oluyordu.

"Nerede oturuyorsun?" Ama Şingo soruyu tamamlamadı. Yirmi kere sormuştu herhalde ve yanıtı anımsamıyordu.

Kamakura İstasyonu'nda yolcular saçakların altında durup, şiddetli rüzgârla yağmurdan korunmaya çalışıyorlardı.

Şingo ile Şuiçi bahçe kapısı ayçiçekli evin önünden geçerlerken, rüzgârda ve yağmurda *Quatorze Juillet*'nin[2] müziği duyuldu.

2. René Clair'in bir filmi. (ç.n.)

"Pek kaygılanmışa benzemiyor" dedi Şuiçi.

Lys Gauty'nin plağını çalan kişinin Kikuko olduğunu biliyorlardı.

Kikuko biten şarkıyı tekrar başlattı.

Şarkının ortasında panjurların kapandığını işittiler.

Ve panjurları kapatan Kikuko'nun müzik eşliğinde şarkı söylediğini duydular.

Kikuko fırtına ve müzik yüzünden, ikisinin bahçe kapısından girdiklerini işitmedi.

"Ayakkabılarım su doldu" Şuiçi kapı eşiğinde çoraplarını çıkardı. Şingo ıslak çoraplarıyla içeri girdi.

"Döndünüz demek." Onlara yaklaşan Kikuko'nun yüzü hazdan ışıl ışıldı.

Şuiçi ona çoraplarını verdi.

"Babanınkiler de ıslanmıştır" dedi Kikuko. Plağı tekrar başlatıp, onların ıslak giysilerini alarak gitti.

"Çaldığın müzik bütün şehirden duyuluyor Kikuko" dedi Şuiçi, beline bir *obi*[3] dolarken. "Biraz daha kaygılıymış gibi davranmayı deneyebilirsin."

"Ama kaygılı olduğum *için* çalıyordum zaten. İkinizi düşündükçe yerimde duramıyordum."

Oysa şen hali fırtınaya sevindiğinin göstergesiydi.

Şingo'nun çayını getirmeye giderken hâlâ şarkı mırıldanıyordu.

Paris *chanson*'larını seven Şuiçi, ona bir plak koleksiyonu satın almıştı.

Fransızca biliyordu. Kikuko bilmezdi, ama telaffuz dersleri sayesinde plaktaki sözleri gayet iyi söyleyebiliyordu. Gerçi Gauty gibi çok şey yaşayıp da bir şekilde yoluna devam etmeyi başarmış biri izlenimini uyandırması mümkün değildi. Yine de zarif, çekingen tarzı çok hoştu.

Kikuko'nun kız okulundaki arkadaşları ona düğün hediye-

3. Kimono kuşağı. (ç.n.)

si olarak, dünyanın dört bir yanından çocuk şarkılarını içeren bir koleksiyon vermişlerdi. Evliliğinin ilk aylarında bu koleksiyonu çok sevmişti. Tek başınayken şarkılara usulca eşlik etmesi Şingo'ya huzur verirdi.

Çok kadınsı bir tavır, diye düşünürdü Şingo. Kikuko'nun o çocuk şarkılarını dinlerken genç kızlığının anılarına daldığını hissederdi.

"Cenazemde onları çalabilir misin?" demişti bir keresinde Kikuko'ya. "O zaman duaya ihtiyacım kalmaz." Şaka yapmıştı, ama birden ağlamaklı olmuştu.

Ama Kikuko hâlâ çocuksuzdu ve o koleksiyondan bıkmıştı anlaşılan, çünkü Şingo son zamanlarda o şarkıları duymamıştı.

Chanson sonuna yaklaşırken birden kesildi.

"Elektrik gitti" dedi Yasuko kahvaltı odasından.

"Bu gece bir daha gelmez" dedi Kikuko fonografı kapatarak. "Akşam yemeğini erken yiyelim anne."

Akşam yemeğinde, panjurlardaki aralıklardan esen rüzgâr, mumları üç dört kez söndürdü.

Okyanusun haykırışı rüzgârı bastırıyor gibiydi. Sanki deniz dehşet saçmak için rüzgârdan daha çok çabalıyordu.

2

Şingo yeni sönen mumun kokusunu hâlâ alıyordu.

Evin her sarsılışında Yasuko yataktaki kibrit kutusunu alıp sallıyordu, kendi içini rahatlatmak ve Şingo'ya kibritleri olduğunu hatırlatmak istercesine.

Ve Şingo'nun eline hafifçe dokunuyordu.

"Kazasız belasız atlatır mıyız?"

"Elbette. Ama çit yıkılırsa çıkıp bakamayız."

"Fusakolarda sorun çıkar mı?"

"Fusakolarda mı?" Şingo, Fusako'yu aklına getirmemişti. "Çıkmaz herhalde. Böyle bir gecede iyi bir evli çift gibi erkenden yatmalılar, başka gecelerde ne yaparlarsa yapsınlar."

"Nasıl uyuyabilirler ki?" Yasuko böyle dedikten sonra sustu.

Şuiçi ile Kikuko'nun seslerini duydular. Kikuko'nun sesi yumuşaktı, ikna ediciydi.

"Onun iki küçük çocuğu var" dedi Yasuko bir süre sonra. "Hayatları bizimki kadar kolay değil."

"Kocasının da yatalak bir annesi var. Kadının artriti nasılmış?"

"O da var, evet. Kaçmak zorunda kalsalar Aihara'nın o yaşlı kadını sırtında taşıması gerekir."

"Yürüyemiyor mu?"

"Biraz gezinebiliyor sanırım. Ama bu fırtınada? İnsan kafayı yer."

"Kafayı mı yer?" Altmış üç yaşındaki Yasuko'nun böyle konuşması Şingo'ya komik geldi.

"Gazetede deniyor ki, bir kadın hayatı boyunca saç stilini pek çok kez değiştirirmiş. Bu hoşuma gitti."

"Nerede geçiyordu?"

Yasuko'nun söylediğine göre, kadın portrelerinde uzman, eski tarz bir ressamın tıpkı onun gibi eski tarz çizen, geçenlerde ölmüş bir kadın ressama yazdığı methiyenin girişinde geçiyordu.

Ancak methiyenin devamı okununca kadın ressamın durumunun tam tersi olduğu anlaşılıyordu. Kadın elli yıldır, yirmili yaşlarından yetmiş beş yaşında ölümüne dek, saçını dümdüz geriye tarayıp tarakla tutturmuştu.

Yasuko bir kadının hayatı boyunca saçını geriye taramasını takdire şayan bulmuştu besbelli; ama bir kadının hayatı boyunca çeşitli saç stilleri denemesi fikrinden de hoşlanmış gibiydi.

Yasuko'da her gün okuduğu gazeteleri biriktirip sonradan tekrar göz atma alışkanlığı vardı. Durup dururken verdiği bir haberin kaç günlük olduğu belli olmazdı. Ayrıca saat dokuz haberlerini mutlaka can kulağıyla dinlediğinden, en akla gelmez konuları açabilirdi.

"Yani Fusako bir sürü saç stili deneyecek mi diyorsun?"

"Sonuçta o bir kadın. Ama eski tarz yetiştirilmiş bizler kadar çok değişiklik yapmaz. Hem Kikuko kadar güzel görünmesi hoş olur."

"Eve geldiğinde ona iyi davranmadın. Üzüldü."

"Bunda senin etkin yok mu sanıyorsun? Gözün Kikuko'dan başkasını görmüyor."

"Bu doğru değil. Atıyorsun."

"Hayır, doğru. Fusako'yu hiç sevmedin... Şuiçi favorindi hep. Sen böylesin. Şuiçi kendine başka bir kadın bulduğu halde ona laf edemiyorsun. Ayrıca Kikuko'ya fazla iyi davranıyorsun. Zalimlik bu. Fusako kıskançlığını belli edemiyor, çünkü seni üzmekten korkuyor. Cidden kafayı yiyeceğim. Kasırga hepimizi alıp götürse de kurtulsam."

Şingo irkilmişti. "Bir kasırga" dedi, konuşan karısının giderek kabaran hiddetini düşünerek.

"Evet, bir kasırga. Fusako bu yaşında, bu çağda hâlâ annesi babası onu boşandırsın istiyor. Bu korkaklık."

"Pek sayılmaz. Ama ayrılık lafı geçti mi ki?"

"Gelecekte olacaklar benim için daha önemli; Fusako buraya gelirse, ona ve iki çocuğuna bakmak zorunda kalırsan suratının nasıl asılacağını düşünüyorum."

"Sen de lafını hiç sakınmıyorsun."

"Bizim Kikukomuz var, sen onu çok seviyorsun. Kikuko bir yana, bu durum hiç hoşuma gitmiyor. Bazen Kikuko bir şey deyince veya yapınca içim açılıyor, ama Fusako bir şey deyince üzerime iyice ağırlık çöküyor. Özellikle o evlendiğinden beri böyle. Öz kızımdan ve torunlarımdan bahsettiğimin ga-

yet iyi farkındayım, ama yine de hissettiğim bu. Korkutucu bence. Ve bunda senin etkin var."

"Sen Fusako'dan daha korkaksın."

"Şaka yapıyordum. Dilimi çıkardığımı görmedin."

"Yaşlı kadının dili becerikliymiş. Harika."

"Ama onun haline gerçekten üzülüyorum. Sen üzülmüyor musun?"

"İstersen onu yanımıza alabiliriz." Sonra bir şey hatırlamışçasına ekledi: "Getirdiği eşarp."

"Eşarp mı?"

"Eşarp. Daha önce bir yerde gördüm, ama nerede hatırlayamıyorum. Bizim mi?"

"Büyük, pamuklu olan mı? Evlendiğinde aynasına sarmıştı. Çok büyük bir aynaydı."

"Tamam, oydu demek."

"Yanında getirdiği bohçayı beğenmedim. Eşyalarını balayında kullandığı bavula koyabilirdi pekâlâ."

"Bavullar ağır olur, hem yanında iki çocuk vardı. Hem bu durumda nasıl göründüğünü pek umursamıyordu bence."

"Ama Kikuko'yu da düşünmeliyiz. O eşarp... evlendiğimizde eşyalarımı ona sarıp getirmiştim."

"Ya?"

"Hatta daha da eski. Ablamındı. O ölünce bir bonsaiye bağlayıp gönderdiler. Güzel bir akçaağaçtı."

"Ya?" dedi Şingo tekrar, usulca. Zihni o takdire şayan akçaağacın kırmızı parıltısıyla dolmuştu.

Taşradayken kayınpederinin en büyük tutkusu bonsailerdi. Özellikle akçaağaçları sever gibiydi. Yasuko'nun ablası onun yardımcısıydı.

Şingo yatakta fırtınanın gürleyişini dinlerken, onu bonsailerle dolu rafların arasında görebiliyordu.

Evlenince babası ona bir tane vermişti herhalde. Belki de o babasından istemişti. Ölünce de kocasının ailesi ağacı ge-

ri göndermişti, çünkü babası için çok önemliydi, ayrıca ağaca bakacak kimseleri yoktu. Veya belki de babası ağacı geri istemişti.

Şimdi Şingo'nun zihnini dolduran akçaağaç eskiden aile sunağında dururdu.

Yasuko'nun ablası sonbaharda mı ölmüştü öyleyse? Sonbahar Şinano'ya erken gelirdi.

Ama o ölür ölmez ağacı geri gönderirler miydi? Ağacın kırmızı olması ve sunakta durması, düzenlemenin çok titizce yapıldığının göstergesiydi. Nostalji Şingo'nun hayal gücünü harekete mi geçirmişti? Kendine güvenmiyordu.

Şingo baldızının ölüm yıl dönümünü hatırlayamıyordu. Yine de Yasuko'ya sormadı.

Çünkü Yasuko bir keresinde demişti ki: "Babam ağaçlarının bakımına yardım etmeme asla izin vermezdi. Sebebi mizacımla ilgiliydi herhalde, ama kendini ablama çok daha yakın hissederdi. Onunla boy ölçüşemezdim. Kıskanmakla kalmaz, utanırdım da. O her şeyi benden çok daha iyi becerirdi."

Şingo'nun Şuiçi'yi kayırmasından söz açılınca böyle konuşur ve ardından eklerdi: "Fusako'ya çok benziyordum galiba."

Şingo eşarbın Yasuko'nun ablasından yadigâr olduğunu öğrenince çok şaşırmıştı. Abla konusu açılınca sustu.

"Uyuyalım" dedi Yasuko. "Biz ihtiyarların da uyumakta zorlandığımızı sanacaklar. Kikuko fırtına boyunca güldü ve peş peşe plaklar çaldı. Haline *gerçekten* üzülüyorum."

"Şu birkaç sözcükte bile çelişki vardı."

"Hep vardır."

"Bunu asıl ben demeliyim. Bir kerecik erken yatayım dedim, başıma gelene bak."

Şingo'nun aklında hâlâ cüce akçaağaç vardı.

Zihninin bir başka kısmıysa, Yasuko'yla otuz yıldan fazladır evli kaldıktan sonra şimdi bile ablasını hâlâ arzulayıp ar-

zulamadığını soruyordu; eski bir yaraydı bu.

Yasuko'dan bir saat kadar sonra uyuyakaldı. Büyük bir çatırtıyla uyandı.

"Ne oluyor?"

Kikuko'nun sundurmada el yordamıyla yürüdüğünü işitti.

"Uyanık mısınız? Tapınaktan bir teneke levha çatımıza düşmüş diyorlar."

3

Mikoşi'nin[4] teneke çatısı darmadağın olmuştu.

Bekçi sabah erkenden, Şingo'nun çatısı ile bahçesindeki yedi sekiz levhayı toplamaya geldi.

Yokosuka hattı çalışıyordu. Şingo işe gitmek için çıktı.

"Nasıldı? Uyuyabildin mi?" diye sordu Şingo, çay getiren Eiko'ya.

"Gözümü bile kırpmadım." Eiko fırtınanın başlangıcını tren penceresinden seyredişini anlattı.

"Bugün dansa gidemeyiz herhalde" dedi Şingo bir iki sigara içtikten sonra.

Eiko gülümseyerek başını kaldırıp baktı.

"Geçen seferden sonraki sabah sırtım kaskatı kesildi. Yaşlanmışım."

Eiko gözlerini şaşılaştırarak muzipçe gülümsedi. "Sırtınızı geriye büktüğünüz için olmasın?"

"Geriye bükmek mi? Öyle mi yapıyorum? Sırtımı geriye mi büküyorum?"

"Sırtınızı geriye büküp uzak duruyorsunuz. Sanki bana dokunmak kanunlara aykırıymış gibi."

"Bu doğru olamaz."

"Ama doğru."

4. Şinto festivallerinde kullanılan taşınabilir tapınak.

"Görünüşü kurtarmaya mı çalışıyordum? Hiç farkında değildim."

"Sahi mi?"

"Siz gençler dans ederken birbirinize yapışıyorsunuz. Hiç yakışık almıyor."

"Haksızlık ediyorsunuz."

Şingo önceki seferde Eiko'nun biraz dengesiz hareket ettiğini, belki biraz başının döndüğünü düşünmüştü; fazla iyimser düşünmüştü. Aslında kendisi kaskatı ve sakar davranmıştı.

"Şey... tekrar gidelim. Bu sefer öne eğilip sana tutunurum."

Eiko bakışlarını aşağıya çevirip güldü. "Seve seve. Ama bu gece olmaz. Bu elbiseyle gidemem."

"Evet, bu gece değil."

Eiko'nun üstünde beyaz bir bluz, saçındaysa beyaz bir kurdele vardı.

Beyaz bluz giymesi nadir bir durum değildi. Epey geniş olan beyaz kurdele, bluzu olduğundan beyaz gösteriyordu muhtemelen. Saçı geriden sımsıkı toplanmıştı. Bir fırtınaya göre giyindiği söylenebilirdi.

Saçı alnından kulak arkalarına doğru belirgin bir kavisle kıvrılıyor ve beyaz kurdelenin üzerinde iyice dikkat çekiyordu.

Lacivert, incecik bir yün etek giymişti. Etek biraz eskiydi.

Böyle giyininçe memelerinin küçüklüğü önemsiz kalıyordu.

"Şuiçi sana yine gezme teklif etti mi?"

"Hayır."

"Ne yazık. Genç bir adam, babasıyla dansa gittin diye senden uzak duruyor."

"Benim *ona* gezme teklif etmem gerekecek."

"Kaygılanmama gerek yok mu yani?"

"Benimle dalga geçmekte ısrar ederseniz dansa gitme teklifinizi reddetmek zorunda kalacağım."

"Seninle dalga geçmiyorum. Ama sen ona ilgi göstermeye başladığından beri seninle göz göze bile gelemiyoruz."

Eiko'nun tepkisi susmak oldu.

"Şuiçi'nin metresinden haberin vardır herhalde."

Eiko bu sefer şaşırmış göründü.

"Bir dansçı mı?"

Yanıt gelmedi.

"Yaşlı mı?"

"Yaşlı mı? Karısından daha yaşlı."

"Güzel mi peki?"

"Evet, çok güzel." Eiko kekelese de devam etti: "Boğuk bir sesi var. Hayır, boğuk değil de, kesik kesik konuşuyor denebilir. Kelimeleri ikiye bölerek. Şuiçi bunu çok erotik buluyor."

"Bak şu işe!"

Eiko devam edecekmiş gibiydi. Şingo dinlemek istemiyordu.

Kendinden utandı ve öfke duydu, Şuiçi'nin metresi ile Eiko'nun gerçek yüzleri ortaya çıkmak üzereymiş gibi.

Kadının sesinin erotikliğine ilişkin bu gözlem karşısında afallamıştı. Şuiçi zevksizdi elbette, ama ya Eiko'ya ne demeliydi?

Yüzündeki hoşnutsuzluğu fark eden Eiko sustu.

Şuiçi o gece de eve Şingo'yla birlikte gitti. Panjurları kapadıktan sonra dördü birlikte dışarı çıkıp bir Kabuki[5] oyunu olan *Kancinço*'nun film versiyonunu seyretmeye gittiler.

Şuiçi sinemaya gitmek için üstünü değiştirirken fanilasını çıkarınca Şingo onun göğsünün ve omzunun üst kısımlarında kırmızı izler gördü. O izleri fırtına sırasında Kikuko mu bırakmıştı?

Filmin bütün başaktörleri, Koşiro, Uzaemon ve Kikugoro ölmüşlerdi.

Şingo'nun hisleri Kikuko ile Şuiçi'ninkilerden farklıydı.

"Koşiro do Benkei'yi kaç kere seyrettik acaba?" dedi Yasuko.

"Unuttum."

"Evet, hep unutuyorsun."

5. Bir Japon halk tiyatrosu. (ç.n.)

Şehir ay ışığında aydınlıktı. Şingo göğe baktı.

Ay alev saçıyordu. Veya o anda Şingo'ya öyle göründü.

Ayın çevresindeki bulutlar aklına bir tablodaki, Akala'nın ardındaki alevleri veya bir *huli jing*[6] resmini getirdi. Kıvrım kıvrım bulutlardı.

Ama bulutlar da, ay da soğuk ve soluk beyazdı. Şingo sonbaharı iliklerinde hissetti.

Doğuda, yüksekteki ay neredeyse dolunaydı. Kızıl bulutların arasında solgun görünüyordu.

Ayın içinde bulunduğu kızıllığın civarında başka bulut yoktu. Fırtınadan sonra gökyüzü bir gecede kapkara oluvermişti.

Dükkânların kepenkleri inikti. Geceleyin şehir de melankolik bir havaya bürünmüştü. Sinemadan çıkan insanlar sessiz, tenha sokaklardan geçerek evlerine gidiyorlardı.

"Dün gece uyuyamadım. Erken yatacağım." Şingo içinde yalnızlığın ürpertisini ve insan sıcaklığına duyduğu özlemi hissetti.

Sanki kritik bir an gelmişti, sanki bir karar vermek zorundaydı.

6. Çin mitolojisinde tilki ruhu. (ç.n.)

Kestane ağaçları

1

"Gingko yine filiz veriyor" dedi Kikuko.

"Yeni mi fark ettin?" dedi Şingo. "Bir süredir gözüm onun üstünde."

"Ama siz hep ona dönük oturuyorsunuz baba."

Şingo'nun profilden görebileceği şekilde oturmuş olan Kikuko, arkasındaki gingkoya bakıyordu.

Dördünün sofradaki yerleri zamanla sabitleşmişti.

Şingo doğuya dönük oturmaktaydı. Solundaki Yasuko güneye, sağındaki Şuiçi ise kuzeye bakıyordu. Batıya bakan Kikuko, Şingo'nun karşısında oturuyordu.

Bahçe güneye ve doğuya baktığından, güzel yerleri yaşlıların kaptığı söylenebilirdi. Ayrıca kadınların yerleri servis yapmaya en uygun olanlardı.

Yemekler dışında da aynı yerlerde oturur olmuşlardı.

Bu yüzden Kikuko'nun sırtı gingkoya dönük olurdu hep.

Yine de Şingo'nun canı sıkılmıştı: Kikuko'nun büyük ağaçta mevsiminden önce beliren tomurcukları fark etmemesi bir tür ilgisizliğin göstergesiydi.

"Ama panjurları açarken veya sundurmayı temizlemeye çıktığında fark edebilirdin" dedi.

"Haklısınız galiba."

"Haklıyım tabii. Bahçe kapısından girerken de karşında duruyor. O ağacı ister istemez görüyorsun. Aklın çok mu meşgul ki gelirken yere bakıyorsun?"

"Bir daha olmaz." Kikuko omuzlarını güzel, zarif bir edayla silkti. "Artık yaptığınız her şeyi fark etmeye ve taklit etmeye çok özen göstereceğim."

Şingo bu sözü biraz üzücü buldu. "Öyle de olmaz."

Hayatı boyunca onu, yaptığı her şeye dikkat etmesini isteyecek kadar seven bir kadın olmamıştı hiç.

Kikuko gingkonun tarafına bakmayı sürdürdü. "Dağdaki bazı ağaçların da yeni yaprakları çıkıyor."

"Öyle. Kasırgada yaprakları dökülmüş olabilir mi?"

Biraz yukarıda kalan tapınak semti, dağın tamamının Şingo'nun bahçesinden görülmesini engelliyordu. Gingko sınırda durmaktaydı, ama Şingo'nun kahvaltı odasından bakılınca daha yukarıdaymış gibi görünüyordu.

Ağaç fırtına gecesi çırılçıplak kalmıştı.

Rüzgâr hem gingkoyu hem de kiraz ağaçlarını çırılçıplak soymuştu.

Evin çevresindeki ağaçların en büyükleri olduklarından, belki de fırtına için iyi hedeftiler. Yoksa sebep, yapraklarının fazla narin olması mıydı?

Kiraz ağacının fırtınadan sonra birkaç yaprağı kalmıştı, ama sonradan onlar da dökülünce şimdi dımdızlak durmaktaydı.

Dağdaki bambunun yaprakları solmuştu, belki de rüzgâr yakındaki okyanustan tuzlu su getirdiğinden. Bambu sapları kırılıp rüzgârda bahçeye savrulmuştu.

Büyük gingko yine filiz veriyordu.

Şingo anacaddeden sokağa saparken o ağacı görür ve her gün eve dönerken ona bakardı. Ağaç kahvaltı odasından da görülürdü.

"Bu gingkoda kiraz ağacında bulunmayan bir güç var" dedi. "Uzun yaşayan ağaçların diğerlerinden farklı olduklarını düşünüyorum. Öyle yaşlı bir ağacın sonbaharda yaprak çıkarabilmesi için çok güçlü olması lazım herhalde."

"Ama hüzünlü bir tarafları da var."

"İlkbaharda çıkan yapraklar kadar iri olurlar mı diye merak ediyordum, ama büyümeyi reddediyorlar."

Yapraklar küçük olmalarının yanı sıra farklı farklı yerlerde bitmişlerdi, sayıları dalları gizlemeyecek kadar azdı. İncecik görünüyorlardı ve renkleri uçuk sarımsıydı, yeterince yeşil değildi.

Sanki sonbahar güneşi tamamen çıplak bir gingkoyu aydınlatıyordu.

Tapınak civarındaki ağaçların çoğu dört mevsim yapraklıydı. Rüzgâr ile yağmura karşı dayanıklı gibiydiler ve pek zarar görmemişlerdi. Dört mevsim yapraklı, gür ağaçların tepelerinde uçuk yeşil yeni yapraklar vardı. Kikuko onları yeni keşfetmişti.

Yasuka arka bahçe kapısından girmişti. Şingo su sesi işitti. Yasuko bir şey söyledi, ama su sesi yüzünden Şingo onu anlayamadı.

"Ne dedin?" diye bağırdı.

Kikuko ona yardım etti. "Diyor ki, Japon tırfılları gayet güzel çiçek açıyormuş."

"Ya?"

Kikuko bir mesaj daha iletti. "Ayrıca bataklık sazları kuş tüyü gibiymiş."

"Ya?"

Yasuko'nun diyecekleri bitmemişti.

"Ah, sussana! Seni duyamıyorum."

"Ben seve seve aktarırım." Kahkahayı basmak üzere olan Kikuko yere baktı.

"Aktarmak mı? Yaşlı bir kadın kendi kendine konuşuyor o kadar."

"Diyor ki, dün gece rüyasında Şinano'daki evin paramparça olduğunu görmüş."

"Ya?"

"Buna ne diyeceksiniz?"

"'Ya' dedim ya işte, başka bir şey demeyeceğim."

Su sesi kesildi. Yasuko, Kikuko'ya seslendi.

"Bunları suya koy lütfen Kikuko. Öyle güzellerdi ki dayanamayıp birkaç tane kopardım. Ama onlara iyi bak lütfen."

"Önce babaya göstereyim."

Kikuko kucak dolusu Japon tırfılı ve bataklık sazıyla içeri girdi.

Ellerini ve bir Şigaraki vazosunu yıkadığı belli olan Yasuko, vazoyu içeri getirdi.

"Yan komşunun horozibiği çiçeğinin de rengi güzel" dedi otururken.

"Ayçiçekli evde bir horozibiği var" dedi Şingo, o güzel ayçiçeklerinin fırtınada kırıldığını anımsayarak.

Saplarından yaklaşık on beş santim kadar kırılmış çiçekler sokağa saçılmıştı. Orada günlerce yatmışlardı, kesik insan kafaları gibi.

Önce taçyaprakları solmuş, sonra da sapları kuruyup kirlenmiş ve grileşmişti.

Şingo işe gidip gelirken onları çiğnemek zorunda kalmıştı. Onlara bakmaktan hoşlanmıyordu.

Sapların alt kısımları bahçe kapısının ardında yapraksız durmaktaydı.

Yanlarındaki beş altı horozibiği renklenmekteydi.

"Ama buralarda yan komşudakiler gibisi yok" dedi Yasuko.

2

Yasuko rüyasında annesi ile babasının evini görmüştü.

O ev yıllardır, anne babasının ölümünden beri boştu.

Yasuko aile adını devam ettireceğinden[7] babası büyük kızını evlendirip kocasının evine göndermişti. Kızını seven bir

7. Bir kadının ailesinde erkek vâris yoksa kocasının onun soyadını alması âdettendir.

baba olarak normalde bunun tersini yapması gerekirdi, ama Yasuko'nun güzel ablasına bir sürü talip çıkması, Yasuko'ya acımasına yol açmıştı muhtemelen.

Belki de bu yüzden, Yasuko'nun ablasının ölümünün ardından onun kocasının evine gitmesi ve yerini almaya kararlıymış gibi davranması üzerine Yasuko'dan umudu kesmişti. Belki de ebeveynlerin ve ailenin Yasuko'yu bu tercihi yapmaya itmesi, adamın suçluluk duymasına yol açmıştı.

Yasuko'nun Şingo'yla evlenmesine sevinmiş gibiydi.

Hayatının son yıllarını vârissiz yaşamaya karar vermişti.

Şingo şimdi, Yasuko'nun babasının onu kızıyla evlendirdiği zamanki yaşından büyüktü.

Yasuko'nun önce annesi ölmüştü; babası da ölünce bütün tarlalar satılmış, geride sadece ev ile geniş denebilecek bir orman arazisi kalmıştı. Kayda değer aile yadigârları yoktu.

Mülkler Yasuko'ya kalmıştı, ama idareleri taşradaki bir akrabaya devredilmişti. Orman, vergileri ödemek için kesilmişti herhalde. Yasuko yıllardır taşradaki yerden ne para kazanıyor ne de oraya para harcıyordu.

Savaş sırasında, taşra mültecilerle dolunca bir potansiyel alıcı çıkmıştı, ama Yasuko eve nostalji hissiyle bağlıydı ve Şingo onu zorlamak istememişti.

O evde evlenmişlerdi. Babası hayatta kalan tek kızını evlendirme karşılığında, düğünün evinde yapılmasını istemişti.

Düğün kupalarını değiş tokuş ederken bir kestane ağacı devrilmişti. Bahçedeki büyük bir taşa çarpmış ve taşın köşesi yüzünden çok uzağa sekip bir dereye düşmüştü. O kadar uzağa sekmişti ki Şingo neredeyse şaşkınlıktan çığlığı basacaktı. Odada etrafa bakınmıştı.

Başka kimse fark etmemiş gibiydi.

Şingo ertesi gün o ağacı bulmaya gitmişti. Su kenarında birkaç kestane ağacı bulmuştu. Tören sırasında düşenin han-

gisi olduğuna karar verememişti; yine de birini seçmiş, Yasuko'ya ağaçtan bahsetmeyi düşünmüştü.

Ama sonra çocukça davrandığına karar vermişti. Hem Yasuko veya başkaları ona inanırlar mıydı ki?

Ağacı su kenarındaki bir çimenliğe atmıştı.

Konuşmasını engelleyen, Yasuko'nun inanmayacağı korkusundan çok, onun eniştesinden utanmasıydı.

Enişte olmasa Şingo bir gün önceki törende ağaçtan bahsedebilirdi. Enişte varken, utanca çok benzeyen bir çekingenliğe kapılmıştı.

Evlendikten sonra bile ona karşı hisler beslediği için suçluluk duyuyordu ve ablanın ölümü ile Yasuko'nun evlenmesi, enişteyi altüst etmişti.

Yasuko ise daha da çok utanmıştı herhalde. Onun gerçek hislerini bilmeyenler, ablasının kocasının onu hizmetçi niyetine kullandığını söyleyebilirdi.

Adamın bir akraba olarak Yasuko'nun düğününe davet edilmesi doğaldı. Yine de çok rahatsız edici bir durumdu. Şingo o adama bakmakta zorlanmıştı.

Enişte, gelinden çok daha dikkat çekici olan yakışıklı bir adamdı. Şingo'ya sanki adam odada bulunduğu kısma tuhaf bir şekilde ışık saçıyor gibi gelmişti.

Yasuko'ya göre ablası ile eniştesi bir rüya dünyasının sakinleriydiler. Şingo, Yasuko'yla evlenmekle onun seviyesine inmişti, bundan hiç bahsedilmese de.

Şingo, Yasuko'nun eniştesinin düğünü yüksekte bir yerden, soğuk bir edayla izlediği hissine kapılmıştı.

Ayrıca kestane ağacının devrilmesi gibi önemsiz bir meseleden bile bahsedemeyişinin yarattığı boşluk, evlilikleri boyunca sürmüştü herhalde.

Fusako doğunca Şingo onun teyzesi gibi güzel olacağını ummuştu içten içe. Karısına bu umudundan bahsedememişti. Ama Fusako, Yasuko'dan bile çirkin olmuştu.

Şingo'ya göre ablanın kanı Fusako'ya geçmemişti. Yasuko onu hayal kırıklığına uğratmıştı.

Yasuko'nun rüyasında taşradaki evi görmesinden üç dört gün sonra bir akrabadan telgraf geldi. Telgrafta, Fusako'nun iki çocuğuyla birlikte geldiği söyleniyordu.

Kikuko'nun imza attıktan sonra telgrafı verdiği Yasuko, Şingo'nun ofisten eve gelmesini bekledi.

"O rüyada bir şey beni uyarıyor muydu?" Yasuko, Şingo'nun telgrafı okumasını seyrederken gayet sakindi.

"Taşraya geri dönmüş ha?"

Yani intihar etmeyecek... Şingo'nun aklına ilk gelen düşünce buydu.

"Ama neden buraya gelmedi?"

"Aihara'nın öğrenip peşine düşeceğini düşünmüştür herhalde."

"Aihara'dan haber var mı?"

"Hayır."

"Fusako çocukları alıp gittiyse ve Aihara'dan haber yoksa, bitmiştir herhalde."

"Ama Fusako geçen sefer eve gelmişti, belki bu sefer de ona buraya geleceğini söylemiştir. Aihara kolay kolay buraya gelemez."

"Sen ne dersen de, bitti."

"Fusako'nun taşraya geri dönmeye cesaret etmesine şaşırdım doğrusu."

"Buraya gelemez miydi sanki?"

"'Buraya gelemez miydi sanki' öyle mi? Sert bir üslubun var. Kendi evine dönemiyorsa haline üzülmemiz gerekir. Biz onun anne babasıyız, o da çocuğumuz ve düştüğümüz duruma bak. Çok üzülüyorum."

Kaşlarını çatan Şingo kravatını çıkarmak için çenesini kaldırdı.

"Kimonom nerede?"

Kikuko bir kimono getirdikten sonra Şingo'nun takım elbisesini alıp sessizce gitti.

Şingo üstünü değiştirirken Yasuko başı eğik halde oturdu. "Kikuko belki de bizden kaçar" diye mırıldandı, Kikuko'nun çıkarken ardından kapadığı kapıya bakarak.

"Anne babalar çocuklarının evliliklerinden sonsuza dek sorumlu olmak zorunda mıdır?"

"Kadınları anlamıyorsun. Kadınlar mutsuzsa işler değişir."

"Peki bir kadın diğer bütün kadınları tamamen anlayabilir mi sence?"

"Şuiçi bu gece de dışarıda. Neden eve birlikte gelemiyorsunuz? Eve tek başına geliyorsun ve Kikuko senin elbiselerinle ilgileniyor. Bu doğru bir şey mi?"

Şingo yanıt vermedi.

"Şuiçi'ye Fusako'dan bahsetmemiz gerekmez mi?"

"Onu taşraya mı gönderelim? Fusako'nun yanına göndermemiz gerekecek galiba."

"Fusako onu istemeyebilir. Şuiçi onunla dalga geçerdi hep."

"Şimdi bundan bahsetmek gereksiz. Şuiçi'yi cumartesi göndeririz."

"Ailenin geri kalanına rezil olmamalıyız. Burada sanki bir daha asla onlarla işimiz olsun istemezmişiz gibi yaşıyoruz. Fusako'nun onlara kaçması tuhaf, çünkü onu pek umursamazlar."

"Onunla kim ilgileniyormuş?"

"Belki de eski eve yerleştirirler. Teyzemin yanında sonsuza dek kalamaz."

Yasuko'nun teyzesi seksenlerindeydi. Yasuko'nun onunla da, ailenin şimdiki reisi olan oğluyla da pek samimiyeti olmamıştı. Şingo toplam kaç erkek ve kız kardeş bulunduğunu bile hatırlayamıyordu.

Rüyasında gördüğü harap eve Fusako'nun kaçtığını düşünmek rahatsız ediciydi.

3

Cumartesi sabahı Şingo ile Şuiçi evden birlikte çıktılar. Şuiçi'nin treninin kalkmasına biraz zaman vardı.

Şuiçi, Şingo'nun ofisine girdi. "Bunu sana bırakıyorum" dedi, şemsiyesini Eiko'ya vererek.

Eiko soru sorarcasına başını yana eğdi. "İş gezisine mi çıkıyorsunuz?"

"Evet."

Şuiçi çantasını bırakıp Şingo'nun masasının yanındaki bir sandalyeye oturdu.

Eiko onu gözleriyle takip etti. "Kendinize iyi bakın. Hava soğuk olur herhalde."

"Ah evet." Şuiçi, Eiko'ya baksa da Şingo'yla konuştu. "Bu akşam bu genç bayanla dansa gidecektim."

"Ya?"

"Seni babam götürsün."

Eiko kızardı.

Şingo'nun içinden konuşmak gelmedi.

Eiko, Şuiçi'yi geçirecekmişçesine çantayı aldı.

"Lütfen. Bir bayanın yapacağı iş değil o." Şuiçi çantayı kaptığı gibi kapıdan çıkıp gidiverdi.

Eiko belli belirsiz bir el hareketiyle kapıyı gösterdikten sonra masasına keyifsizce geri döndü.

Şingo o el hareketinin şaşkınlıktan mı, yoksa tahmin etmiş olmaktan mı kaynaklandığına karar veremedi; ama kadınsılığı hoşuna gitti.

"Ne yazık, oysa sana söz vermiş."

"Bugünlerde onun sözlerine pek güvenmiyorum."

"Onun yerini alayım mı?"

"İstiyorsanız."

"Karmaşık durumlar var mı?"

"Ne?" Eiko irkilerek başını kaldırdı.

"Dans salonuna Şuiçi'nin kadını geliyor mu?"

Şingo o kadının boğuk sesinin erotik olduğunu Eiko'dan öğrenmişti. Ayrıntıları sormamıştı.

O kadını kendi ailesi tanımazken sekreterinin tanıması tuhaf olmayabilirdi; yine de bu, Şingo'nun kabullenmekte zorlandığı bir durumdu.

Hele Eiko burada, karşısında dururken iyice zordu.

Eiko'nun önemsiz biri olduğunu bilse de, kız böyle durumlarda hayat perdesi gibi ağır bir şekilde karşısında asılı duruyordu sanki. Şingo onun aklından geçenleri kestiremiyordu.

"Onunla Şuiçi seni dansa götürdüğünde mi tanıştın?" diye sordu usulca.

"Evet."

"Sık sık mı görüştünüz?"

"Hayır."

"Şuiçi mi tanıştırdı?"

"Tanıştırdı sayılmaz aslında."

"Anlamıyorum. Seni onunla tanıştırmaya götürmüş... onu kıskandırmak mı istedi acaba?"

"Ben kıskanılacak biri değilim." Eiko hafifçe omuz silkti.

Şingo onun Şuiçi'den hoşlandığını ve kıskandığını görebiliyordu.

"Öyleyse kıskanılacak biri ol."

"Cidden mi!" Eiko başını eğip güldü. "O kadının da yanında biri vardı."

"Ne? Yanında bir erkek mi vardı?"

"Erkek değil. Bir kadın."

"Ben de kaygılanmıştım."

"Kaygılandınız mı?" Eiko ona baktı. "Birlikte oturduğu kadın."

"Aynı odada mı kalıyorlar?"

"Bir evde. Küçük, ama çok hoş."

"Yani o eve gittin mi?"

"Evet." Eiko bu sözcüğü yutkunarak söylemişti.

Şingo yine şaşırmıştı. "Nerede?" diye soruverdi.

"Size söylememeliyim" dedi Eiko usulca, surat asarak.

Şingo sustu.

"Hongo'da, üniversitenin civarında."

"Ya?"

Eiko sırtından yük kalkmışçasına devam etti: "Karanlık, dar bir ara sokakta, ama ev hoş. Diğer hanım da güzel. Onu çok sevdim."

"Şuiçi'nin kadını olmayanı mı diyorsun?"

"Evet. Çok hoş bir insan."

"Ya? Peki ne iş yapıyorlar? İkisi de bekâr mı?"

"Evet... aslında bilmiyorum."

"Birlikte yaşayan iki kadın."

Eiko başıyla onayladı. "Hayatımda ondan daha hoş bir insan görmedim. Onu her gün görsem bıkmam." Nazlı bir edası vardı. Sanki o kadının hoşluğundan bahsetmek, kendisiyle ilgili başka bir şeyleri bağışlanır kılabilirmiş gibi konuşuyordu.

Bütün bunlar çok tuhaf, diye düşündü Şingo.

Eiko'nun diğer kadını övmekle Şuiçi'nin kadınını dolaylı yoldan yeriyor olabileceği aklına geldi; ama onun gerçek niyetini kestirmekte zorlandı.

Eiko pencereden dışarı baktı. "Hava açıyor."

"Pencereyi biraz açsana."

"Şuiçi şemsiyesini almadan gidince biraz kaygılanmıştım. Güzel havada yolculuk edecek olması iyi."

Eiko bir an elini açık pencerede tutarak durdu. Eteğinin bir tarafı diğerinden kısaydı. Şaşkın şaşkın duruyordu.

Başını eğerek masasına geri döndü.

Bir oğlan üç dört mektup getirdi. Eiko onları Şingo'nun masasına bıraktı.

"Bir cenaze daha" diye mırıldandı Şingo. "Bu aralar sürüsüne bereket. Bu sefer de Toriyama mı ölmüş? Cenazesi bugün ikide. Karısına ne oldu merak ettim."

Onun kendi kendine konuşmasına alışık olan Eiko, öylece bakmakla yetindi.

"Bu gece dansa gidemem. Cenaze varmış." Şingo ağzı biraz aralık halde, önüne dalgınca bakmaktaydı. "Toriyama çok çile çekmişti. Karısı menopoza girince ona cidden işkence etti. Onu beslemiyordu. Cidden beslemiyordu. Toriyama evde kahvaltı yapmayı bir şekilde başarıyordu, ama karısı ona hiçbir şey hazırlamıyordu. Çocuklara hazırlıyordu, Toriyama da o bakmayınca çocukların yemeğinden biraz yiyordu. Karısından öyle korkardı ki, geceleri eve gidemezdi. Her gece sokaklarda dolanır veya bir filme ya da varyeteye filan giderdi ve eve ancak bütün ailesi uyuyunca dönerdi. Çocukları karısıyla bir olmuşlardı, ona işkence çektirmesine yardım ediyorlardı."

"Sebebini merak ettim."

"Öyleydi işte. Menopoz korkunç bir şey."

Eiko kendisiyle dalga geçildiğini sanmış gibiydi. "Suç adamda olamaz mıydı peki?"

"Üst düzey bir memurdu, sonra da özel bir firmada işe girdi. Cenaze için tapınak kiralamışlar, yani epey yükselmişti herhalde. Memurken hiç kötü alışkanlığı yoktu."

"Ailesine bakıyordu herhalde?"

"Elbette."

"Anlamak güç."

"Evet, bence de. Ama karılarından korktukları için geceleri ortalıkta dolanan, ellili ve altmışlı yaşlarda bir sürü düzgün adam var."

Şingo, Toriyama'nın yüzünü anımsamaya çalıştıysa da başaramadı. Onunla görüşmeyeli on yıl olmuştu.

Toriyama'nın evinde ölüp ölmediğini merak etti.

4

Şingo cenazede üniversiteden sınıf arkadaşlarıyla karşılaşabileceğini düşündü. Tütsü yaktıktan sonra tapınağın bahçe kapısında durdu, ama tanıdık birini görmedi.

Cenazede yaşıtı kimse yoktu. Belki de çok geç gelmişti.

İçeri baktı. Ana salon kapısının önündeki kuyruk dağılmaya başlamıştı.

Aile içeride gibiydi.

Toriyama'nın karısı yaşıyordu, Şingo'nun tahmin ettiği gibi. Tabutun hemen önündeki sıska kadın o olsa gerekti.

Saçını boyattığı belliydi, ama epey olmuştu. Saç dipleri beyazdı.

Şingo kadına eğilerek selam verirken, onun Toriyama'nın uzun süren hastalığıyla uğraşmaktan saçını boyatamadığını düşündü. Ama sonra tabutun önündeki tütsüyü yakmak için dönerken, içinden insanın asla emin olamayacağını mırıldanmak geldi.

Merdivenleri çıkıp aileye başsağlığı dilerken, müteveffaya çektirilen işkenceleri tamamen unutmuştu; sonra müteveffaya saygı gösterisinde bulunmak için dönerken bunları yine anımsadı. Kendine şaşırdı.

Dul kadına bakmak zorunda kalmamak için sırtını dönerek çıkışa yöneldi.

Onu şaşırtan dul kadın değil, kendi tuhaf unutkanlığı olmuştu. Kaldırım taşlarıyla döşeli bahçe yolundan geri dönerken bir tür geri püskürtülmüşlük hissetti.

Yürüyerek uzaklaşırken, unutkanlığın ve üzüntünün ensesine baskı yaptığı hissine kapıldı.

Toriyama ile karısını tanıyan çok insan kalmamıştı artık. Belki birkaçı hâlâ hayattaydılar, ama o ilişkinin içyüzünü bilenler ölmüştü. Artık istediği gibi anımsama işi karısına kalmıştı. Geçmişi dikkatle inceleyebilecek üçüncü şahıslar yoktu.

Şingo'nun da katıldığı altı yedi kişilik bir sınıf arkadaşları buluşmasında, Toriyama'nın ismi geçince kimse onun evliliğinin üstünde durmamıştı. Gülmekle yetinmişlerdi. Konuyu açan adam ondan küçümseme ve abartıyla bahsetmişti.

O buluşmadaki adamlardan ikisi Toriyama'dan önce ölmüşlerdi.

Şingo, Toriyama'nın karısının neden adama eziyet ettiğini, Toriyama'nın neden çile çektiğini o karı kocanın bile bilmediğini düşünebilirdi artık.

Toriyama sebebini bilmeden ölmüştü. Geride kalan karısı içinse bütün bunlar geçmişte kalmıştı. Toriyama olmayınca geçmişte kalmıştı. Kadın da bilmeden ölecekti muhtemelen.

Sınıf arkadaşları buluşmasında Toriyama'dan bahseden adama ailesinden dört beş eski *No* maskesi miras kalmıştı. Adamın dediğine göre Toriyama onu arayıp gelmiş ve maskeler gösterilince kaldıkça kalmıştı. O maskeler ilk görüşte birine o kadar ilginç gelemeyeceğinden, Toriyama'nın muhtemelen karısı yatana kadar oyalandığını söylemişti.

Ancak Şingo'ya öyle geliyordu ki, elli yaşlarında bir adam, bir aile reisi, her gece sokaklarda gezerse öyle derin düşüncelere kapılırdı ki bunlar paylaşılamazdı bile.

Cenazedeki fotoğrafın Toriyama'nın memurluğu bırakmasından önceki yılbaşında veya bir başka tatil gününde çekildiği belliydi. Resmi giyinmişti, yüzü toparlak ve dingindi. Fotoğrafçı gölgeleri yok etmişti.

Fotoğraftaki sakin yüz, tabutun başındaki dul kadın için fazla gençti. İnsan asıl çile çekenin o kadın olduğunu, vaktinden önce yaşlandığını düşünüyordu.

Kısa boylu bir kadındı ve Şingo onun saçıyla beyaz saç diplerine tepeden bakmıştı. Kadının bir omzunun düşük olması, bezgin ve aşırı zayıf görünmesine yol açıyordu.

Toriyama'nın oğulları, kızları ve anlaşılan onların eşleri

olan kişiler dul kadının yanına dizilmişlerdi, ama Şingo onlara doğru dürüst bakmamıştı.

Eski bir tanışla karşılaşmışçasına "Peki siz nasılsınız?" diye sormak istemişti. Tapınağın bahçe kapısında bekledi. Kendisine aynı soru sorulsa "İyi kötü idare ediyorum; ama oğlum ile kızımın ailevi sorunları var" diye karşılık vereceğini düşündü. Ayrıca kendi sorunlarından da bahsetmek istiyordu sanki.

Bunları söylemesinin kimseye faydası dokunmayacağı gibi, kimsenin aklına yardımcı olmak da gelmezdi. Yaya geçidinde ona veda ederlerdi.

Şingo'nun da yapmak istediği buydu.

"Toriyama öldü de kurtuldu."

"Çocukları mutlu yuvalar kurdularsa, Toriyama ile karısının başarılı oldukları söylenebilir mi?"

"Bugünlerde insan çocuklarının evliliklerinin sorumluluğunun ne kadarını taşımalı?"

Şingo eski bir arkadaşıyla karşılaşsa bunları söylemek isterdi.

Tapınağın bahçe kapısının tepesinde serçeler cıvıldıyordu.

Saçakların etrafında kavis çiziyor, sonra aynı kavisleri tekrar çiziyorlardı.

5

Ofisine gittiğinde iki kişi kendisini beklemekteydi. Arkasındaki dolaptan viski çıkarttırıp siyah çaya koydurdu. Hafızasının canlanmasına az da olsa faydası dokunurdu.

Kendisini bekleyen kişileri kabul ederken aklına dün sabah bahçede gördüğü serçeler geldi.

Dağın dibindeki bataklık sazlarını gagalıyorlardı. Tohum peşinde miydiler, yoksa böcek mi? Sonra serçe sürüsünde kiraz-

kuşları da bulunduğunu görmüştü. Daha dikkatli bakmıştı.

Altı yedi kuş ottan ota sıçrıyordu. Otlar şiddetle sarsılıyordu.

Üç kirazkuşu vardı, serçelerden daha sessizdiler. Serçelerin kaygılı enerjisine sahip değillerdi ve onlar kadar çok sıçramıyorlardı.

Kanatlarının parıltısı ile göğüslerinin canlı rengine bakılırsa bu senenin kuşlarıydılar. Serçelerse tozla kaplı gibiydiler.

Şingo kirazkuşlarını yeğlerdi elbette. Ötüşleri serçelerinkine benzemezdi, hareketleri de farklıydı.

Bir süre seyretmiş, serçeler ile kirazkuşlarının dalaşıp dalaşmayacaklarını merak etmişti.

Ama serçeler cıvıldaşarak toplanıp uçuyorlardı, kirazkuşları da toplanmışlardı.

Arada sırada kaynaştıklarında dalaşma belirtisi sergilemiyorlardı.

Şingo sabah temizliğini yaparken onları hayranlıkla seyretmişti.

O sahneyi tapınağın bahçe kapısının üstündeki serçeleri gördüğü için hatırlamıştı herhalde.

Misafirlerini yolcu ettikten sonra dönüp Eiko'ya "Bana Şuiçi'nin kadınının oturduğu evi göster" dedi.

Bunu misafirleriyle konuşurken düşünmüştü. Eiko şaşırdı.

İtiraz edercesine bir el hareketi yaparak bir an kaşlarını çattı; sonra pes etmiş gibi göründü. Yine de serinkanlılıkla, kontrollü ve soğuk bir sesle karşılık verdi: "Sizi oraya götürsem ne yapacaksınız peki?"

"Seni utandıracak bir şey yapmam."

"Onu görmek mi istiyorsunuz?"

Şingo o kadını bugün görmeyi düşünecek kadar ileri gitmemişti.

"Bekleseniz de sizi Şuiçi götürse olmaz mı?" Eiko sükûnetini koruyordu.

Şingo onun sesinde küçümseme hissetti.

Taksiye bindikten sonra bile Eiko suskunluğunu korudu.

Şingo onu zorladığı için mutsuzdu ve hem kendisini hem de oğlunu rezil ettiğini hissediyordu.

Hazır Şuiçi gitmişken işleri yoluna koyabileceğini düşünmüştü; ama bunun sadece düşüncede kalacağından şüpheleniyordu.

"İlla biriyle konuşacaksanız diğer hanımla konuşun bence."

"Şu çok hoş bulduğun kadınla mı?"

"Evet. Onu ofise çağırayım mı?"

"Bilmem ki."

"Şuiçi onların evindeyken çok içiyor, saldırganlaşıyor ve diğer kadına şarkı söylemesini emrediyor. Kadının sesi çok güzel. Sonra Kinu[8] ağlamaya başlıyor. Diğer kadını bu kadar önemsediğine göre onun sözünü dinler bence."

Bu sözler biraz kafa karıştırıcıydı. Kinu, Şuiçi'nin kadınıydı herhalde.

Şingo, Şuiçi'nin içtiğini bilmiyordu.

Üniversitenin önünde inip dar bir ara sokağa saptılar.

"Şuiçi bunu duyarsa işten ayrılmam gerekir" dedi Eiko usulca. "İstifa etmem gerekir."

Şingo ürperdi.

Eiko durmuştu. "Şu taş duvardan saptınız mı dördüncü ev. Bahçe kapısında İkeda ismini göreceksiniz. Beni görürler. Daha ileri gidemem."

"Madem bu kadar utandın, vazgeçelim öyleyse."

"Buraya kadar gelmişken neden vazgeçiyorsunuz? Gitmelisiniz. Ailenizin huzuru buna bağlı."

Şingo bu sözlerde hafif bir iğneleme sezdi.

Eiko'nun bahsettiği duvar aslında taştan değil, betondandı. Şingo büyük bir akçaağacın yanından saptı. Kapısında İkeda yazan evin hiçbir ilginç tarafı yoktu, küçük ve eskiydi.

8. Orijinal metindeki isim Kinuko'dur. Kikuko'yla karıştırılmasın diye yazarın izniyle kısaltılmıştır.

Girişi kuzeye bakıyordu ve karanlıktı. Üst kattaki cam kapılar kapalıydı. Ev sessizdi.

Şingo'nun dikkatini çeken başka bir şey yoktu.

Huzursuzca yürümeyi sürdürdü.

Oğlu o kapının arkasında nasıl bir hayat sürüyordu? Şingo teklifsizce kapıyı çalmaya hazır değildi henüz.

Başka bir sokağa saptı.

Eiko onu bıraktığı yerde değildi. Sokağın ilerisindeki anacaddede de yoktu.

Şingo eve dönünce Kikuko'yla göz göze gelmekten kaçındı. "Şuiçi birkaç dakikalığına ofise geldikten sonra gitti" dedi. "İyi havada yolculuk edecek olmasına sevindim."

Bitkin olduğundan erkenden yattı.

"Kaç günlüğüne gitti?" Yasuko kahvaltı odasındaydı.

"Sormadım" diye yanıtladı Şingo yataktan. "Ama altı üstü Fusako'yu geri getirecek. İki üç günde döner herhalde."

"Bugün Kikuko'nun yorgan pamuklarını değiştirmesine yardım ettim."

Fusako iki çocukla birlikte eve gelecekti. Şingo, Kikuko'nun hayatının ne kadar zorlaşacağını düşündü.

Şuiçi ayrı eve çıkmalı, dedi kendi kendine. Aklına Hongo'daki ev geldi.

Sonra Eiko'nun direnmesi aklına geldi. Eiko'yla her gün beraberdi ve ondan ilk kez böyle bir tepki görüyordu.

Kikuko'nun hislerini belli ettiğine hiç tanık olmamıştı. Yasuko onun Şingo'yu üzmemek için kıskançlığını dizginlediğini söylemişti.

Şingo kısa sürede uyuyakaldı. Yasuko'nun horlamasıyla uyanınca onun burnunu parmaklarıyla sıktı.

"Fusako yine o eşarbı getirir mi sence?" dedi Yasuko, hiç uyumamışçasına.

"Hiç şaşırmam."

Birbirlerine söyleyecek başka sözleri yoktu.

Bir adalar rüyası

1

Bir sokak köpeği Şingo'nun evinin bodrumuna yavrularını bırakıverdi.

"Yavrularını bırakıverdi" demek biraz kaba olabilir; oysa Şingo ile ailesine göre olan tam da buydu: Sundurmalarının altında yavru köpekler belirivermişti.

"Dün Teru'yu görmedik anne" demişti Kikuko bir hafta kadar önce mutfakta. "Bugün de yok. Doğum yapıyor olmasın?"

"Şimdi sen söyleyince benim de dikkatimi çekti" demişti Yasuko pek ilgilenmeden.

Şingo *kotatsu*'da[9] çay yapıyordu. Sonbahardan beri sabahları en pahalı çaylardan yapmayı âdet edinmişti ve bu çayı kendine yapmaktaydı.

Kikuko kahvaltı servisi yaparken Teru'dan bahsetmişti. O konu bir daha açılmamıştı.

"Bir kâse alsana" demişti Şingo çay koyarken. Kikuko ona kahvaltısını getiriyordu.

"Çok teşekkür ederim." Bu ilk kez oluyordu. Kikuko bir törende gibiydi.

Obi'sinde ve pelerininde kasımpatılar vardı. "Kasımpatının mevsimi geçti. Fusako'yla uğraşmaktan senin doğum gününü unuttuk."

9. Uzuvları ısıtmaya yarayan, altına mangal konan, battaniyeyle örtülen ayaklı sehpa, masa.

"*Obi*'nin üstündeki desen 'Dört Prens.' Senenin her vakti giyilebilir."

"Dört Prens mi?"

"Orkide, bambu, erik ve kasımpatı" demişti Kikuko hemen. "Mutlaka görmüşsünüzdür. Tablolarda ve kimonolarda hep kullanılır."

"Hırslı birinin icadı olsa gerek."

"Nefisti" demişti Kikuko çay kâsesini bırakırken.

"Bize *gyokuro*'yu[10] veren kimdi? Bir cenaze adağı karşılığındaydı sanırım. Hep onu içerdik, *bança*'ya elimizi bile sürmezdik."

Şuiçi ofise gitmek için çıkmıştı bile.

Şingo kapı eşiğinde ayakkabılarını giyerken hâlâ kendilerine *gyokuro* veren arkadaşın adını hatırlamaya çalışıyordu. Kikuko'ya sorabilirdi, ama sormamıştı. Arkadaşı genç bir kızı bir kaplıcaya götürmüş ve orada birden ölmüştü.

"Teru'yu görmediğimiz doğru" demişti Şingo.

"Dün de görmedik, bugün de" diye karşılık vermişti Kikuko.

Teru bazen, Şingo'nun işe gitme hazırlıklarını duyunca kapı eşiğine gelip onu bahçe kapısına kadar takip ederdi.

Şingo geçenlerde Kikuko'nun kapı eşiğinde Teru'nun karnını elleğini görmüştü.

"Şişmiş, davul gibi olmuş" demişti Kikuko kaşlarını çatarak. Bir yandan da yavruları eliyle hissetmeye çalışmıştı.

"Kaç tane var?"

Teru başını kaldırıp gözakları göstererek Kikuko'ya şaşkın şaşkın bakmıştı. Sonra sırtüstü yere uzanmıştı.

Karnı tiksindirecek kadar şişkin değildi. Derisi kuyruğa doğru, sanki inceldiği yerde uçuk pembeydi. Meme uçlarında toprak vardı.

"On tane olabilir mi?" demişti Kikuko. Şingo gözleriyle saymıştı. En öndeki çift küçücüktü, kurumuşçasına.

10. Aşağıdaki *bança*'yla birlikte, iki çay çeşididir.

Teru'nun sahibi ve karnesi vardı, ama sahibi onu yeterince beslemiyordu anlaşılan. Teru sokak köpeğine dönüşmüştü. Mahalledeki mutfakları turluyordu. Kikuko ona sabah akşam yemek artıkları vermeye ve bunlara Teru için özel besinler katmaya başladığından beri hayvan Şingo'nun evinde daha çok takılır olmuştu. Geceleri sık sık bahçede havladığını duyuyorlardı. Sanki onlara bağlanmıştı, ama Kikuko bile onu evin köpeği olarak görmüyordu.

Teru doğum yapmak için hep evine giderdi.

Kikuko onun dünkü ve bugünkü yokluğunun yine doğum yapmak için evine gittiği anlamına geldiğini söylemek istemişti.

Teru'nun bunun için evine gitmesi üzücü gelmişti.

Ama bu sefer yavrular Şingo'nun bodrumunda doğmuştu. On gün kadar kimse fark etmemişti.

"Teru burada doğum yapmış baba" dedi Kikuko, Şingo ile Şuiçi ofisten eve geldiklerinde.

"Ya? Nerede?"

"Hizmetçi odasının altında."

"Ya?"

Hizmetçileri olmadığından, küçük ve dar hizmetçi odasını depo niyetine kullanıyorlardı.

"Teru sürekli hizmetçi odasının altına girip çıkıyordu. Bir de baktım yavrulamış."

"Kaç tane?"

"Karanlıkta göremedim. Ta geride duruyorlar."

"Onları burada doğurmuş demek."

"Annenin dediğine göre Teru çok tuhaf davranmış, alet kulübesinin etrafında dolanmış, yeri eşeleyip durmuş. Doğum yapacak yer arıyormuş. Kulübeye saman sersek orada doğum yapardı herhalde."

"Büyüyünce başımıza iş açacaklar" dedi Şuiçi.

Şingo, Teru'nun burada doğum yapmasına sevinmişti;

ama ileride yavru köpekleri bırakmak zorunda kalacaklarını düşünmek hoşuna gitmedi.

"Duyduğuma göre Teru burada doğurmuş" dedi Yasuko.

"Ben de öyle duydum."

"Duyduğuma göre hizmetçi odasının altında doğum yapmış. Evde kimsenin kalmadığı tek odanın altında. Teru düşünceli davranmış."

Hâlâ *kotatsu*'da olan Yasuko, başını kaldırıp Şingo'ya bakarken hafifçe kaşlarını çattı.

Şingo da *kotatsu*'ya girdi. Çayını içtikten sonra Şuiçi'ye "Tanizaki bize hizmetçi bulacaktı, ne oldu?" dedi. Kendine tekrar çay koydu.

"O kül tablası baba."

Şingo bu sefer çayı kül tablasına doldurmuştu.

2

"Yaşlandım ve hâlâ Fuji Dağı'na tırmanmış değilim." Şingo ofisteydi.

Durup dururken söylediği bu söz nedense ona önemli geldi. Tekrar tekrar mırıldandı.

Dün gece rüyasında Matsuşima Körfezi'ni ve adalarını görmüştü. O söz aklına bu yüzden gelmişti belki de.

Rüyasında Matsuşima'yı görmesi bu sabah tuhaf geliyordu, çünkü oraya hiç gitmemişti.

Ayrıca bu yaşa gelmesine karşın "Japonya'nın görülecek üç güzel yerinden" sadece birini görmüş olduğunu fark etti. Ne Matsuşima'yı görmüştü, ne de Amanohaşidate sahilini. Bir keresinde, bir iş gezisinden sonra Kyuşu'ya geri dönerken, Miyajima Tapınağı'na göz atmıştı. Üstelik oraya kışın gitmişti, uygun bir mevsimde değil.

Sabahleyin rüyayı bölük pörçük anımsayabilmişti; ama

adalardaki çamların ve denizin renklerini hâlâ net bir şekilde anımsıyordu ve rüyadaki yerin Matsuşima olduğuna emindi.

Çamların gölgesindeki bir çayırda, kollarının arasında bir kadın vardı. Korkuyla saklanıyorlardı. Yanlarındaki kişilerden ayrılmış gibiydiler. Kadın çok gençti, neredeyse kız çocuğuydu. Şingo kendisinin kaç yaşında olduğunu bilmiyordu. Ancak çamların arasından hızla koşmalarına bakılırsa, o da gençti herhalde. Kızı kollarının arasında tutarken aralarında yaş farkı olduğunu hissetmemişti. Ona bir genç adam gibi sarılmıştı. Ancak kendini dinçleşmiş hissetmediği gibi, rüya çok eski bir zamanda geçiyormuş gibi de gelmemişti. Şingo altmış iki yaşında olmasına karşın, sanki hâlâ yirmili yaşlardaydı. Tuhaf olan buydu.

Onları buraya getiren motorlu tekne denizde uzaklaşmıştı. Teknede duran bir kadın, mendilini sallayıp durmuştu. Şingo ile kız adada baş başa kalmışlar ve hiç kaygılanmamışlardı. Şingo kendi kendine denizdeki tekneyi görebildiklerini ve saklandıkları yerin keşfedilmeyeceğini tekrarlayıp durmuştu.

Beyaz mendile bakarken uyanmıştı.

Uyandıktan sonra o kadının kim olduğunu çıkaramamıştı. Ne yüzünü hatırlayabiliyordu, ne de vücudunu. Zihninde temasa ilişkin bir izlenim de kalmamıştı. Sadece arazinin renkleri netti. Şingo oranın Matsuşima olduğuna emin olmasının da, rüyasında Matsuşima'yı görmesinin de sebebini bilmiyordu.

Matsuşima'ya hiç gitmediği gibi, insansız bir adaya motorla gitmiş de değildi.

Evdeki birilerine bir rüyada renkler görmenin sinir bozukluğu belirtisi olup olmadığını sormayı düşünmüş, ama sormamıştı. Rüyasında bir kadına sarıldığı düşüncesi hoş gelmemişti. Bu yaşında kendini gençlik haliyle görmesiyse gayet mantıklı gelmişti.

Bu çelişki nedense içini rahatlatmıştı.

O kadının kimliğini bilse tuhaflık hissinin kaybolacağını hissediyordu. Oturup sigara içerken kapı çalındı.

"Günaydın."

İçeri Suzumoto girdi. "Bu saatte gelmezsin sanıyordum."

Suzumoto şapkasını astı. Tanizaki onun paltosunu çıkarmak için telaşla geldi, ama adam buna fırsat vermeden oturdu. Kel kafası Şingo'ya komik göründü. Kulaklarının üstündeki kırçıl saçı, yaşlılık belirtisiydi. Yaşlanmış teni çamur rengiydi.

"Bu kadar erken gelmenin sebebi nedir?" Şingo gülmemek için kendini güç tutarak kendi ellerine baktı. Elinin üstünden bileğine kadar uzanan hafif bir leke, sonrasında kayboluyordu.

"Mizuta. Çok güzel bir şekilde öldü."

"Ah, evet, Mizuta." Şingo anımsamıştı. "Cenazeden sonra *gyokuro* gönderdiler, ben de onu yeniden içmeye başladım. Tadı nefisti."

"*Gyokuro*'yu bilmem ama Mizuta'yı o şekilde öldüğü için kıskanıyorum. Böyle şeylerin olduğunu duymuştum. Ama Mizuta'nın başına geleceğini hiç düşünmemiştim."

Şingo güldü.

"Sen onu kıskanmıyor musun?"

"Kel ve şişmansın ve senin için hâlâ umut var."

"Ama tansiyonum o kadar yüksek değil. Duyduğuma göre Mizuta kalp krizi geçirmekten öyle korkarmış ki geceleri tek başına kalamazmış."

Mizuta bir kaplıca otelinde ölmüştü. Cenazede eski arkadaşları, Suzumoto'nun güzel bulduğu ölüm şeklini fısıldayarak anlatmışlardı. Yanında genç bir kadın varken o şekilde ölmesi biraz tuhaftı. Kadının cenazeye gelip gelmediğini merak etmişlerdi. Bazıları kadının o sevimsiz anıları ömrü boyunca unutmayacağını, bazılarıysa kadın onu sevdiyse durumdan mutluluk duyacağını söylemişlerdi.

Şingo'ya göreyse, altmışlarındaki bu adamların sırf üniver-

siteden sınıf arkadaşı oldukları için öğrenci jargonu kullanmaları, yaşlılığın çirkin belirtilerinden biriydi, o kadar. Birbirlerine hâlâ öğrencilik günlerindeki lakaplarıyla ve sevecen aşağılamalarla hitap ediyorlardı. Gençliklerinde birbirleri hakkında her şeyi öğrenmişlerdi ve bu bilgi yakınlık ve nostaljiye yol açıyordu; ama egonun yosun tutmuş kabuğu bundan hiç hoşnut değildi. Toriyama'nın ölümüyle ilgili bir şaka yapmış olan Mizuta'nın ölümü bir şakaya dönüşmüştü artık.

Suzumoto, cenazede onun ölümünün güzelliğinden bahsetmekte diretmişti, ama bunun düşüncesi Şingo'yu tiksindirmişti.

"Yaşlı bir adama yakışmadı" dedi.

"Haklısın. Bizler artık kadınları rüyalarımızda bile görmüyoruz." Suzumoto'nun sesi de cansızdı.

"Fuji'ye tırmandın mı hiç?"

"Fuji mi?" Suzumoto şaşırmış gibiydi. "Neden Fuji? Hayır, tırmanmadım. Neden sordun?"

"Ben de tırmanmadım. Kaç yaşına geldim, hâlâ Fuji Dağı'na tırmanmış değilim."

"Ne diyorsun sen? Pis bir şaka filan mı bu?"

Şingo kahkahayı bastı.

Kapının yanında abaküs kullanan Eiko kıkırdadı.

"Düşünüyorum da, Fuji'ye tırmanmadan veya en güzel üç yeri görmeden mezara giren insanların sayısı şaşılacak kadar fazladır herhalde. Japonların yüzde kaçı Fuji'ye tırmanmıştır sence?"

"Yüzde biri bile değildir bence." Suzumoto önceki konuya geri döndü. "Mizuta'daki şans on bin ya da yüz bin kişiden birinde varsa şaşarım."

"Piyango mu kazandı ki? Ama ailesi için hoş olmamıştır."

"Evet, ailesi. Aslında karısı geldi" dedi Suzumoto, asıl konuya giren birinin edasıyla, "ve bana şunu sordu." Masaya bezle sarılmış bir paket bıraktı. "Maskeler. *No* maskeleri.

Bunları satın almamı istedi. Sana bir baktırayım dedim."

"Maskelerden hiç anlamam. En güzel üç yer gibiler. Japonya'da olduklarını biliyorum, ama onları hiç görmedim."

İki kutu vardı. Suzumoto maskeleri kılıflarından çıkardı.

"Bu *jido* maskesiymiş, bu da *kasşiki.* İkisi de çocuk."

"Bu çocuk mu?" Şingo *kasşiki* maskesini, kulaklara takılan kâğıt şeridinden tutup kaldırdı.

"Üstüne saç çizilmiş. Gördün mü? Gingko yaprağı şeklinde. Ergenliğe ulaşmamış oğlan işaretidir. Gamzeler de var."

"Ya?" Şingo maskeyi kol uzaklığında tuttu. "Tanizaki. Şuradan gözlüğümü ver lütfen."

"Hayır, doğru bakıyorsun. Bir *No* maskesini göz hizasının biraz üstüne kaldırıp kolları öne uzatmak gerekirmiş. Bizim gibi ihtiyarlar daha iyi görürlermiş. Bulutlandırmak istersen biraz aşağı çevir."

"Tanıdığım birine benziyor. Çok gerçekçi."

Suzumoto bir *No* maskesini hafifçe aşağı çevirmeye "bulutlandırmak" dendiğini, çünkü o zaman maskede hüzünlü bir ifade belirdiğini; yukarı çevirmeyeyse "parlatmak" dendiğini, çünkü o zaman maskede canlı ve neşeli bir ifade belirdiğini açıkladı. Sağa sola çevirmeye de "kullanmak" veya "kesmek" gibi bir şey dendiğini söyledi.

"Tanıdığım birine benziyor" dedi Şingo tekrar. "Çocuğa benzetmek güç. Genç bir adam gibi daha çok."

"O zamanlar çocuklar erken gelişirmiş. Hem gerçek bir çocuk yüzü *No* maskesine uymazdı. Ama ona dikkatli baksana. Bir oğlan. *Jido* bir çeşit şakacı cinmiş. Sonsuz gençlik sembolü olabilir."

Şingo *jido* maskesini Suzumoto'nun talimatları uyarınca çeşitli yönlere çevirdi. Saçta çocuksu kâküller vardı.

"Neden onlarla arkadaşlık etmiyorsun?" dedi Suzumoto.

Şingo maskeyi masaya bıraktı. "Onları sen satın alsana. Kadın sana teklif etmiş."

"Aslında elinde beş tane vardı. Ben iki kadın maskesi aldım, birini de Unno'ya aldırdım. Diğerlerini de belki sen alırsın diye düşündüm."

"Bana artıklar mı kaldı yani? Sen kadın maskelerini kapmışsın."

"Kadın maskelerini mi yeğlersin?"

"Ne fark eder ki, madem satılmışlar?"

"İstersen onları getirebilirim. Onları satın alırsan param cebimde kalmış olur. Mizuta'nın ölüm şekli yüzünden kadıncağıza acıdığım için teklifini geri çeviremedim o kadar. Ama bunların kadın maskelerinden daha iyi yapıldığını söyledi. Hem sonsuz gençlik fikrini sevmez misin?"

"Mizuta öldü, Toriyama da... Mizuta'nın evinde bu maskelere öyle çok bakmıştı ki... Toriyama da öldü. Maskelerin insana pek güven vermiyor."

"Ama *jido* maskesi sonsuz gençlik sembolüdür. Bu fikri sevmez misin?"

"Toriyama'nın cenazesine gittin mi?"

"Sebebini hatırlamıyorum, ama gidemedim." Suzumoto ayağa kalktı. "Neyse, onları sana bırakayım. Güzelce bak. Beğenmezsen, beğenen birini bul."

"Mesele beğenip beğenmemem değil. Bana bir şey ifade etmiyorlar. Eminim iyi maskelerdir, hem onları *No*'dan ayırırsam ben ölünce onları da öldürmüş olmaz mıyım?"

"Kaygılanmana gerek yok."

"Pahalılar mı?" diye sordu Şingo, pazarlık edercesine.

"Evet. Unuturum diye kadına yazdırdım. Fiyatları şeritlerinde yazılı. Ederleri o civarda galiba, ama eminim pazarlık edebilirsin."

Gözlüğünü takan Şingo, kıvrılmış şeridi açmaya başladı ve görüşü netleştiği anda, *jido* maskesinin saçı ve dudakları o kadar güzel geldi ki şaşkınlıktan çığlık atacaktı az kalsın.

Suzumoto gidince masasına Eiko geldi.

"Güzel değil mi?"

Eiko sessizce başını sallayıp onayladı.

"Bir dakika taksana."

"Ama bu çok yanlış olur. Kıyafetim uygunsuz." Ama Şingo ona maskeyi verince takıp şeridi bağladı.

"Başını çok az oynat."

Şingo'nun karşısında ayakta duran Eiko başını sağa sola kımıldattı.

"Güzel. Çok güzel." Bu sözler Şingo'nun ağzından kendiliğinden çıkmıştı. Maske çok az hareketle bile canlanıvermişti. Eiko'nun üstünde kızıl kahverengi bir elbise vardı ve dalgalı saçı maskenin iki yanından sarkıyordu, ama Şingo'yu büyüleyen bir cazibe kazanmıştı.

"Yeter mi?"

"Evet." Şingo hemen Eiko'yu *No* maskeleri hakkında bir kitap almaya gönderdi.

3

Maskeler imalatçılarının isimlerini taşırdı. Kitapta söylendiğine göre, Muromaçi Dönemi'nden kalma "eski maskeler" kategorisine girmiyorlardı, bir sonraki çağın ustalarının eserleriydiler. Şingo bir acemi olmasına karşın, maskeleri eline alınca sahte olmadıklarını hissetti.

"İnsanın içi ürperiyor" dedi Yasuko, Şingo'nun çift odaklı gözlüğünü takarak.

Kikuko usulca güldü. "Babanın gözlüğüyle görebiliyor musunuz?"

"Çift odaklılar herkesin işine yarar" diye karşılık verdi Şingo, karısının yerine. "Neredeyse herkes neredeyse herkesinkini kullanabilir."

Yasuko, Şingo'nun cebinden çıkardığı gözlüğü kullanıyordu.

"Evlerde genellikle bu gözlüğü önce kocalar takar, ama bizim evin hanımı bir yaş büyük." Keyfi yerinde olan Şingo paltosunu çıkarmadan *kotatsu*'ya oturdu. "En büyük problem şudur ki, ne yediğini göremezsin. Önüne konan yemeği göremezsin. Yemek parçaları küçükse bazen ne olduğunu bile anlayamazsın. Bu gözlüğü takıp da önüne şunun gibi bir kâse pilav koydun mu, taneler birbirine karışır ve ayırt edemezsin. Başta çok rahatsız edici oluyor." Şingo maskelere bakıyordu.

Ama sonra Kikuko'nun, önünde bir kimono tutarak onun üstünü değiştirmesini beklediğini fark etti. Ayrıca Şuiçi'nin bu akşam da eve gelmediğini anımsadı.

Üstünü değiştirmek için ayağa kalkarken *kotatsu*'ya bakmayı sürdürdü. Bunun sebebi kısmen Kikuko'nun yüzüne bakmamak içindi.

Göğsünde bir ağırlık hissediyordu. Kikuko, Şuiçi eve dönmediği için maskelere bakmaya gelmişti herhalde. Kikuko önemli bir şey olmamışçasına Şingo'nun giysilerini kaldırmaya başladı.

"Kesik kelleler gibi. İnsanın cidden içi ürperiyor" dedi Yasuko.

Şingo, *kotatsu*'ya geri döndü. "Hangisini daha çok sevdin?"

"Bunu." Yasuko hiç tereddütsüz, *kasşiki* maskesini eline alarak yanıt vermişti.

"Ya?" Yasuko'nun kararlılığı Şingo'yu nedense ürküttü. "Farklı kişiler tarafından, ama aynı dönemde yapılmışlar. Toyotomi Hideyoşi'nin zamanı civarında." Yüzünü tam tepeden *jido* maskesine yaklaştırdı.

Kasşiki erkeksiydi, bir erkeğin kaşlarına sahipti; *jido* ise cinsiyetsizdi. Kaşlar ile gözlerin araları epey açıktı ve hafifçe kavisli kaşlar bir kıza aitti.

Şingo yüzünü maskeye tepeden yaklaştırırken, bir kızınki gibi pürüzsüz ve parlak cilt, Şingo'nun yaşlı gözlerinin önünde yumuşadı ve maske canlanıp sıcak sıcak gülümsedi.

Şingo nefesini tuttu. Gözlerinin on santim kadar önünde canlı bir kız ona temiz temiz, güzel bir şekilde gülümsemekteydi.

Gözler ve ağız gerçekten canlıydı. Boş göz oyuklarında siyah gözbebekleri vardı. Kırmızı dudaklar şehvetli bir şekilde nemliydi. Şingo nefesini tutup, maskenin burnuna neredeyse dokunacak kadar yaklaşınca siyahımsı gözbebekleri yukarıya, ona doğru salındılar ve altdudak şişti. Şingo onu öpmek üzereydi. İç geçirerek geri çekildi.

Uzaklaşınca maskenin ona yalan söylediği izlenimine kapıldı. Uzun süre derin soluklar aldı.

Jido maskesini sarı brokar kılıfına geri koyup kırmızı bir zemine bıraktı. *Kasşiki* maskesinin kılıfını Yasuko'ya verdi.

"Ortadan kaldır şunu."

Sanki *jido*'nun altdudağının ardına, antika kırmızının soluklaştığı ağız içine bakmış olduğunu hissediyordu. Ağız aralıktı, ama altdudağın ardında dişler yoktu. Karlı bir nehir kıyısındaki bir goncaya benziyordu.

İnsanın yüzünü bir *No* maskesine neredeyse dokunacak kadar yaklaştırması bağışlanmaz bir sapıklıktı herhalde. İmalatçısı bu maskeye o şekilde bakılmasını planlamamıştı muhtemelen. *No* sahnesinden uygun bir uzaklıkta bakıldığında en canlı görünen maskenin, şimdiki gibi çok yakından bakılınca da o kadar canlı göründüğünü keşfeden Şingo, imalatçının aşkının sırrını hissetti.

Çünkü Şingo sanki cennete ait sapkın bir hazzın heyecanına kapılmıştı. Yine de buna gülmeye çalıştı, o cildi gerçek bir kadınınkinden daha güzel gösterenin yaşlanmış gözleri olduğunu düşündü.

Peş peşe yaşadığı bu tuhaf olaylar –rüyasında bir kıza sarılmıştı, Eiko'nun maskeyi takınca çok çekici olduğunu düşünmüştü, az kalsın *jido*'yu öpecekti– bir şeylerin, yuvasının temellerini sarsmak üzere olduğu anlamına mı geliyordu?

Çift odaklı gözlük takmaya başladığından beri yüzünü bir genç kızınkine yaklaştırmamıştı. Yaşlı gözleri o yüzü olduğundan biraz daha tatlı mı görmüştü?

"Mizuta'nındılar. Hani şu *gyukoro*'yu aldığımız adam. Bir kaplıcada ölen."

"İnsanın içi ürperiyor" dedi Yasuko tekrar.

Şingo çayına viski koydu. Mutfakta Kikuko balık türlüsü için soğan doğruyordu.

4

Şingo 29 Aralık'ta, yüzünü yıkarken Teru'nun dışarıda yavrularıyla birlikte güneşlendiğini gördü.

Yavrular hizmetçi odasının altından çıkmaya başladıklarında bile sayılarının dört mü, yoksa beş mi olduğunu anlayamamıştı. Kikuko arada sırada bir yavruyu kaptığı gibi eve getiriyordu. Yavrular onun kucağındayken gayet usluydular, ama birinin yaklaştığını görünce evin altına geri kaçıyorlardı. Hep birlikte dışarı çıkmamışlardı hiç. Kikuko sayılarının dört olduğunu söylemişti, ama bir ara beş olmuşlardı.

Şingo sabah güneşinin altında beş yavru gördü.

Dağın dibindeydiler, Şingo'nun serçelerin arasına karışmış kirazkuşlarını gördüğü yerdeydiler. Orası bir hava saldırısı sığınağı niyetine açtıkları bir mağaradan çıkan toprağın yığıldığı ve savaş sırasında sebze yetiştirdikleri yerdi. Şimdiyse hayvanların güneşlendikleri bir yere dönüşmüştü anlaşılan.

Serçeler ile kirazkuşlarının epey ilgisini çekmiş olan bataklık sazları solmuştu, ama hâlâ dik duran sağlam sapları tümseğin yan tarafını kaplıyordu. Yukarıdaki topraksa yumuşak çalılarla kaplıydı. Şingo orayı seçen Teru'nun zekâsını takdir etti.

İnsanlar uyanmadan veya dikkatlerini kahvaltıya ver-

mişken Teru yavrularını güzel bir yere götürmüştü ve uzanmış onları besliyor, sabah güneşiyle ısınmalarını sağlıyordu. Yavrular kimse tarafından rahatsız edilmeden, sessiz sedasız bir anın tadını çıkarmaktaydılar. Şingo başta öyle sandı ve sıcak gün ışığında izlediği sahneye gülümsedi. Aralık sonuydu, ama Kamakura'da güneş sonbahardaki kadar sıcaktı.

Ancak Şingo daha dikkatli bakınca beş yavrunun meme uçları için birbirleriyle itişip kakıştığını gördü. Ön patileri Teru'nun karnında piston gibi inip kalkıyordu ve genç hayvan kuvvetlerini dizginsiz bırakmışlardı; Teru ise, belki de yavrular artık yokuşu tırmanacak kadar güçlendiklerinden, onların beslenmelerine izin vermeye gönülsüz gibiydi. Dönüp duruyor, yüzükoyun yatıyordu. Karnı patiler tarafından tırmalanmaktan kızarmıştı.

Sonunda kalkıp silkinerek yavruları uzaklaştırdı ve yokuşu koşarak indi. Bir meme ucuna ısrarla yapışmış olan siyah bir yavru, tümsekten yuvarlandı.

Bir metre yüksekten düştü. Şingo'nun kaygıdan nefesi kesildi. Yavru köpek hiçbir şey olmamışçasına ayağa kalktı ve sersemlemiş bir halde bir iki saniye öylece durduktan sonra toprağı koklaya koklaya uzaklaştı.

"Nedir bu?" Bu pozu ilk kez gördüğü halde aynısını daha önce gördüğünü hissediyordu. Bir an düşündü.

"Tabii ya! Sotatsu'nun tablosu" diye mırıldandı. "İlginç."

Şingo, Sotatsu'nun mürekkeple yaptığı yavru köpek tablosuna göz atmış ve hayvanın fazlasıyla stilize, oyuncak gibi olduğunu düşünmüştü; şimdiyse gerçek hayattaki kopyasını görmek onu şaşırtmıştı. Siyah yavrunun vakarı ve zarafeti aynen Sotatsu'nun tablosundaki gibiydi.

Kasşiki maskesinin gerçekçi görünüşü ve kendisine birini anımsatması tekrar aklına geldi.

Sotatsu ile maske imalatçısı aynı dönemdendiler.

Sotatsu günümüzde kırma denecek bir yavru köpek çizmişti.

"Gel bak. Bütün yavrular dışarıda."

Diğer dört yavru, toprağa korkuyla basarak yokuştan indiler.

Şingo hevesle seyrettiyse de, diğer dördünden hiçbiri Sotatsu'nun tablosundaki pozu vermedi.

O yavru köpeğin Sotatsu'nun tablosuna dönüştüğünü görmüştü ve *jido* maskesi canlı bir kadına dönüşmüştü; bu ikisinin eski hallerine geri döndüklerini de görür gibi olmuş muydu peki?

Kasşiki maskesini bir duvara asmıştı, *jido* maskesiniyse ezoterik bir nesneymişçesine bir çekmecenin en gerisine koymuştu.

Yasuko ile Kikuko yavru köpekleri görmek için lavaboya yanaşmışlardı.

"Bulaşık yıkarken fark etmedin mi?"

Arkalarından bakan Kikuko, elini hafifçe Yasuko'nun omzuna koydu. "Bir kadının sabahları bir sürü işi vardır. Değil mi anne?"

"Öyle. Teru nerede?"

"Nerede olacak? Yavrularını sahipsizlermiş gibi bırakıp gitti" dedi Şingo. "Onları atma fikrinden nefret ediyorum."

"İkisine sahip buldum bile" dedi Kikuko.

"Onları alacak birini mi buldun?"

"Evet. Teru'nun sahibi bir tane istiyor. Dişi istiyormuş."

"Öyle mi? Teru kötü yola düştü diye onun yerine bir yavru mu besleyecekmiş yani?"

"Öyle görünüyor." Kikuko, Yasuko'ya döndü: "Teru bir yerlerde karnını doyurmaya gitmiştir." Sonra daha önce verdiği yanıtı yeterli bularak, son sözünü Şingo için açıkladı: "Mahalledeki herkes Teru'nun zekâsına hayran. Herkesin ne zaman yemek yediğini biliyor ve tam o vakitte şıp diye damlıyor."

"Sahi mi?" Şingo biraz hayal kırıklığına uğramıştı. Sabah ve akşam yemeklerini burada yediğine göre Teru'nun bu evi yuva bellediğini sanmıştı; Teru hâlâ mahallede dolanarak artık peşinde mi koşmaktaydı?

"Daha doğrusu" diye ekledi Kikuko, "aslında yemek saatlerini değil de, insanların sonrasındaki bulaşık saatlerini biliyor. Mahalledeki herkes Teru'nun burada doğum yaptığından bahsediyor ve yaptıkları hakkında bir sürü şey duyuyorum. Bir de siz yokken çocuklar gelip yavru köpekleri görmek istiyorlar baba."

"Teru epey popüler olmuş anlaşılan."

"Ah, evet" dedi Yasuko. "Bir hanım ilginç bir şey söyledi. Teru burada doğum yaptığına göre bir bebeğimiz olacağını söyledi. Teru'nun bizi teşvik ettiğini söyledi. Kutlanmamız gerekmez mi?"

"Yapma anne." Kızaran Kikuko elini Yasuko'nun omzundan indirdi.

"Mahalledeki bir hanımın söylediğini aktardım o kadar."

"Yani insanlar ile hayvanları aynı kefeye koyan biri mi var?" Şingo bu sözün pek kibarca olmadığını fark etti.

Ama Kikuko başını kaldırıp baktı. "Amamiya Dede, Teru için çok kaygılanıyor. Buraya geldi ve onu içeri alıp almayacağımızı sordu. Sanki öz evladından bahsediyordu ve ne diyeceğimi bilemedim."

"Neden onu içeri almıyoruz ki?" dedi Şingo. "Zaten bütün gün burada."

Amamiya eskiden Teru'nun sahibinin komşusuydu, ama işleri kötü gidince evini satıp Tokyo'ya taşınmıştı. Eskiden yaşlı annesi ile babası onunla oturup ev işleri yaparlardı, ancak Tokyo'daki ev küçük olduğundan geride bırakılmış ve bir kiralık odaya yerleştirilmişlerdi. Babası mahallede "Amamiya Dede" olarak bilinirdi.

Teru'nun en sevdiği insan oydu. Adam kiralık odaya taşın-

dıktan sonra bile gelip onu soruyordu.

"Koşup ona söyleyeyim" dedi Kikuko eve girerken. "Çok rahatlayacak."

Siyah yavruya bakan Şingo, pencerenin altındaki kırık bir devedikenini fark etti. Çiçek düşmüştü, ama dibinden bükülmüş sap hâlâ parlak yeşildi.

"Devedikenleri çok dayanıklı bitkiler" dedi Şingo.

Kışın kiraz ağacı

1

Yılbaşı arifesinde yağmaya başlayan yağmur yılbaşında sürdü.

Yılbaşında Batılıların yaş hesaplama sistemleri resmiyet kazandı. Dolayısıyla Şingo altmış bir, Yasuko'ysa altmış iki yaşındaydı.

Yılbaşında insanlar genellikle geç kalkardı; ama Şingo, Satoko yüzünden erkenden uyandı. Çocuk sundurmada koşturuyordu.

"Buraya gel Satoko." Kikuko da kalkmıştı anlaşılan. "Sana yılbaşı pudingi yaptım. Isıtmama yardım edebilirsin."

Niyeti çocuğu kandırıp mutfağa çekmek, Şingo'nun odasından uzaklaştırmaktı besbelli. Ancak Satoko kayıtsız gibiydi. Koşuşturmayı sürdürüyordu.

"Satoko" diye seslendi Fusako yataktan. "Buraya gel Satoko." Satoko annesini de dinlemedi.

"Yağmurlu bir yılbaşı" dedi Yasuko; o da uyanmıştı.

Şingo homurdandı.

"Satoko kalkınca Kikuko da kalkmış, ortalıkta geziniyor olmalı. Anladığım kadarıyla Fusako yatakta kalmayı başarmış" dedi Yasuko. Son sözcükleri ağzında yuvarlamıştı. Şingo bunu eğlenceli buldu. "Yılbaşı sabahı bir çocuk yüzünden uyanmayalı epey olmuştu."

"Böyle başka bir sürü sabah göreceksin."

"Ah, sanmıyorum, cidden. Mesele şu ki, Aihara'nın evinde

sundurma yok. Hele sundurmaya alışsın, ortalıkta koşuşturmayı keser."

"Emin değilim. Onun yaşındaki çocuklar genelde sundurmalarda koşuşturmayı sevmezler mi? Neden ayakları yere yapışıyormuş gibi sesler çıkarıyor?"

"Çünkü yumuşacıklar." Yasuko kulak kabarttı. "İnsana tuhaf geliyor, değil mi? Satoko'nun bu sene beş yaşında olması gerekirdi, ama durup dururken üç yaşında oldu. Benim için çok fark etmez, ha altmış dört olmuşum, ha altmış iki."

"Ama hesaba katmadığın bir şey var. Doğum günüm seninkinden önce, yani bir süreliğine aynı yaşta olacağız. Doğum günümden seninkine kadar."

Yasuko bunu daha önce fark etmemiş gibiydi.

"Ne keşif ama. Hayatta bir kez yaşanacak bir durum."

"Olabilir" diye mırıldandı Yasuko. "Ama bir ayağımız çukurdayken yaşıt olmaya başlamanın pek bir faydası yok."

"Satoko" diye tekrar seslendi Fusako. "Satoko." Anlaşılan koşmaktan yorulan Satoko, annesinin yanına gitti. "Ayakların buz gibi olmuş."

Şingo gözlerini kapadı.

"Satoko görebileceğimiz zamanlar koşuşturursa iyi olurdu" dedi Yasuko bir süre sonra. "Ama bizimleyken suratını asıp annesine yapışıyor."

Belki de birbirlerinde o çocuğa karşı sevgi belirtisi arıyorlardı.

Şingo'ya her halükârda Yasuko tarafından inceleniyormuş gibi geldi.

Veya belki de Şingo kendi kendini inceliyordu.

Yere yapışan ayak sesleri hoş gelmemişti, çünkü Şingo uykusunu alamamıştı; ama öte yandan, çok sinir bozucu gelmiş de değildi.

Yine de torununun ayak sesleri onda sevgi uyandırmamıştı, oysa uyandırmalıydı. Yeterince sevgi dolu olmadığı kesindi.

Hâlâ kapalı duran panjurların ardındaki karanlığı hissetmedi. Oysa Yasuko anında hissetmişti anlaşılan. Çocuk onda çeşitli şekillerde sevgi uyandırabiliyordu.

2

Fusako'nun mutsuz evliliği Satoko'da bir yara izi bırakmıştı. Şingo'da da şefkat uyandırıyordu, ama genellikle sinirlenmesine yol açıyordu. Çünkü o konuda yapılabileceği bir şey yoktu.

Şingo âcizliğinin boyutu karşısında hayrete kapılıyordu.

Ebeveynler çocuklarının evlilik hayatlarına pek müdahale edemezlerdi elbette; ancak boşanmanın tek çözüm gibi göründüğü bu noktada asıl çarpıcı olan, kızının âcizliğiydi.

Çünkü boşanmanın ardından anne babasının ona ve çocuklarına kol kanat germesi hiçbir şeyi çözmeyecekti. Derdine derman olmayacak ve onun kendi hayatını kurmasını sağlamayacaktı.

Evlilikte başarısız olmuş bir kadın için çıkış yolu yok muydu peki?

Fusako sonbaharda kocasını terk edince anne babasının evi yerine Şinano'daki aile evine gitmişti. Sonra oradan telgraf çekerek yerini bildirmişti.

Şuiçi onu geri getirmeye gitmişti.

Fusako, Kamakura'da bir ay kaldıktan sonra tekrar gitmiş, Aihara'dan bu sefer mutlaka ayrılacağını söylemişti.

Belki de Aihara'yla Şingo'nun veya Şuiçi'nin konuşmasının daha iyi olacağını söylemişlerdi; ama Fusako dinlememişti. Bizzat gitmeliydi.

Yasuko en azından çocukları yanına almamasını söylediğinde Fusako "Asıl mesele de bu ya, çocuklar ne olacak?" demişti. Neredeyse histerik gibi konuşmuştu. "Çocuklar bende

mi kalacak, yoksa Aihara'da mı, bilmiyorum ki." Sonra çıkıp gitmiş ve bir daha geri dönmemişti.

Sonuçta ortada karıkoca arasında bir mesele vardı ve Şingo ile ailesi daha ne kadar sessiz sedasız beklemeleri gerektiğini bilemeyerek kaygılanmışlardı. Günler huzursuzluk içinde geçmişti.

Fusako'dan haber gelmemişti.

Yoksa Aihara'yla tekrar mı barışmıştı?

"Bu mesele daha ne kadar uzayacak?" demişti Yasuko.

"Eh, onlara göz yuman biziz" diye karşılık vermişti Şingo. İkisinin de yüzleri asıktı.

Sonra yılbaşı arifesinde Fusako geri dönüvermişti.

"Ne oldu?" Yasuko korkulu bir ifadeyle kızı ile torunlarına tepeden bakmıştı.

Fusako şemsiyesini titreyen ellerle kapatmaya çalışmıştı. Şemsiyenin bir iki teli kırık gibiydi.

"Yağmur mu yağıyor?" diye sormuştu Yasuko.

Aşağıya inen Kikuko, Satoko'yu kucağına almıştı.

Yasuko'ya yılbaşı yemeklerinin hazırlanmasında yardım ediyordu.

Fusako eve mutfaktan girmişti.

Şingo onun para istemeye geldiğinden şüphelense de, öyle değil gibiydi.

Yasuko ellerini silerek salona girmişti. "Aman ne güzel, seni yılbaşı arifesinde kovmuş!" Durup kızına bakmıştı.

Fusako sessizce ağlıyordu.

"Böylesi daha iyi" demişti Şingo. "Kesin bir şekilde bitirmek."

"Ya? Ama kimse yılbaşı arifesinde evinden kovulmaz sanıyordum."

"Kendi isteğimle geldim." Fusako hıçkıra hıçkıra ağlıyordu.

"Ya? Şey, o zaman durum değişir sanırım. Yılbaşını ailenle geçirmeye gelmişsin o kadar. O şekilde konuşmamalıydım.

Özür dilerim. Ama bunu şimdi konuşmayalım. Tatilde bol bol konuşuruz." Yasuko mutfağa gitmişti.

Şingo, karısının sözlerine biraz afallamıştı; ama anaç bir sevgi tınısı da hissetmişti.

Yasuko hem kızının yılbaşı arifesinde eve mutfaktan girmesinden, hem de çocuğun karanlık sundurmadan gelen ayak seslerinden etkilenmişti besbelli; ancak Şingo ayrıca kendisine saygı duyulduğunu da seziyordu.

Fusako yılbaşı sabahı diğerlerinden geç kalktı.

Masada otururlarken onun gargara yaptığını işittiler. Sabah temizliği bitmek bilmedi.

"Beklerken bir tane içelim" dedi Şuiçi, babasına sake koyarak. "Bugünlerde beyaz tellerin epey çoğaldı."

"Elbette. Benim yaşımda sayıları her gün artar. Her gün... bazen gözlerinin önünde grileşirler."

"Saçma."

"Cidden. Seyret bak." Şingo öne eğildi. Yasuko ile Şuiçi onun kafasına baktılar, Kikuko da dikkatle bakıyordu.

Kucağında Fusako'nun küçük çocuğu vardı.

3

Fusako ile çocuklar için ikinci bir *kotatsu* çıkarılmıştı. Başka bir odadaydılar, Kikuko da yanlarına gitti.

Şingo ile Şuiçi, önlerinde şarap bardaklarıyla karşılıklı otururken, Yasuko kenarda oturuyordu.

Şuiçi genellikle evde içmezdi; ama bugün, belki de yağmurlu yılbaşı yüzünden, kendine bardak bardak içki koydu, babasına neredeyse hiç aldırmadan. Yüzünde her zamanki ifade yoktu. Şingo, Şuiçi'nin metresinin evinde sarhoş olup saldırganlaştığını ve arkadaşının kendisine şarkı söylemesinde ısrar ederek kadını ağlattığını duymuştu.

"Kikuko" diye seslendi Yasuko. "Bize birkaç portakal da getirir misin?" Kikuko kapıyı yana çekerek açtı. "Gel otur. Burada konuşmadan kafaları çeken iki kişi var."

Kikuko, Şuiçi'ye göz attı. "Baba çok içmiyor bence."

"Biraz düşündüm" diye mırıldandı Şuiçi. "Babamın hayatı hakkında."

"Hayatım hakkında mı?"

"Ah, çok belirgin şeyler değil. Ama özetle şunu düşündüm diyebilirim: Babam başarılı mı oldu, başarısız mı?"

"Bunun kararını verebilir misin sence?" Şingo bir an sustu. "Şey, bu yılbaşındaki yemeğin tadı savaştan öncekilere pek benzemiyor. Bu açıdan başarılı olduğum söylenebilir."

"Yemek... mi dedin?"

"Evet. Asıl mesele bu değil mi? Madem babanın hayatı hakkında biraz düşünmüşsün."

"Biraz."

"Uzun yaşamış ve şimdi, yılbaşında güzel bir yemek yiyen sıradan, vasat birinin hayatı. Bir sürü kişi öldü, biliyorsun."

"Doğru."

"Ama ebeveynlerin başarıları, çocuklarının evliliklerinin başarılı olup olmamasıyla ölçülür gibi *geliyor* bana. O konuda başarılı olamadım."

"Öyle mi hissediyorsun?"

"Aaa, siz ikiniz kesin bakayım." Yasuko başını kaldırıp baktı. "Seneye güzel bir başlangıç yapmıyorsunuz." Sesini alçalttı. "Hem Fusako'nun burada olduğunu unutmayın. Sahi o nerede?"

"Uyuyor" dedi Kikuko.

"Satoko?"

"Satoko ile bebek de uyuyor."

"Ne güzel. Üçü de mışıl mışıl uyuyorlar, öyle mi?" Yasuko'nun gözleri fal taşı gibi açıktı ve yüzünde yaşlılıkla birlikte gelen masumiyet vardı biraz.

Bahçe kapısı açıldı. Kikuko dışarı çıktı. Tanizaki Eiko yılbaşı ziyaretine gelmişti.

"Ne güzel. Hem de bu yağmurda." Şingo "Ne güzel" lafını Yasuko'dan kapmış ve buna gerçekten şaşırmıştı.

"Girmeyecekmiş" dedi Kikuko.

"Ya?" Şingo kapıya gitti.

Eiko paltosunu koluna asmış, ayakta duruyordu. Üstünde siyah bir kadife elbise vardı. Yüzündeki tüyleri almış gibi görünmesine karşın makyajı ağırdı. Eğilerek selam verince iyice ufak tefek göründü.

Selamı biraz soğuk gibiydi.

"Bu sağanakta gelmen büyük incelik. Misafir gelmez sanmıştım, ben de çıkmayı düşünmüyordum. Gel de ısın."

"Teşekkürler."

Eiko soğuk, rüzgârlı ve yağmurlu havada gelmişti. Şingo onun bir şeyden yakınmak için mi, yoksa gerçekten bir şey konuşmak için mi geldiğini anlayamadı.

Her halükârda onun cesurca davrandığını düşündü.

Eiko içeri girmeye gönülsüz gibiydi.

"Madem öyle ben yanına gelirim. Ben hazırlanırken dışarıda bekler misin? Çıkmışken Bay İtakura'nın ziyaretine giderim. Şirketin eski başkanı."

Şingo sabah boyunca İtakura'yı düşünmüştü ve Eiko'nun gelişi karar vermesini sağlamıştı. Üzerini değiştirmeye gitti telaşla.

Şingo dışarı çıktığında Şuiçi sırtüstü uzanmış, ayaklarını *kotatsu*'ya sokmuştu. Şingo üstünü değiştirmeye başlayınca Şuiçi tekrar ayağa kalktı.

"Tanizaki geldi" dedi Şingo.

"Evet." Şuiçi hiç ilgilenmiyormuş ve Eiko'yu selamlamak istemiyormuş gibi konuşmuştu.

Şingo çıkarken Şuiçi başını kaldırıp onu gözleriyle takip etti. "Hava kararmadan dön."

"Erken dönerim."

Teru bahçe kapısındaydı.

Koşarak dışarı çıkan siyah bir yavru köpek, annesini taklit ederek Şingo'nun önünden geçip bahçe kapısına yöneldi. Tökezleyip düşünce vücudunun bir yanı ıslandı.

"Zavallıcık" dedi Eiko. Hayvanın yanına diz çökecek gibiydi.

"Beş tane vardı. Dördünü verdik, bir tek bu kaldı. Onu da birine ayırdık."

Yokosuka hattındaki tren boştu.

Şingo rüzgârın etkisiyle eğik yağan yağmuru seyrederken Eiko'nun bu havada gelmesinden nedense mutluluk duydu.

"Haçiman Tapınağı'ndan bir sürü insan gelir genellikle."

Eiko başıyla onayladı.

"Evet, doğru... sen her yılbaşında mutlaka ziyaretimize gelirsin."

"Evet." Eiko bir süre aşağı baktı. "İşten ayrıldıktan sonra da gelmeyi sürdürmek isterim."

"Evlendikten sonra gelemezsin. Konuşmak istediğin bir şey mi vardı?"

"Hayır."

"Çekinmene gerek yok. Bu aralar biraz sersem gibi ve dalgınım."

"Rol yapmayı kesin." Tuhaf bir sözdü bu. "Ama istifamı kabul etmenizi istemek zorunda kalacağım galiba."

Şingo bunu duyduğuna çok şaşırmasa da, karşılık bulmakta zorlandı.

"Yılbaşı günü bundan bahsetmeye gelmedim." Eiko yaşından olgun görünüyordu. "Bunu sonra konuşuruz."

"Ya?" Şingo artık kendini çok mutlu hissetmiyordu.

Eiko üç yıldır yanında çalışmaktaydı ve birden bambaşka bir kadın gibi görünmeye başlamıştı. Her zamanki gibi değildi.

Gerçi Şingo ona pek dikkat etmemişti. Sonuçta sekreteriydi o kadar.

Yanında kalmasını isterdi elbette. Yine de Eiko kesinlikle tutsağı değildi.

"Ama istifa etmek istemen benim suçum sanırım. Seni o evi göstermeye zorladım, zor durumda bıraktım; ayrıca Şuiçi'yi görmek senin için kolay olmuyordur herhalde."

"Kötü oldu." Eiko içtenlikle karşılık vermişti. "Ama sonradan düşününce, bir baba olarak normal davrandınız gibi geldi. Ayrıca benim de hatalı olduğumu gördüm. Şuiçi beni dansa götürünce çok gururlanmıştım ve Kinu'nun evine gittim. Kendimi küçük düşürdüm."

"Abartıyorsun bence."

"Ama daha kötüsünü de yaptım." Eiko gözlerini kederle kısmıştı. "İstifa edersem Kinu'dan Şuiçi'yi bırakmasını isteyeceğim. Yaptığınız her şey için size borcumu ödemek adına."

Şingo irkildi. Sanki gıdıklanan bir yerine bir şey sürtünmüştü.

"Kapıdaki karısı mıydı?"

"Kikuko mu?"

"Evet. Benim için çok zor oldu. Gerçekten de Kinu'yla konuşmam gerektiğine karar verdim."

Şingo onda bir rahatlama hissetti, kendisi de rahatlamaya başlamıştı.

Meselenin böyle basit yöntemlerle bile çabucak halledilebileceğini düşündü.

"Bunu yapmanı isteyemem senden."

"Kendi isteğimle yapıyorum, yaptığınız her şey için size borcumu ödemek adına." Böylesine önemli bir sözün Eiko'nun minik dudaklarının arasından çıkması, Şingo'nun yine o gıdıklanan yerini hissetmesine yol açtı.

Eiko'ya kendisini ilgilendirmeyen konulara balıklama dalmaması gerektiğini söylemeyi düşündü.

Ama Eiko kendini "kararına" kaptırmış gibiydi.

"Şuiçi'yi anlamıyorum, öyle iyi bir karısı var ki. Onu Ki-

nu'nun yanında görmek hoşuma gitmiyor, ama karısını kıskanamam, ne kadar yakın gibi görünürlerse görünsünler beni rahatsız etmez. Yoksa mesele, erkeklerin başka kadınları kıskandırmayan kadınlardan hoşlanmamaları mı?"

Şingo acı acı gülümsedi.

"Karısının çocuk olduğunu söyleyip duruyor."

"Sana mı?" Şingo'nun ses tonu sertti.

"Evet, Kinu'ya da. Karısından bir çocuk olduğu için hoşlanıyormuşsunuz."

"Geri zekâlı!" Şingo, Eiko'ya baktı.

"Ama artık konuşmuyor" dedi Eiko biraz şaşırarak. "Artık karısından bahsetmiyor."

Şingo neredeyse öfkeden titriyordu.

Şuiçi'nin, Kikuko'nun vücudundan bahsettiği sezmişti.

Karısının fahişe gibi davranmasını mı istemişti? Şingo bunda şaşırtıcı bir cehalet ve ruhu üşüten bir kötürümlük sezdi.

Karısından Kinu'ya ve hatta Eiko'ya öyle saygısızca bahsetmesinin sebebi bu kötürümlük miydi?

Şuiçi'nin acımasız olduğunu düşündü. Sadece onun değil, Kinu ve Eiko'nun da Kikuko'ya karşı acımasız olduğunu hissetti.

Şuiçi karısının temizliğini hissetmiyor muydu?

Şingo'nun zihninde, ailesinin gözbebeği Kikuko'nun solgun, zarif, çocuksu yüzü belirdi.

Şingo, oğluna gelini yüzünden sinirlenmesinin biraz tuhaf olduğunu hissediyordu; ama elinde değildi.

Bütün hayatı boyunca süregelen bir anormallik, Şingo'nun Yasuko'nun ablasından hoşlanmasına, ablanın ölümünden sonra da kendisinden bir yaş büyük Yasuko'yla evlenmesine yol açmıştı; Kikuko bu durumu kötüleştirmiş miydi?

Şingo daha evliliklerinin başında başka bir kadın bulunca, Kikuko kıskançlığını dizginlemekte zorlanmıştı sanki; yine

de Şuiçi'nin zalimliği ve ahlaksızlığına karşın, hatta bunlar sayesinde, Kikuko'nun kadınlığı uyanmıştı.

Şingo, Eiko'nun fiziksel açıdan Kikuko kadar gelişkin olmadığını hatırladı.

Ve sustu, öfkesini üzüntüsüyle dizginlemeye çalıştı bir şekilde. Eiko da susuyordu. Eldivenlerini çıkarıp saçını düzeltti.

4

Şingo, Atami'deydi. Hanın bahçesinde bir kiraz ağacı çiçek açmıştı. Aylardan ocaktı.

Kış kirazlarının geçen senenin sonundan beri yetiştiği söylenmişti ona; ama sanki bambaşka bir dünyadaki ilkbahar mevsimine gelmiş gibi hissetmişti kendini.

Kırmızı erik çiçeklerini şeftali çiçeği sanmış, beyazların da kayısı olup olmadığını merak etmişti.

Kiraz çiçeklerinin havuzdaki yansımalarını seyretmek için havuz kenarına gitti. Henüz kendisine odası gösterilmemişti.

Kırmızı çiçeklerle kaplı, şemsiye şeklindeki bir erik ağacına bakmak için köprüden karşı tarafa geçti.

Ağacın altından birkaç ördek fırladı. Sarı gagaları ve biraz daha koyu sarı ayakları Şingo'ya yine ilkbahar hissi verdi.

Yarın firmanın misafirleri gelecekti ve Şingo buraya hazırlık yapmaya gelmişti. Hancıyla görüşünce işi bitmişti.

Sundurmada oturup bahçeye baktı.

Beyaz açelyalar da vardı.

Ancak Jikkoku Geçidi'nden epey yağmur bulutu geldiğinden içeri girdi.

Masada bir cep saati ile bir kol saati duruyordu. Kol saati iki dakika ileriydi.

İkisinin tam olarak aynı zamanı gösterdikleri nadirdi ve bu durum bazen canını sıkıyordu.

"Peki ama o kadar canını sıkıyorsa neden sadece birini kullanmıyorsun?" demişti Yasuko.

Haklıydı. Ama Şingo'da yılların alışkanlığı vardı.

Akşam yemeği bitmeden sağanak ve sert rüzgârlar başladı.

Elektrik kesilince Şingo erkenden yattı.

Bahçeden gelen bir köpek ulumasıyla ve azgın bir deniz gibi ses çıkaran rüzgârla ve yağmurla uyandı.

Alnında ter damlacıkları vardı. Oda boğucuydu, deniz kenarındaki bir ilkbahar fırtınası öncesiydi sanki. Ilık hava Şingo'nun göğsüne ağırlık yapıyordu.

Derin bir soluk aldı, kan tükürecekmişçesine huzursuzluğa kapıldı.

"Mesele göğsüm değil" diye mırıldandı kendi kendine. Bulantı nöbeti geçiriyordu o kadar.

Kulaklarındaki nahoş gerginlik şakaklarından geçerek alnında toplandı. Alnını ve boğazını ovuşturdu.

Azgın bir denizi çağrıştıran gürültü, dağdan akan selden kaynaklanıyordu ve yukarıdan gelen sert rüzgârın sesi de giderek yakınlaşmaktaydı.

Fırtınanın derinliklerinde bir gürleme vardı.

Tanna Tüneli'nden bir tren geçtiğini düşündü. Bu doğruydu şüphesiz. Tren tünelden çıkarken bir düdük sesi duyuldu.

Şingo birden korkuya kapıldı; artık tamamen uyanıktı.

Gürleme kesintisiz sürmüştü. Tünelin uzunluğu sekiz kilometre kadar olduğundan, trenin içinden geçmesi yedi sekiz dakika kadar sürerdi. Şingo trenin uzak uçtan, Kannami'nin ötesinden girdiğini duyduğunu düşünmüştü. Ama Atami çıkışından sekiz yüz metre kadar uzaktayken, o kadar mesafeden trenin sesini duymuş olabilir miydi?

Tüneldeki trenin varlığını, kafasının içindeymişçesine hissetmişti her nasılsa. Trenin yakındaki ağızdan çıkışına kadarki tüm yolculuğunu hissetmiş ve çıkınca rahat bir nefes almıştı.

Ama aklı karışmıştı. Ertesi sabah han personeliyle konuşmaya ve istasyona telefon etmeye karar verdi.

Bir süre uyuyamadı.

"Şingo-o-oh! Şingo-o-oh!" Uykusunun arasında kendisine seslenildiğini işitti.

Ona bu şekilde seslenen tek kişi Yasuko'nun ablasıydı.

Şingo için son derece tatlı bir uyanıştı bu.

"Şingo-o-oh! Şingo-o-oh! Şingo-o-oh!"

O kişi usulca arka bahçeye girmiş, şimdi pencerenin altından seslenmekteydi.

Şingo uyanıktı. Hanın ardındaki derenin sesi gürlemeye dönüşmüştü. Çocuk sesleri vardı.

Şingo kalkıp arka panjurları açtı.

Sabah güneşi parlaktı. İlkbahar yağmuruyla yumuşamış bir kış güneşinin ılık parlaklığına sahipti.

Derenin ardındaki patikada yedi sekiz çocuk hep birlikte okula gitmekteydiler.

Şingo onların birbirine seslenişini mi işitmişti?

Yine de pencereden dışarı eğilip derenin kıyısındaki bambuları inceledi.

Sabahleyin su

1

Şingo yılbaşında saçındaki beyaz tellerin iyice arttığını söyleyen oğluna, onun yaşında bir adamın beyaz tellerinin her gün çoğaldığını, hatta bazen gözünün önünde beyazlaştıklarını söylemişti. Aklına Kitamoto gelmişti.

Okul arkadaşları artık altmışlarındaydılar. Çoğunun şansı, savaşın ortasından yenilgiye dek yaver gitmemişti. Sonrasındaysa zaten ellilerinin sonlarına geldiklerinden, o zalimce çöküşten sonra kendilerini toparlamakta zorlanmışlardı. Ayrıca savaşta oğullarını yitirebilecek yaştaydılar.

Kitamoto üç oğlunu yitirmişti. Bölüğündekiler savaş için üretim yapmaya başlayınca, kendisi artık hizmetlerine ihtiyaç duyulmayan bir teknisyen olarak ortada kalakalmıştı.

"Söylediklerine göre bir aynanın karşısında oturup beyaz tellerini koparırken olmuş" dedi Şingo'nun ofisini ziyaret eden eski bir arkadaşı, Kitamoto'dan bahsederken. "Evde yapacak işi yokmuş ve başlangıçta ailesi bunu pek ciddiye almamış. Sırf oyalanmak için beyaz tellerini koparıyor sanmışlar. Önemsenecek bir şey değil diye düşünmüşler. Ama her gün aynanın karşısına geçmeye başlamış. Kopardığını sandığı beyaz tellerin yerine ertesi gün yenileri çıkıyormuş sanki. Sayıları hepsini koparamayacağı kadar fazlaydı herhalde. Her geçen gün ayna karşısında daha çok vakit geçirir olmuş. Onu aradıklarında bir de bakıyorlarmış ki aynanın karşısında saçını çekiştiriyor. Aynadan bir dakika bile uzaklaşsa si-

nirli ve kaygılı oluyor, hemen aynaya geri koşuyormuş. Sonunda bütün zamanını orada geçirmeye başlamış."

"Saçını tamamen kaybetmemesi şaşırtıcı." Şingo gülmemek için kendini zor tutuyordu.

"Dalga geçilecek bir mesele değil. Evet, saçının tamamını kaybetti. Son teline kadar kopardı."

Şingo bu sefer kahkahayı bastı.

"Yalan söylemiyorum" dedi arkadaşı, Şingo'nun yüzüne bakarak. "Dediklerine göre beyaz telleri koparırken bile saçı beyazlaşıyormuş. Bir beyaz tel kopardı mı, yanındaki iki üç tel beyazlaşıveriyormuş. Aynada kendine bir çeşit ümitsizlikle bakıyormuş ve beyaz telleri kopardıkça beyazlaşıyormuş. Saçı giderek seyrelmiş."

Şingo gülmesini kontrol altına aldı. "Karısı saç tellerini koparmayı sürdürmesine göz mü yummuş peki?"

Ancak arkadaşı bu sorunun yanıtlanması gereksizmişçesine devam etti. "Sonunda neredeyse hiç saçı kalmamış, kalanlar da beyazmış."

"Canı yanmıştır herhalde."

"Koparırken mi? Hayır, canı yanmıyormuş. Siyah tellerini kaybetmek istemiyormuş ve beyaz telleri dikkatle, birer birer koparıyormuş. Ama işi bitince kafa derisi gerilip büzülmüş. Doktorun dediğine göre dokunulunca canı acıyormuş. Kanamıyormuş ama kırmızı ve hassasmış. Sonunda onu bir akıl hastanesine tıkmışlar. Dediklerine göre geriye kalan saçını da orada yolmuş. Ama adamda nasıl bir irade ve konsantrasyon varmış düşünsene. Neredeyse korkutucu. Yaşlanmak istemiyormuş, tekrar genç olmak istiyormuş. Delirdiği için mi saçını yolmaya başladı, yoksa saçını fazla yolduğu için mi delirdi, bilen yok."

"Ama şimdi daha iyidir herhalde?"

"Evet. Bir mucize olmuş. Kel kafasında güzel, siyah saçlar çıkmış."

"Ciddi olamazsın!" Şingo yine gülüyordu.

"Ama doğru" dedi arkadaşı gülümsemeden. "Delilerin yaşı yoktur. Senle ben delirsek epey gençleşebilirdik." Şingo'nun saçına baktı. "Senin için hâlâ umut var. Benim içinse çok geç."

Arkadaşı saçının neredeyse tamamını yitirmişti.

"Benim tellerden birini koparsam mı?" diye mırıldandı Şingo.

"Bir dene. Ama hepsini koparacak kadar iradeli olduğunu sanmam."

"Ben de sanmam. Hem beyaz saçlı olmaktan korkmuyorum. Siyah saça çok düşkün değilim."

"Sen güvenlik içinde yaşadın. Diğer herkes batarken sen sakin sakin yüzdün."

"Çok kolaymış gibi konuşuyorsun. Kitamoto'ya saçını boyayıp kurtulmasını söyleseydin ya."

"Saç boyamak hile yapmaktır. Hile yapmayı düşünürsek Kitamoto gibi mucizeler gerçekleştirmemiz zor bence."

"Ama Kitamoto ölmedi mi? Bir mucize olsa bile."

"Cenazeye gittin mi?"

"O zamanlar haberim yoktu. Ancak savaştan sonra, ortalık biraz sakinleşince öğrendim. Ta Tokyo'ya gider miydim emin değilim zaten. Hava saldırılarında ölmüş."

"Mucizelere çok uzun süre tutunamazsın. Kitamoto beyaz saç tellerini yolup yıllara meydan okumuş olabilir, ama hayat kendi yolunda devam eder. Sırf saç rengin yine koyulaştı diye daha uzun yaşamazsın. Hatta tam tersi bile olabilir. Belki de bütün enerjisini saçını siyahlatmaya harcadığından ömrü kısaldı. Ama mücadelesinin sana ve bana bir şey ifade etmediğini düşünme." Bu sonucu vurgulamak istercesine başını salladı. Kelini örtmek için taradığı saçı, bir jaluzinin şeritleri gibiydi.

"Bugünlerde görüştüğüm herkes beyaz saçlı" dedi Şingo.

"Savaşta saçımın durumu fena değildi, ama sonradan giderek beyazlaştı."

Şingo öykünün bütün ayrıntılarına inanmamıştı. Abartıldığından şüpheleniyordu.

Ancak Kitamoto'nun öldüğü gerçekti. Bunu başka birinden öğrenmişti.

Şingo öyküyü düşünürken aklına tuhaf bir fikir geldi. Kitamoto'nun öldüğü doğruysa, beyaz saçının tekrar çıktığında siyahlaştığı da doğru olmalıydı. Delirdiği doğruysa, bütün saçını yolduğu da doğru olmalıydı. Saçını yolduğu doğruysa, aynanın karşısında otururken saçının beyazlaştığı da doğru olmalıydı. Öyleyse öykünün tamamı doğru olamaz mıydı? Şingo vardığı bu sonuca şaşırdı.

"Kitamoto öldüğünde saçının beyaz mı, siyah mı olduğunu sormayı unuttum" dedi gülerek. Ama ne bu sözü duyuldu, ne de kahkahası. Bunlar sadece kendisi içindi.

Duyduğu öykü doğru ve abartısız olsa dahi, anlatılış tarzında bir parodi vardı şüphesiz. Yaşlı bir adam, bir başka yaşlı adamın ölümünden küçümsemeyle, zalimce bahsetmişti. O görüşmenin bıraktığı izlenim hoş değildi.

Şingo'nun öğrencilik yıllarındaki arkadaşları arasında en tuhaf şekilde ölenler, Kitamoto ile Mizuta'ydı. Mizuta bir kaplıcada aniden can vermişti. Oraya genç bir kızla gitmişti. Şingo geçen senenin sonunda ısrara dayanamayıp onun *No* maskelerini satın almak zorunda kalmıştı. Tanizaki Eiko'yu işe almasıysa Kitamoto sayesinde olmuştu.

Mizuta savaştan sonra öldüğünden Şingo onun cenazesine gidebilmişti. Kitamoto'nun hava saldırılarında öldüğünüyse sonradan duymuştu; Tanizaki Eiko elinde referansla geldiğinde Kitamoto'nun karısı ile çocukları saldırılardan kurtulmak için gittikleri Gifu'daydılar hâlâ.

Eiko, Kitamoto'nun kızının sınıf arkadaşıydı. Ancak o kızın kendisinden böyle bir kıyak istemesi Şingo'ya son derece

uygunsuz gelmişti. Kızla tanışıklığı yoktu, Eiko da onu savaştan beri görmediğini söylemişti. İki kız da düşüncesizlik etmiş gibiydiler. Kitamoto'nun dul karısı, kızının yönlendirmesiyle Şingo'yu anımsamışsa, o zaman kendisinin yazması gerekirdi.

Şingo o kızı da, referans mektubunu da önemsememişti.

Mektubu getiren Eiko ise tığ gibi ve uçarı görünüyordu.

Şingo yine de onu kendi ofisinde işe almıştı. Kız orada üç senedir çalışmaktaydı.

Üç sene göz açıp kapayıncaya kadar geçmişti, ama şimdi düşününce Eiko'nun işinde o kadar uzun süre çalışabilmiş olması tuhaf geliyordu. O üç yıl içinde Şuiçi'yle dansa gitmesi belki şaşırtıcı değildi, ama Şuiçi'nin metresinin evine de girmişti. Hatta orayı Şingo'ya göstermişti.

Eiko bu olaylardan rahatsız olmuş gibiydi. İşini sevmemeye başlamıştı.

Şingo, Eiko'ya Kitamoto'dan bahsetmemişti. Kız onun aklını kaçırdığından habersizdi herhalde. Eiko ile Kitamoto'nun kızı sık sık görüşecek kadar yakın arkadaş değillerdi muhtemelen.

Şingo onu uçarı bulmuştu, ama Eiko'nun istifasından sonra onda vicdan ve iyilikseverlik belirtileri görmeye başlamıştı. Ayrıca kız saftı da, çünkü henüz evlenmemişti.

2

"Erken kalkmışsınız baba." Kikuko yüzünü yıkamak için su dökerken Şingo için de su koydu.

Suya düşen kan damlaları yayılıp seyreldi.

Kendisinin de bir ara kan tükürdüğünü anımsayan ve Kikuko'nunkinin çok daha temiz olduğunu düşünen Şingo, onun da kan tükürdüğünden korktu; ama burun kanamasıydı.

Kikuko burnuna bir bez bastırdı. Bileğinden dirseğine kadar kan izi vardı.

"Yukarı bak, yukarı bak." Şingo kolunu onun omuzlarına attı. Kikuko ondan kaçarcasına biraz öne çıktı. Şingo onu omuzlarından tutup geri çekti ve alnından tutarak yüzünü zorla yukarı çevirdi.

"Ben iyiyim baba. Üzgünüm."

"Sus da diz çök bakayım. Uzan."

Şingo'dan destek alan Kikuko duvara yaslandı.

"Uzan" dedi Şingo tekrar.

Ama Kikuko aynı pozisyonda, kapalı gözlerle durmaktaydı. Bitkin ve bembeyaz kesilmiş yüzünde, direnmeyi kesmiş bir çocuğun masumiyeti vardı. Şingo onun alnındaki küçük yara izini gördü.

"Durdu mu? Durduysa içeri gir de yat."

"Evet. İyiyim." Kikuko burnunu beze sildi. "Leğen kirli. Sizin için yıkayayım."

"Lütfen uğraşma."

Şingo telaşla biraz su döktü. Leğenin dibindeki solgun kan izleri dağılmaktaydı.

Şingo leğeni kullanmadı. Yüzünü musluktan yıkadı.

Aklına Yasuko'yu uyandırıp yardıma göndermek geldi.

Ama sonra vazgeçti. Kikuko yaşadığı rahatsızlığı kaynanasının bilmesini istemeyebilirdi.

Kan sanki patlayan bir tohum zarfından fırlamıştı. Şingo'ya ıstırap dışarı fırlamış gibi gelmişti.

Saçını tararken yanından Kikuko geçti.

"Kikuko."

"Evet?" Kikuko başını çevirip omzunun üstünden ona baktı, ama yoluna devam edip mutfağa girdi. Kömür dolu bir mangalla geri döndü. Şingo mangaldan kıvılcımlar sıçradığını gördü. Kikuko mutfaktaki gaz ocağının üstünde *kotatsu* için kömür yakmıştı.

Şingo kendine şaşırdı. Kendi kızı Fusako'nun eve geldiğini tamamen unutmuştu. Kahvaltı odası karanlıktı, çünkü Fusako ile iki çocuğu yan odada uyumaktaydılar. Panjurları henüz açılmamıştı.

Şingo Kikuko'ya yardım etmesi için yaşlı karısının yerine Fusako'yu uyandırabilirdi. Aklına Yasuko'yu uyandırmak gelirken, Fusako'nun gelmemesi tuhaftı.

Kotatsu'da Kikuko ona çay koydu.

"Başın dönüyor mu?"

"Çok az."

"Saat daha erken. Neden bu sabah dinlenmiyorsun?"

"Kalkıp işe koyulmamın vaktidir." Kikuko önemsiz bir ayrıntıdan bahsedercesine konuşmuştu. "Gazete almaya gittiğimde soğuk rüzgâr iyi geldi. Hem bir kadının burnunun kanamasının önemli bir şey olmadığını duymuşumdur hep. Siz neden bu kadar erken kalktınız? Bu sabah hava yine soğuk."

"Bilmem. Tapınak çanı çalmadan uyandım. Yaz kış, bütün sene altıda çalar."

Şingo, Şuiçi'den erken kalkmıştı, ancak ofise gitmek için Şuiçi'den sonra evden çıktı. Kışın âdetleri böyleydi.

Şuiçi'yi civardaki bir Batı restoranına öğle yemeğine götürdü.

"Kikuko'nun alnındaki yara izinden haberin var mı?" diye sordu.

"Evet."

"Forseps izi galiba. Zor bir doğum olmuş. Doğum acısının izi denemez herhalde, ama ne zaman acı çekse belirginleşiyor."

"Bu sabahı mı kastediyorsun?"

"Evet."

"Herhalde burnu kanadığındandır. Benzi atınca belirginleşiyor."

Şingo nedense kendini aldatılmış hissetti. Kikuko, Şuiçi'ye ne zaman anlatmıştı?

"Ama dün gece uyumadı."

Şuiçi kaşlarını çattı. Bir anlık sessizlikten sonra konuştu: "Dışarıdan gelen birine o kadar iyi davranmana gerek yok."

"Dışarıdan gelen biri mi? O senin karın değil mi?"

"Ben de onu diyorum ya. Oğlunun karısına o kadar iyi davranmana gerek yok."

"Ne demek istiyorsun?"

Şuiçi yanıt vermedi.

3

Şingo ofisine geri döndüğünde Eiko bekleme odasında oturmaktaydı. Yanında başka bir kadın ayakta durmaktaydı.

Eiko da ayağa kalktı. Her zamanki gibi selam verip, havalardan ve kendi ihmalkârlığından bahsetti.

"Uzun zaman oldu. İki ay."

Eiko biraz kilo almış gibiydi ve daha ağır bir makyaj yapmıştı. Şingo onunla dansa gittiğinde Eiko'nun memelerinin neredeyse avuca gelmeyecek kadar küçük göründüğünü anımsadı.

"Tanıştırayım, Bayan İkeda. Kendisinden bahsetmiştim, hatırlarsınız." Eiko gözleriyle yalvarıyordu, neredeyse ağlayacak gibiydi. Önemli durumlarda böyle olurdu.

"Nasılsınız?" Şingo görgü kurallarını çiğnediğini bile bile, bu İkeda denen kadına Şuiçi'ye hizmetleri için teşekkür edemedi.

"Bayan İkeda'yı buraya zorla getirdim. Gelmek istemedi. Gelmesinin anlamsız olduğunu söyledi."

"Öyle mi? Burada mı konuşalım, dışarıda mı?"

Eiko diğer kadına sorarcasına baktı.

"Benim için burası iyi" diye kestirip attı kadın.

Şingo şaşırmıştı. Eiko onu Şuiçi'nin metresiyle oturan ka-

dınla tanıştıracağını söylemişti, bunu anımsıyordu. Ama meselenin üstüne gitmemişti.

Eiko'nun, işi bıraktıktan iki ay sonra sözünü yerine getirmesi çok tuhaf geliyordu.

Şuiçi ile metresi sonunda ayrılmaya mı karar vermişlerdi? Şingo, Eiko'nun veya İkeda'nın konuşmasını bekledi.

"Eiko gelmemde ısrar etti. Ama bir faydası olmayacak." Kadının tavrı saldırgandı. "Kinu'ya Şuiçi'yi terk etmesini söyleyip duruyorum. Gelirsem belki sizden yardım alırım diye düşündüm."

"Anlıyorum."

"Eiko size minnettar ve Şuiçi'nin karısına acıyor."

"Çok hoş bir hanım" diye araya girdi Eiko.

"Eiko bunu Kinu'ya da söyledi. Ama bugünlerde bir erkeği sırf hoş bir karısı var diye bırakacak kadınlara pek rastlanmıyor. Kinu diyor ki, bir erkeği geri verecekse o zaman kendi kocasını geri versinlermiş. Kocası savaşta öldürüldü. Bana onu sağ salim geri getirin, onun bir dediğini iki etmem, diyor. İstediği kadar kadınla birlikte olsunmuş, istediği kadar metresi olsunmuş. Ona hak verip vermediğimi soruyor. Savaşta kocasını kaybetmiş herkes hak verir ister istemez. Onları biz savaşa göndermedik mi? Öldüler, şimdi ne yapacağız peki? Şuiçi bana geldiğinde ölüm tehlikesi yaşamıyor, diyor. Onu sağ salim geri gönderiyorum, diyor."

Şingo acı acı gülümsedi.

"Ne kadar iyi bir eş olursa olsun, karısı bir savaş dulu değil."

"Bu çok acımasızca."

"Evet. Sarhoşken böyle diyor. O ve Şuiçi içince sapıtıyorlar. Kinu ona, karına söyle o kimsenin savaştan dönmesini beklemek zorunda kalmadı. Karın geri döneceği kesin birini bekliyor, diyor. Tamam, diye bağırıyor Şuiçi. Karısına *söyleyecekmiş*. Ben de bir savaş duluyum. Bir savaş dulunun aşkı her zaman kötü sonuçlanmaz mı?"

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Şuiçi de... içince sapıtıyor. Kinu'ya çok kötü davrandı. Ondan kendisi için şarkı söylemesini istedi. Kinu şarkı söylemeyi sevmez, ben de onun yerine şarkı söylemek zorunda kaldım. Çok kısık sesle söyledim. Şuiçi'yi sakinleştirmesem mahalleye rezil olacaktık. Kendimi o kadar küçük düşmüş hissettim ki, zorla devam edebildim. Ama sebep sadece içki miydi, emin değilim. Savaş yüzünden olamaz mı? Şuiçi'nin başka sevgilileri de yok mu? Onun kontrolden çıktığını görünce, kocamın savaş sırasındaki halini görüyorum sandım. Başım döndü ve nefes almakta zorlandım, sanki Şuiçi'nin kadınıymışım gibi geldi. Ağladım ve müstehcen şarkılar söyledim. Kinu'ya kocamı tek istisna olarak görmek istediğimi söyledim; ama onunla da durum farklı değildi galiba. Şuiçi bana zorla şarkı söylettikten sonra Kinu da benimle birlikte ağladı."

Şingo'nun yüzü karardı. Tuhaf bir öyküydü bu.

"En iyisi bu ilişkinin bir an önce bitmesi."

"Katılıyorum. Şuiçi gittikten sonra Kinu bu ilişkinin kendisini mahvettiğini söylüyor hep. Madem öyle hissediyor, onu terk etmesi gerek tabii ki. Ama asıl sonrasında yıkılmaktan korkuyor sanırım. Bir kadın..."

"Kaygılanmasına gerek yok" diye araya girdi Eiko.

"Haklısın galiba. Onun işi var. Durumunu gördün."

"Evet."

"Bunu benim için yaptı." İkeda üstündeki takım elbiseyi gösterdi. "Başmakasçıdan sonra en önemli işçi oymuş galiba. Onu el üstünde tutuyorlar. Eiko'yu da onun sayesinde hemen işe aldılar."

"Aynı yerde mi çalışıyorsunuz?" Şingo şaşkınlıkla Eiko'ya baktı.

"Evet." Eiko başıyla onaylarken biraz kızardı.

Şingo onu anlamakta zorlanıyordu. Eiko önce Şuiçi'nin

metresinin kendisine çalıştığı yerde iş bulmasını sağlamıştı, şimdi de İkeda'yı getirmişti.

"Yani Şuiçi'ye çok masraflı olmuyordur bence" dedi İkeda.

"Mesele para değil." Şingo sinirlenmişti, ama kendine hâkim oldu.

"Şuiçi ne zaman kötü davransa sonrasında Kinu'ya söylediğim bir şey var." İkeda oturup başını eğdi. Ellerini dizlerinin üstünde kavuşturdu. "Şuiçi de evine yaralı gidiyor, diyorum. Evine yaralı bir asker olarak gidiyor." Yukarı baktı. "O ve karısı sizden ayrı yaşasalar olmaz mı? Karısıyla baş başa kalsa Kinu'yu terk eder diye düşünüyorum sık sık. Bu konuya epey kafa yordum."

"Olabilir. Ben de bir düşüneyim."

Düşününce ona ister istemez hak verdi.

4

Şingo'nun İkeda denen kadına soru sormaya niyeti yoktu, ona söyleyecek sözü de yoktu. Konuşmasına izin verdi o kadar.

Kadın bu ziyareti anlamsız bulmuştu herhalde. Şingo yalvarır gibi görünmeden onunla meseleyi açıkça konuşmalıydı. Kadının bu kadarını söylemiş olması bile iyiydi. Sanki Kinu'nun adına özür diliyor, ama aslında daha fazlasını yapıyordu.

Şingo, Eiko ile İkeda'ya minnet duyması gerektiğini hissetti.

Bu ziyaret ne kaygılanmasına yol açmıştı, ne de şüphelenmesine.

Ama belki de özsaygısı sınanıyordu ve bir iş yemeğindeyken bir geyşa kulağına bir şey fısıldayınca tersledi.

"Ne? Ben sağırım yahu. Seni duyamıyorum."

Kadının omzunu kavradı. Ardından elini hemen çekse de geyşa acıyla kaşlarını çatıp omzunu ovuşturdu.

"Bir dakika dışarı gelin" dedi, Şingo'nun sinirlendiğini görünce. Omzunu Şingo'nunkine yaslayıp onu sundurmaya çıkardı.

Şingo on bir civarında Kamakura'ya geri döndü. Şuiçi henüz eve gelmemişti.

Fusako kahvaltı odasının yanındaki odasında dirseğinin üstünde doğrulup ona baktı. Küçük çocuğunu emziriyordu.

"Satoko uyudu mu?"

"Uykuya yeni daldı. Anne, dedi, hangisi daha büyüktür, bin yen mi yoksa bir milyon yen mi? Hangisi daha büyüktür? Öyle güldük ki. Deden gelince ona sorarsın, dedim. Seni beklerken uyuyakaldı."

"Savaştan önceki bin yen ile savaştan sonraki bir milyon yeni karşılaştırıyorsa iyi bir soruymuş" dedi Şingo gülerek. "Bir bardak su alabilir miyim Kikuko?"

"Su mu? Bir bardak su mu?" Kikuko ayağa kalktı, ama tuhaf bir istekte bulunulmuş gibi konuşmuştu.

"Kuyudan al. Kimyasal olanlardan istemiyorum."

"Peki."

"Satoko savaştan önce doğmadı" dedi Fusako yataktan çıkmadan. "O zamanlar evli değildim."

"Savaştan önce de, sonra da evlenmesen daha iyi olacaktı" dedi Yasuko. Kuyudan su çekildiğini işittiler. "Pompanın buzları erimiş anlaşılan. Kışın Kikuko sabah erkenden çay için su çekmeye gittiğinde öyle gıcırtılar çıkıyor ki, sıcacık yatağımdayken bile ürperiyorum."

"Onları bu evden göndermeyi düşünüyorum" dedi Şingo alçak sesle.

"Göndermeyi mi?"

"Öylesi daha iyi olmaz mı?"

"Olabilir. Fusako kalacaksa."

"Beni istemiyorsanız giderim anne." Fusako ayağa kalktı. "Taşınırım. Yapmam gereken bu değil mi?"

"Seninle ilgisi yok" dedi Şingo biraz öfkeyle.

"Benimle de ilgisi var. Hatta epey ilgisi var. Aihara, beni sevmediğin için bu hale geldiğimi söylediğinde boğulacak gibi oldum. Hayatımda hiç o kadar incinmemiştim."

"Kendine hâkim ol, kendine hâkim ol. Otuzlarındasın artık."

"Kendime hâkim olamam, çünkü kendime hâkim olabileceğim bir yerim yok."

Fusako dolgun memelerini gece kimonosuyla örttü.

Şingo bezgince ayağa kalktı. "Yatağa gidelim büyükanne."

Kikuko, Şingo'nun suyunu getirdi. Diğer elinde iri bir yaprak vardı.

"O ne?" diye sordu Şingo, bardağı bir dikişte içtikten sonra.

"Bir yenidünya yaprağı. Ay bu gece hilal ve kuyunun yanında beyaz bir şey gördüm. Ne olduğunu merak ettim. Yeni bir yenidünya yaprağıymış, daha şimdiden bu kadar büyümüş."

"Tam bir okul çocuğu gibisin" diye alay etti Fusako.

Gecenin içinden gelen ses

1

Şingo bir adamın inlemesini andıran bir sesle uyandı.

Sesi çıkaranın bir köpek mi, yoksa bir adam mı olduğunu kestiremedi. Başta köpek iniltisi gibi geldi. Teru can çekişiyor olabilirdi. Yoksa zehirlenmiş miydi?

Şingo'nun kalbi küt küt atıyordu.

Elini göğsüne koydu. Sanki kalp krizi geçiriyordu.

Ama tamamen uyanınca o sesin bir köpekten değil, bir adamdan çıktığını anladı. Adam boğuluyordu; sesi kalındı. Şingo soğuk soğuk terlemişti. Birisi saldırıya uğruyordu.

"Kiko-o-oh. Kiko-o-oh" diyordu sanki ses. "Söyle bana, söyle bana." Sesté acı vardı, genizde tıkanan sözcükler biçimlenmeyi reddediyordu.

"Kiko-o-oh. Kiko-o-oh."

Öldürülmek üzere olsa, saldırgana nedenini veya ne istediğini sorar mıydı?

Şingo birinin bahçe kapısına çarptığını işitti. Omuzlarını kısarak yataktan çıkmaya hazırlandı.

"Kikuko-o-oh. Kikuko-o-oh."

Şuiçi, Kikuko'ya sesleniyordu. Sesi boğuktu ve ikinci heceyi yutuyordu. Zilzurna sarhoştu.

Şingo bitkin bir halde başını tekrar yastığa koydu. Kalbi hâlâ küt küt atıyordu. Göğsünü ovuşturdu ve derin, düzenli soluklar aldı.

"Kikuko-o-oh, Kikuko-o-oh."

Şuiçi bahçe kapısına vurmaktan çok çarpıyordu sanki.

Şingo biraz kendine geldikten sonra dışarı çıkmayı düşündü.

Ama sonra bunun iyi bir fikir olmadığına karar verdi. Şuiçi kalp kırıklığıyla ve kederle seslenir gibiydi. Başka hiçbir şeyi olmayan birinin sesiydi onunki. Acıyla, üzüntüyle ya da korkuyla annesine seslenen bir çocuk gibi inliyordu. Sesinde suçluluk duygusu vardı sanki. Şuiçi kalbini zalimce gözler önüne sererek Kikuko'ya sesleniyor, onun gönlünü almaya çalışıyordu. Belki de sarhoşluğa sığınarak, sevgi dilenircesine sesleniyor, duyulmayacağını sanıyordu. Sanki Kikuko'ya saygı gösterisinde bulunuyordu.

"Kikuko-o-oh, Kikuko-o-oh."

Şingo onun üzüntüsünü hissetti.

Kendisi karısına bir kez olsun böyle umutsuz bir aşkla seslenmiş miydi? Belki de bilinçsizce, yabancı bir savaş meydanındaki belirli bir anın ümitsizliğini yansıtıyordu.

Şingo dinlerken Kikuko'nun uyanmasını umdu. Bir yandan da gelininin o ıstıraplı sesi duymasından biraz utanıyordu. Kikuko birazdan kalkmazsa Yasuko'yu uyandırmayı düşündü, ama Kikuko'nun gitmesi daha iyi olurdu.

Sıcak su şişesini yatağın ayakucuna itti. Kalbinin böyle küt küt atmasının sebebi ilkbaharda bile sıcak su şişesi kullanması mıydı?

Şişe Kikuko'nun sorumluluğuydu. Şingo arada sırada ondan bir şişe istiyordu. Kikuko'nun ısıttığı su daha uzun süre sıcak kalıyordu, ayrıca şişenin kapağı sımsıkı kapalı oluyordu.

Yasuko ise belki inatçılığından, belki de sağlıklı olduğu için, o yaşta bile sıcak su şişelerinden hazzetmiyordu. Ayakları sıcaktı. Şingo ellili yaşların sonlarına kadar karısı sayesinde ısınmıştı, ama artık ayrı yatıyorlardı.

Karısı onun sıcak su şişesine asla dokunmazdı.

"Kikuko-o-oh, Kikuko-o-oh." Ses yine bahçe kapısından gelmişti.

Şingo başucundaki lambayı yaktı. Saat neredeyse iki buçuktu.

Yokosuka hattındaki son tren Kamakura'ya birden önce gelirdi. Şuiçi istasyonun yanındaki tavernalardan birinde takılmıştı belli ki.

Şingo onun ses tonundan, Tokyo'daki kadınla ilişkisinin bitmek üzere olduğu sonucunu çıkardı.

Kikuko mutfaktan geçerek dışarı çıktı.

Çok rahatlayan Şingo ışığı kapadı.

"Onu bağışla" diye mırıldandı Kikuko'ya.

Kikuko, Şuiçi'ye ayakta durabilmesi için destek veriyor gibiydi.

"Lütfen. Canımı acıtıyorsun." Konuşan Kikuko'ydu. "Sol elinle saçımı çekiyorsun."

"Öyle mi?"

Mutfakta birlikte yere düştüler.

"Yavaş. Dizlerime koy. Sarhoş olunca bacakların şişiyor."

"Bacaklarım mı şişiyor? Yalancı."

Kikuko anlaşılan Şuiçi'nin bacaklarını kendi dizlerine koymuş, çoraplarını çıkarmaktaydı.

Kikuko onu bağışlamıştı. Belki de Şingo'nun kaygılanmasına gerek yoktu. Belki Kikuko bir eş olarak, bazen bağışlayabilmekten haz alıyordu. Ayrıca belki de onun sesine kulak vermişti.

Kikuko, başka bir kadının yanından gelen sarhoş kocasının bacaklarını dizlerinin üstüne koymuş, çoraplarını çıkarıyordu. Şingo ondaki müşfikliği hissetti.

Kikuko, Şuiçi'yi yatırdıktan sonra çıkıp arka bahçe kapısıyla mutfak kapısını kilitledi.

Şuiçi öyle yüksek sesle horluyordu ki Şingo bile duyuyordu.

Şuiçi, karısı tarafından yatırılır yatırılmaz uykuya dalmıştı; peki az öncesine kadar Şuiçi'nin pis sarhoşluğuna katlanmak zorunda kalan Kinu'nun durumu nasıldı? Şingo, Şu-

içi'nin içince onu dövdüğünü ve ağlattığını duymamış mıydı?

Kikuko'ya gelince: Bazen Kinu yüzünden solgun ve içine kapanık görünse de, kalçaları dolgunlaşmıştı.

2

Horultular kısa sürede kesilse de Şingo tekrar uyuyamadı.

Yasuko'nun horlamasının çocuklara da geçip geçmediğini merak etti.

Herhalde geçmemişti. Herhalde Şuiçi bu gece sırf içkiyi fazla kaçırdığı için horlamıştı.

Yasuko da bugünlerde horlamıyor gibiydi. Soğuk havalarda iyice deliksiz uyur gibiydi.

Şingo uykusunu alamadığı sabahları sevmiyordu, çünkü hafızası her zamankinden kötü oluyordu ve duygusallaşıyordu.

Şuiçi'nin sesini o şekilde duymasının sebebi duygusallık olabilirdi. Herhalde Şuiçi'nin içki yüzünden sesi boğuklaşmıştı o kadar. Şuiçi huzursuzluğunu sarhoşluğuyla örtbas mı etmişti?

Ayrıca o sarhoş seste algıladığı sevgi ve kederi, sadece oğlunun bunları hissetmesini umduğu için duymuş olabilirdi.

Şingo bile o ses yüzünden Şuiçi'yi bağışlamıştı. Kikuko'nun da onu bağışladığını düşünüyordu. Kan bağlarının bencilliği Şingo'yu etkisi altına almıştı.

Gelinine iyi davrandığını düşünse de bazı açılardan oğlunun tarafını tutuyordu.

Çirkin bir tabloydu. Şuiçi, Tokyo'daki kadının evinde içkiyi fazla kaçırmış ve eve gelince bahçe kapısının dibine yığılmıştı.

Şingo bahçe kapısını açmaya bizzat gitse Şuiçi'ye öfkeyle bakardı herhalde, Şuiçi de ayılırdı. Kikuko'nun gitmiş olması daha iyiydi. Böylece Şuiçi onun omzuna tutunarak eve girebilmişti.

İncinen Kikuko, bağışlayan da Kikuko'ydu.

Artık yirmili yaşların başlarında olan Kikuko, Şingo ile Yasuko'nun yaşlarına gelene kadar Şuiçi'yi kaç kez bağışlamak zorunda kalacaktı? Bağışlayıcılığının sınırı olmayacak mıydı?

Evlilik tehlikeli bir bataklık gibiydi, partnerlerin kabahatlerini yutar dururdu. Kinu'nun Şuiçi'ye sevgisi, Şingo'nun Kikuko'ya sevgisi... bunlar Şuiçi'yle Kikuko'nun evliliklerinin bataklığında iz bırakmadan gözden kaybolacak mıydı?

Şingo'ya savaş sonrası aile kanununda temel aile kavramının "ebeveyn ile çocuk"tan "karıkoca"ya dönüştürülmesi gayet uygun geliyordu.

"Başka bir deyişle, karıkoca bataklığı" diye mırıldandı kendi kendine. "Kendi evlerine çıkmaları şart."

Yaşlılığı yüzünden aklına geleni yüksek sesle söylüyordu.

"Karıkoca bataklığı" sözü, yıllar geçtikçe birbirlerinin kabahatlerine katlanan bir çiftin, bataklığı giderek derinleştirdikleri anlamına geliyordu o kadar.

Bunun sebebi muhtemelen kadının uyanması, kocasının kabahatleriyle yüzleşmesiydi.

Şingo kaşınan bir kaşını ovuşturdu.

İlkbahar yakındı.

Geceleri uyanmak artık kışınki kadar rahatsız etmiyordu.

Şuiçi'nin sesiyle uyanmadan önce de bir rüya görmüş ve uyanmıştı. O sırada rüyayı çok iyi hatırlıyordu, ama ikinci uyanışında neredeyse tamamen unutmuştu.

Belki de kalbinin küt küt atması rüyayı silmişti.

Sadece on dört-on beş yaşlarında bir kızın kürtaj yaptırdığını ve şu sözü anımsıyordu: "Ve o sonsuza dek kutsal bir çocuk oldu."

Bir roman okumuştu. Bu söz, romanın son cümlesiydi.

Romanı sözcükler, temasınıysa bir film veya piyes olarak algılamıştı. Kendini özdeşleştirmemişti. Tam bir seyirci olmuştu.

On dört-on beş yaşlarında kürtaj yaptırmış bir kızın kut-

sal bir çocuk olması tuhaftı; ama uzun bir öyküydü. Şingo rüyasında bir oğlan ile bir kız arasındaki saf aşkı anlatan bir başyapıt okumuştu. Kitabın sonunda uyandığında aynı hisleri hâlâ yaşıyordu.

Kız hamile kaldığını bilmemiş, bunun kürtajla sonuçlanacağını düşünmemiş ve ayrıldığı oğlanı özlemeyi sürdürmüş müydü? Ama rüyada anormal ve pis bir durum olurdu bu.

Unutulmuş bir rüya tekrar anımsanamazdı, Şingo'nun romanı okurkenki hisleri de bir rüyaydı.

Kızın bir ismi vardı mutlaka ve Şingo onun yüzünü görmüş olmalıydı, ama zihninde kızın boyu, daha doğrusu ufak tefekliği hayal meyal kalmıştı o kadar. Kızın üstünde Japon kıyafeti vardı sanki.

Şingo rüyasındaki kızın Yasuko'nun güzel ablası olup olmadığını merak etti, ama olamayacağına karar verdi.

Rüyanın kaynağı dünün gazetesindeki bir haberdi o kadar.

"Kız İkiz Doğurdu. Aomori'de Yalancı Bahar." Büyük puntolu başlığın altına şunlar yazılmıştı:

> Soyarıtımı Kanunu uyarınca Aomori Bölgesi Kamu Sağlığı Departmanı'nın yasal kürtajlar hakkında yaptığı bir araştırmaya göre, on beş yaşındaki beş kız, on dört yaşındaki üç kız ve on üç yaşındaki bir kız kürtaj oldular. Yaşları on altı ila on sekiz arasında değişen, lise çağındaki dört yüz kız kürtaj yaptırdı ve bunlardan yüzde yirmisi lise öğrencisiydi. Hirosaki'de bir, Aomori'de bir, Güney Tsugaru bölgesinde dört ve Kuzey Tsugaru bölgesinde bir ortaokul öğrencisi hamile kaldılar. Kızlar mütehassıslara gitseler de, cinsel bilgi eksikliği vakaların yüzde 0,2'sinde ölüme ve yüzde 2,5'inde ciddi hastalıklara yol açtı. Diplomasız doktorlara gizlice gidip can verenlerin de olduğunu bilmek, "genç anneler" için kaygı duyulmasına yol açıyor.

Dört gerçek vaka liste halinde yazılmıştı. Kuzey Tsugaru bölgesindeki, ortaokul ikinci sınıf öğrencisi on dört yaşındaki bir kız geçen senenin şubat ayında birden doğum sancıları çekmiş ve ikiz doğurmuştu. Anne ve çocukları sağlıklıydılar ve okula geri dönen kız şimdi üçüncü sınıftaydı. Anne babası onun hamile kaldığını anlamamıştı.

Aomori'deki bir lise öğrencisi, bir sınıf arkadaşıyla birlikte olduktan sonra geçen yaz hamile kalmıştı. Ebeveynleri, henüz okulu bitirmedikleri için kürtaj yapılmasına karar vermişlerdi. Ama oğlan "Oyun oynamıyorduk. Yakında evleneceğiz" demişti.

Bu haber Şingo'yu afallatmıştı; dolayısıyla yatınca rüyasında kürtaj görmüştü.

Ama rüyasındaki oğlanda ve kızda çirkinlik yoktu. Temiz bir aşkın öyküsüydü ve kız "kutsal bir çocuk"tu. Oysa Şingo yatmadan önce meseleye hiç öyle bakmamıştı.

Yaşadığı şok, güzel bir şeye dönüşmüştü. Neden böyle bir dönüşüm gerçekleşmişti?

Belki de rüyada hem kızı, hem kendini kurtarmıştı.

Her halükârda, rüyada müşfiklik ön plana çıkmıştı.

Şingo kendini düşündü, kendi müşfikliğinin rüyalarda mı uyandığını merak etti.

Ve biraz duygusallaştı. Bu yaşında temiz aşk rüyası görmesinin sebebi, içinde kalmış bir gençlik kıvılcımı mıydı?

Duygusallığı rüyadan sonra da sürmüştü ve belki de bu yüzden Şuiçi'nin yüksek bir iniltiyi andıran sesini müşfikçe karşılamış, onda sevgi ve keder hissetmişti.

3

Hâlâ yatakta olan Şingo, Kikuko'nun Şuiçi'yi uyandırdığını işitti.

Şingo da bu aralar erken kalkıyordu. Geç uyanan biri olan Yasuko ona çıkışmıştı. "Sabahın köründe kalkıp da kendilerini salak durumuna düşüren yaşlı insanlar sevilmezler."

Şingo da Kikuko'dan önce kalkmasının uygunsuz olduğu kanısındaydı ve bu yüzden usulca ön kapıya gidip gazeteyi aldıktan sonra yatağında okudu.

Şuiçi yıkanmaya gitmiş gibiydi.

Kusma sesi duyuldu. Şuiçi dişlerini fırçalarken öğürmüştü besbelli.

Kikuko mutfağa koştu.

Şingo kalktı. Sundurmada, mutfaktan geri dönen Kikuko'yla karşılaştı.

"Baba!"

Az kalsın ona çarpacak olan Kikuko durdu ve yüzü kızardı. Elindeki fincandan bir şey döküldü. Şuiçi'nin akşamdan kalmalığına iyi gelsin diye hazırlanmış soğuk bir sakeye benziyordu.

Şingo makyajsız, solgun yüzü kızarmış, hâlâ uykulu gözleriyle çekingen çekingen gülümseyen sade ve rujsuz dudaklarının arasından biçimli dişleri görünen Kikuko'yu çok güzel buldu.

Kikuko hâlâ çocuksu muydu? Şingo'nun aklına rüyası geldi.

Ama haberde bahsedilen yaşlarda kızların evlenip çocuk doğurmaları çok tuhaf değildi. Çok eskiden normal olan buydu.

Şingo da o oğlanların yaşındayken Yasuko'nun ablasına abayı yakmıştı.

Kikuko onun kahvaltı odasına girdiğini görünce telaşla panjurları açtı.

İçeriye ilkbahar güneşinin ışığı doldu.

Bu aydınlık Kikuko'yu irkiltmiş gibiydi. Şingo onu arkadan seyrediyordu. Kikuko ellerini başına götürüp, yataktan kalktığı için hâlâ dağınık olan saçını çekiştirdi.

Tapınak semtindeki büyük gingkoda yeni filizler henüz

boy göstermemişti. Ama her nasılsa, o sabah güneşinde insanın burnuna gonca kokusunu andıran bir koku geliyordu.

Kendine çabucak çekidüzen veren Kikuko, Şingo'ya *gyokuro* getirdi.

"Buyrun baba. Bu sabah çok yavaşım."

Şingo her sabah kalkınca çok sıcak *gyokuro* içerdi. Su ne kadar sıcaksa *gyokuro*'nun demlenmesi o kadar zor olurdu ve bu işi en iyi beceren Kikuko'ydu.

Şingo, bekâr bir kızın elinden içse *gyokuro*'nun daha da lezzetli olup olmayacağını merak etti.

"Epey meşgulsün" dedi neşeyle. "Sarhoşlara sake, moruklara *gyokuro*."

"Haberiniz var mı?"

"Uykumdan uyandırdı. Başta Teru sandım."

"Öyle mi?" Kikuko kımıldayamıyormuş gibi başı eğik, öylece oturuyordu.

"Ben senden önce uyandım Kikuko" dedi Fusako yan odadan. "Hiç hoş değildi. Şuiçi olduğunu anladım, çünkü Teru o kadar ses çıkarmaz."

Fusako üstünde geceliğiyle, küçük çocuğunu emzirerek kahvaltı odasına girdi. Yüzü çirkindi, ama memeleri beyaz ve dolgundu.

"Şu haline bak" dedi Şingo. "Üstüne bir şeyler giy."

"Aihara yüzünden bu hale geldim. Bir adam kendini salıverirse karısı da aynı şeyi yapar." Fusako, Kuniko'yu sağ memesinden sol memesine geçirdi. "Beğenmediysen, beni evlendirmeden önce biraz araştırma yapsaydın."

"Erkekler ile kadınlar farklıdır."

"Aynıdırlar. Şuiçi'ye bak."

Fusako el yıkama leğenine yöneldi.

Kikuko, Kuniko'yu almaya davrandı. Fusako çocuğu o kadar sertçe verdi ki kız ağlamaya başladı.

Fusako ona aldırmadan yürüyerek uzaklaştı.

Yüzünü yıkayıp gelen Yasuko çocuğu aldı. "Babasının niyeti nedir acaba? Fusako yılbaşında geri gelmişti. İki aydan fazla oldu. Fusako'yu eleştiriyorsun, ama en önemli konuda sen daha da ihmalkârsın. Yılbaşında biraz ara vermeleri iyi olur demiştin, ama o zamandan beri hiçbir şey yapmadın. Aihara'dan da ses seda yok." Konuşurken bebeğe tepeden bakıyordu. "Ofisindeki şu Tanizaki... Şuiçi onun yarı dul olduğunu söylüyor. Fusako'ya da yarı boşanmış denebilir herhalde."

"'Yarı dul' ne demek ki?"

"Evlenmemiş, ama âşık olduğu adam savaşta öldürülmüş."

"Ama Tanizaki o zamanlar çocuktu herhalde."

"Eski hesaba göre on altı veya on yedi yaşındaymış. Unutulmaz bir erkeğe sahip olmak için çok küçük bir yaş değil."

Şingo, Yasuko'nun "unutulmaz bir erkek" lafını tuhaf buldu.

Şuiçi kahvaltı yapmadan çıktı. Geç kalmıştı ve muhtemelen kendini iyi hissetmiyordu.

Şingo sabah postası gelene kadar oyalandı. Kikuko'nun getirdiği mektuplardan biri Kikuko'ya gönderilmişti.

Şingo mektubu ona verdi.

Kikuko mektupları bakmadan getirmişti herhalde. Kendisine çok mektup gelmezdi. Mektup bekler gibi bir hali de yoktu.

Mektubu kahvaltı odasında okudu.

"Bir arkadaştan. Kürtaj yaptırmış ve o zamandan beri kendini iyi hissetmiyormuş. Hongo'daki üniversite hastanesinde yatıyormuş."

"Ya?" Şingo gözlüğünü çıkarıp Kikuko'nun yüzüne baktı. "Diplomasız, yaşlı bir ebenin eline mi düşmüş yoksa? Çok tehlikeli."

Şingo dün gece gazetede okuduğu haberden sonra Kikuko'ya gelen mektuba... bu rastlantıya şaşırdı. Kendisi de rüyasında kürtaj görmüştü.

Kikuko'ya o rüyayı anlatmak istedi.

Ama ona konuşamadan bakarken, içinde bir gençlik kı-

vılcımı hissetti ve aklına başka bir fikir, Kikuko'nun hamile olduğu ve kürtaj yaptırmayı düşündüğü fikri gelince afalladı.

4

"Bakın, erik ağaçları çiçek açıyor" dedi Kikuko hayretle, tren Kuzey Kamakura Vadisi'nden geçerken.

Kuzey Kamakura'da, demiryolunun çok yakınında pek çok erik ağacı vardı. Şingo onları her gün görür, ama dikkat etmezdi.

Beyaz goncalar solmaktaydı. Sıcak güneşin ışığında kirli bir renk almışlardı.

"Ama bizim erik ağaçları da çiçek açıyor" dedi Şingo. Ama sadece iki üç erik ağaçları vardı ve belki de Kikuko bu kadar çok çiçek açmış erik ağacını bu sene ilk kez görüyordu.

Kikuko'nun mektup aldığı nadirdi, evden çıktığı da nadirdi, Kamakura'daki bakkala gittiği zamanlar hariç.

Üniversite hastanesinde yatan arkadaşını ziyarete gitmek için Şingo'yla birlikte evden çıkmıştı.

Şuiçi'nin metresinin evi üniversitenin civarındaydı. Bu durum Şingo'nun canını sıkıyordu.

Yolda Kikuko'ya hamile olup olmadığını sormak istedi.

Zor bir soru değildi, yine de bu fırsatı büyük ihtimalle değerlendirmeyecek gibiydi.

Yasuko'ya sağlığını sormayalı kaç sene olmuştu? Menopozdan beri Yasuko da o konuda hiç konuşmamıştı. Menopoz sağlıktan ziyade bir hastalık sorunu mu olmuştu?

Yasuko bahsetmeyi kesince Şingo da o konuyu unutmuştu.

Kikuko'ya soru sormayı düşününce aklına Yasuko gelmişti.

Belki de Yasuko, Kikuko'nun bir kadın-doğum koğuşuna gittiğini bilse, muayene olmasını önerirdi.

Yasuko bazen Kikuko'ya çocuklardan bahsediyordu. Kikuko bu konuyu ürkütücü buluyormuş gibi geliyordu Şingo'ya.

Kikuko'nun Şuiçi'ye bir şeyler söylediği kesindi. Şingo çok eskiden bir arkadaşının teorisini hayranlıkla dinlemişti; bir kadının gebeliğini hangi erkeğe söylediğinin çok önemli olduğuna dair bir teoriydi bu. Kadının bir başka erkeği varsa, durumunu kendine saklardı.

Bir kız, durumunu kendi babasına açmazdı.

Şingo, Kikuko'ya Şuiçi'nin metresinden bahsetmekten kaçınıyor gibiydi ve Kikuko da aynısını yapıyordu.

Kikuko hamileyse, sebebi Şuiçi'nin metresinin yol açtığı olgunlaşma olabilirdi. Sevimsiz bir düşünceydi, ama insanlık haliydi; Kikuko'ya çocuklardan bahsetmek gizli bir zalimlik olurmuş gibi geldi.

"Anne dün Amamiya Dede'nin uğradığını söyledi mi?"

"Hayır."

"Tokyo'daki eve taşınacağını söylemeye geldi. Ayrıca iki büyük torba dolusu çörek getirdi ve Teru'ya iyi bakmamızı söyledi."

"Çörekleri Teru'ya mı getirmiş?"

"Annem öyle düşünüyor. Belki de bir torbayı da bize getirmiştir. Amamiya Dede çok mutluydu. Oğlunun işleri iyi gidiyormuş ve evini büyütmüş."

"Bu işler böyledir. İyi bir işadamı evini hemen satar ve baştan başlar, sonra da bir bakmışsın yeni evini büyütmeye başlamış. Benim gibiler için on yıl bir gün gibi geçer. Bu tren yolculuğu bile fazla zahmetli gelir. Geçen gün bizim ihtiyar adamlarla birlikte akşam yemeği yedim. Yıllarca hep aynı şeyleri yapıp durmamız ilginç. Yoruluyoruz, sıkılıyoruz ve bizi ne zaman almaya geleceklerini merak ediyoruz."

Kikuko bu son sözü anlamamış gibiydi.

"Birisi dedi ki, yargıcın karşısına çıkınca ona yedek parçaların günah işlemediğini söylemeliymişiz. Biz buyuz işte, ha-

yatın yedek parçalarıyız. Yaşarken hayatın bize en azından iyi davranması gerekmez mi?"

"Ama..."

"Doğru söylüyorum. Herhangi bir yaştaki bir insanın gerçekten her şeyi yaşadığını söyleyebileceğini sanmıyorum. Restoranda ayakkabılardan sorumlu adamı düşün. Hayatı ayakkabıları alıp kaldırmakla geçiyor. Biz ihtiyarlardan birinin bir teorisi vardı... öyle bir yedek parçanın hayatının daha kolay olduğunu söyledi. Ama garson kız itiraz etti. Ayakkabılarla ilgilenen yaşlı adamın hayatının zor olduğunu söyledi. Bir delikte ayakkabı raflarıyla çevrili halde yaşamak zorundaymış ve orada bir kömür ateşinin yanında oturarak ayakkabı silip duruyormuş. Kapı eşiği kışları soğuk, yazları sıcak oluyormuş. Büyükannemizin huzurevlerinden bahsetmeyi sevdiğini fark etmiş miydin?"

"Anne mi? Ama anne çok ciddiye almıyor. Ölmek istediklerini söyleyip duran gençler gibi."

"Haklısın galiba. Benden uzun yaşayacağını düşünüyor. Peki hangi gençleri kastediyorsun?"

"Gençler işte..." Kikuko duraksadı. "Arkadaşımın mektubunda bahsettiği."

"Bu sabah gelen mektupta mı?"

"Evet. Arkadaşım evli değil."

"Ya!"

Şingo sustu. Kikuko devam edemedi.

Tren Totsuka'yı geride bırakmıştı. Bir sonraki durağa, Hodogaya'ya henüz varmamışlardı.

"Kikuko. Düşünüyorum da... Şuiçi'yle sen bizden ayrı yaşamak istemez misiniz?"

Kikuko ona baktı, daha fazla konuşmasını bekledi. Sonra yalvarırcasına konuştu: "Neden baba? Fusako geri döndü diye mi?"

"Fusako'yla ilgisi yok. Yarı boşanmış birinin yanımızda

kalması senin için zor oluyor, biliyorum; ama Aihara'dan boşansa bile yanımızda çok kalmaz herhalde. Hayır, onunla ilgisi yok. İkinizle ilgisi var. Daha iyi olmaz mı sence?"

"Hayır. Bana iyi davranıyorsunuz ve yanınızda kalmayı yeğlerim. Siz olmasanız ne kadar yalnızlık çekerim, hayal bile edemiyorum."

"Çok naziksin."

"Yo, hayır. Siz bana yardımcı oluyorsunuz. Ben bebeğim, ailenin şımarık çocuğuyum. Babamın gözbebeğiydim hep, sizlerle olmayı da seviyorum."

"Babanın gözbebeği olmanın sebebini anlayabiliyorum ve bizimle yaşaman güzel. Gitmeni istemem. Ama Şuiçi'nin durumu ortada. Bu meseleyi seninle hiç konuşmadım. Size faydamız dokunmuyor. İkiniz baş başa kalsanız bir çözüm yolu bulamaz mısınız?"

"Hayır. Bir şey demeseniz de benim için kaygılandığınızı ve beni anladığınızı biliyorum. Bunu bilmek bana dayanma gücü veriyor." Kikuko'nun iri gözleri yaşarmıştı. "Bizi yanınızdan gönderseydiniz korkardım herhalde. Evde tek başıma beklemeye katlanamazdım sanırım. Yapayalnız olurdum, ürkerdim."

"Anlıyorum... onu tek başına beklemek istemezdin. Ama böyle şeyler trende konuşulmaz. Sen yine de bir düşün."

Kikuko gerçekten korkmuş gibiydi. Omuzları titriyordu.

Şingo onu taksiyle Hongo'ya bıraktı.

Kikuko, belki babası tarafından şımartılmış olduğundan, belki de altüst olduğundan, bu yardımı tuhaf bulmadı.

Şuiçi'nin metresinin ortalarda dolanması çok küçük bir ihtimaldi, yine de Şingo kaygılandı. Kikuko hastaneye kazasız belasız girene dek bekledi.

İlkbaharda çan

1

Kamakura'da, kiraz ağaçlarının çiçek açtığı mevsimde, Budist başkentinin yedi yüzüncü yıldönümü kutlanıyordu. Tapınak çanı gün boyu çaldı.

Şingo bazen çanı duyamıyordu. Kikuko çalışırken veya konuşurken bile duyuyordu besbelli; Şingo'nunsa kulak kabartması gerekiyordu.

"İşte" diye haber verdi Kikuko ona. "İşte. Yine çaldı."

"Ya?" dedi Şingo, başını yana eğerek. "Peki ya sen büyükanne?"

Yasuko'nun yanıtı hiç de avutucu değildi. "Tabii ki duyabiliyorum. Sağır edecek kadar ses çıkıyor."

Yasuko önündeki beş gündür birikmiş gazeteleri yavaş yavaş okuyordu.

"İşte çaldı, işte çaldı" dedi Şingo. Çanı bir kez duyunca, sonraki çalışlarını duymak kolay oluyordu.

"Çok sevindin bakıyorum." Yasuko gözlüğünü çıkarıp ona baktı. "Rahipler her gün çan çalmaktan bıkmışlardır."

"Hayır, hacılara çaldırıyorlar, çalış başına on yen veriyorlar" diye açıkladı Kikuko. "Rahipler çalmıyor."

"İyi fikirmiş" dedi Şingo.

"Çana ölüler çanı gibi bir şey diyorlar. Maksatları onu yüz bin veya bir milyon kişiye filan çaldırmak."

"Maksatları mı?" Kikuko'nun sözcük seçimi Şingo'ya ilginç gelmişti.

"Karanlık bir sesi var" dedi Kikuko. "Pek hoşlanmıyorum."

"Karanlık mı sence?"

Şingo ise bir nisan ayının pazar gününde, kahvaltı odasında oturmuş, kiraz ağacının çiçeklerine bakarken çan sesini duymuş ve bu sesi gayet huzur verici, rahatlatıcı bulmuştu.

"Bu yedi yüzüncü yıldönümü meselesi nedir ki?" diye sordu Yasuko. "Büyük Buda'yla ilgili diyen de var, Niçiren'le ilgili diyen de."

Şingo yanıt veremedi.

"Sen biliyor musun Kikuko?"

"Hayır."

"Çok tuhaf. Oysa hepimiz Kamakura'da yaşıyoruz."

"Gazetelerinizde bir şey yazmıyor mu anne?"

"Olabilir." Yasuko gazeteleri Kikuko'ya verdi. Düzgünce katlanıp üst üste konmuşlardı. Yasuko birini kendine ayırdı. "Bir şey gördüm galiba. Ama evlerini terk eden yaşlı çift haberinden öyle etkilendim ki diğer her şeyi unuttum. Sen de görmüşsündür herhalde?" diye sordu Şingo'ya.

"Evet."

"Japon tekne yarışçılığına büyük katkılarda bulunmuş biri. Japonya Kürekçilik Federasyonu'nun başkan yardımcısı." Yazıyı yüksek sesle okumaya başladı ve ardından kendi sözleriyle devam etti. "Tekne ve yelkenli üreten bir şirketin başkanıymış. Altmış dokuz yaşındaymış, karısıysa altmış sekiz."

"İlgini çeken neydi peki?"

"Adam kızına, damadına ve torunlarına mesajlar bırakmış. Burada, gazetede yayımlamışlar." Yasuko tekrar yüksek sesle okumaya başladı. "'Geride kalan hayatlarını yaşayan, dünyanın unuttuğu zavallı, yaşlı yaratıklar mı olalım? Hayır, o kadar uzun yaşamamaya karar verdik. Takagi'nin[11] hislerini çok iyi anlıyoruz. İnsanlar hâlâ sevilirken gitmeli-

11. O zamanki imparatorun en küçük erkek kardeşinin kayınpederi. 1948'de intihar ettiği düşünülüyor.

ler. Hâlâ ailemiz tarafından sevilirken, bir sürü yoldaşa ve meslektaşa ve okul arkadaşına sahip olmanın mutluluğunu yaşarken gideceğiz.' Bunu kızlarıyla damatlarına yazmışlar. Şunu da torunlarına: 'Japonya'nın bağımsızlık günü yaklaşıyor, ama önümüzdeki yol karanlık. Savaşın korkunçluğunu bilen genç öğrenciler gerçekten barış istiyorlarsa, Gandhi'nin şiddet içermeyen yöntemlerini kullanarak direnmeliler. Fazla uzun yaşadık ve artık doğruluğuna inandığımız şeyi savunacak ve o konuda önderlik yapacak gücümüz yok. 'Hınç Dolu Yılları'[12] aylak aylak yaşasaydık, şimdiye kadarki hayatımızı anlamsız kılacaktık. İyi bir dede ve büyükanne olarak hatırlanmak istiyoruz. Nereye gittiğimizi bilmiyoruz. Ama sessiz sedasız gidiyoruz.'"

Yasuko sustu.

Şingo yan dönüp bahçedeki kiraz ağaçlarına baktı.

Yasuko hâlâ gazeteye bakmaktaydı. "Tokyo'daki evlerini terk etmişler ve adamın Osaka'daki ablasını ziyaret ettikten sonra sırra kadem basmışlar. Abla seksen yaşlarındaymış."

"Karısı mesaj bırakmış mı?"

"Ne?" Yasuko şaşkınlıkla başını kaldırıp baktı.

"Karısı mesaj bırakmamış mı?"

"Karısı mı? Yaşlı kadın mı?"

"Elbette. Birlikte kaçtılarsa karısının da bir mesaj bırakması gerekirdi. Diyelim ki sen ve ben intihar edeceğiz. Senin de söylemek, yazmak isteyeceğin bir şeyler olurdu."

"Buna gerek olmazdı" dedi Yasuko hemen. "Sadece gençler intihar edecekken ayrı ayrı mesaj bırakırlar. Ayrı düşmenin trajedisinden bahsetmek isterler. Benim diyecek neyim var ki? Ortada bir karıkoca varsa, sadece kocanın mesaj bırakması yeter."

"Cidden öyle mi düşünüyorsun?"

"Tek başıma ölecek olsam durum değişirdi."

12. Niva Fumio'nun bir öyküsüne (1947) gönderme.

"Sana acı vermiş ve pişman olduğun bir sürü şey vardır herhalde."

"Fark etmez; hele benim yaşımda."

Şingo güldü. "Senin tuzun kuru tabii ihtiyar, ne ölmeyi planlıyorsun ne de ölmek üzeresin. Peki ya Kikuko?"

"Ben mi?" Alçak, tereddütlü bir sesti.

"Diyelim ki Şuiçi'yle birlikte intihar edeceksin. Mesaj bırakmak ister miydin?"

Şingo ters bir laf ettiğini hemen anladı.

"Bilmem. Nasıl olurdu acaba?" Kikuko, Şingo'ya baktı. Sağ elinin işaretparmağını *obi*'sinin içine sokmuştu, *obi*'yi gevşetmek istercesine. "Size bir şeyler söylemek isterdim sanırım baba." Gözlerinde gençliğin ıslaklığı vardı, ardından yaşlar belirdi.

Yasuko ölümü aklından geçirmiyor, diye düşündü Şingo, ama Kikuko geçiriyor.

Kikuko öne eğildi. Şingo onun hüngür hüngür ağlayacağını düşünürken Kikuko ayağa kalktı.

Yasuko onun arkasından baktı. "Tuhaf. Ağlaması için bir sebep yok ki. Histeri işte. Bildiğin histeri."

Şingo gömleğinin düğmelerini açıp elini göğsüne koydu.

"Çarpıntın mı var?"

"Hayır. Meme ucum kaşınıyor. Sert ve kaşınıyor."

"Ergen kızlar gibisin."

Şingo sol meme ucunu işaretparmağıyla ovuşturdu.

Bir çift birlikte intihar edecekse adam bir mesaj bırakır, karısıysa bırakmazdı demek. Adam karısının yerine de mi yazardı, yoksa ortak bir mesaj mı yazarlardı? Yasuko gazeteyi okurken bu soru Şingo'nun aklını kurcalamış ve ilgisini çekmişti.

Yıllarca birlikte yaşaya yaşaya bir mi olmuşlardı? O yaşlı kadın kimliğini mi yitirmişti, geride bırakacağı bir vasiyet yok muydu?

Yoksa kadın ölmek istememişti de hınç, pişmanlık, tered-

düt duymadan kocasına eşlik etmiş, onun vasiyetine mi uymuştu? Bütün bunlar Şingo'ya çok tuhaf geliyordu.

Ama kendi yaşlı karısı, birlikte intihar edeceklerse geride mesaj bırakmaya gerek duymayacağını söylemişti. Şingo'nun mesaj yazmasının yeterli olacağını söylemişti.

Bir erkekle yakınmadan ölüme giden bir kadın... Bazen tersi de görülürdü, ama genellikle kadın erkeğin peşinden giderdi. Böyle bir kadının, yaşlanmış bir kadının, burada, yanında olması nedense Şingo'ya afallatıcı geldi.

Kikuko ile Şuiçi yeni evli sayılırlardı ve daha şimdiden sorunlar yaşıyorlardı.

Belki de Kikuko'ya zalimlik etmiş, geride mesaj bırakmayı isteyip istemeyeceğini sormakla onu incitmişti.

Kikuko'nun uçurumun kenarında durduğunu biliyordu.

"Kikuko'ya fazla iyi davranıyorsun. Böyle saçma sapan şeylere o yüzden ağlıyor" dedi Yasuko. "Onu şımartıyorsun ve en önemli sorun konusunda kılını bile kımıldatmıyorsun. Fusako'ya da aynısını yapıyorsun."

Şingo çiçeklerle kaplı kiraz ağacına bakıyordu.

Büyük kiraz ağacının altında gür bir *yatsude*[13] bitmişti.

Yatsude'den hazzetmeyen Şingo onu kiraz ağacı çiçek açmadan kesmek istemişti; ama martta yoğun kar yağışları olmuş, şimdi de çiçekler açılmıştı.

Şingo'nun üç sene önce kestiği o çalı şimdi daha da gürdü. Keserken aklına çalıyı köklerinden sökmek gelmişti; bu iyi bir fikirdi.

Yasuko'nun söyledikleri, yaprakların koyu yeşilinden iyice rahatsız olmasına yol açmıştı. *Yatsude* olmasa kiraz ağacı tek başına kalacak, dallarını dört bir yana yayacaktı. *Yatsude*'ye rağmen epey yayılmıştı.

Ve öyle çok çiçekle kaplıydı ki, insan bir ağacın o kadar çiçeği taşıyabilmesine şaşıyordu.

13. *Fatsia japonica*; sarmaşıkgiller familyasından bir çalı türü.

Çiçekler ikindi göğünün aydınlığında görkemle salınıyordu. Ağacın ne şekli, ne de rengi dikkat çekiciydi, ama göğü kapladığı hissini veriyordu. Çiçeklerin en iyi zamanıydı. Dökülmeceklerini düşünmek güçtü.

Ama taçyaprakları düşüp duruyordu sürekli ve toprak onlarla kaplıydı.

"Bir gencin öldürüldüğünü veya intihar ettiğini okuyunca, yine olmuş diye düşünürsün" dedi Yasuko düşünceli bir edayla. "Ama yaşlılar, insanı gerçekten sarsıyor. 'İnsanlar hâlâ sevilirken gitmeliler.'" Yasuko'nun haberi iki üç kez okuduğu belliydi. "Geçen gün bir haber vardı: Altmış bir yaşındaki bir adam torununu St. Luke Hastanesi'ne yatırmak için Toçigi'den getirmiş. Çocuk on yedi yaşındaymış ve çocuk felci geçirmiş. Dedesi onu sırtında taşıyıp Tokyo'da gezdirmiş. Ama çocuk hastaneye gitmeyi reddedince dedesi onu sonunda bir havluyla boğmuş. Geçen gün gazetede yazıyordu."

"Ya? Fark etmedim." Şingo ilgisizce karşılık vermişti, ama kürtaj yaptıran genç kızlarla ilgili haberden ne kadar etkilendiğini, hatta rüyasına bile girdiğini anımsıyordu.

Yaşlı karısıyla arasında epey fark vardı.

2

"Kikuko" diye seslendi Fusako. "Bu dikiş makinesi ip koparıp duruyor. Bozuk mu? Gelip bir baksana. Markası Singer, yani kaliteli. Kullanmayı mı unuttum acaba? Belki de histeriğimdir."

"Eskimiş olabilir. Öğrencilik yıllarımdan kalma." Kikuko odaya girdi. "Ama onunla konuştuğumda dinliyor. Bir deneyeyim."

"Ya? Satoko rahat bırakmadığından odaklanamıyorum. Elini dikip duruyorum sürekli. Yani, elini dikmiyorum tabii,

ama elini şuraya koyuyor, ben de dikişe bakarken her şey bulanıklaşıyor ve Satoko ile kumaş birleşmişler gibi geliyor."

"Yorgunsun."

"Dediğim gibi. Histeriğim. Sen de yorgunsun. Bu evde bir tek dede ile büyükanne yorgun değil. Dede altmışlarına gelmiş, meme ucunun kaşındığından yakınıyor. Komik."

Kikuko, Tokyo'daki hasta ziyaretinden dönerken iki çocuk için kumaş almıştı.

Fusako buna sevinmişti ve giysiler yapmaya çalışıyordu.

Ancak Fusako'nun yerini Kikuko alınca Satoko'nun yüzünde bariz bir hoşnutsuzluk belirdi.

"Kumaşı Kikuko Yenge getirdi zaten, bir de ona mı diktireceksin?"

"Sen ona aldırma Kikuko. Hık demiş Aihara'nın burnundan düşmüş." Fusako kolay kolay özür dilemezdi.

Kikuko elini Satoko'nun omzuna koydu. "Dedene söyle, seni Buda'ya götürsün. Küçük prensler filan geçit töreni yapacaklar, dans da edilecek."

Şingo, Fusako'nun ısrarı üzerine yanına onu ve Satoko'yu alarak dışarı çıktı.

Hase semtinin anacaddesinde yürürlerken Şingo'nun gözüne bir tütün dükkânının önündeki bir cüce kamelya ilişti. Bir paket Hikara sigarası alırken kamelyayı övdü. Beş altı katmerli çiçek vardı ve taçyaprakları buruşuktu.

Hayır, diye karşılık verdi tütüncü. Katmerli çiçekler cüce ağaçlara uygun değildi. Tek taçyapraklı yabani kamelyalardan şaşmamak gerekirdi. Onları arkadaki bahçeye götürdü. Saksıdaki cüce ağaçlar dört beş metrekarelik bir sebze bahçesine dizilmişlerdi. Yabani kamelya, kalın gövdeli yaşlı bir ağaçtı.

"Goncalarını budadım" dedi adam. "Ağacı yormamak gerek."

"Goncaları mı var?"

"Bir sürü. Ama çok azını bıraktım. Şu öndekinde yirmi otuz tane vardı herhalde."

Adam bonsai tekniklerinden ve Kamakuralıların bonsai tutkusundan bahsetti. Şingo onları vitrinlerde sık sık görmüştü.

"Çok teşekkürler" dedi dükkândan çıkarken. "Sizi kıskanıyorum."

"Elimde çok güzelleri yok, ama yabani kamelyanın avantajları vardır. Ağaç alırsanız yaşatmak ve biçimsizleşmesini engellemek sizin sorumluluğunuzdadır. Tembelliğe iyi gelir."

Şingo satın aldığı sigaralardan birini yaktı. "Üstünde Buda resmi var" dedi, paketi Fusako'ya uzatarak. "Kamakura'ya özel imal edilmiş."

"Bakayım." Satoko sigaralara elini uzattı.

"Geçen sonbahar evden kaçıp Şinano'ya gitmiştin, hatırlıyor musun?"

"Evden kaçmamıştım."

"Eski evde bonsailer var mıydı?"

"Hiç görmedim."

"Herhalde yoktu. Kırk yıl önceydi sanırım. İhtiyar, bonsai bağımlısıydı. Yasuko'nun babası. Ama Yasuko'yu bilirsin ve babası ablasına daha düşkündü. Ağaçlarıyla uğraşırken Yasuko'nun ablasından yardım alırdı. Öyle güzel bir kızdı ki, Yasuko'yla kardeş olduklarını düşünemezdin. Şimdi hayalimde canlanıyor, kırmızı kimonosu, kâkülleri, bir sabah dallarda birikmiş karları temizlemek için dışarı çıkışı... Çok net görebiliyorum. Şinano soğuktur ve kızın nefesi beyazdı."

O beyaz nefeste genç bir kızın yumuşaklığının kokusu vardı.

Anılara dalan Şingo, farklı bir nesilden olan Fusako'nun, anlattıklarıyla ilgilenmemesinden faydalanıyordu.

"O kamelyanın yaşı kırktan fazladır bence." Kamelya saygı duyulacak bir yaşta gibiydi. Cüceleşmiş bir ağacın gövdesinin sıkılmış pazılara benzemesi için kaç yıl geçmesi gerekirdi?

Yasuko'nun ablasının ölümünden sonra sunakta kırmızı kırmızı parlayan akçaağaç... hâlâ birilerinin ellerinde yaşıyor olabilir miydi?

3

Üçü tapınak semtine geldiklerinde, "küçük prenslerin geçit alayı" Büyük Buda'nın önündeki kaldırımda kıvrıla kıvrıla dolanmaktaydı. Küçük oğlanlar epey yürümüşlerdi anlaşılan. Bazıları bitkin görünüyordu.

Fusako, Satoko'yu görebilsin diye insanların üstüne kaldırdı. Satoko çiçekli kimonolar giymiş oğlanlara baktı.

Semtte üzerine Yosano Akiko'nun[14] bir şiiri kazınmış bir taş bulunduğunu duyunca, onu aramak için heykelin arkasına gittiler. Taşa sanki Akiko'nun elinin büyütülmüş hali kazınmıştı.

"Sakyamuni'ymiş" dedi Şingo.

Fusako'nun bu en meşhur şiiri bilmediğini öğrenince şaşırdı. Akiko şunları yazmıştı:

> Bir yaz korusudur Kamakura; bir Buda olabilir,
> Ama yakışıklı adamdır da Bilge Sakyamuni.

"Ama Büyük Buda bir Sakyamuni değildir ki. Aslında Amitabha'dır. Akiko hata yaptığını anlayınca şiiri baştan yazdı, ama Sakyamuni versiyonu artık çok meşhur olmuştu, ayrıca değiştirip Büyük Buda filan yapmak vezni bozardı... ve Buda ismini iki kez kullanmasına yol açardı. Ama *sonuçta* bir hata. Şu karşımızda duran taşa kazınmış bir hata."

Taşın yakınında, perdelerle kapatılmış bir yerde ayin çayı servisi yapılıyordu. Kikuko biletleri Fusako'ya vermişti.

Çayın gün ışığında özel bir rengi oluyordu. Şingo, Satoko'nun da içip içmeyeceğini merak etti. Satoko kâsenin kenarını bir eliyle tuttu. Gayet sıradan bir kâseydi, ama Şingo elini uzatıp ona yardım etti.

"Tadı acı."

"Acı mı?"

14. 1878-1942.

Satoko'nun yüzü çayın acı olduğunu, henüz çayı tatmadan söylüyordu.

Küçük dansçı kızlar perdenin içine girdiler. Yarısı kapının yanındaki taburelere oturdu, diğerleriyse onların önlerine dizildiler. Hepsi de ağır makyajlıydı ve uzun kollu festival kimonoları giymişlerdi.

Arkalarındaki iki üç kiraz ağacı tamamen çiçek açmıştı. Kızların göz alıcı kimonolarının yanında solgun ve donuk görünüyorlardı. Güneş ötedeki uzun ağaçların yeşilliklerini ışıldatıyordu.

"Su, anne, su" dedi Satoko dansçılara bakarak.

"Su yok. Eve gidince içersin."

Birden Şingo da su istedi.

Şingo bir mart günü Yokosuka treninden inince Satoko'nun yaşlarında bir kızın bir fıskıyeden su içtiğini görmüştü. Kız fıskıyeyi açıp da yukarı su fışkırdığını görünce şaşırıp gülmüştü. Gülen yüzü çok güzeldi. Annesi suyu rahat içebilsin diye fıskıyeyi ayarlamıştı. Kızın o suyu sanki dünyanın en nefis suyuymuş gibi içişini seyreden Şingo, o sene de ilkbaharın geldiğini düşünmüştü. Şimdi o sahneyi yeniden anımsıyordu.

Dansçı kıyafeti giymiş o küçük kızlar grubunun neden kendisini ve Satoko'yu susattığını merak etti. Satoko yine homurdanıyordu. "Bana bir kimono al anne, bana bir kimono al."

Fusako ayağa kalktı.

Satoko'dan bir iki yaş büyük olan kızlardan biri çok güzeldi. Kaşları kalın, kısa, kavisli çizgiler halinde boyanmıştı ve çan gibi yuvarlak gözlerinin kenarlarına ruj çekilmişti.

Satoko, Fusako tarafından uzaklaştırılırken kıza bakakaldı ve perdenin arasından geçerlerken ona doğru atıldı.

"Bir kimono" diye ısrar etti. "Bir kimono."

"Deden sana Üç-beş-yedi Günü'nde[15] alacakmış" diye imada bulundu Fusako. "Daha bir kere Kimono giymişliği yok.

15. 15 Kasım. Üç, beş ve yedi yaşındaki çocuklar tapınaklarda takdim edilir.

Eski, kullanılmayan bir pamuklu kimonoyla altı bağlandı o kadar."

Bir çay bahçesine girdiler ve Şingo su istedi. Satoko iki bardak içti.

Büyük Buda semtinden çıkıp eve doğru yürürlerken dans kimonosu giymiş bir kız telaşla, annesinin elinden tutarak önlerinden geçti; onların da evlerine gittikleri belliydi. Bu iyi olmadı işte, diye düşünen Şingo, Satoko'nun omzunu tuttu; ama geç kalmıştı.

"Bir kimono" dedi Satoko, elini kızının yenine uzatarak.

"Yapma!" Kız geri çekilirken yere düştü.

Soluğu kesilen Şingo ellerini yüzüne götürdü.

Çocuk ezilecekti. Şingo sadece kendi iniltisini işitti, ama çığlık atanlar olmuştu anlaşılan.

Otomobil ani bir fren sesiyle durdu. Dehşete kapılmış izleyicilerin arasından üç dört kişi ileri atıldı.

Kız ayağa fırladı. Annesinin eteğine tutunarak, diri diri yanıyormuşçasına çığlık atmaya başladı.

"İyi, iyi" dedi birisi. "Fren tuttu. Pahalı araba."

"Külüstür olsa ölmüştün."

Satoko dehşete kapılmıştı. Gözleri kriz geçirircesine devrilmişti.

Kızın annesinden özür dileyip duran Fusako, kızın yaralanıp yaralanmadığını, kimonosunun yırtılıp yırtılmadığını sordu. Anne boş bakışlarla öylece durmaktaydı.

Kız çığlık atmayı kestiğinde ağır makyajı akmıştı; ama gözleri yeni yıkanmışçasına pırıl pırıldı.

Şingo eve dönüş yolculuğunun geri kalanında pek konuşmadı.

Bebeğin ağladığını duydular.

Ninni söyleyen Kikuko, onları karşılamak için dışarı çıktı.

"Özür dilerim" dedi Fusako'ya. "Onu ağlattım. Çok beceriksizim."

Satoko da, belki kardeşini taklit etmek için, belki de eve gelince rahatladığından ağlamaya başlamıştı.

Satoko'ya aldırmayan Fusako kimonosunun önünü açıp bebeği Kikuko'dan aldı.

"Şu halime bak. Soğuk soğuk terledim."

Şingo, Ryokan'a[16] mal edilen, çerçeveli bir söze baktı: "Gökyüzünde yüksek bir rüzgâr eser." Bunu Ryokanlar henüz ucuzken almıştı, ama yine de taklitti. Bir arkadaşı öyle demişti.

"Akiko taşına baktık" dedi Kikuko'ya. "Akiko 'Sakyamuni' diye yazmış."

"Öyle yazmış, değil mi?"

4

Şingo akşam yemeğinden sonra tek başına dışarıya, yeni ve ikinci el kimono satan mağazalara bakmaya gitti.

Ama Satoko'ya uygun bir şey bulamadı.

Bu mesele iyice canını sıkmaya başlamıştı.

İçinde kötü bir his vardı.

Öyle küçücük bir kız bile başka bir kızın parlak kimonosunu kıskanabilir miydi?

Satoko normalden sadece biraz fazla kıskanç ve haris miydi? Yoksa bu konuda iyice uçlarda mıydı? Her halükârda, yaptığı hareket Şingo'ya çılgınca gelmişti.

Dans kıyafeti giymiş kız ezilip ölse ne olacaktı? Kızın kimonosunun deseni zihninde canlandı. Vitrinlerde öyle canlı desenlere pek rastlanmıyordu.

Ama eve eli boş dönme düşüncesi sokağın karanlık görünmesine yol açtı.

Yasuko, Satoko'ya sadece altını bağlamak için eski pamuklu kimonolar mı vermişti? Yoksa Fusako yalan mı söylü-

16. Şair, 1757-1831.

yordu? Sözlerinde büyük bir hınç vardı. Yasuko kıza sarılsın diye veya bir tapınağı ilk ziyaretinde kimono vermemiş miydi? Fusako Batı giysileri istemiş olabilir miydi?

"Unutuyorum" diye mırıldandı kendi kendine.

Yasuko'nun bu konuda kendisine danışıp danışmadığını unutmuştu; ama o ve Yasuko, Fusako'ya daha çok ilgi gösterseler, o hiç hazzetmedikleri kızlarından bile güzel bir torun alabilirlerdi. Kaçınılmaz bir suçluluk hissine kapıldı.

"Çünkü doğumdan öncesi nasıldı biliyorum, çünkü doğumdan öncesi nasıldı biliyorum, sevecek ebeveynim yok. Ebeveynim olmadığından, beni sevecek çocuğum da yok."

Şingo'nun aklına bir *No* piyesinden bir pasaj geldi, ama bu tek başına, kara cüppeli bilgeyi aydınlanmaya ulaştıramamıştı.

"Eski Buda gitti, yenisi henüz gelmedi. Bir rüyada doğdum, neyi gerçek kabul edeyim? Edinilmesi çok güç bu insan bedenini tesadüfen edindim."

Dansçı kızın üstüne saldırmasına ramak kalan Satoko, şiddete eğilimini ve fesatlığını Fusako'dan mı, yoksa Aihara'dan mı almıştı? Eğer Fusako'dan aldıysa, Fusako bu kötü huyu Yasuko'dan mı, Şingo'dan mı almıştı?

Şingo, Yasuko'nun ablasıyla evlense, Fusako gibi bir kızı da, Satoko gibi bir torunu da olmazdı herhalde.

Çoktan ölmüş bir insana böylesine derin bir özlem duymanın, onun kollarına koşmak istemenin sırası değildi.

Şingo altmış üç yaşındaydı, o kızsa yirmilerinde öldüğünde kendisinden büyüktü.

Eve gittiğinde Fusako kucağında bebekle yataktaydı. Odası ile kahvaltı odasının arasındaki kapı açıktı.

"Uyuyor" dedi Yasuko. "Çarpıntısı vardı ve Fusako ona uyku ilacı verdi. Hemencecik uyudu."

Şingo anladığını belirtircesine başını salladı. "Kapıyı kapasana."

"Tamam." Kikuko ayağa kalktı.

Satoko, Fusako'nun sırtına yapışmıştı. Ama gözleri açık gibiydi. İnsana sessizce ve dik dik bakmak gibi bir huyu vardı.

Şingo ona bir kimono almak için çıktığından hiç bahsetmedi.

Fusako annesine Satoko'nun kimono arzusunun yol açtığı krizden bahsetmemişti anlaşılan.

Şingo odasına girdi. Kikuko kömür getirdi.

"Otursana" dedi Şingo ona.

"Bir saniye." Kikuko çıkıp bir tepsiye koyduğu sürahiyle geri döndü. Sürahi taşımak için tepsiye gerek yoktu; ama sürahinin yanında çiçekler var gibiydi.

"Bunlar nedir?" Şingo bir çiçeği eline aldı. "*Kikyo*[17] olabilir mi?"

"Siyah zambakmış."

"Siyah zambak mı?"

"Evet. Çay dersi aldığım bir arkadaşım verdi." Şingo'nun arkasındaki dolabın kapağını açan Kikuko ufak bir vazo çıkardı.

"Siyah zambak ha?"

"Arkadaşımın dediğine göre, Rikyu'nun ölümünün bu seneki yıldönümünde Enşu Okulu'nun müdürü müzenin çay bahçesinde bir çay seremonisi düzenlemiş. Nişte içinde siyah zambaklar ile beyaz sümbüller bulunan eski, ince boyunlu bir tunç vazo varmış. Çok ilginç bir kombinasyonmuş."

"Ya?"

Şingo siyah zambaklara baktı. İki taneydiler ve saplarında ikişer çiçek bulunmaktaydı.

"Bu ilkbaharda on bir veya on üç kez kar yağdı galiba."

"Epey kar yağdı gerçekten."

"Arkadaşımın dediğine göre Rikyu'nun ölümünün yıldönümünde on-on beş santimlik kar varmış. İlkbaharın çok başıymış ve siyah zambaklar iyice tuhaf görünüyormuş. Dağ çiçekleridir, bilirsiniz."

17. Çançiçeği.

"Renkleri siyah kamelyalarınkini andırıyor biraz."

"Evet." Kikuko vazoya su koydu. "Arkadaşımın dediğine göre Rikyu'nun vasiyeti ve intihar ederken kullandığı hançer sergilenmiş."

"Ya? Arkadaşın çay dersleri mi veriyor?"

"Evet. O bir savaş dulu. Çok çalıştı ve şimdi meyvesini topluyor."

"Hangi okul?"

"Kankyuan. Muşanokoji ailesinden."

Çaydan pek anlamayan Şingo'ya bunlar bir şey ifade etmedi.

Kikuko çiçekleri vazoya koymaya hazır halde bekliyordu, ama Şingo'nun elinde hâlâ bir tane vardı.

"Biraz sarkık duruyor sanki. Soluyor olmasın?"

"Hayır. Onları suya koymuştum."

"*Kikyo* da sarkık mıdır?"

"Pardon?"

"*Kikyo*'dan biraz küçük gibi geldi."

"Sanırım."

"Başta siyah görünüyor, ama değil. Koyu mor gibi, ama o da değil... kızıl tonu var. Yarın gün ışığında dikkatli bakmam gerekecek."

"Güneşte kırmızımtırak saydam mora dönüşüyorlar."

Çiçekler tamamen açıldıklarında en fazla iki buçuk santim eninde olacaklardı. Altışar taçyaprakları vardı. Dişiorganların uçları üç yöne ayrılıyordu ve dört beş erkekorgan vardı. Yapraklar iki buçuk santim arayla dört ayrı tarafa yönelmişlerdi. Zambak yaprağı olamayacak kadar küçüktüler, uzunlukları beş santim bile değildi.

Şingo nihayet çiçeği kokladı.

"Kirli bir kadın gibi kokuyor." Münasebetsiz bir laftı bu.

Şingo hafif meşreplik iması yapmak istememişti, ama Kikuko aşağı baktı ve gözlerinin çevresi hafifçe kızardı.

"Kokusu hayal kırıklığına uğratıyor" diye lafını düzeltti Şingo. "Alsana. Bir bak."

"Ben sizin kadar incelemeyeyim baba." Kikuko çiçekleri vazoya koymaya başladı. "Dört tane bir çay seremonisi için fazla. Ama onları böyle bırakayım mı?"

"Evet, bırak."

Kikuko vazoyu nişe yerleştirdi.

"Maskeler şu vazoyu aldığın dolapta. Onları çıkarır mısın?"

Şingo, aklına o *No* piyesi pasajı gelince *No* maskelerini düşünmüştü.

Jido'yu aldı. "Bu bir şakacı cin. Sonsuz gençlik sembolü. Onu nasıl satın aldığımı anlatmış mıydım?"

"Hayır."

"Tanizaki var ya, ofisteki kız. Maskeyi alınca ona taktırdım. Çok yakıştı. Çok şaşırdım."

Kikuko maskeyi yüzüne götürdü. "Arkadan mı bağlanıyor?"

Kikuko'nun maskenin gözlerinin ardından, derinlerden Şingo'ya baktığı şüphesizdi.

"Kımıldatmadıkça ifadesiz kalır."

Şingo maskeyi eve getirdiği gün az kalsın kızıl dudaklarından öpecekti. Kendini bir meleğe âşık olmuş gibi hissetmişti.

"Ağaç diplerindeki çalıların arasında kaybolsa da, bir çiçeğin kalbini taşıdığı sürece..."

Bunlar da bir *No* piyesinden sözler gibiydi.

Şingo o parıldayan *No* maskesini sağa sola oynatan Kikuko'ya bakamıyordu.

Kikuko'nun yüzü küçüktü ve çene ucunun neredeyse tamamı maskenin ardına gizlenmişti. Neredeyse hiç görülmeyen çenesinden süzülen yaşlar boynuna akıyordu. İki çizgi halinde aktılar, sonra da üç.

"Kikuko" dedi Şingo. "Kikuko. Şuiçi'den ayrılırsan çay dersleri verebileceğini düşündüğün için mi arkadaşını görmeye gittin?"

Jido Kikuko başıyla onayladı.

"Aslında burada sizinle kalıp ders vermek isterim." Bu söz, maskenin ardından gelmesine karşın net duyulmuştu.

Satoko ortalığı inleten bir feryat kopardı.

Teru bahçede havladı.

Şingo bütün bunlarda bir uğursuzluk hissetti. Kikuko anlaşılan pazar günü bile metresine gitmiş olan Şuiçi'nin bahçe kapısına geldiğini gösteren bir belirti duymak için kulak kabartmış gibiydi.

Çaylak yuvası

1

Tapınak çanı yaz kış altıda çalardı ve Şingo o çanı yaz kış ne zaman duysa fazla erken uyandığını düşünürdü.

Bu illa yataktan kalkacağı anlamına gelmezdi.

Yazın altısı ile kışın altısı farklıydı elbette. Çan aynı saatte çaldığından Şingo kendine saatin altı olduğunu söyleyebilirdi; ama yazın güneş doğmuş olurdu.

Başucunda büyük bir cep saati vardı. Ancak ışığı açıp gözlüğünü takması gerektiğinden, ona nadiren bakardı. Gözlüksüz akrep ile yelkovanı ayırt etmekte zorlanırdı.

Fazla uyumaktan kaygılanmazdı. Tersine, asıl sorun fazla erken kalkmasıydı.

Bir kış sabahının altısı çok erkendi, ama Şingo yatakta kalamadığından gazete almaya giderdi.

Hizmetçi kız yanlarından ayrıldığından beri Kikuko sabah işlerini yapmak için kalkıyordu.

"Erken kalkmışsınız baba" diyordu.

"Biraz daha uyurum" diye karşılık veriyordu Şingo utanarak.

"Evet, uyuyun. Daha su ısıtmadım bile."

Kikuko kalkınca Şingo kendini yalnız hissetmiyordu.

Kışın güneş doğmadan uyanınca kendini yalnız hissetmeye kaç yaşında başlamıştı?

İlkbahar geldiğinde, uyandığı zaman hava daha ılık olurdu.

Mayısın ortası geçmişti ve Şingo çandan sonra bir çaylağın sesini işitti.

"İşte yine gelmiş" diye mırıldandı kendi kendine, yatağında dinlerken.

Çaylak çatıda kurumla gezinir gibiydi, sonra da denize doğru uçtu.

Şingo kalktı.

Dişlerini fırçalarken göğü inceledi, ama çaylaktan eser yoktu.

Ama sanki taze, genç bir ses gitmişti de, geride, dingin çatının tepesinde gökyüzü kalmıştı.

"Kikuko. Çaylağımızı duymuşsundur herhalde?" diye seslendi mutfağa.

"Hayır, duymadım. Dikkat etmemişim." Kikuko tencereden servis tabağına sıcak, dumanı tüten pilav aktarıyordu.

"Yuvasını bizim eve kuruyor, sence de öyle değil mi?"

"Evet, sanırım."

"Geçen sene de sesini epey duymuştuk. Hangi aydı acaba? Bu aralar mıydı? Hafızam eskisi gibi değil."

Şingo ona bakarken Kikuko saçındaki kurdeleyi çözdü.

Bazen saçı bağlı yatıyordu anlaşılan.

Tabağı ortada bırakıp Şingo'nun çayını yapmaya başladı telaşla.

"Çaylağımız geldiyse kirazkuşlarımız da gelmişlerdir."

"Evet. Kargalar da."

"Kargalar mı?" Şingo güldü. Çaylağa "bizim" diyorlarsa kargalara da "bizim" demeliydiler. "Burayı insanlar için bir yuva olarak görüyoruz, ama aslında çeşit çeşit kuşlar da yaşıyor."

"Pireler ile sivrisinekler de ortaya çıkarlar."

"Bu hoş bir düşünce. Ama pireler ile sivrisinekler burada yaşamıyorlar. İki yıl üst üste burada kalmıyorlar."

"Pireler kalıyordur. Kışın da varlar."

"Pirelerin yaşam süresini bilmiyorum, ama bu seneki pire-

lerin geçen senekiler olduklarını sanmam."

Kikuko ona bakıp güldü. "Bugünlerde o yılan ortaya çıkar."

"Ödünü patlatan *aodaişo*[18] mu?"

"Evet."

"O buranın sahibi."

Kikuko geçen yaz bir gün alışveriş dönüşü mutfak kapısında bir yılan görmüş ve içeri korkudan titreyerek girmişti.

Kikuko'nun çığlığını duyan Teru koşarak gelmiş ve deli gibi havlamıştı. Teru yılanı ısıracakmış gibi başını eğmiş, birbir buçuk metre kadar geriledikten sonra tekrar hücum etmişti. Bunu defalarca tekrarlamıştı.

Yılan başını kaldırıp kırmızı dilini çıkardıktan sonra dönüp sürünerek mutfak kapısından geçmişti.

Kikuko'nun tasvirine bakılırsa yılan kapının eninden iki misli uzun, yani iki metreden fazlaydı; ve onun bileğinden kalındı.

Kikuko çok kaygılanmıştı, ama Yasuko sakindi. "O buranın sahibi" demişti. "Sen gelmeden önce kaç yıldır buradaydı bilmiyorum."

"Teru onu ısırsaydı ne olurdu?"

"Teru kaybederdi. Yılan ona dolanıverirdi. Teru bunu gayet iyi bildiğinden havlamakla yetindi."

Kikuko hâlâ titriyordu. Mutfak kapısından bir süre uzak durmuş ve içeri ön kapıdan girip çıkmıştı.

Döşemenin altında öyle bir canavar olduğunu bilmek canını sıkmıştı.

Ama yılan dağın ardında yaşıyor ve nadiren aşağı iniyordu muhtemelen.

Evin arkasındaki arazi Şingo'nun değildi. Şingo arazinin sahibinin kim olduğunu bilmiyordu.

Dağ dik bir yamaçla Şingo'nun evine iniyordu ve hayvanların gözünde Şingo'nun bahçesini belirleyen bir sınır yok gi-

18. İri, zararsız bir yılan.

biydi; dağdan bahçeye yapraklar ve çiçekler dökülürdü.

"Yine geldi" diye mırıldandı Şingo kendi kendine. Sonra neşeyle konuştu: "Kikuko, çaylak geri geldi anlaşılan."

"Evet. Bu sefer duyuyorum." Kikuko tavana baktı.

Çaylak bir süre öttü.

"Birkaç dakika önce denize mi uçmuştu?"

"Sanırım evet."

"Karnını doyurmaya gidip geri dönmüştür."

Şingo bunu gayet mantıklı buldu. "Dışarıya, görebileceği bir yere balık bırakabiliriz."

"Teru yer."

"Yüksek bir yere."

Geçen sene ve önceki sene de aynısı olmuştu: Şingo uyanıp da çaylağın seslenişini duyunca sevgi hissetmişti.

Yalnız değildi anlaşılan. "Çaylağımız" lafı evin her yerinde duyuluyordu.

Ancak Şingo çaylak sayısının bir mi, yoksa iki mi olduğuna emin değildi. Senelerden birinde çatıda dans eden iki çaylak gördüğünü hatırlıyordu sanki.

Her sene aynı çaylağın sesini mi duyuyorlardı peki? Eski neslin yerini yenisi mi almıştı? Şimdi öten eskisinin yavrusu muydu? Bu fikir Şingo'nun aklına ilk kez bu sabah geliyordu.

Belki de eski çaylağın geçen sene öldüğü ve bu sene uyku sersemiyken, yeni bir çaylağın sesini duyup da onu kendi çaylakları sandıkları fikri ilginç geldi.

Kamakura'da onca dağ varken çaylağın yaşamak için Şingo'nun evinin ardındaki dağı seçmesi de tuhaf geliyordu.

"Tanışılması zor olanla tanıştım. Duyulması zor olanı duydum."[19] Belki çaylak meselesinde de durum buydu.

Çaylak onlarla birlikte yaşıyorsa, sesinin tadını çıkarmalarına izin veriyordu.

19. Yaygın bir Budist özdeyişi

2

Evde ilk kalkanlar Şingo ile Kikuko olduğundan, sabahın erken saatlerinde birbirlerine istediklerini söyleyebiliyorlardı. Şingo, Şuiçi'yle ancak aynı trendeyken baş başa konuşuyordu.

"Neredeyse geldik" diye düşünüyordu, Tokyo'nun demiryolu köprüsünü geçtiklerinde ve karşılarında İkegami Korusu belirdiğinde. Sabahleyin trenden koruluğa bakmak âdetiydi.

Ancak yıllardır aynı trene binmesine karşın, koruluktaki iki çam ağacını geçenlerde keşfetmişti.

Çamlar koruluğun üstünde duruyordu. Kucaklaşacak gibi birbirlerine eğilmişlerdi. Dalları o kadar yakındı ki her an birbirlerine sarılacak gibiydiler.

Korulukta onlardan başka büyük ağaç bulunmadığından, Şingo'nun dikkatini hemen çekmeleri gerekirdi. Onların farkına bir kez vardıktan sonra, önce o iki çamı görüyordu artık.

Bu sabah yağmur ve rüzgâr yüzünden belirsizleşmişlerdi.

"Şuiçi" dedi. "Kikuko'nun nesi var?"

"Bir şeyi yok." Şuiçi bir haftalık dergi okuyordu.

Kamakura İstasyonu'ndan iki dergi satın almış, birini babasına vermişti. Şingo'nunki okunmadan öylece duruyordu.

"Onun nesi var?" diye tekrarladı Şingo usulca.

"Başı ağrıyormuş."

"Ya? Annenin dediğine göre Kikuko dün Tokyo'ya gitmiş, gece geri dönünce de yatmış. Bir tuhaf oldu. Annen Tokyo'da bir şeyler olduğunu düşünüyor. Kikuko dün gece yemek yemedi ve sen sanırım dokuz civarı eve gelip de odana gittiğinde onun ağladığını duyduk. Ses çıkarmamaya çalıştı ama duyduk."

"Birkaç günde düzelir. Kaygılanacak bir durum yok bence."

"Ya? Sadece başı ağrısa ağlamazdı. Hem bu sabah da ağlamıyor muydu?"

"Evet."

"Fusako kahvaltı götürünce Kikuko onun yüzüne bakma-

mış. Fusako çok üzüldü. Sorun nedir sana sorayım dedim."

"Ailede herkesin gözü Kikuko'nun üstünde galiba." Şuiçi babasına bakıp bir kaşını kaldırdı. "O da herkes gibi arada sırada hastalanıyor."

"Hastalığı nedir peki?" diye sordu Şingo sinirlenerek.

"Bir kürtaj." Şuiçi bunu bir çırpıda söyleyiverdi.

Şingo afallamıştı. Önlerindeki koltuğa baktı. Orada iki Amerikalı asker oturuyordu. Şingo konuşmayı başlatırken onların söylenenleri anlamayacaklarını farz etmişti.

Sesini alçalttı. "Doktora mı gitti?"

"Evet."

"Dün mü?" Boğuk bir sesle mırıldanmıştı.

Şuiçi dergisini elinden bırakmıştı. "Evet."

"Ve aynı gün geri döndü."

"Evet."

"Onu sen zorladın."

"O istedi ve beni dinlemedi."

"Kikuko mu istedi? Yalan söylüyorsun."

"Doğru söylüyorum."

"Neden? Neden öyle bir şeyi istesin ki?"

Şuiçi sustu.

"Senin hatan değil mi sence?"

"Sanırım. Ama şimdi istemediğini söyledi, kestirip attı."

"Çabalasan onu durdurabilirdin."

"Bu sefer durduramazdım herhalde."

"Ne demek bu sefer?"

"Ne demek istediğimi biliyorsun. Bu halimle benden çocuk yapmak istemiyor."

"Sen diğer kadınla birlikteyken mi?"

"Galiba."

"Galibaymış!" Şingo'nun öfkeden göğsü sıkıştı. "Yarı intihar bu. Öyle değil mi? Senden intikam almaktan çok, yarı intihar etti." Şuiçi bu saldırı karşısında geriledi. "Onun ru-

hunu ezdin ve artık geri dönüş yok."

"Ruhu hâlâ epey güçlü bence."

"Ama o bir kadın değil mi? Karın değil mi? Onun içini biraz olsun rahatlatsan, bebeği seve seve doğururdu. Diğer kadının tam tersine."

"Ah, ama tam tersine değil işte."

"Kikuko, Yasuko'nun torun sahibi olmayı ne kadar çok istediğini biliyor. Öyle ki bunca zamandır doğurmadığı için suçluluk duyuyor. İstediği bebeği doğurmadı, çünkü sen onun ruhunu öldürdün."

"Aslında tam olarak öyle değil. Alınganlığı yüzünden istemiyor."

"Alınganlık mı?"

"O duruma düşürülmeye içerliyor."

"Ya?" Karıkoca arasında bir meseleydi bu. Şingo, Şuiçi'nin gerçekten de Kikuko'ya kendini o kadar küçük düşürülmüş ve aşağılanmış hissettirip hissettirmediğini merak etti. "Buna inanmıyorum. Öyle hissediyormuş gibi konuşmuş ve davranmış olabilir, ama gerçekten öyle hissettiğini sanmıyorum. Bir kocanın karısının alınganlığını abartması, sevgisizliğinin göstergesidir. Bir koca, bir surat asmayı bu kadar ciddiye almak zorunda mıdır?" Şingo nedense hızını yitirmişti. "Yasuko bir torun yitirdiğini duyunca ne diyecek merak ediyorum."

"Bence rahatlar. Kikuko'nun çocuk sahibi olabileceğini artık biliyor."

"Nasıl yani? Sonradan doğuracağını garanti mi ediyorsun?"

"Garanti etmeye hazırım."

"Bunu diyen birinde ne Tanrı korkusu vardır, ne de insan sevgisi."

"Abartıyorsun bence. Mesele gayet basit değil mi?"

"Hiç basit değil. Bir dakika düşün. Kikuko'nun nasıl ağladığını düşün."

"Ben de çocuk istiyorum aslında. Ama şu halimizle kalkış-

sak ortaya muhteşem bir çocuk çıkacağını sanmam."

"Aranızda geçenleri bilmiyorum, ama Kikuko'da hiçbir terslik yok. Terslik sadece sende. Kikuko öyle değil. Onu kıskançlıktan kurtarmak için hiçbir şey yapmıyorsun. Çocuğu kaybetmesinin sebebi bu. Hatta belki çocuktan da fazlasını." Şuiçi ona hayretle bakmaktaydı. "Metresinle içip körkütük sarhoş olduğunu, sonra da kirli ayakkabılarınla eve girip onları Kikuko'nun dizine koyduğunu ve çıkarttırdığını bir düşün."

3

Şingo o sabah bir şirket işi için bankaya gitti ve orada çalışan bir arkadaşıyla öğle yemeği yedi. İki buçuğa kadar konuştular. Şingo restorandan ofisi aradıktan sonra eve doğru yola çıktı.

Kikuko sundurmada, kucağında Kuniko'yla oturmaktaydı. Şingo'nun erken geldiğini görünce şaşırıp telaşla ayaklandı.

"Hayır, lütfen." Şingo sundurmaya çıktı. "Yatakta olman gerekmez miydi?"

"Altını değiştirmek üzereydim."

"Fusako?"

"Satoko'yla postaneye gitti."

"Postanede ne işi varmış ki? Bebeğini bırakıp gidiyor."

"Bir dakika" dedi Kikuko, bebeğe. "Önce dedenin kimonosunu çıkarayım."

"Hayır, lütfen. Önce onun altını değiştir."

Kikuko gülümseyerek yukarı baktı. Dudaklarının arasında küçük dişleri belirmişti.

"Diyor ki, önce altını değiştireymişim." Kikuko'nun üstünde sabahlığı, ince bir *obi*'yle bağlanmış parlak, ipek kimonosu vardı. "Tokyo'da yağmur dindi mi?"

"Yağmur mu? Trene bindiğimde yağmur vardı, ama indi-

ğimde yoktu. Nerede kesildiğine dikkat etmedim."

"Tepenin üstü hâlâ ıslak."

Sundurmada sırtüstü yatan bebek çıplak ayaklarını kaldırıp başparmaklarını tuttu. Ayaklarını ellerinden daha kolay hareket ettiriyordu. "Evet, dağa bak" dedi Kikuko, bebeğin poposunu silerken.

Tepelerinden iki Amerikan askeri uçağı, alçaktan uçarak geçti. Sesten irkilen bebek, dağa baktı. Uçakları görmediler, ama yamaçtan büyük gölgeler geçti. Onları bebek de görmüştü muhtemelen.

Şingo o masum gözlerdeki şaşkınlık parıltısını görünce duygulandı.

"Hava saldırısı nedir bilmiyor. Bebekler savaştan anlamazlar." Şingo bebeğe tepeden baktı. Parıltı solmuştu bile. "Keşke gözlerinin şimdiki halinin fotoğrafını çekebilsem. Uçakların gölgesi düşmüş halinin. Bir sonraki fotoğrafta da..."

Bir uçaktan çekilmiş bir ölü bebek, diyecekti; ama Kikuko'nun dün kürtaj yaptırdığını hatırlayınca kendini tuttu.

Aslında Kinuko'ya benzeyen sayısız bebeğin o iki pozda da fotoğrafları çekilmişti.

Kikuko kucağına Kuniko'yu, bir eline de rulo yapılmış bir bebek bezini alıp banyoya gitti.

Şingo, Kikuko için kaygılandığından eve erken gelmişti. Kahvaltı odasına girdi.

"Neden erken geldin?" dedi Yasuko yanına gelerek.

"Sen neredeydin?"

"Saçımı yıkıyordum. Yağmur kesilip de ışıl ışıl güneş çıkınca kafam kaşınmaya başladı. Yaşlıların kafaları durup dururken kaşınıyor galiba."

"Benimki kaşınmıyor."

"Seninki muhteşem bir kafa, herhalde ondandır" dedi Yasuko gülerek. "Geldiğini duydum, ama saçım başım dağınık gelirsem söylenirsin diye düşündüm."

"İhtiyar kadının saçı başı dağılmış demek... Neden saçını kesip de çay süzgeci yapmıyorsun?"

"Hiç fena fikir değil. Eskiden erkekler saçlarını atkuyruğu yaparlarmış. Eskiden erkekler de, kadınlar da saçlarını kısa kesip arkadan toplarlarmış. Kabukilerde görüyorum."

"Saçını bağla demedim ki. Kes dedim."

"Benim için sorun değil. İkimizin de fazla saçı var."

"Kikuko kalkmış ortalıkta geziniyor ha?" diye sordu Şingo alçak sesle.

"Gezinmeye çalışıyor. Hiç iyi görünmüyor."

"Bebekle uğraşmaması gerek."

"Fusako ona bir dakika göz kulak ol lütfen deyip bebeği Kikuko'nun yatağına bırakıverdi. Bebek mışıl mışıl uyuyordu."

"Sen neden almadın?"

"Bebek ağlamaya başladığında saçımı yıkıyordum." Yasuko, Şingo'nun kimonosunu getirmeye gitti. "Sende de bir terslik mi var diye merak ettim, eve erken gelince."

Şingo, banyodan odasına gittiği anlaşılan Kikuko'ya seslendi.

"Evet?"

"Kuniko'yu buraya getir."

"Hemen geliyoruz."

Kuniko, Kikuko'nun elinden tutmuş, yürüyordu. Kikuko beline daha resmi bir *obi* bağlamıştı.

Kuniko, Yasuko'nun omzuna dokundu. Şingo'nun pantolonunu fırçalayan Yasuko, bebeği dizine oturttu.

Kikuko, Şingo'nun pantolonunu alıp gitti.

Pantolonu yan odadaki gardıroba koyduktan sonra kapısını yavaşça kapadı.

Gardırop aynasında kendi yüzünü görünce sanki şaşırdı ve odasına gitmek ile kahvaltı odasına geri dönmek arasında kararsız kaldı.

"Yatsan daha iyi olmaz mı?" dedi Şingo.

"Evet." Kikuko'nun omuzları kasıldı ve arkasına bakmadan odasına gitti.

"Sana da tuhaf görünmüyor mu?" Yasuko kaşlarını çatmıştı.

Şingo yanıt vermedi.

"Meselenin ne olduğu da hiç belli değil. Kalkıp etrafta dolanıyor, sonra da tekrar durgunlaşmaya başlıyor. Çok kaygılanıyorum."

"Ben de."

"Şuiçi'nin ilişkisi konusunda bir şeyler yapmalısın."

Şingo başıyla onayladı.

"Kikuko'yla uzun uzun konuş. Ben bebeği Fusako'ya götürürüm, bu arada akşam yemeği için alışveriş de yaparım. Fusako da... ayrı bir âlem."

Yasuko kucağında bebekle ayağa kalktı.

"Postanede ne işi varmış ki?"

Yasuko dönüp baktı. "Ben de merak ettim. Aihara'ya mektup yazmış olabilir mi? Altı aydır ayrılar. Fusako geri döneli neredeyse altı ay oldu. Yılbaşı arifesiydi."

"Mesele sırf mektup olsa, sokaktaki posta kutusuna atabilirdi."

"Bence postaneden göndermenin daha hızlı ve güvenli olacağını düşünüyordur. Belki de Aihara'yı aklından çıkaramıyor, yerinde duramıyordur."

Şingo acı acı gülümsedi. Yasuko'da iyimserlik sezmişti.

Bir evi çekip çevirme işini yaşlılığına kadar üstlenmiş bir kadında köklü bir iyimserlik oluyordu anlaşılan.

Şingo, Yasuko'nun okuduğu dört beş günlük gazete yığınını aldı. Pek ilgilenmese de gözüne ilginç bir başlık ilişti: "İki Bin Yıllık Lotus Çiçek Açtı."

Geçen ilkbaharda, Çiba'nın Kemivaga bölgesinde Yayoi dönemiyle ilgili bir kazı yapılırken, ağaç kütüğünden yapılma bir kanonun içinde üç lotus tohumu bulunmuştu. İki bin yıllık ol-

dukları saptanmıştı. Bir "lotus doktoru" onları filizlendirmeyi başarmıştı ve bu senenin nisan ayında filizler üç ayrı yere, Çiba Zirai Deney İstasyonu'na, Çiba Parkı'nın havuzuna ve Çiba'daki Hatake-maçi'de oturan bir sake imalatçısının evine dikilmişlerdi. İmalatçı kazının sponsorlarından biriydi anlaşılan. Filizini bir su kazanına yerleştirdikten sonra bahçeye bırakmıştı ve ilk onunki çiçek açmıştı. Lotus doktoru haberi alır almaz oraya koşmuştu. "Çiçek açmış" demişti o güzel çiçeği okşayarak. Gazetedeki habere göre çiçek "vazo şekli"nden "kâse şekli"ne geçecek ve nihayet "tepsi şekli"ne bürününce taçyapraklarını dökecekti. Yirmi dört taçyaprağı olduğu söyleniyordu.

Haberin altında, çiçek açan lotusu elinde tutan, gözlüklü, saçları kırlaşmış doktorun fotoğrafı vardı. Şingo habere tekrar göz atınca adamın altmış dokuz yaşında olduğunu gördü.

Şingo lotus fotoğrafına bir süre baktıktan sonra gazeteyi Kikuko'nun odasına götürdü.

Orası Kikuko ile Şuiçi'nin odasıydı. Kikuko'nun çeyizinin parçası olan masada Şuiçi'nin fötr şapkası duruyordu. Yanında mektup kâğıdı ve zarf vardı... Belki de Kikuko birilerine mektup yazmaya niyetlenmişti. Çekmecenin üstüne nakışlı örtünün kenarı sarkmıştı.

Şingo'nun burnuna parfüm kokusu gelir gibi oldu.

"Nasılsın? Sürekli yataktan fırlayıp durmamalısın." Yatağın kenarına oturdu.

Kikuko gözlerini açıp ona baktı. Şingo'nun kendisine yatağında kalmasını emretmesinden utanmış gibiydi. Yanakları kızarmıştı. Ancak alnı soluk beyazdı ve kaşları net görülüyordu.

"Gazetedeki, çiçek açan iki bin yıllık lotus haberini okudun mu?"

"Evet."

"Ya, okudun demek" diye mırıldandı Şingo. "Keşke bize söyleseydin de kendini bu kadar yormasaydın. Aynı gün geri gelmemeliydin."

Kikuko şaşkınlıkla yukarı baktı.

"Bebeklerden geçen ay bahsetmiştik, değil mi? O sırada zaten biliyordun sanırım."

Kikuko hayır anlamında başını salladı. "Hayır. Bilsem bir şey diyemezdim ki, utanırdım."

"Ya? Şuiçi senin alıngan olduğunu söyledi." Kikuko'nun gözlerinde yaşlar görünce konuyu değiştirdi. "Tekrar doktora gitmen gerekmiyor mu?"

"Yarın gideceğim."

Şingo ertesi gün işten döndüğünde Yasuko onu sabırsızlıkla beklemekteydi.

"Kikuko ailesinin yanına döndü. Yatıyormuş. Sagaras'tan iki civarında telefon geldi. Telefonu Fusako açtı. Kikuko oraya gitmiş, kendini iyi hissetmiyormuş ve yatmış; Kikuko'nun orada iki üç gün kalıp dinlenmesi için izin istediler."

"Ya?"

"Fusako'ya dedim ki, söyle onlara yarın Şuiçi'yi göndereceğiz. Fusako'nun dediğine göre arayan Kikuko'nun annesiymiş. Kikuko, Tokyo'ya sırf bunun için mi gitti acaba?"

"Hayır."

"Sorunu ne ki?"

Şingo paltosunu çıkarmış, çenesini kaldırmış, kravatını yavaşça çözüyordu.

"Kürtaj yaptırdı."

"Ne!" Yasuko afalladı. "Bize söylemeden mi? Kikuko bunu nasıl yapabildi? Zamane gençlerini anlamıyorum."

"Senin de dünyadan haberin yok anne" dedi Fusako, kucağında Kuniko'yla kahvaltı odasına girerek. "Ben her şeyi biliyordum."

"Nereden biliyordun peki?" diye soruverdi Yasuko.

"Bunu sana söyleyemem. Ama sonrasında olayı örtbas etmek gerekti, bilirsin."

Şingo'nun aklına söyleyecek bir şey gelmedi.

Başkentte bir bahçe

1

"Babam çok ilginç bir insan, değil mi anne?" dedi Fusako, bulaşıkları bir tepsiye tangır tungur koyarken. "Öz kızına soğuk, dışarıdan gelen bir kızaysa yakın davranıyor."

"Yapma Fusako."

"Ama doğru söylüyorum. Ispanak fazla pişmişse neden açıkça söylemedi ki? Hem sonuçta hamur gibi yapmadım ya. Bakınca ıspanak olduğu anlaşılıyordu. Belki de bir kaplıcada yaptırmalıydı."

"Kaplıca mı?"

"Kaplıcalarda yumurta ve hamur tatlısı pişiriyorlarmış, değil mi? Bana bir keresinde radyumlu yumurta denen bir şey vermiştin, hatırlıyorum, bir yerden bulmuştun, beyazları katı, sarılarıysa sıvıydı. Kyoto'daki kabakçıda çok güzel yumurta pişirdiklerini de söylememiş miydin?"

"Kabakçı mı?"

"Sukabakçısı. Şu herkesin bildiği yer var ya. Dediğim şu ki, aşçılık hakkındaki fikirlerin umurumda değil."

Yasuko güldü.

Ama Fusako ciddiyetle devam etti. "Babam o ıspanağı bir radyumlu kaplıcaya götürse ve süreye, sıcaklığa filan çok çok dikkat etse, Temel Reis gibi sağlıklı olur, Kikuko'nun kendisine bakmasına ihtiyacı kalmaz. Ben artık üzülmekten sıkıldım." Ağırlığını dizlerine verip ayağa kalkıp, ağır tepsiyi taşıyarak gitti. "Masada yakışıklı bir oğul ile güzel bir gelin ol-

mayınca akşam yemeğinin tadı çıkmıyor."

Şingo başını kaldırıp baktı. Bakışları Yasuko'nunkilerle karşılaştı. "Bizim kızın da çenesi amma düşük."

"Evet. Kikuko buradayken hem çok konuşmamaya, hem de ağlamamaya dikkat ediyordu."

"Çocukların ağlaması engellenemez" diye mırıldandı Şingo.

Şingo bir şeyler daha söylemek için ağzını açtı, ama mutfağa doğru sendeleyerek yürüyen Fusako ondan önce davrandı. "Mesele çocuklar değil. Mesele benim. Çocuklar tabii ki ağlarlar."

Bulaşıkları lavaboya gürültüyle attığını işittiler.

Yasuko doğruldu. Mutfaktan burun çekme sesleri geldiğini işittiler.

Satoko, Yasuko'ya bakıp gözlerini devirdikten sonra annesinin peşinden koştu.

Çok sevimsiz bir ifade, diye düşündü Şingo.

Yasuko, Kuniko'yu Şingo'nun dizine bıraktı. "Ona bir dakika göz kulak ol" deyip diğerlerinin peşinden mutfağa gitti.

Şingo'nun kollarındaki bebek yumuşacıktı. Şingo kızı kendine çekti. Kızın ayağını eline aldı. Ayak bilekleri ve şişkin baldırları da elindeydi.

"Gıdıklanıyor musun?" Ama Kuniko gıdıklanmıyordu anlaşılan.

Şingo'ya sanki Fusako henüz kundaktaymış ve üstü değiştirilirken Şingo koltukaltlarını gıdıklamış, o da burnunu kırıştırıp kollarını sallamış gibi geldi, ama doğru dürüst hatırlayamıyordu.

Şingo onun bebekliğinde ne kadar çirkin olduğundan pek bahsetmezdi. Bahsedince aklına Yasuko'nun güzel ablası geliyordu çünkü.

Fusako büyümeden önce Şingo zaman zaman onun yüzünün değişeceğini umsa da, bu umudu gerçekleşmemiş ve yıllar geçtikçe azalmıştı.

Torunu Satoko'ysa annesinden biraz daha güzel gibiydi ve onun için hâlâ umut vardı.

Şingo, torununda bile Yasuko'nun ablasının görüntüsünü mü arıyordu? Bunu düşününce kendinden rahatsızlık duydu.

Kendinden rahatsızlık duyarken bile hayale daldı: Kikuko'nun aldırdığı çocuk, yani Şingo'nun kayıp torunu doğsaydı, Yasuko'nun ablasının yeniden dünyaya gelmiş hali gibi olmaz mıydı? O, dünyaya gelmesi engellenmiş bir güzel değil miydi? Rahatsızlığı iyice arttı.

Kızın bacağını tutan eli gevşeyince Kuniko dizinden inip mutfağa yöneldi. Kollarını bükerek öne uzatmıştı ve bacaklarını titriyordu.

"Düşeceksin" dedi Şingo. Ama bebek düşmüştü bile.

Yüzükoyun yere kapaklandıktan sonra yana yuvarlandı ve bir süre ağlamadı.

Dördü kahvaltı odasına geri döndüler; Satoko, Fusako'nun yenini tutuyordu, Yasuko ise kucağında Kuniko'yu taşıyordu.

"Babam bugünlerde pek dalgın anne" dedi Fusako masayı silerken. "Bu akşam üstünü değiştirirken halini görecektin. Beline *obi* bağlamaya başladı, ama *juban*'ının[20] üstünden kimonosunun sol tarafını sağ tarafına çekti. Düşünebiliyor musun? Bunu ilk kez yapıyor sanırım. Bunuyor herhalde."

"Onu bir keresinde ben de yapmıştım. Sol tarafı sağ tarafa çekmiştim, Kikuko da Okinava'da hangi tarafa getirirsen getir fark etmez demişti."

"Okinava'da mı? Bu doğru mu, emin değilim."

Fusako yine kaşlarını çatıyordu. "Kikuko sana yağ çekmeyi iyi beceriyor. Cin gibi. Okinava'da öyleymiş ha?"

Şingo sinirlerine hâkim oldu. "*Juban* sözcüğü Portekizceden gelir. Portekiz'de hangi tarafı üste getiriyorlar bilmiyorum."

"Bunu da mı Kikuko söyledi?"

20. Kimono altına giyilen atlet.

Yasuko araya girmeye çalıştı. "Baban yazlık kimonoları ters giyer hep."

"Bir kimonoyu yanlışlıkla ters giymek başka, sol tarafı sağ tarafla örterek ortada salak gibi durmak başka."

"Şu kimono giyme işini bir de Kuniko denesin. Hangi tarafın üste geleceğini bilemezsin."

"İkinci çocukluğunu yaşaman için daha erken baba" dedi Fusako ısrarla. "Bu kadarı da biraz fazla değil mi anne? Sırf gelini bir iki günlüğüne memleketine gitti diye, kimonosunun hangi tarafının üste geleceğini karıştırması gerekmiyor. Kendi öz kızı evine geleli altı ay olmadı mı anne?"

Bu doğruydu: O yağmurlu yeni yıl arifesinden beri altı ay geçmişti. Fusako'nun kocası Aihara'dan ses seda çıkmamıştı, Şingo onu görmemişti de.

"Altı ay" dedi Yasuko başıyla onaylayarak. "Gerçi bunun Kikuko'yla alakası yok."

"Alakası yok mu? İkimizin de babamla biraz alakamız var bence."

"*İkiniz* de onun evlatlarısınız. Bir çözüm bulabilse iyi olacak."

Fusako susup başını eğdi.

"Tamam Fusako, işte eline fırsat geçti. Haydi, içinden geleni söyle. Ne diyeceksen de. Kendini daha iyi hissedeceksin. Hazır Kikuko da burada değil."

"Beceremedim ve sızlanacak değilim. Ama Kikuko yapmamış olsa bile yiyebilirdin diye düşünüyorum." Fusako yine ağlıyordu. "Haksız mıyım? Öyle suratını asıp oturdun, boğazından zorla geçti. Ben de mutlu değilim."

"Fusako. Söyleyeceğin bir sürü şey vardır herhalde. Geçen gün postaneye gitmenin sebebi... Aihara'ya mektup göndermekti sanırım, değil mi?"

Fusako ürperir gibi olsa da hayır anlamında başını salladı.

"Herhalde Aihara'yadır diye düşündüm, çünkü aklıma ya-

zabileceğin başka kimse gelmedi." Yasuko genellikle bu kadar sert bir sesle konuşmazdı. "Para mı yolladın?"

Yasuko, Fusako'ya para veriyordu demek.

"Aihara nerede?" Fusako'ya bakan Şingo yanıt bekledi. "Evinde yok galiba. Evine ofisten birini ayda bir kere filan gönderiyorum. Aslında annesine biraz para yollamak için. Orada otursan, annesiyle sen ilgilenebilirdin."

Oturan Yasuko, ağzı açık kalakaldı. "Ofisten birini mi gönderiyorsun?"

"Merak etme. Güvenilir biridir. Ser verip sır vermeyen, soru sormayan biri. Aihara orada olsa gidip senin meseleni konuşacaktım, ama topal bir yaşlı kadınla konuşmanın anlamı yok."

"Aihara ne iş yapıyor?"

"Torbacılık gibi bir şey yapıyor sanırım. Galiba alkolden uyuşturucuya geçti, sonra da sattırmaya başladılar."

Yasuko ona korkuyla baktı.

Sanki Aihara meselesinden çok, kocasının bu sırrı uzun süre saklamasından ürkmüştü.

Şingo devam etti. "Ama anlaşılan artık annesi de orada kalmıyor. Başka biri oturuyor. Yani Fusako'nun artık evi yok."

"Fusako'nun eşyalarına ne olmuş peki?"

"Kutularımla sandıklarım epeydir tamtakır anne."

"Anlıyorum." Yasuko iç geçirdi. "Aihara için kolay lokmaymışsın, evine gelirken sahip olduğun her şey bir eşarba sığıyor."

Şingo, Fusako'nun Aihara'nın yerini bilip bilmediğini, onunla haberleşip haberleşmediğini merak etti.

Dışarıdaki, alacakaranlığa gömülmekte olan bahçeye bakarken, Aihara'nın çöküşünü engelleyemeyen kişinin Fusako mu, Şingo mu, yoksa Aihara'nın kendisi mi olduğunu merak etti. Belki de kimsenin suçu değildi.

2

Şingo on civarı ofise girdiğinde Tanizaki Eiko'nun gönderdiği bir mesajla karşılaştı.

Kız onunla genç hanım hakkında konuşmak istediğini, daha sonra tekrar geleceğini yazmıştı.

Genç hanımdan kastı ancak Kikuko olabilirdi.

Şingo, Eiko'nun yerine aldığı sekreteri İvamura Natsuko'yu sorguya çekti.

"Tanizaki buraya kaçta geldi?"

"Yeni gelmiştim, masaları siliyordum. Sekizi biraz geçiyordu herhalde."

"Bekledi mi?"

"Evet, biraz."

Şingo, Natsuko'nun cansız, ağır bir tonla "Evet" demesinden hoşlanmadı. Belki de kızın şivesi öyleydi.

"Şuiçi'yle görüştü mü?"

"Onunla görüşmeden gitti sanırım."

"Ya?" Şingo kendi kendine konuşuyordu. "Sekizi biraz geçeyse, demek ki..."

Eiko işe giderken uğramıştı herhalde. Muhtemelen öğleyin yine gelirdi.

Şingo büyük bir sayfanın kenarına minicik yazılmış mesajı tekrar okuduktan sonra pencereden dışarı baktı.

Olabilecek en güzel mayıs günlerinden biriydi; bulutsuz gökyüzüne baktı.

Trenden görmüştü. Bütün yolcular pencerelerini açıp dışarı bakmışlardı.

Tokyo'nun sınırlarını gösteren ışıltılı derenin üstünde alçaktan süzülen kuşlar da gümüşi parıltılar saçmışlardı. Kırmızı şeritli bir otobüsün kuzey köprüsünden geçmesi, bir rastlantıdan fazlası gibi görünmüştü.

"Gökyüzünde yüksek bir rüzgâr eser." Nedense sahte

Ryokan yazısındaki sözü tekrarlamıştı.

"Pekâlâ!" İkegami Korusu görüş alanına girince, trenden atlayacakmış gibi eğilmişti. "Belki de çamlar İkegami Korusu'nda değildir."

Korunun yukarısında duran iki çam ağacı bu sabah daha yakın görünmüşlerdi.

Yoksa yağmurlar ve ilkbahar sisleri yüzünden perspektif mi bozulmuştu?

Şingo emin olmak için dikkatle bakmıştı.

Onlara her sabah bakıyordu ve oraya gidip bizzat kontrol etmek istiyordu.

Ama koruyu her sabah görse de, iki çam ağacını henüz geçenlerde keşfetmişti. Koruya yıllarca dalgın dalgın bakmıştı, oranın İkegami Hommonji Tapınağı'nın korusu olduğunu bilerek.

Bugün, bulutsuz mayıs göğünün altında, çam ağaçlarının hiç de İkegami Korusu'ndaymış gibi görünmediklerini keşfetmişti.

Kucaklaşacak gibi birbirlerine eğilmiş o iki çam ağacını böylece ikinci kez keşfetmiş olmuştu.

Dün gece akşam yemeğinden sonra, Aihara'nın evine birini gönderdiğini ve yaşlı annesine karınca kararınca yardım ettiğini söylediğinde Fusako allak bullak olup susmuştu.

Şingo onun haline üzülmüştü. Onda bir şeyler keşfettiğini sanmıştı, oysa keşfettiği şey İkegami Korusu'ndaki keşfi kadar net değildi kesinlikle.

Birkaç gün önce, aynı koruya bakarken, Şuiçi'yi sorguya çekmiş ve Kikuko'nun kürtaj yaptırdığını ondan öğrenmişti.

Çamlar artık sadece çam değildi. Kürtajla iç içe geçmişlerdi. Belki de Şingo artık işe her gidip gelişinde o meseleyi hatırlayacaktı.

Bu sabah da öyle olmuştu tabii.

Şuiçi'nin itiraf ettiği gün çamlar eriyip gerisingeri koruya karışmış, yağmurda ve rüzgârda silikleşmişlerdi. Bu sabah-

sa, Şingo'nun zihninde Kikuko'nun kürtajıyla özdeşleştiklerinden, o ayrı duruşlarıyla, her nasılsa kirli görünüyorlardı. Belki de hava fazla güzeldi.

"Doğanın havası güzel olsa bile insanınki kötü oluyor" diye mırıldandı kendine, biraz anlamsızca. Ofis penceresinden gördüğü bulutsuz göğe sırtını dönerek, günün işleriyle ilgilenmeye koyuldu.

Öğleden kısa süre sonra Eiko aradı. Yazlık giysilerle meşgul olduğu için bugün gelemeyeceğini söyledi.

"Seni bu kadar çalıştırdıklarına göre işinde çok iyisin, öyle mi?"

"Evet." Eiko sustu.

"Dükkânda mısın?"

"Evet. Ama Kinu burada değil." Şuiçi'nin kadınının ismini zorlanmadan söylemişti. "Gitmesini bekledim."

"Ya?"

"Alo? Yarın sabah uğrarım."

"Yarın sabah mı? Yine sekizde mi?"

"Hayır. Sizi beklerim."

"O kadar acil mi?"

"Evet. Şey, hem öyle hem değil. Bana acil geliyor. Sizinle bir an önce konuşmak istiyorum. Bu mesele kafamı epey meşgul ediyor."

"Kafanı meşgul mü ediyor? Şuiçi'yle mi ilgili?"

"Görüşünce anlatırım."

Şingo onun "kafasının meşguliyetini" pek önemsemese de, Eiko'nun bahsettiği meseleyi, iki gün art arda gelmek isteyecek kadar önemsemesinden huzursuz oldu.

Huzursuzluğu arttı. Üç civarı Kikuko'nun ailesinin evini aradı.

Telefonu hizmetçi kadın Sagava açtı. Şingo, Kikuko'yu beklerken telefondan müzik sesi geliyordu.

Kikuko'nun ailesinin yanına gidişinden beri Şuiçi'ye ondan

bahsetmemişti. Şuiçi bu konuyu konuşmak istemiyor gibiydi.

Şingo, Kikuko hakkında araştırma yapmaktan da kaçınmıştı, çünkü o zaman meseleyi gereksiz yere büyütmüş olacaktı.

Şingo, Kikuko'nun ailesine Kinu'dan da, kürtajdan da bahsetmeyeceğini tahmin ediyordu. Ama emin olamıyordu.

Telefondaki senfoninin arasından Kikuko'nun sesi geldi. "Baba?" Sesinde sevgi vardı. "Sizi beklettim."

"Merhaba." Şingo rahatladı. "Nasılsın?"

"Ah, şimdi iyiyim. Kendimi şımartıyorum."

"Yok canım." Şingo devam etmekte zorlanıyordu.

"Baba" dedi Kikuko mutlulukla, "sizinle görüşmek istiyorum. Hemen gelebilir miyim?"

"Şimdi mi? Gelebilir misin ki?"

"Evet. Sizi ne kadar çabuk görürsem, eve dönmem o kadar kolay olur."

"Seni bekliyorum." Müzik sürüyordu. "Alo, alo." Şingo, Kikuko'nun telefonu kapatmasına izin vermek istemiyordu. "Müzik çok güzelmiş."

"Sesini kısmayı unutmuşum, değil mi? Bale müziği. Chopin'den *Les Sylphides*. Plağı onlardan yürütüp yanımda getiririm."

"Hemen mi geliyorsun?"

"Evet. Ama bir dakika düşüneyim. Ofise gelmek istemiyorum aslında."

Şinjuku Bahçesi'nde buluşmalarını önerdi.

Bu randevu teklifinden nedense huzursuz olsa da Şingo güldü.

Kikuko fikrinin çok parlak olduğunu düşünür gibiydi. "Yeşil içinizi açar."

"Şinjuku Bahçesi mi? Oraya sadece bir kez gitmiştim. Nedense orada bir köpek gösterisini izlemeye gittim."

"Siz gelin de beni görün asıl." Kikuko'nun kahkahasından sonra, *Les Sylphides* devam etti.

3

Şingo, Şinjuku Bahçesi'nin ana kapısından geçti.

Kapının yanındaki bir tabelada, çocuk arabalarının saati otuz yenden, hasır kilimlerinse günlüğü yirmi yenden başlamak üzere kiralandığı yazılıydı.

Önünde bir Amerikalı çift vardı. Adamın kucağında küçük bir kız vardı, karısıysa bir Alman av köpeğinin önünden yürüyordu. Başka insanlar da vardı, hepsi de genç çiftlerdi. Sadece Amerikalılar salına salına yürüyordu.

Şingo onların peşine takıldı.

Yolun solundaki, yaprakları dökülmüş çamlar sandığı ağaçların sedir ağaçları olduğunu fark etti. Hayvanlara eziyet edilmesine karşı savaşan bir dernek tarafından düzenlenen köpek gösterisine geldiğinde, çok güzel sedir ağaçları görmüştü; ama nerede gördüğünü hatırlayamıyordu.

Sağında mazı ve *utsukuşimatsu*[21] gibi ağaç ve çalı isimlerinin yazılı olduğu tabelalar vardı.

Kikuko'dan erken geldiğini düşündüğünden rahat rahat yürüyordu; ancak Kikuko'nun yolun biraz ilerisindeki küçük gölün yanındaki bir bankta oturduğunu gördü.

Kikuko ona döndü, biraz doğruldu ve eğilip selam verdi.

"Erken gelmişsin. Dört buçuğa daha on beş dakika var." Şingo kol saatine bakmıştı.

"Aramanıza o kadar sevindim ki evden koşa koşa çıktım." Kikuko hızlı konuşuyordu. "Ne kadar sevindiğimi anlatamam."

"Fazla bekledin mi? Biraz daha kalın giyinmen gerekmez miydi?"

"Bu süveteri okul yıllarımdan beri giyerim." Kikuko'nun sesinde mahcubiyet belirdi. "Artık evde giysilerim yok. Ablamdan bir kimono bile ödünç alamadım."

Kikuko sekiz kardeşin en küçüğüydü ve bütün ablaları ev-

21. Bir çeşit çam ağacı.

liydi. Kastettiği yengelerinden biriydi herhalde.

Koyu yeşil süveter kısa kolluydu. Şingo'ya sanki Kikuko'nun kollarını bu sene ilk kez çıplak görüyormuş gibi geldi.

Kikuko ailesinin yanına gittiği için biraz daha resmi bir üslupla özür diledi.

"Artık Kamakura'ya geri dönebilir misin?" diye sordu Şingo usulca, nasıl bir yanıt beklemesi gerektiğini bilemeden.

"Evet." Kikuko çabucak başını sallayıp onayladı. "Geri gelmek istiyorum." Şingo'ya bakarken güzel omuzları kımıldadı. Şingo omuzların hareketini tam olarak görmese de, Kikuko'dan gelen hoş kokuya şaşırdı.

"Şuiçi seni görmeye geldi mi?"

"Evet. Ama siz aramasanız..."

Geri dönmekte zorlanır mıydı?

Kikuko sözünü yarım bırakıp gölgeden çıktı.

Dev ağaçların neredeyse ağırlık çöktürecek kadar yoğun yeşili, uzaklaşan Kikuko'nun incecik boynuna düşüyordu sanki.

Göl Japon tarzıydı. Adacıkta duran yabancı bir asker, bir ayağını bir taş fenerin üstüne koymuş, bir fahişeyle şakalaşıyordu. Gölün etrafındaki banklarda başka çiftler vardı.

Kikuko'nun peşinden giden Şingo, ağaçların arasından geçip gölün sağ tarafına gitti. "Muazzam" dedi karşılarında uzanan arazinin enginliğine bakarken.

"*Sahiden* içiniz açıldı baba" dedi Kikuko, kendinden memnun olduğunu gizlemeden. "Demiştim size."

Şingo yol kenarındaki bir yenidünya ağacının önünde durdu. Geniş çimenliğe hemen girmedi.

"Muhteşem bir yenidünya ağacı. Yoluna çıkacak bir şey olmayınca istediği kadar yayılmış, ta diplere kadar kök salmıştır."

Şingo ağacın doğal bir şekilde, serbestçe büyüyünce aldığı şekilden etkilenmişti.

"Güzel. Evet... köpek gösterisine geldiğimde tam istedikleri şekilde büyümüş bir dizi sedir ağacı vardı, istedikleri kadar yayılmışlardı, ta diplere kadar kök salmışlardı. Ben de onlarla birlikte büyüdüğümü hissetmiştim. Neredediler acaba?"

"Şinjuku tarafındadırlar."

"Evet. Şinjuku'dan gelmiştim."

"Telefonda köpekleri seyretmeye geldiğinizi söylemiştiniz, değil mi?"

"Sayıları çok değildi, ama Hayvanlara Eziyeti Önleme Derneği yararına düzenlenen bir gösteriydi. Japonlardan çok yabancılar vardı. Diplomatlar ve işgal sırasında gelmiş insanlar vardı galiba. Yaz mevsimiydi. Hintli kızlar en güzelleriydi, kırmızılı mavili ipek tüller giymişlerdi. Hintlilerin ve Amerikalıların stantları vardı. O zamanlar öyle gösterilere pek rastlanmazdı."

İki üç sene öncesiydi, ama Şingo tam tarihi anımsayamıyordu.

Konuşurken sedir ağacından uzaklaştı.

"Kiraz ağacının dibindeki *yatsude*'den kurtulalım. Eve gidince bana hatırlat."

"Tamam."

"Kiraz ağacını asla budamayalım. Şimdiki halini seviyorum."

"Çiçeklerle kaplı minik dalları var. Tamamen çiçek açtığı zaman kilise çanını dinliyorduk. Hatırlıyor musunuz? Geçen ay, festival sırasında."

"Öyle küçük bir ayrıntı ki... Hatırlaman güzel."

"Asla unutmayacağım. Çaylak da vardı."

Kikuko ona yanaştı. Büyük bir *keyaki*'nin[22] gölgesinden çıkıp geniş çimenliğe girdiler.

O engin yeşillik Şingo'yu özgürleştirdi.

"Bol bol yürüyebilirsin. Japonya'dan çıkmak gibi... Tok-

22. Zelkova, bir ağaç türü.

yo'nun ortasında böyle bir yer olduğunu rüyamda görsem inanmazdım." Yeşil arazinin uzaklarına, Şinjuku tarafına baktı.

"*Vista*'ya çok özen göstermişler. Olduğundan geniş görünüyor."

"*Vista* nedir?" Kikuko, İtalyanca bir sözcük kullanmıştı.

"Görüş alanı denebilir. Bakın, bütün yollar ve sınırlar hafifçe kıvrılıyor."

Kikuko buraya bir okul gezisi sırasında gelmişti ve öğretmeni onlara bahçeyle ilgili pek çok şey anlatmıştı. Üzerinde yer yer ağaçlar bulunan geniş çimenliğin tasarımı İngiliz tarzı gibiydi.

Genç çiftlerin dışındaki birkaç kişi uzanıyor, oturuyor, ortalıkta aylak aylak geziniyorlardı. Çocuklar ve beş altı kişilik kız öğrenci grupları da vardı. Şingo buranın bir randevu mekânı olmasını hem şaşırtıcı, hem de nedense yakışıksız buldu.

Bu manzara tıpkı imparatorluk bahçesi gibi ülkenin gençlerinin de kurtarıldığı anlamına mı geliyordu?

Çimenlikte yürürken, çiftlerin arasında dolanırken kimse onlara biraz olsun ilgi göstermedi. Şingo çiftlerden olabildiğince uzak duruyordu.

Kikuko ne düşünüyordu acaba? Şingo genç gelinini bahçeye getirmiş yaşlı bir adamdı, ama bu durumda içine sinmeyen bir şeyler vardı.

Telefonda konuşurlarken Kikuko'nun Şinjuku Bahçesi'nde buluşmalarını önermesini yadırgamamıştı, oysa şimdi çok tuhaf geliyordu.

Çimenlikteki çok büyük bir ağaç ilgisini çekti.

Ağaca bakarak yaklaşırken, o kule gibi yeşilliğin vakarının, muazzamlığının ve ihtişamının kendisinin ve Kikuko'nun kasvetini alıp götürdüğünü hissetti. Kikuko bahçenin Şingo'nun içini açacağını söylemekte haklıydı.

Ağaç Japonya'da "zambak ağacı" denen türdendi. Şingo yaklaşınca aslında bir değil, üç ağaç bulunduğunu gördü. Tabelada yazılana göre, çiçekleri hem zambağa hem de laleye benzediğinden, lale ağacı olarak da biliniyordu. Kuzey Amerika kökenli, hızlı büyüyen bir türdü. Bu numunelerse aşağı yukarı elli yaşındaydılar.

"Elli yaşında mı? Benden gençler." Şingo hayretle yukarı baktı.

Geniş yapraklı dallar, ikisini örtüp saklamak istercesine yayılmışlardı.

Şingo bir banka oturdu, ama huzursuzdu.

Tekrar ayağa kalkınca Kikuko ona şaşkınlıkla baktı.

"Şuradaki çiçeklere bakalım" dedi Şingo.

Çimenliğin ardında, lale ağacının sarkık dallarıyla neredeyse aynı hizada, bir beyaz çiçek yatağı vardı.

"Rus-Japon Savaşı'ndan sonra burada generaller için bir zafer resepsiyonu düzenlenmişti. O zamanlar gençtim, taşrada yaşıyordum."

Çiçek yatağının iki tarafında büyük ağaçlar sıra sıra uzanıyordu. Şingo aralarındaki bir banka oturdu.

Kikuko karşısında durdu. "Yarın sabah eve gelirim. Anneme söyleyin de beni azarlamasın." Şingo'nun yanına oturdu.

"Önce bana söylemek istediğin bir şey var mı?"

"Size mi? Bir sürü şey var, ama..."

4

Şingo ertesi sabah umutla bekledi, ama ofise gitmek için evden çıktığında Kikuko henüz geri dönmemişti.

"Onu azarlamanı istemiyormuş."

"Azarlamak mı?" Yasuko'nun yüzü ışıl ışıl ve mutluydu. "Asıl bizim özür dilememiz gerek."

Şingo, Kikuko'ya telefon ettiğini söylemekle yetindi.

"Sözünü bu kadar dinlemesi şaşırtıcı." Yasuko onu kapıya kadar geçirdi. "Ama bu iyi bir şey."

Şingo'nun ofise girmesinden kısa süre sonra Eiko geldi.

"Güzelleşmişsin" dedi Şingo kibarca. "Çiçek de getirmişsin."

"Dükkâna girdim mi çıkamıyorum, bu yüzden etrafta yürüyüp vakit öldürdüm. Çiçekçi öyle güzeldi ki."

Ama Şingo'nun masasına yaklaşırken yüz ifadesi ciddiydi. "Şu kızı gönderin" diye yazdı masaya parmağıyla.

"Ne?" Şingo irkilmişti. "Bizi bir dakika yalnız bırakır mısın?" dedi Natsuko'ya.

Eiko, Natsuko'nun gitmesini beklerken bir vazo bulup üç gülü içine koydu. Eteği ve kolu kısa bir elbise giymişti, bu da bir kadın terzisinde çalıştığını belli ediyordu. Şingo onun biraz kilo aldığını düşündü.

"Dün için üzgünüm." Eiko tuhaf bir şekilde gergindi. "Üst üste iki gündür geliyorum."

"Otursana."

"Teşekkürler." Eiko oturup başını eğdi.

"Benim yüzümden işe geç kalıyorsun."

"Önemli değil." Eiko başını kaldırıp ona baktı, ağlayacakmış gibi derin bir nefes aldı. "Sizinle konuşabilir miyim? Histerik gibi davranıyorum, ama içim içimi yiyor."

"Ya?"

"Mesele genç hanım." Eiko boğulurcasına konuşuyordu. "Sanırım kürtaj yaptırdı."

Şingo karşılık vermedi.

Eiko bunu nereden biliyordu? Şuiçi söylemiş olamazdı. Ama Eiko, Şuiçi'nin metresiyle aynı yerde çalışıyordu. Şingo kendini bir tatsızlığa hazırladı.

"Kürtaj yaptırabilir tabii." Eiko yine duraksadı.

"Sana kim söyledi?"

"Şuiçi hastane parasını Kinu'dan aldı."

Şingo göğsünün sıkıştığını hissetti.

"Bana iğrenç geldi. Gerçekten, bu kadar hakaret, bu kadar hissizlik olmaz. Genç hanım için o kadar üzüldüm ki ağlamak istedim. Şuiçi, Kinu'nun parasını veriyor, yani aslında kendi parası sayılır herhalde, ama yine de yaptığı yanlıştı. Şuiçi bizlerle aynı tabakadan değil ve o parayı istediği yerden bulabilirdi. Farklı bir tabakadan olması ona böyle şeyler yapma hakkını mı veriyor?" İncecik omuzlarının titremesini önlemeye çalışıyordu. "Kinu'nun ona para vermesi de ayrı bir mesele. Onu anlamıyorum. O kadar sinirlendim ki. Sizinle konuşmak istedim, bu artık Kinu'yla birlikte çalışamayacağım anlamına gelse bile. Size gereğinden çok şey anlattığımın farkındayım tabii."

"Sağol."

"Bana burada iyi davrandınız. Genç hanımı sadece bir kere gördüm, ama onu sevdim." Gözlerinde yaşlar parlıyordu. "Onları ayırın."

"Tamam."

Eiko, Şuiçi ile Kinu'yu kastetmişti elbette... ama Şuiçi ile Kikuko'yu kastettiği de düşünülebilirdi.

Şuiçi iyice pisliğe batmıştı.

Şingo, oğlunun geçirdiği ruhsal felcin ve kokuşmuşluğun boyutu karşısında hayrete kapılmıştı, ama kendisinin de aynı pis bataklığa gömüldüğünü hissediyordu. İçine karanlık bir dehşet yayıldı.

Söyleyeceğini söyleyen Eiko gitmeye hazırlandı.

"Acele etme." Şingo onun biraz daha kalmasını istiyordu.

"Yarın yine gelirim. Bugün daha fazla kalırsam ağlarım, karşınızda salak durumuna düşerim."

Şingo onda müşfiklik ve sorumluluk sezdi.

Eiko'nun Kinu'yla aynı dükkânda çalışmaya başlamasını büyük bir düşüncesizlik olarak görmüştü; oysa Şuiçi ile Şingo'nun kendisi ondan bin beterdiler.

Eiko'nun getirdiği kırmızı güllere dalgın dalgın baktı.

Şuiçi, Kikuko'nun alıngan olduğunu, bu durumda çocuk yapmak istemediğini söylemişti. Kikuko alıngan olduğu için ezilmemiş miydi?

Durumun farkında olmayan Kikuko artık Kamakura'ya dönmüştü herhalde. Şingo gözlerini kapadı.

Yara izi

1

Şingo, pazar sabahı kiraz ağacının dibindeki *yatsude*'yi kesti.

Ondan tamamen kurtulmak için köklerini sökmesi gerektiğini biliyordu; ama buna gerek olmadığını, çalıyı büyüdükçe kesebileceğini düşündü.

Çalıyı daha önce de kesmişti ve bunun sonucu bitkinin iyice yayılması olmuştu. Ancak bu sefer de kökleri sökmek fazla zahmetli göründü. Belki de buna yetecek gücü yoktu.

Saplar testereyle kolayca kesilseler de, sayıları fazlaydı. Şingo'nun alnı ter içinde kalmıştı.

"Yardım edeyim mi?" Şuiçi arkasından yaklaşmıştı.

"Hayır, ben hallederim" diye kestirip attı Şingo.

Şuiçi yanına geldi.

"Kikuko beni çağırdı. *Yatsude*'yi kestiğini, gelip yardım etmemi söyledi."

"Ya? Ama çok az iş kaldı."

Şingo kestiği *yatsude*'nin yanına oturup eve baktı. Parlak kırmızı *obi*'li Kikuko sundurmadaki cam kapıya yaslanmıştı.

Şuiçi, Şingo'nun dizinde duran testereyi aldı. "Tamamını kesiyorsun galiba."

"Evet." Şingo, Şuiçi'nin genç bedeniyle geride kalan dört beş sapı kesmesini seyretti.

"Bunları da keseyim mi?" Şuiçi, Şingo'ya döndü.

"Bir dakika." Şingo ayağa kalktı. "Bir bakayım."

İki üç genç kiraz ağacı vardı; veya belki de bağımsız ağaçlar değil de, filizdiler. Ana ağacın köklerinden çıkmış gibiydiler.

Kalın gövdenin dibinden, aşılanmış gibi duran yapraklı küçük dallar çıkmıştı.

Şingo birkaç adım geriledi. "Bence topraktan çıkanları kessen daha iyi."

"Öyle mi?" Ama Şuiçi'nin onları kesmek için acelesi yoktu. Şingo'nun fikrini pek beğenmemiş gibiydi.

Kikuko da bahçeye indi.

Şuiçi testereyle genç ağaçları gösterdi. "Babam onları kesip kesmemeye karar vermeye çalışıyor." Hafifçe güldü.

"Evet, onları kesin." Kikuko hemen çözüm önermişti.

"Onlar dal mı, değil mi bilmiyorum" dedi Şingo, Kikuko'ya.

"Dallar topraktan bitmez."

"Köklerden çıkan bir dala *ne* denir peki?" Şingo diğerleriyle birlikte güldü.

Şuiçi filizleri sessizce kesti.

"Dallara ilişmeyeyim diyorum, ağaç istediği kadar büyüyüp yayılsın. *Yatsude* yoluna çıkıyordu. Dipteki küçük dallara ilişme."

"Mini minnacık dallar, yemek çubuğu veya kürdan gibiler." Kikuko, Şingo'ya baktı. "Çiçek açarken çok tatlıydılar."

"Ya? Çiçek açtılar, öyle mi? Fark etmemiştim."

"Ah, evet. Üç minik salkım. Şu kürdana benzeyenler de birer çiçek açmıştı galiba."

"Ya?"

"Ama çok büyürler mi emin değilim. Şinjuku Bahçesi'ndeki yenidünyanın alt dalları ve yabani kiraz ağaçları gibi olduklarında ben yaşlı bir kadın olurum herhalde."

"Yo, hayır. Kiraz ağaçları çabuk büyürler." Şingo, Kikuko'nun gözlerine baktı.

Şinjuku Bahçesi'ne gittiklerini ne karısına, ne de Şuiçi'ye söylemişti.

Peki ya Kikuko, Kamakura'ya döner dönmez bu sırrı kocasına açmış mıydı? Aslında bir sır olmadığından, önemsemeyip bahsetmiş olabilirdi.

Şuiçi "Anladığım kadarıyla Kikuko'yla Şinjuku Bahçesi'nde buluşmuşsun" diyebilirdi; ama bu konuyu açmakta zorlanıyorsa, bu iş Şingo'ya düşerdi muhtemelen. İkisi de susuyordu ve aralarında bir gerginlik vardı. Belki de Şuiçi o buluşmayı Kikuko'dan öğrenmişti ve habersizmiş numarası yapıyordu.

Ama Kikuko'nun yüzünde utanç yoktu.

Şingo ağacın dibindeki minik dallara baktı. Tuhaf bir yerden çıkmış filizlerden ibaret olan bu zayıf dalların Şinjuku Bahçesi'ndeki alt dallar gibi büyüyüp yayıldıklarını hayal etti.

Çiçeklerle dolup yeri kaplarlarsa muhteşem görünürlerdi; ama Şingo öyle bir kiraz ağacı gördüğünü anımsamıyordu. Dibinden dallar çıkmış bir kiraz ağacı gördüğünü anımsamıyordu.

"*Yatsude*'yi ne yapayım?" diye sordu Şuiçi.

"Bir köşeye atıver."

Şuiçi *yatsude*'yi toplayıp koltukaltına aldı ve sürükleyerek götürdü. Kikuko geride kalan birkaç dalı toplayarak peşinden gitti.

"Uğraşma" dedi Şingo. "Kendini yormamalısın."

Kikuko başıyla onayladı ve dalları bırakıp öylece durdu.

Şingo eve girdi.

"Kikuko bahçede ne yapıyordu?" diye sordu Yasuko gözlüğünü çıkararak. Eski bir cibinliği bebek bezi yapmak için kesmekteydi. "Bir pazar günü ikisi bahçede birlikteler. Çok tuhaf... Kikuko eve döndüğünden beri daha iyi anlaşıyorlar sanki."

"Kikuko yalnız" diye mırıldandı Şingo.

"Sanmam." Yasuko kelimelere basa basa konuştu. "Güzel gülüyor, öyle güldüğünü duymayalı epey olmuştu. Biraz kilo vermiş ve gülüşünü görünce..."

Şingo karşılık vermedi.

"Şuiçi ofisten erken dönüyor ve pazarları evde oturuyor. Fırtınalar ağaçların iyice kök salmalarını sağlar derler."

Şingo yine karşılık vermedi.

"Baba, Satoko o çok sevdiğin dalları kopardı." Şuiçi küçük dalları parmaklarının arasında tutuyordu. "*Yatsude*'yi götürürken çok eğleniyordu, sonra senin dalları koparıverdi."

"Ya? O bir çocuk, o dalları kolayca koparabilir."

Kikuko, Şuiçi'nin arkasında duruyordu.

2

Kikuko, Tokyo'dan dönüşte Şingo'ya Japon malı bir tıraş makinesi getirmişti. Yasuko'ya bir *obi* tutturucu, Fusako'nun iki çocuğuna da giysiler getirmişti.

"Şuiçi'ye bir şey getirdi mi?" diye sordu Şingo, Yasuko'ya.

"Bir katlanır şemsiye. Kutusu aynalı bir Amerikan tarağı da getirmiş galiba. İnsanlara tarak hediye edilmez diye duyardım hep, çünkü ilişkiyi bitirmek gibi bir anlamı varmış. Kikuko bunu bilmiyor herhalde."

"Amerika'da öyle demiyorlardır sanırım."

"Kendine de bir tarak almış. Biraz daha küçük ve rengi farklı. Fusako o tarağa bayıldı ve el koydu. Kikuko için kendine Şuiçi'ninki gibi bir tarak almak çok önemliydi herhalde; Fusako ise tarağa el koyuverdi. Saçma sapan, küçük bir tarak o kadar."

Yasuko kızını bağışlamakta zorlanıyor gibiydi. "Çocuk giysileri kaliteli ipekten, tam parti giysileri. Fusako'ya hediye almadığı doğru, ama çocuk giysileri aslında ona verilmiş armağanlar sayılır. Kikuko tarağını da herhalde suçluluk duyduğu için Fusako'ya verdi. Herhangi birimizin ondan hediye beklemeye ne hakkımız var bilmiyorum."

Şingo buna katılıyordu, ama içinin kararması için Yasuko'nun bilmediği sebepler vardı.

Kikuko ailesinden borç para almıştı şüphesiz. Şuiçi hastane masrafları için Kinu'dan para aldığına göre, ne onda ne de Kikuko'da hediye alacak para yoktu muhtemelen. Şuiçi'nin masrafları cebinden ödediğini sanan Kikuko, ailesini sıkıştırmış olmalıydı.

Şingo, Kikuko'ya harçlık gibi bir şeyler vermediği için bir süredir üzülmekteydi. Niyeti kesinlikle iyiydi; ama Şuiçi ile Kikuko'nun araları açıldığından ve kendisi Kikuko'yla yakınlaştığından beri, ona gizliden gizliye para vermesi güçleşmişti sanki. Ama belki de kendini Kikuko'nun yerine koymamakla, tarağa el koyan Fusako'dan farkı kalmamıştı.

Ayrıca Kikuko'nun parasız kalmasının sebebi Şuiçi'nin müsrifliği olduğundan, Kikuko kayınpederinden harçlık isteyemezdi. Yine de Şingo daha anlayışlı davransaydı, Kikuko'nun kürtaj parasını kocasının metresine ödetmek gibi bir rezilliği yaşaması gerekmeyecekti.

"Keşke hediye getirmeseydi" dedi Yasuko düşünceli bir tavırla. "Hepsi ne kadar tutmuştur sence? Bence epey tutmuştur."

"Ben de merak ettim." Şingo içinden hesapladı. "Tıraş makineleri ne kadardır bilmiyorum. Hiç dikkat etmedim."

"Ben de." Yasuko bu itirafı başını sallayarak vurguladı. "Bu meseleyi piyango gibi düşünürsek, sana en büyük ödül çıktı. Kikuko öyle istedi. Tıraş makinen ses çıkarıyor ve hareket ediyor."

"Bıçakları hareket etmiyor."

"Etmeleri gerek. Yoksa nasıl keserler?"

"Hayır. Dikkatli baktım, hareket etmiyorlar."

"Ya?" Yasuko sırıtıyordu. "Kesinlikle büyük ödül, üstelik seni yeni bir oyuncak almış bir çocuğa benzetiyor. Her sabah büyük bir keyifle o makineyi kullanıyorsun ve sinek-

kaydı tıraşını olup, pırıl pırıl cildine kahvaltı boyunca dokunuyorsun. Kikuko biraz utanıyor. Gerçi hoşuna da gidiyor tabii."

"İstersen sen de kullan." Şingo gülümsedi, ama Yasuko hayır anlamında başını salladı hararetle.

Şingo ile Şuiçi, Kikuko'nun geri döndüğü gece eve birlikte gelmişlerdi ve tıraş makinesi kahvaltı sofrasında epey konuşulmuştu.

Tıraş makinesi, firar etmiş olan Kikuko ile kendisini kürtaja zorlamış olan Şuiçi'nin ailesi arasında yapılacak gergin selamlaşmanın yerini almıştı bir bakıma.

Fusako da çocuklara yeni giysilerini giydirirken ve boğaz kısımlarındaki nakışların zarifliğini överken mutlu mutlu gülümsemişti. Şingo kullanım kılavuzunu iyice okuduktan sonra tıraş makinesini kullanmayı denemişti.

Bütün aile merakla kendisine bakmaktaydı.

Makinenin bıçağını çenesinde gezdirirken, diğer eliyle kullanım kılavuzunu tutmuştu. "Diyor ki, kadınların ense tüylerini de alabiliyormuş." Kikuko'yla göz göze gelmişti.

Kikuko'nun alnındaki saç çizgisi çok güzeldi. Şingo bunu ilk kez fark etmişti sanki. Çizginin hoş, zarif bir kıvrımı vardı.

O saydam cilt ile taranmış, gür saçın arasındaki fark barizdi.

Kikuko'nun soluk yüzündeki yanakları nedense hafifçe kızarmıştı. Gözleri mutluluktan parlıyordu.

"Babanızın yeni bir oyuncağı oldu" demişti Yasuko.

"Oyuncak değil" demişti Şingo. "Çağdaş uygarlığın ürettiği gayet güzel bir alet. Karmaşık bir cihaz. Bir numarası var ve teknisyenler tarafından kontrol edilmiş, düzeltilmiş ve son bir kez denenmiş."

Şingo tıraş olmaya çalışmıştı keyifle.

"Cildi ne kesiyormuş, ne de kızarıklık yapıyormuş" demişti Kikuko. "Ayrıca sabun ve su gerekmiyormuş."

"Yaşlı insanların usturaları kırışıklıklarına takılır hep. Bu senin de işine yarar." Şingo tıraş makinesini Yasuko'ya uzatmıştı.

Ama Yasuko dehşete kapılmışçasına geri çekilmişti. "Sakalım çıkıyor sanıyorsan çok yanılıyorsun" demişti.

Şingo aletin bıçaklarına bakmış, sonra gözlüğünü takıp tekrar bakmıştı. "Kımıldamıyorlar. Nasıl kesiyor merak ettim. Motor dönüyor ama bıçaklar kımıldamıyor."

"Bakayım." Şuiçi makineyi almış, ama hemen Yasuko'ya vermişti.

"Doğru. Bıçaklar kımıldamıyor gibi. Belki de elektrikli süpürge gibidir. Elektrikli süpürge nasıl tozları emer bilirsiniz."

"Kesilen sakallar nereye gidiyor, biliyor musun?" diye sormuştu Şingo. Kikuko başını eğip gülümsemişti.

"Bu tıraş makinesini bir elektrikli süpürgeyle değiştirsek. Veya bulaşık makinesiyle... iyi olur. Kikuko'nun işine yarar."

Şingo, yaşlı karısına katılmıştı.

"Bu evde tek bir çağdaş uygarlık ürünü, güzel alet bile yok. Her sene buzdolabı alacağını söylüyorsun ve hâlâ yok. Ekmek kızartıcılar da lazım. Dilimler kızarınca otomatik olarak kapanan ve dilimleri yukarı atan kızartıcılar var."

"Yaşlı karım elektrikli ev aletleri konusunda fikirlerini söylüyor ha?"

"Güya Kikuko'yu çok seviyorsun, ama bir hayrının dokunduğu yok."

Şingo tıraş makinesinin fişini çekmişti. Kutuda iki fırça vardı. Biri küçük bir diş fırçası, diğeriyse küçük bir şişe fırçası gibiydi. Onları denemişti. Bıçakların arkasındaki deliği şişe fırçasıyla temizlerken aşağı bakınca, dizine kısacık beyaz kılların yağdığını görmüştü. Sadece beyaz kılları görebiliyordu.

Elini kullanarak onları dizinden atmıştı.

3

Şingo hemen bir elektrikli süpürge satın aldı.

Kahvaltıdan önce kendisinin tıraş makinesi ile Kikuko'nun elektrikli süpürgesinin birlikte uğuldamaları hoşuna gidiyordu.

Belki de duyduğu, evdeki yenilenmenin sesiydi.

Elektrikli süpürgeyle çok ilgilenen Satoko, Kikuko'nun peşinden ayrılmıyordu.

Belki de tıraş makinesi yüzünden, Şingo sakalla ilgili bir rüya gördü.

Rüyada katılımcı değil, sadece izleyiciydi. Gerçi rüyalarda ikisinin arasındaki ayrım net değildir. Rüya Amerika'da geçiyordu -ki Şingo oraya hiç gitmemişti. Şingo, Kikuko'nun getirdiği taraklar Amerikan malı olduğu için rüyasında Amerika'yı gördüğünden şüpheleniyordu.

Rüyasında bazı eyaletlerde İngilizler, bazılarındaysa İspanyollar çoğunluktaydı. Ayrıca her eyaletin sakal tarzı farklıydı. Uyandıktan sonra sakalların renkleri ile şekilleri arasındaki farkları anımsayamasa da, rüyasında eyaletlerin sakal rengi, yani etnik köken farklılıklarını kolayca ayırt edebilmişti.

İsmini hatırlayamadığı bir eyaletteki bir adam, tüm eyaletler ile etnik kökenlerin özelliklerine sahipti. Çeşitli sakal tarzları çenesinde karışmış değildi. Örneğin çenesinin bir yerinde Fransız tarzı, başka bir yerindeyse Hint tarzı sakal vardı. Her eyalete ve etnik kökene göre değişen çeşitli sakal tutamları çenesinden sarkıyordu.

Amerikan hükümeti o sakalı bir ulusal anıt addediyordu; dolayısıyla adam sakalını serbestçe kesemiyor veya biçimini değiştiremiyordu.

Rüyanın tamamı bu kadardı. Şingo o sakaldaki muhteşem renklere bakarken, sanki kendi sakalına bakıyor gibi ol-

muştu. Adamın duyduğu gururu ve şaşkınlığı nedense bizzat hissetmişti.

Rüyanın doğru dürüst bir konusu yoktu. Şingo sakallı bir adam görmüştü o kadar.

Sakal uzundu elbette. Belki de Şingo'nun rüyasında öyle gür bir sakal görmesinin sebebi her sabah sinekkaydı tıraş olmasıydı. Sakalının bir ulusal anıta dönüşmesi fikrinden hoşlanmıştı.

Naif, sade bir rüyaydı ve Şingo onu sabahleyin anlatmak için sabırsızlanıyordu. Ancak yağmur sesiyle uyandı ve hemen ardından tekrar uyuduğunda bu sefer kötü bir rüya gördü.

Ellerini sarkık, uçları biraz sertleşmiş memelere yaslamıştı. Memeler yumuşak kalmakta, dikelmemekte direniyordu. Kadın karşılık vermeyi reddediyordu. Her şey çok saçmaydı.

Şingo kadının memelerine dokunsa da kim olduğunu bilmiyordu. Bilmemekten öte, öğrenmek istemiyordu. Kadının ne yüzü vardı, ne bedeni; boşlukta salınan iki memeden ibaretti. Kadına kim olduğunu ilk kez sorunca, Şuiçi'nin bir arkadaşının kız kardeşine dönüştüğünü gördü; ama onu tanıyınca ne heyecan hissetti, ne de suçluluk. Onu kız kardeş olarak bir an gördü o kadar. Kadın hâlâ pek seçilmiyordu. Çocuk doğurmamış bir kadının memeleriydi, ama Şingo onun bakire olduğunu sanmıyordu. Kadının bekâretinin izlerini parmak uçlarında hissedince şaşırdı. Rahatsız oldu, ama suçluluk duymadı.

"Eskiden atletmiş diyebiliriz" diye mırıldandı.

Kendi sözüne şaşırıp uyandı.

"Her şey çok saçma"... Mori Ogai'nin[23] can çekişirkenki sözünü hatırlamıştı. Eskiden bir gazetede okumuştu sanki.

Ama kötü bir rüyadan uyandıktan sonra aklına hemen Mori Ogai'nin son sözünün gelmesi ve sonra bunu rüyayla ilişkilendirmesi bir kaçıştı herhalde.

23. Yazar, 1862-1922.

Rüyadaki Şingo ne haz hissetmişti ne de sevgi, hatta şehvete bile kapılmamıştı. Gerçekten çok saçmaydı. Ayrıca iç karartıcı bir uyanma şekliydi.

Kıza tecavüze kalkışmamıştı. Belki de kalkışmak üzereydi. Aşktan veya dehşetten titreyerek ona saldırsa, uyandığında rüyayı daha net anımsardı.

Son yıllarda gördüğü seks rüyalarını düşündü. O rüyalarda basit ve kaba diyebileceği kadınlar görmüştü genellikle. Bu geceki de öyleydi. Yoksa rüyasında bile zinadan korkuyor muydu?

Şuiçi'nin arkadaşının kız kardeşinin memelerinin dolgun olduğunu hatırlıyordu. Şuiçi evlenmeden önce, çok ciddi olmasa da, o kızla evlenmesi konuşulmuştu ve arkadaşlık etmişlerdi.

Şingo'nun aklına bir fikir geldi.

Rüyasındaki kız Kikuko'yu temsil ediyor olmasındı? Şingo'nun ahlaki çekinceleri onu rüyasında bile rahat bırakmamış, Kikuko'nun yerine o diğer kızın vücudunu geçirmiş olabilir miydi? Ayrıca bu tatsız durumun üstünü örtmek, suçluluk duygusunu ortadan kaldırmak için, o kızı olduğundan daha çirkin hale getirmemiş miydi?

Hem eğer tutkuları kontrolden çıksa, Şingo hayatını istediği şekilde baştan kurabilse, Kikuko'nun Şuiçi'yle evlenmeden önceki bakire haliyle sevişmek istemez miydi?

Bilinçaltındaki bu bastırılmış ve sapkın his, rüyasında tatsız bir biçim almıştı. Şingo rüyasında bile bunu gizlemeye, kendini kandırmaya mı çalışmıştı?

Bunu Şuiçi'yle evlenmesi düşünülen kıza aktarması, ona tanınmaz ve muğlak bir form vermesi... bunun sebebi o kadının Kikuko olmasından ödünün patlaması değil miydi?

Ayrıca uyanınca rüyayı hatırlamakta zorlanması, rüyasındaki partnerinin ve olay akışının muğlak olması ve o memeleri tutmaktan hiç haz almaması... bunların sebebi, kurnaz bir yönünün, uyandığı anda rüyayı silmeye ustaca girişmesi olabilir miydi?

"Bir rüya. Ulusal anıt da bir rüyaydı. Rüyaların senin için seçtiklerine fazla inanma." Eliyle yüzünü sildi.

Rüya içini dondurmuştu, ama uyandığında rahatsız edici bir şekilde ter içindeydi.

Sakal rüyasından uyandığında sadece yağmur yağarken, şimdi bir de rüzgâr esiyordu ve evin duvarlarını yalamaktaydı. Yerdeki kilimlerden rutubet yükseliyordu sanki. Ancak yağmur sesi birazdan dinerdi.

Birkaç gün önce bir arkadaşının evinde Vatanabe Kazan'ın[24] mürekkeple yapılmış bir resmini gördüğünü anımsadı.

Resim yapraksız bir ağacın tepesinde duran tek bir kargadan ibaretti ve üzerinde şu yazılıydı: "Şafakta inatçı bir karga: Haziran yağmurları. Kazan."

Şingo, Kazan'ın hislerini ve o resmi çizmesinin sebebini anladığını düşündü. Çıplak bir ağacın tepesinde sert rüzgâra ve yağmura meydan okuyarak duran karga şafağı bekliyordu. Fırtına soluk mürekkeple çizilmişti. Şingo ağacı iyi anımsamasa da dallarının kırık olduğunu, geride sadece kalın gövdesinin kaldığını düşünüyordu. Kargayı net hatırlıyordu. Belki uykudan yeni uyandığından, belki de rüzgâr yüzünden –muhtemelen her iki sebepten de– tüyleri biraz dağınıktı. Büyük bir gagası vardı. Gagasının üst kısmı alt kısmından daha kalın ve genişti ve orada mürekkep siyah bir leke oluşturmuştu. Karganın gözleri uykuluydu, sanki henüz tam uyanamamıştı. Yine de güçlü ve sanki öfkeliydiler. Karga, resmin boyutuna oranla iriydi.

Şingo'nun Kazan hakkında tek bildiği, adamın fakir olduğu ve intihar ettiğiydi, ama bu "Fırtınalı Şafaktaki Karga"nın, adamın hayatının bir dönemini yansıttığı belliydi.

Arkadaşı o resmi mevsime uyduğu için asmıştı şüphesiz.

Şingo fikrini söylemeye cesaret etmişti: "Oldukça azimli bir kuş. Hiç sevimli değil."

24. Âlim ve ressam, 1793-1841.

"Ya? Bu resme savaş sırasında bakardım. Lanet olası karga, diye düşünürdüm. Lanet olası karga. Ama sessiz, sakin bir hali var. Kazan gibi biri intihar ettiyse, senin ve benim defalarca intihar etmemiz gerekirdi herhalde. Bu, hangi çağda yaşadığınla ilgili."

"Biz de şafağı bekledik."

Bu yağmurlu gecede o karga arkadaşımın oturma odasında asılı duruyordur, diye düşündü Şingo.

Kendisinin çaylağı ile kargasının nerede olduğunu merak etti.

4

İkinci rüyadan uyandıktan sonra uyuyamayan Şingo uzanıp şafağı bekledi. Ancak Kazan'ın kargasının inatçı direnişiyle beklemek istemiyordu.

Rüyadaki kadın ister Kikuko olsun, ister bir tanıdığın kız kardeşi, Şingo hiç şehvet hissetmemiş olmasını son derece iç karartıcı buluyordu.

O rüya gerçek hayattaki herhangi bir zinadan daha çirkindi. Belki de ihtiyarlığın çirkinliğiydi bu.

Kadınlar savaş sırasında hayatından çıkıp gitmiş ve bir daha geri dönmemişlerdi. Şingo çok yaşlı değildi, ama durumu buydu. Savaşta ölen şey bir daha dirilmemişti. Hâlâ savaşın dayattığı tarzda, bir çeşit dar sağduyuyla düşünüyordu.

Arkadaşlarına, kendi yaşındaki çoğu ihtiyar adamın da kendisi gibi hissedip hissetmediğini sormak istiyordu. Belki de bunu sorsa ona güler ve zayıfsın, âcizsin derlerdi.

Rüyasında Kikuko'yu sevmesinde ne terslik vardı ki? Bir rüyadan korkacak, utanacak ne vardı? Hem onu gerçek hayatta da gizliden gizliye sevse ne olurdu? Bu yeni bakış açısını denedi.

Ama aklına Buson'un bir *haiku*'su geldi: "Bu ihtiyarlık aşkını unutmaya çalışıyorum; buz gibi bir sonbahar sağanağını." İçi iyice karardı.

Şuiçi kendine bir metres bulduğundan beri evliliğinde olgunlaşmıştı. Kikuko'nun kürtajından beri birbirlerine karşı yumuşamış, yakınlaşmışlardı. O azgın fırtınalı gecede Kikuko, Şuiçi'ye her zamankinden fazla cilve yapmıştı: Şuiçi'nin eve sarhoş geldiği gece, onu her zamankinden daha şefkatle bağışlamıştı.

Kikuko üzgün müydü, yoksa aptal mı?

Peki, bu gerçeklerin farkında mıydı? Belki de değildi ve kendini tüm masumiyetiyle yaradılışın mucizelerine teslim ediyor, hayat dalgasının üstünde sörf yapıyordu.

Bebeği doğurmayarak ve ebeveyninin evine geri dönerek itiraz etmiş ve böylece dayanılmaz bir yalnızlığı ifade etmişti; birkaç gün sonra geri dönünce de Şuiçi'ye yaklaşmıştı, bir kabahat için özür diler veya bir yarayla ilgilenircesine.

Şingo istese bütün bunları "çok saçma" bulabilirdi. Ama iyi şeylerdi muhtemelen.

Kinu meselesinin kendi kendine çözülmesini bile bekleyebileceğini düşünmeye başladı.

Şuiçi oğluydu; ama Kikuko ve o ideal çift miydiler, birbirlerinin kaderi miydiler ki Kikuko öyle bir muameleye katlanmak zorunda hissetmişti kendini? Şingo bir kez şüphe duymaya başladı mı, şüphelerin sonu gelmiyordu.

Yasuko'yu uyandırmak istemediğinden, kol saatine bakmak için ışığı açamıyordu; ama şafak söküyordu ve birazdan tapınak çanı çalardı.

Şinjuku Bahçesi'ndeki çanı anımsadı.

Çan kapanış saatini haber vermişti, ama Şingo "Kilise çanı gibi çalıyor" demişti Kikuko'ya.

Kendini korulu bir parktan geçerek bir Batı kilisesine gidiyormuş gibi hissetmişti, sanki bahçe kapısında toplan-

mış insanlar da kiliseye gidiyorlardı.

Uykusunu alamadan kalktı.

Şuiçi'yle birlikte erkenden evden çıktı. Kikuko'yla karşılaşmak istemiyordu.

Birden sordu: "Savaşta kimseyi öldürdün mü?"

"Bunu ben de merak ediyorum. Makineli tüfekle ateş ederken birilerini öldürmüş olabilirim. Ama nişan alarak ateş etmiyordum."

Şuiçi hoşnutsuzlukla bakışlarını kaçırdı.

Gündüz dinen yağmur akşam tekrar başladı. Tokyo'ya yoğun bir sis çöktü.

Şingo bir iş yemeğinden sonra restorandan çıktığında, geyşaları son arabayla evlerine kadar bırakmak zorunda kaldı.

İki yaşlı geyşa Şingo'nun iki yanına, üç genç geyşaysa dizlerinin üzerine çökerek oturdular.

"Lütfen." Şingo elini kızın *obi*'sinin ön tarafına koydu.

"Öyleyse izninizle." Rahatlayan kız, Şingo'nun kucağına yerleşti. Kikuko'dan dört beş yaş gençti.

Şingo trene binince kızın ismini not defterine yazmaya karar verdi. Ama bu aklına öylesine gelen bir fikirdi o kadar ve muhtemelen unutacaktı.

Yağmurda

1

O sabah gazeteyi ilk okuyan Kikuko oldu.

Posta kutusuna yağmur girmişti anlaşılan. Kikuko kahvaltı hazırlarken gazeteyi gaz ocağının üstünde kuruttu.

Şingo bazen, erken kalkmışsa gidip gazeteyi alır ve yatağına götürürdü; ama artık gazeteyi alma işini Kikuko üstlenmiş gibiydi.

Şingo genellikle gazeteyi ancak Şuiçi ofise gitmek için evden çıkınca görüyordu.

"Baba, baba" diye seslendi Kikuko usulca, kapı aralığından.

"Ne var?"

"Uyanıksanız bir dakika gelebilir misiniz?"

"Bir terslik mi var?"

Kikuko'nun ses tonundan kaygılandığı için hemen kalktı.

Kikuko sundurmada, elinde gazeteyle duruyordu.

"Ne oldu?"

"Bay Aihara gazetede çıkmış."

"Polis Aihara'yı tutuklamış mı?"

"Hayır." Kikuko bir adım gerileyip gazeteyi uzattı.

"Hâlâ ıslak."

Şingo elini gönülsüzce gazeteye uzattı. Gazete elinden gevşekçe sarktı. Kikuko gazeteyi kaldırıp Şingo okusun diye yukarıda tuttu.

"Göremiyorum ki. Aihara'ya ne olmuş?"

"Bir kadınla birlikte intihar etmiş."

"Ölmüş mü?"

"Gazetede yazdığına göre muhtemelen kurtulacakmış."

"Bir dakika." Şingo gazeteyi Kikuko'ya bırakarak eve yöneldi. "Fusako buradadır herhalde?"

"Evet."

Dün gecenin geç bir vaktinde iki çocuğuyla birlikte yatmaya gitmiş olan Fusako'nun Aihara'yla birlikte intihar etmiş veya gazetede çıkmış olması pek mümkün görünmüyordu.

Tuvalet penceresinden dışarıdaki rüzgârlı yağmura bakan Şingo sakinleşmeye çalıştı. Yağmur damlaları dağın dibindeki bataklık sazlarının uzun yapraklarının arasından damlıyordu.

"Tam bir sağanak. Haziranda normal değil."

Kahvaltı odasında gazeteyi aldı, ama okumaya başlayamadan gözlüğü burnundan aşağı kaydı. Burnundan soluyarak gözlüğünü çıkardı ve burun kemerini sabırsızca ovuşturdu. Nemliydi.

Kısa haberi okurken gözlüğü yine kaydı.

Olay İzu Yarımadası'ndaki Rendaiji Kaplıcası'nda gerçekleşmişti. Kadın ölmüştü. Yirmi beş-yirmi altı yaşlarındaydı ve hizmetçiye ya da garsona benziyordu, ama kimliği tespit edilememişti. Adam bir uyuşturucu bağımlısı gibi görünüyordu. Kurtulacağı düşünülüyordu. Bağımlılığı sebebiyle ve intihar notu olmadığından, adamın kadını kandırıp, kendi oynadığı bir oyuna dahil ettiğinden şüpheleniliyordu.

Şingo burnunun ucuna kadar kaymış gözlüğünü öfkeyle kavradı. Aihara'nın intihara kalkışmasına mı sinirlenmişti, yoksa gözlüğünün kaymasına mı, bilemiyordu.

Yüzünü ovuşturarak el yıkama leğenine gitti.

Gazetede yazdığına göre, Aihara hancıya Yokohama'daki bir adresi vermişti. Fusako'dan bahsedilmiyordu.

Yani haberin Şingo'nun ailesiyle ilgisi yoktu.

Belki de Aihara sahte bir adres vermişti ve aslında evsiz barksızdı. Ayrıca belki de artık Fusako'yla evli değildi.

Şingo yüzünü yıkadıktan sonra dişlerini fırçaladı.

Fusako'nun hâlâ Aihara'nın karısı olabileceği düşüncesinden rahatsızlık ve şaşkınlık duymasının sebebi sadece duygusallık mıydı?

"İşleri zamana bırakmaktan kastettikleri bu mu?" diye mırıldandı kendi kendine.

Sürekli ertelediği çözümü sonunda zaman mı sunmuştu?

Şingo'nun Aihara'nın bir çılgınlık yapmasını beklemekten başka çaresi kalmamış olabilir miydi peki?

Fusako'nun mu Aihara'yı mahvettiğini, yoksa Aihara'nın mı Fusako'yu perişan ettiğini bilmiyordu. Bazı insanların doğaları gereği partnerlerini perişanlığa ve mahvoluşa sürüklediklerini, bazılarınınsa doğaları gereği perişanlığa ve mahvoluşa sürüklendikleri şüphesizdi.

"Kikuko" dedi kahvaltı odasına geri dönüp sıcak çayını yudumlarken, "beş altı gün önce Aihara'nın bize bir boşanma dilekçesi gönderdiğini biliyorsun değil mi?"

"Evet. Çok sinirlenmiştiniz."

"Doğru. Fusako'nun dediği gibi, bir insanın katlanabileceği hakaretlerin sınırı vardır. Ama belki de Aihara intihara hazırlanıyordu. Rol yapmıyordu, gerçekten kendini öldürmek istiyordu. Sanırım o kadını sırf kendine eşlik etsin diye buldu."

Güzel kaşlarını çatan Kikuko karşılık vermedi. Üzerinde çizgili bir ipek kimono vardı.

"Şuiçi'yi uyandırır mısın lütfen?"

Kikuko uzaklaşırken normalden uzun boylu göründü, bunun nedeni belki de kimonosundaki geniş, dikey çizgilerdi.

"Aihara intihara kalkışmış demek?" Şuiçi gazeteyi aldı. "Fusako dilekçeyi teslim etmiş mi?"

"Henüz değil."

"Henüz değil mi?" Şuiçi yukarı baktı. "Niye ki? Hemen bu sabah teslim etsin. Aihara ölürse işlemler uzar."

"Peki ya çocuklar ne olacak? Aihara onlardan hiç bahset-

memiş ve hangi ailede kalacaklarına karar veremeyecek kadar küçükler."

Fusako'nun imzaladığı boşanma dilekçesi Şingo'nun evrak çantasının içinde, ofise gidip geliyordu.

Şingo arada sırada Aihara'nın annesine para göndermişti. Boşanma dilekçesini aile mahkemesine aynı ulakla göndermeyi düşünmüş, ama her gün ertelemişti.

"Onlar buradalar ve bu konuda hiçbir şey yapamazsın. Polis gelir herhalde."

"Neden?"

"Aihara'yı teslim edecekleri birini aramaya."

"Sanmam. Bence dilekçeyi tam da bu yüzden göndermiştir."

Fusako kapıyı hışımla açarak içeri daldı; üstünde hâlâ gece kimonosu vardı.

Gazeteyi sadece göz attıktan sonra parçalayıp attı. Var gücüyle yırttığı gazete, fırlattığında sekmedi. Yerde diz çöküp parçalara vurmaya başladı.

"Kapıyı kapa lütfen Fusako" dedi Şingo.

Uyuyan çocukları aralık kapıdan görebiliyordu.

Şuiçi ile Kikuko susuyordu.

"Fusako. Aihara'yı almaya gitmek ister misin?"

"Hayır!" Fusako bir dirseğine yaslanarak doğruldu, gözlerini yukarı çevirerek Şingo'ya baktı. "Kızın hakkında ne hissediyorsun baba? Seni korkak. Kızının halini görüyorsun, ama umurunda değil, biraz olsun umurunda değil. Gururundan taviz ver de git onu sen al. Bu işi sen yap. Beni öyle bir adamla evlendiren kimdi?"

Kikuko mutfağa gitti.

Şingo sadece aklına geleni söylemişti; ama ortada böyle uç noktada bir durum varken, Fusako'nun Aihara'yı almaya gitmesinin ikisini yakınlaştırabileceğini, yeni bir başlangıç yapmalarını sağlayabileceğini düşünüyordu. İnsanlar böyle şeyler yaşayabiliyorlardı.

2

Aihara'nın ölüp ölmediğini gazeteden anlayamadılar.

Aile mahkemesi boşanma dilekçesini kabul ettiğine göre, ölü olarak kayda geçirilmemişti anlaşılan.

Veya ölmüşse bile kimliği saptanmamış mıydı? Bu muhtemel görünmüyordu. Sonuçta topal annesi vardı. Kadın gazeteyi görmemişse bile tanıdıkları ve akrabaları fark etmişlerdi mutlaka. Şingo, Aihara'nın kurtarıldığı sonucuna vardı.

Ama Aihara'nın iki çocuğuna bakarken, sadece bu sonuca varması yeterli miydi? Şuiçi için yanıt netti, ama Şingo'nun hâlâ şüpheleri vardı.

İki çocuk artık Şingo'nun sorumluluğundaydı. Şuiçi o çocuklarla günün birinde ilgilenmek zorunda kalabileceğini hiç düşünmüyor gibiydi.

Çocukları büyütme ve okutma kaygıları bir yana, Fusako ile çocukların mutlu olma şansları yarıya inmiş gibiydi; bu konu da Şingo'nun sorumlulukları arasında mıydı peki?

Şingo boşanma dilekçesini gönderirken, Aihara'nın yanındaki kadını düşündü.

Bir kadının öldüğü kesindi. Bir kadının yaşamı ve ölümü neydi?

"Hayalet olarak dön de bize musallat ol" diye mırıldandı kendi kendine. İrkilerek ekledi: "Ayrıca ne salakça bir hayat yaşamışsın."

Aihara ile Fusako sıradan bir karıkoca olarak birlikte yaşamayı sürdürseler, o kadının ölmesi gerekmeyecekti; yani Şingo'ya uzaktan kumandalı bir katil denebilirdi. Bu durumda aklından o kadınla ilgili dindarca düşünceler geçmesi gerekmez miydi?

Ama kadını hayalinde canlandıramıyordu bir türlü. Birden Kikuko'nun bebeğini gördü. Kürtajla öldürülmüş bir be-

beğin yüzünü göremezdi elbette. Yine de hayalinde çeşitli güzel çocuk yüzleri canlandı.

O bebek doğmamıştı; bu durumda Şingo uzaktan iki cinayet işlemiş olmuyor muydu?

Yağmurlu, tatsız günler geçip giderken bazen Şingo'nun gözlüğü bile sanki ıslak ve yapış yapış oluyordu. Göğsünün sağ tarafında bir ağırlık hissediyordu.

Haziran yağmurlarının dindiği sıralarda güneş çıkıyordu.

"Geçen sene ayçiçekleri olan evde" dedi Şingo pantolonunu giyerken, "bu sene beyaz çiçekler var, isimlerini bilmiyorum. Batı kasımpatılarına benziyorlar. Yan yana dört beş evde o çiçeklerden var. Herhalde ortak ektiler. Geçen sene de hepsinde ayçiçeği vardı."

Kikuko karşısında durmuş, paltosunu tutuyordu.

"Herhalde fırtına ayçiçeklerini telef etti diyedir."

"Muhtemelen. Senin biraz boyun mu uzadı Kikuko?"

"Buraya geldiğimden beri boyum uzuyor, ama son zamanlarda epey uzadım. Şuiçi çok şaşırdı."

"Ne zaman?"

Kızaran Kikuko, Şingo'nun paltosunu giymesine yardım etmek için arkasına geçti.

"Boyunun uzadığı dikkatimi çekmişti ve sırf kimono yüzünden değil diye düşündüm. Evlendikten sonra da boyun uzaması iyi bir şey."

"Çok kısaydım. Geç serpiliyorum."

"Kesinlikle hayır. Bence harika bir şey." Şingo bu yeni gelişmede harika bir tazelik hissediyordu gerçekten. Şuiçi, Kikuko'ya sarılınca aradaki farkı hissediyor muydu?

Şingo evden çıkarken, Kikuko'nun ölen çocuğunun enerjisini kendine kattığını da düşündü.

Satoko sokağın başında çömelmiş, komşu kızların evcilik oynamalarını seyrediyordu.

Şingo da seyretmek için durdu. Kızların tabak çanak niye-

tine kullandıkları istiridye kabukları ile *yatsude* yapraklarının üstüne koydukları, özenle kesilmiş çimenlere takdirle baktı.

Renk katsın diye, yine ince ince kesilmiş yıldızçiçekeleri ve papatyalar eklenmişti.

Yere serdikleri hasır kilimin üstüne papatyaların kara gölgeleri düşüyordu.

"Papatyalar. Bunlar papatya" dedi Şingo anımsayarak.

Geçen sene ayçiçeği ekilen evlerin önüne papatyalar dikilmişti.

Satoko kızların oyununa dahil edilemeyecek kadar küçüktü anlaşılan.

"Dede." Satoko, Şingo'nun peşinden gitti.

Şingo onu elinden tutup anacaddenin köşesine kadar götürdü. Eve koşarak geri dönen çocukta yaz vardı.

Natsuko ofis pencerelerini siliyordu, beyaz kolları çıplaktı.

"Bu sabahki gazeteyi gördün mü?" diye sordu Şingo üstünkörü.

"Evet." Natsuko her zamanki gibi donuk ve cansız konuşmuştu.

"Gazete. Hangi gazeteydi acaba?"

"Hangi gazete mi?"

"Hangi gazeteydi hatırlamıyorum ama, Harvard ve Boston üniversitelerindeki bazı bilim adamları bin sekreter üstünde bir anket yapıp, en çok zevk aldıkları şeyi sormuşlar. Hepsi de, etrafta duyacak birileri varken övülmek, demiş. Hepsi. Doğu'daki kızlar Batı'dakilerle aynı mı? Senin için de aynısı geçerli mi?"

"Ama öyle bir şey utandırıcı olmaz mıydı?"

"Utandırıcı şeyler çoğunlukla zevklidir. Örneğin bir erkeğin sana asılması da öyle bir şeydir."

Natsuko başını eğdi ve yanıt vermedi. Bugünlerde böyle kızlara pek rastlanmıyor, diye düşündü Şingo.

"Tanizaki de öyleydi sanırım. Etrafta insanlar varken onu daha çok övmeliydim."

"Bayan Tanizaki buradaydı" dedi Natsuko birden. "Sekiz buçuk civarında."

"Ve?"

"Öğleyin tekrar geleceğini söyledi."

Şingo mutsuzluğun yaklaştığını sezdi.

Öğle yemeğine çıkmadı.

Eiko kapıya geldi. Soluk soluğaydı ve ağlamaklı gibiydi.

"Bugün çiçek yok mu?" Şingo huzursuzluğunu gizledi.

Eiko, Şingo'yu ciddiyetsizliği için suçlarcasına son derece ciddi bir ifadeyle yaklaştı.

"Yine onu göndermemi mi istiyorsun?" Ama Natsuko öğle yemeğine çıkmıştı ve Şingo yalnızdı.

Şuiçi'nin kadınının hamile olduğunu öğrenince afalladı.

"Ona bu bebeği *doğurmaması* gerektiğini söyledim." Eiko'nun ince dudakları titriyordu. "Onu dün iş çıkışı yakaladım ve böyle dedim."

"Anlıyorum."

"Ama haklı değil miyim? Çok korkunç."

Şingo'nun verecek yanıtı yoktu. Kaşları çatıktı.

Eiko, Kikuko'yu düşünüyordu.

Şuiçi'nin karısı Kikuko ile metresi Kinu peş peşe hamile kalmışlardı. Bunun rastlantı olması mümkündü elbette, yine de Şingo'nun beklemediği bir durumdu. Üstelik Kikuko kürtaj yaptırmıştı.

3

"Şuiçi'nin burada olup olmadığını öğrenir misin? Buradaysa, bir dakikalığına gelmesini söyle."

"Peki efendim."

Eiko küçük bir ayna çıkardı. "Beni bu halde görmesini istemem, utanırım" dedi biraz tereddütle. "O zaman Kinu da haber taşıdığımı anlar."

"Anlıyorum."

"Gerçi dükkândan ayrılmak zorunda kalsam üzülmem."

"Bunu yapma."

Şingo, Şuiçi'nin orada olup olmadığını telefonla sormuştu. Şu an onunla diğer çalışanların önünde görüşmek istemiyordu. Şuiçi dışarı çıkmıştı.

Eiko'yu civardaki bir yabancı restorana davet eden Şingo ofisten çıktı.

Ufak tefek Eiko, yanında yürürken başını kaldırıp Şingo'nun yüzüne baktı. "Hatırlıyor musunuz?" diye sordu soğuk bir edayla. "Ofisinizde çalışırken beni sadece bir kez dansa götürmüştünüz."

"Evet. Saçına beyaz bir kurdele bağlamıştın."

"Hayır." Eiko hayır anlamında başını salladı. "Beyaz kurdeleyi tayfundan sonraki gün bağlamıştım. Hatırlıyorum, çünkü o gün canım sıkılmıştı. Kinu hakkında ilk kez soru sorduğunuz gündü."

"O gün müydü?"

Şingo o günü hatırladı. Eiko ona Kinu'nun boğuk sesinin erotik olduğunu söylemişti.

"Geçen eylülde. Fazla üstüne gelmiştim aslında." Şingo şapkasız çıkmıştı. Güneş çıplak kafasını yakıyordu.

"Hiç yardımım dokunmamıştı."

"Çünkü yardım edebileceğin bir ortam yoktu. Utanılacak bir aileydik."

"Sizi takdir ediyorum. Ofisten ayrıldığımdan beri hayranlığım daha da arttı." Eiko'nun sesi gergindi ve doğal değildi. Bir an sonra devam etti: "Kinu'ya o çocuğu doğurmaması gerektiğini söyleyince beni sanki dövülmesi gereken bir çocukmuşum gibi azarladı. Konuyu hiç bilmediğimi ve anlayama-

yacağımı söyledi. Kendi işime bakmalıymışım. Çocuğu vücudunda taşıdığını söyledi."

"Ya?"

"Kendisine salakça tavsiyeler vermemi kimin istediğini sordu. Şuiçi'den ancak o kendisini bırakırsa ayrılabilirmiş. Çocuğa gelince, o sadece kendisininmiş, ona aitmiş. Bu konuya kimse karışamazmış. Elimden gelse ben de içimde bir bebek olsun istermişim, yaptığım yanlış bile olsa istermişim. Gencim diye benimle dalga geçti. *Kendisiyle* dalga geçemeyeceğimi söyledi. Çocuğu doğurmak niyetindeymiş. Onun kocasından çocuğu olmadığını sonradan hatırladım. Kocası savaşta öldürülmüştü."

Yanında yürüyen Şingo başıyla onayladı.

"Belki de sırf canını sıktığım için öyle konuştu. Belki de aslında çocuğu doğurmak istemiyordur."

"Kaç aylıkmış?"

"Dört aylık. Fark etmemiştim, ama dükkânda fark edenler oldu. Dükkânın sahibi duyunca Kinu'ya çocuğu doğurmamasını söylemiş. Kinu çok yetenekli ve yokluğu dükkân için bir kayıp olur sanırım." Eiko bir elini yüzüne kaldırdı. "Ne yapacağımı bilemedim. Size söylersem Şuiçi'yle konuşabilirsiniz diye düşündüm."

"Evet."

"Bence Kinu'yla da bir an önce görüşmelisiniz."

Şingo da aynı şeyi düşünüyordu. "O gün ofise birlikte geldiğin hanım... hâlâ birlikte mi oturuyorlar?"

"Bayan İkeda."

"Evet. Hangisi daha yaşlı?"

"Kinu iki üç yaş genç galiba."

Geri dönüşte Eiko ona ofise kadar eşlik etti. Gülümseyişi ağlamaklıydı.

"Sağolun."

"Asıl sen sağol. Dükkâna geri mi dönüyorsun?"

"Evet. Kinu bugünlerde genellikle erken çıkıyor. Dükkân altı buçuğa kadar açık."

"Oraya gideceğimi düşünmüyorsun herhalde!"

Eiko'nun sanki Şingo'nun Kinu'yla hemen bugün görüşmesini istermiş gibi bir hali vardı; ama Şingo'nun katlanamayacağı bir fikirdi bu. Kamakura'ya geri dönünce Kikuko'nun yüzüne bakmak zor olacaktı zaten.

Kikuko çocuğunu doğurmayı alınganlığı yüzünden, Şuiçi başka bir kadınla birlikteyken hamile kaldığı için reddetmişti anlaşılan. Diğer kadının hamile olduğunuysa aklına bile getirmemişti şüphesiz.

Şingo'nun kürtaj meselesini öğrenmesinden sonra, ailesiyle geçirdiği birkaç günün ardından geri dönen Kikuko o zamandan beri Şuiçi'yle yakınlaşmış gibiydi. Her gün erkenden eve gelen Şuiçi, eskisinden daha düşünceli davranıyordu. Bütün bunların anlamı neydi?

En mantıklı açıklama, Kinu'nun bebeği doğurmaktaki kararlılığına çok canı sıkılan Şuiçi'nin ondan uzaklaştığı ve Kikuko'dan özür dilediğiydi.

Ama Şingo'nun burnuna pis bir çürümüşlük ve ilkesizlik kokusu geliyordu.

Bu koku her nereden gelirse gelsin, embriyonik yaşamın kendisinde kötülük vardı sanki.

"Üstelik doğarsa torunum olacak" diye mırıldandı Şuiçi.

Sivrisinek sürüsü

1

Şingo, Tokyo Üniversitesi Kampüsü'nün yanındaki Hongo Caddesi'nde yürüyordu.

Mağazaların bulunduğu tarafta taksiden inmişti ve elbette Kinu'nun sokağına sapacaktı. Taksiyi bilerek karşı tarafta durdurmuştu.

Oğlunun metresinin evine gitmeyi hiç istemiyordu. Onunla ilk kez görüşecekti ve kadın hamileydi. Şingo ondan çocuğu doğurmamasını isteyebilecek miydi?

"Bir cinayet daha işlenecek demek" dedi kendi kendine. "Bunu ihtiyar bir adamın suçlarına bir yenisini eklemeden yapmak mümkün mü? Ama bütün çözümler zalimce galiba."

Böyle bir duruma çözüm getirecek kişi, oğlu olmalıydı. Karışmak babaya düşmezdi. Şingo, Şuiçi'ye söylemeden Kinu'yu görmeye gidiyordu ve bu, oğluna inancını yitirdiğinin göstergesiydi şüphesiz.

Aralarındaki bu mesafenin ne zaman açıldığını kendine hayretle sordu. Bu ziyaretinin asıl sebebi Şuiçi'nin durumuna bir çözüm bulmaktan çok, Kikuko'ya yapılanlara üzülmesi ve sinirlenmesi olabilir miydi?

Akşam güneşinin parlak ışığı dalların sadece uçlarına dokunuyordu. Kaldırım gölgedeydi. Üniversite çimenliklerinde kısa kollu gömlekli erkek öğrenciler, kız öğrencilerle konuşuyorlardı. Bu sahne, yaz başı yağmurlarındaki bir aranın sonucuydu.

Şingo bir eliyle yanağına dokundu. Sakenin etkisi geçmişti.

Kinu'nun işten kaçta çıkacağını bildiğinden, başka bir şirketten bir arkadaşını bir Batı restoranına davet etmişti. Arkadaşını epeydir görmüyordu ve içkiye düşkünlüğünü unutmuştu. Alt katta birer kadeh içtikten sonra çabucak yukarı çıkıp akşam yemeği yemiş, ardından da barda tekrar bir süre oturmuşlardı.

"Hemen gidiyor musun?" diye sormuştu arkadaşı şaşkınlıkla. Uzun bir aradan sonraki bu ilk görüşmelerinde sohbet etmek isteyeceklerini düşündüğünden, Tsukiji'deki geyşa mahallesinde rezervasyonlar yaptırdığını söylemişti.

Şingo birisiyle görüşmesi gerektiğini, ama belki bir saat kadar sonra geri gelebileceğini söylemişti. Arkadaşı bir kartvizite Tsukiji'deki mekânın adresiyle telefon numarasını yazmıştı. Şingo'nun oraya gitmeye niyeti yoktu.

Üniversite duvarının dibinden yürürken karşı tarafa bakıp, sokağın girişini aradı. Hayal meyal hatıralara güveniyordu ve hatıralar onu yanıltmadılar.

Kuzeye bakan karanlık antrede, ayakkabılık niyetine kullanılan eski bir sandık vardı. Üstünde duran saksıdaki bir Batı bitkisine bir kadın şemsiyesi asılmıştı.

Mutfaktan önlüklü bir kadın çıktı.

Önlüğünü çıkarmaya başlarken yüzü gergindi. Üzerinde lacivert bir etek vardı ve yalınayaktı.

"Bayan İkeda'sınız sanırım. Bir keresinde ofise gelmekle bize şeref vermiştiniz."

"Evet. Yaptığım kabalıktı, ama Eiko zorla getirmişti."

Önlüğünü bir eliyle buruşturarak, Şingo'ya soran gözlerle baktı. Gözlerinin etrafında bile çiller vardı ve anlaşılan pudra kullanmadığından iyice göze batıyordu. Burnu zarif ve biçimliydi; dar gözleri ile açık teninde zarafet görülüyordu.

Üzerindeki yeni bluzu Kinu örmüştü şüphesiz.

"Bayan Kinu'yla görüşmeyi umuyordum."

Şingo bir lütuf istercesine konuşmuştu.

"Birazdan gelir. Beklemek ister misiniz?"

Mutfaktan ızgara balık kokusu yayılıyordu.

Şingo daha sonra, akşam yemeğinin ardından gelmenin daha iyi olabileceğini düşündü. Ancak İkeda ısrar edince içeri girdi.

Orta boy oturma odasının nişlerinde moda dergisi yığınları vardı ve çoğu yabancı dergilere benziyordu. Yanlarında duran iki Fransız kuklasının fırfırları, boyası dökülmüş eski duvarlarla tezat oluşturuyordu. Dikiş makinesinden bir ipek parçası sarkıyordu. Parlak çiçekli deseni, yerdeki hasırın kirini iyice ortaya çıkarıyordu.

Makinenin solundaki sehpanın üzerinde çok sayıda ilkokul ders kitabı ile küçük bir oğlanın fotoğrafı durmaktaydı.

Makine ile sehpanın arasında bir makyaj masası vardı, arka taraftaki dolabın önündeyse odadaki en dikkat çekici mobilya olan bir boy aynası bulunuyordu. Kinu belki de o aynayı diktiği giysileri kendi üzerinde denerken kullanıyordu, belki de beğendiği giysileri en iyi müşterilerine veriyordu. Aynanın yanında büyük bir ütü tahtası vardı.

İkeda mutfaktan portakal suyu getirdi.

"Oğlum" dedi hemen. Şingo fotoğrafa bakıyordu.

"Okuyor mu?"

"O burada değil. Kocamın ailesine bıraktım. Kitaplar... Kinu gibi düzenli bir işim olmadığından özel ders veriyorum. Gittiğim altı yedi ev var."

"Anlıyorum. Bir çocuğa o kadar kitap fazla diye düşünmüştüm zaten."

"Farklı farklı yaşlarda ve sınıflardalar. Savaştan beri okullar çok değişti ve korkarım işimi çok iyi yapamıyorum. Ama ders verirken oğlum yanımdaymış gibi hissediyorum."

Şingo başıyla onayladı. Savaş duluna söyleyebileceği bir şey yoktu.

Diğeri, yani Kinu işteydi.

"Burayı nasıl buldunuz? Şuiçi mi söyledi?"

"Hayır. Daha önce bir kere gelmiştim, ama içeri giremediğimden geçen sonbaharda sanırım."

"Sahi mi?" Kadın gözlerini yukarı çevirdikten sonra tekrar indirdi. Bir süre geçtikten sonra "Şuiçi son zamanlarda gelmiyor" dedi birden.

Şingo kadına geliş sebebini söylemesinin iyi olabileceğini düşündü. "Anladığım kadarıyla Kinu hamileymiş" dedi.

Kadın çok hafifçe omuz silkip, oğlunun fotoğrafına döndü. "Doğurmayı düşünüyor mu?"

Kadın fotoğrafa bakmayı sürdürdü. "Bence kendisine sormanız daha iyi olur."

"Haklısınız. Ama hem ana hem de çocuk için büyük bir talihsizlik olmaz mı bu?"

"Kinu çocuksuzken de talihsiz bence."

"Ama ona Şuiçi'den ayrılmasını öğütlüyordunuz sanırım."

"Ayrılması gerektiğini düşünüyorum. Ama Kinu benden çok daha güçlü ve tavsiyemi dinlemedi. Çok farklı insanlarız, ama her nasılsa iyi anlaşıyoruz. Birlikte oturmaya başladığımızdan beri bana çok yardımı dokundu. Savaş dulları kulübünde tanıştık. İkimiz de kocalarımızın ailelerinin yanından ayrılmış, ama kendi ailelerimize geri dönmemiştik... Başımıza buyruktuk yani. Zihnen de özgür olmak istediğimizden kocalarımızın fotoğraflarını kaldırdık. Ben oğlumunkini kaldırmadım tabii. Kinu bir sürü Amerikan dergisi okuyor, Fransızcayı da bir sözlükle çat pat sökebiliyormuş. Alt tarafı dikiş ve öğrenilecek çok kelime yok. İleride kendi dükkânını açmak istiyor. İkimiz de fırsatını bulunca tekrar evleneceğimizi söylüyoruz. Şuiçi'ye o kadar takılmasının nedenini de bu yüzden anlamadım."

Ön kapı açıldı. İkeda biraz telaşla kalkıp antreye çıktı.

Şingo onun "Bay Ogata'nın babası geldi" dediğini işitti.

"Onunla görüşmek zorunda mıyım?" diye karşılık verdi boğuk bir ses.

2

Kinu mutfağa gitti ve anlaşılan bir bardak su içti.

"Sen de gel" dedi odaya girerken, dönüp İkeda'ya bakarak.

Üstünde çok parlak bir takım elbise vardı. Belki de çok iri olduğundan, Şingo onda hamilelik belirtisi göremedi. O boğuk sesin o minicik, büzülmüş ağızdan çıkabildiğine inanmakta zorlandı.

Kinu aynalı oturma odasına girmeden önce yüzüne biraz daha pudra sürmüştü anlaşılan.

Şingo'nun edindiği ilk izlenim kötü değildi. O toparlak, ama çökük çehrede İkeda'nın bahsettiği iradeden eser yoktu. Ellerinde de yumuşak bir yuvarlaklık vardı.

"Adım Ogata."

Kinu karşılık vermedi.

"Bizi beklettin" dedi İkeda, aynalı standın önüne oturarak. Kinu hâlâ konuşmuyordu.

Belki de temelde neşeli yüzüne şaşkınlık ve düşmanlık yakışmadığından, ağlamak üzereymiş gibi görünüyordu. Şingo, Şuiçi'nin bu evde sarhoş olup, İkeda'nın kendisine şarkı söylemesinde direterek Kinu'yu ağlattığını anımsadı.

Kinu bunaltıcı sokaklardan eve gelirken acele etmişti. Yüzü kızarmıştı ve dolgun memeleri inip kalkıyordu.

"Ziyaretimi yadırgamış olmalısınız" dedi Şingo, konuya doğrudan giremeyince, "ama geliş sebebimi tahmin etmişsinizdir."

Kinu hâlâ karşılık vermiyordu.

"Şuiçi elbette."

"Şuiçi'yle ilgiliyse söyleyecek sözüm yok." Kinu birden saldırıya geçti. "Özür dilememi mi istiyorsunuz?"

"Hayır. Bence asıl özür dilemesi gereken benim."

"Biz ayrıldık ve artık başınızı ağrıtmayacağım." Kinu, İkeda'ya baktı. "Böylece mesele hallolmuyor mu?"

Şingo karşılık vermekte zorlansa da sonunda uygun sözcükleri buldu: "Bir de çocuk meselesi var biliyorsunuz."

"Neden bahsettiğinizi bilmiyorum." Kinu'nun benzi attı, ama tüm gücünü konuşmaya vermiş gibiydi. Sesi yükseldikçe boğuklaşıyordu.

"Bunu sormamı bağışlayın ama, hamilesiniz sanırım?"

"Böyle bir soruyu cevaplamaya mecbur muyum? Bir kadın çocuk doğurmak istiyorsa, yabancıların bunu engellemek için devreye girmeleri mi gerekiyor? Bir erkek böyle bir şeyi anlayabilir mi sizce?" Hızlı konuşuyordu ve sesi ağlamaklıydı.

"Yabancılar diyorsunuz... ama ben Şuiçi'nin *babasıyım.* Çocuğunuzun da bir babası olacak herhalde?"

"Olmayacak. Bir savaş dulu, bir piç doğurmaya karar verdi o kadar. Sizden tek istediğim beni bu konuda rahat bırakmanız. Görmezden gelin işte, isterseniz hayır işi olarak düşünün. Çocuk içimde ve benim."

"Bu doğru. Evlendiğinizde başka çocuklarınız da olacak. Şimdiyse anormal çocuklara sahip olmanıza gerek yok."

"Nesi anormalmiş ki?"

"Öyle demek istemedim."

"Tekrar evleneceğimin de, çocuklarımın olacağının da garantisi yok. Tanrı rolü mü oynayacaksınız, bize kâhinlik mi taslayacaksınız? Geçen seferkinde çocuğum olmadı."

"Asıl önemli olan çocuk ile babası arasındaki ilişkilerdir. Çocuğunuz da acı çekecek, siz de."

"Savaşta ölen erkekler geride bir sürü çocuk bıraktılar ve bir sürü ana acı çekti. Babasını adalara gitmiş, geride melez bir çocuk bırakmış gibi düşünün. Erkeklerin çoktan unuttuğu çocukları büyüten kadınlar var."

"Mesele, bunun Şuiçi'nin çocuğu olması."

"Size rahatsızlık vermeyeceksem ne fark eder anlamıyorum. Hüngür hüngür kapınıza dayanacak değilim, söz veriyorum. Hem Şuiçi'yle ben ayrıldık."

"Çocuğun uzun bir hayatı olacak. Babasıyla arasındaki bağı kopardığınızı sansanız da başaramazsınız."

"Şuiçi'nin çocuğu değil o."

"Şuiçi'nin karısının *kendi* çocuğunu aldırdığını bilmelisiniz."

"O istediği kadar doğurabilir, doğurmazsa da kendi sorunu. Şımarık bir kadın ne hissettiğimi anlayabilir mi sanıyorsunuz?"

"Siz de Kikuko'nun ne hissettiğini bilmiyorsunuz."

Şingo kendini tutamayıp onun ismini söylemişti.

"Sizi Şuiçi mi gönderdi?" Kadın onu sorguya çekmeye başlamıştı. "Bu çocuğu doğurmayacağımı söyledi, beni dövdü, üstümde tepindi, tekmeledi ve merdivenden sürükleyerek doktora götürmeye çalıştı. İyi bir gösteriydi ve sanırım onun karısına olan borcumuzu ödemiş olduk."

Şingo acı acı gülümsedi.

Kadının "Cidden sıkı gösteriydi, değil mi?" dediği İkeda başıyla onayladı.

"Kinu şimdiden çocuğun altını bağlamak için bez toplamaya başladı."

"Sonrasında doktora gittim, o tekmeler belki çocuğa zarar vermiştir diye. Şuiçi'ye çocuğun ondan olmadığını söyledim. Kesinlikle senden değil, dedim. Sonra da ayrıldık. O zamandan beri buraya gelmedi."

"Yani başka bir adamdan mı?"

"Öyle kabul edin, başka sözüm yok."

Kinu yukarı baktı. Bir süredir ağlıyordu ve yüzünde yeni gözyaşları vardı.

Şingo şimdi bile, kendini çaresiz hissederken bile kadını güzel buldu. Kadının yüzü yakından bakınca güzel değildi; yine de ilk bakışta güzel geliyordu.

Kadın yumuşak görünse de, Şingo'yu kendisine yaklaştırmayacaktı.

3

Şingo, Kinu'nun evinden başı eğik çıktı.

Kinu, Şingo'nun verdiği çeki kabul etmişti.

"Şuiçi'yi terk ediyorsan alman iyi olabilir." İkeda açık konuşmuş, Kinu da başıyla onaylamıştı.

"Beni satın alıyorsunuz demek. Bu hallere de düşecekmişim. Fatura ister misiniz?"

Şingo bir taksiye binerken Şuiçi ile o kadını barıştırmaya çalışmasının daha iyi olup olmayacağını merak etti. Bir kürtaj hâlâ mümkün olabilirdi. Yoksa ayrıldıklarına kesin gözüyle mi bakmalıydı?

Kinu hem Şuiçi'ye hem de şimdi Şingo'nun ziyaretine içerlemişti. Bir çocuk sahibi olmakta kararlıydı.

Şuiçi'yi o kadının kollarına gerisingeri itmek tehlikeli olurdu; ama çocuk doğacaktı anlaşılan.

Kinu çocuğun başka bir adamdan olduğunu söylemişti. Buna Şuiçi bile emin olamazdı. Kinu bunu gururundan söylemişse ve Şuiçi ona inanmaya hazırsa, her şey yoluna girebilirdi. Daha fazla karışıklık çıkmazdı. Ama çocuğun varlığı gerçek olacaktı. Şingo bir torununu hiç görmeden ölecekti.

"Ne olmuş yani?" diye mırıldandı.

Aihara'nın intihar girişiminden sonra boşanma dilekçesini telaşla teslim etmişlerdi. Böylece Şingo, kızının ve iki torununun geçimlerini üstlenmiş oluyordu. Şuiçi ile kadını ayrılırlarsa, dünyada bir yerlerde bir başka çocuk daha olacaktı. Bulduğu, çözüme benzemeyen iki çözüm de meseleyi bulandırmıyor muydu?

Şingo kimsenin mutluluğuna katkıda bulunmamıştı.

Ayrıca Kinu'nun karşısındaki âcizliğinden hoşlanmamıştı.

Trenle Tokyo Merkez İstasyonu'na gitmek niyetindeydi, ama arkadaşının kartvizitini görünce bir taksiye atlayıp Tsukiji'deki geyşa mahallesine gitti.

Arkadaşından tavsiye almayı umuyordu. Ancak arkadaşı iki geyşayla birlikte kafayı çektiğinden, buna fırsat bulamadı.

Şingo'nun aklına bir keresinde kucağına oturan genç bir geyşa geldi. Bir yemek sonrasında bir arabadaydılar. Bu gece o kızı tekrar aradı. Kız gelince Şingo'nun arkadaşı saçma sapan sözler sarf etti: Şingo'nun yere bakan yürek yakan olduğu, ağzının tadını bildiği tarzı laflar... Kızın yüzünü anımsamayan Şingo'nun, onun ismini hatırlayabilmesi büyük başarıydı. Kız alımlı ve zarif çıktı.

Şingo onunla birlikte küçük bir odaya girse de bir şey yapmadı.

Kısa süre sonra göğsüne kızın yüzünün hafifçe yaslandığını fark etti. Kızın cilve yaptığını sandı, ama kız aslında uyumuştu anlaşılan.

Şingo kıza tepeden merakla baktı. Kız fazla yakında olduğundan yüzü görünmüyordu.

Şingo gülümsedi. İnsanın kollarında genç bir kızın huzur içinde uyumasında iç ısıtıcı bir rahatlık vardı. Kız henüz ergendi, Kikuko'dan dört beş yaş gençti.

Belki de Şingo, fahişenin haline üzülmüştü biraz. Her halükârda kendini yumuşak bir dinginlikle, genç bir kızla uyumanın dinginliğiyle sarmalanmış hissediyordu.

Mutluluk, diye düşündü, anlık bir şey olabilir.

Sekste fazlasıyla zenginlik ve fakirlik, talih ve talihsizlik olduğunu belli belirsiz düşündü. Usulca oradan sıvışıp son treni yakaladı.

Yasuko ile Kikuko kahvaltı odasında bekliyorlardı. Saat biri geçmişti.

"Şuiçi?" diye sordu Şingo, Kikuko'nun gözlerine bakmaktan kaçınarak.

"Çoktan yattı."

"Ya? Peki ya Fusako?"

"O da yattı." Kikuko, Şingo'nun takım elbisesini çıkarıyor-

du. "Hava hâlâ güzel, ama yine bulutlandı sanki."

"Ya? Fark etmedim."

Kikuko doğrulurken takım elbiseyi düşürdü. Pantolonu tekrar düzeltti.

Şingo onun saçının kısalmış olduğunu fark etti. Kikuko güzellik salonuna gitmiş gibiydi.

Şingo yanındaki Yasuko'nun solukları eşliğinde, kesik kesik uyudu. Az sonra bir rüya gördü.

Üniformalı, genç bir ordu subayıydı. Belinde kılıç ve üç tabanca vardı. Kılıç, Şuiçi'nin savaşa giderken yanına aldığı aile yadigârına benziyordu.

Şingo bir dağ patikasında yürümekteydi. Yanında bir oduncu vardı.

"Yollar geceleri tehlikelidir. Dışarı pek çıkmam" dedi oduncu. "Sağdan gitsen iyi olur."

Şingo huzursuzca sağa geçti. El fenerini yaktı. Kenarlarda ışıldayan elmaslar, el fenerinden daha fazla ışık saçıyordu. Karanlıkta kara bir şekil belirdi: Birbirine yaslanmış iki üç sedir. Ama Şingo daha dikkatli bakınca o ağaçların yerinde, ağaç gövdesi şeklinde büyük bir sivrisinek sürüsü gördü. Ne yapsam, diye sordu kendi kendine. Sürünün arasından geçecekti. Kılıcını çekip sivrisineklere savurdu.

Geriye bakınca oduncunun kaçtığını gördü. Şingo'nun üniformasından alevler çıkıyordu yer yer. İşin tuhafı, iki tane Şingo vardı. Bir başka Şingo, üniformasına alevler yayılan Şingo'yu seyretmekteydi. Alevler üniformanın kollarını, omuz dikişlerini ve tuniğin eteğini yaladıktan sonra kayboldu. Harlamaktan çok, hafif sesler çıkaran bir kömür ateşi gibi belirip sönmüşlerdi.

Şingo nihayet evindeydi. Şinşu'daki, çocukluğunun geçtiği eve benziyordu. Yasuko'nun güzel ablası oradaydı. Şingo bitkindi, ama sivrisinek ısırıklarından kaynaklanan bir kaşıntı hissetmiyordu.

Telaşla kaçan oduncu da Şingo'nun eski evine gelmişti. Kapıdan geçerken düşüp bayıldı.

Vücudundan bir kova dolusu sivrisinek aldılar.

Şingo bunun nasıl yapıldığını göremese de, kovada biriken sivrisinekleri görerek uyandı.

"Cibinliğin içine sivrisinek mi girmiş?" Kulak kabarttı ama sersemlemiş haldeydi.

Yağmur yağıyordu.

Yılanın yumurtası

1

Sonbahar yaklaştıkça yazın rehavetine iyice kapılan Şingo, bazen işten eve dönerken uyuyordu.

İş çıkışı saatlerinde Yokosuka hattından on beş dakika bir tren geçerdi. İkinci sınıf vagon kalabalık değildi.

Şingo şekerleme yaparken çiçek açmış akasyaları düşündü. Şimdi aklına gelen ağaçların altından yakın bir zamanda geçmiş ve yukarı bakarken, Tokyo'da bile sıra sıra akasyaların çiçek açmasına şaşırmıştı. Ağaçları Kudan Tepesi'nin dibinden saray hendeğine doğru uzanan sokakta görmüştü. Ağustosun ortasında rutubetli, yağmur çiseleyen bir gündü. Sıra halindeki akasyalardan biri çiçeklerini kaldırıma saçmıştı. Şingo takside geriye dönüp bakarken neden diye sormuştu. O görüntü hâlâ aklındaydı. Çiçekler narindiler, yeşille karışık uçuk sarıydılar. O tek ağacın çiçekleri dökülmemiş olsaydı bile, sıra halindeki ağaçların çiçek açmaları aklında kalırdı şüphesiz. O sırada bir hastaneden, karaciğer kanseri yüzünden can çekişen bir arkadaşını ziyaretten dönmekteydi.

Üniversitedeyken sınıf arkadaşı olsalar da adam, Şingo'nun düzenli görüştüğü biri değildi. İğne ipliğe dönmüştü ve yanında bir hemşire vardı o kadar.

Şingo adamın karısının hayatta olup olmadığını bilmiyordu.

"Miyamoto'yu görüyor musun?" diye sormuştu arkadaşı. "Görmüyorsan bile telefon edip soramaz mısın?"

"Neyi sorayım?"

"Hatırlamıyor musun? Hani sınıfça buluştuğumuzda konuştuğumuz şeyi. Yeni yılda."

Şingo hatırlamıştı. Potasyum siyanürden bahsetmişlerdi. Arkadaşı kanser olduğunu biliyordu anlaşılan.

Altmışlı yaşlardaki adamlar bir araya geldiler mi sağlık sorunlarından ve ölümcül hastalıklardan bol bol bahsetmeye meyilli olurlardı. Miyamoto'nun fabrikasında potasyum siyanür kullanıldığını bilen birisi, tedavisiz bir kansere yakalanırsa o zehirden bir doz istediğini söylemişti. İğrenç hastalığını uzatmak, gereksiz yere acı çekmek olurdu o kadar. Hem bir insan ölüme mahkûmsa en azından öleceği zamanı seçebilmeliydi.

Şingo bir karşılık bulmakta zorlanmıştı. "Ama epey içmiştik" demişti.

"Kullanmayacağım. Kullanmayacağım. Bahsettiğimiz gibi seçme şansım olsun istiyorum o kadar. Acıya ancak ondan kurtulabileceğimi bilirsem katlanabilirim sanırım. Anlıyorsun, değil mi? Elimde kalan tek şey bu... Son özgürlüğüm, kendi tarzımda direnişim diyebilirsin. Ama kullanmayacağıma yemin ederim."

Adam konuşurken gözleri alevlenmişti. Beyaz bir süveter ören hemşire bir şey dememişti.

Miyamoto'dan istekte bulunamayan Şingo o konuyu düşünmemişti bir daha; ama yakında ölebilecek birinin, belki de hâlâ kendisinden medet umduğunu düşünmek hoşuna gitmiyordu.

Hastaneden biraz uzaklaşınca gördüğü akasyaların rahatlık verdiğini fark etmişti. Şimdiyse, trende uyuklarken, zihninde aynı ağaçlar canlanmıştı. Hasta adam aklından çıkmamıştı.

Uyudu; gözlerini açtığında tren durmuştu.

Durduğu yer bir istasyon değildi.

Şingo'nun treni durunca, yanından geçip Tokyo'ya doğru giden bir trenin gürlemesi daha irkiltici olmuştu. Şingo'yu uyandıran buydu herhalde.

Şingo'nun treni biraz ilerleyip duruyor, sonra tekrar biraz ilerleyip duruyordu.

Bir grup çocuk dar bir sokaktan aşağı doğru koşarak trene doğru ilerliyordu.

Pek çok yolcu pencerelerden dışarı eğilmiş, ileriye bakıyordu.

Sol pencerenin dışında bir fabrikanın beton duvarı vardı ve onun ile tren arasında pis suyla dolu kirli bir hendek uzanıyordu. Pencerelerden içeri iğrenç bir koku yayılmaktaydı.

Sağda çocukların koştuğu yol bulunmaktaydı. Yol kenarında hareketsiz duran bir köpek, burnunu yeşil çimenlere daldırmıştı.

Yolun raylarla kesiştiği noktada, aralıkları eski tahta parçalarıyla kapatılmış iki üç ufak kulübe bulunuyordu. Dörtgen bir delik gibi görünen bir pencereden bakan ve zihinsel özürlü gibi görünen bir kız trene el sallamaktaydı. Hareketleri dermansız ve cansızdı.

"Anlaşılan önümüzden giden tren Tsurumi İstasyonu'nda kaza yapmış" dedi kondüktör. "Orada durmuş. Sizi beklettiğimiz için özür dileriz."

Şingo'nun karşısında oturan ecnebi, yanında uyuyan Japon oğlanı sarstı ve kondüktörün ne dediğini İngilizce sordu.

Ecnebinin iri kolunu elleriyle tutan oğlan, başını onun omzuna yaslayarak uyumuştu. Gözlerini açtıktan sonra da aynı pozisyonda kalarak, cilveli bir edayla yukarı bakmıştı. Gözleri biraz kızarmıştı ve koyu halkalarla çevriliydi. Saçı kırmızıya boyanmıştı, ama uzadığından dipleri siyahtı ve geneli kirli kahverengi görünüyordu. Sadece uçlarında o tuhaf, kırmızımtırak renk vardı. Şingo oğlanın ecnebilerde uzmanlaşmış bir erkek fahişe olduğunu tahmin etti.

Oğlan, ecnebinin dizindeki elini tutup avcuna aldı, halinden memnun bir kadın gibi.

Kısa kollu gömlek giymiş yabancının elleri, bol tüylü bir kırmızı ayının pençeleri gibiydi. Oğlan çok ufak tefek olmasa da, o dev ecnebinin yanında çocuk gibi duruyordu. Ecnebinin kolları ağır, boynu kalındı. Belki de başını çevirmeyi fazla zahmetli bulduğundan, kendisine tutunan oğlanın hiç farkında değilmiş gibiydi. Haşin bir ifadesi vardı ve dikkat çekici gürbüzlüğü, oğlanın bezgin yüzünün çamur rengini iyice ortaya çıkarıyordu.

Ecnebilerin yaşlarını tahmin etmek kolay değildi. Ancak o iri ve kel kafayı, boğazdaki kırışıklıkları ve çıplak kollardaki lekeleri gören Şingo, adamla aşağı yukarı yaşıt olduğunu tahmin etti. Böyle bir adamın yabancı bir ülkeye gelip de kendine bir oğlan bulması... Şingo birden karşısında bir canavarın durduğunu hissetti. Oğlanın kestane rengi gömleğinin yakası açıktı ve kemikli göğsü görünüyordu.

Yakında ölür, diye düşündü Şingo gözlerini kaçırarak.

O pis hendeğin kenarlarında yeşil otlar vardı. Tren hâlâ kımıldamıyordu.

2

Şingo cibinlikleri ağır ve bunaltıcı buluyordu. Artık cibinlik kullanmıyordu.

Yasuko geceleri uyuyamadığından yakınıyor ve sivrisinek öldürüp duruyordu.

"Kikuko ile Şuiçi hâlâ kullanıyorlar."

"Git onlarla yat o zaman" dedi Şingo, artık cibinlikten kurtulmuş olan tavana bakarak.

"Bunu yapamam. Ama yarın Fusako'nun odasına taşınabilirim sanırım."

"Taşın. Torunlarından birine sarılıp uyursun."

"Orada bebek varken Satoko neden hâlâ annesine tutunup duruyor acaba? Onda bir tuhaflık yok mu sence? Gözlerinde çok acayip bir ifade var."

Şingo karşılık vermedi.

"Babasız çocuklar öyle mi oluyor merak ediyorum."

"Ona biraz daha iyi davranmayı deneyebilirsin."

"Sen de. Ben şahsen bebeği yeğliyorum."

"Aihara'dan çıt çıkmıyor; öldü mü kaldı mı bilmiyoruz."

"Boşanma dilekçesini gönderdin ya. Yani fark etmez."

"O kadar mı yani?"

"Ne demek istediğini biliyorum. Ama sağ olsa bile nerede olduğunu bilemeyiz. Artık kabullenmemiz gerek... O evlilik bitti. Ama böyle mi olmalıydı? İnsanlar iki çocuk yapıp sonra da ayrılırlar mı? İnsanın evlilik kurumuna güveni sarsılıyor."

"Bir evliliğin bitmesi gerekiyorsa yankıları biraz daha hoş olabilir. Fusako'nun da kabahati var. Aihara başarısız biriydi, Fusako da ona pek destek çıkmamıştır herhalde. Aihara acı çekmiş olmalı."

"Bir adam âcizse bir kadının yapamayacağı şeyler vardır. Aihara onu kendine yaklaştırmamıştır. Fusako ile çocuklar ona uysalar, intihardan başka seçenekleri kalmazdı herhalde. Bir erkek kendisiyle birlikte intihar edecek başka bir kadını her zaman bulabilir. Şuiçi'ye gelince..." Yasuko bir an duraksadıktan sonra devam etti: "Şimdi iyi, ama ne zaman yeni haltlar karıştıracak kim bilir? Kikuko için iyi olmadı."

"Bebeği mi kastediyorsun?"

Şingo bu soruyu sorarken iki meseleyi düşünmüştü: Kikuko'nun çocuk doğurmayı reddedişini ve Kinu'nun çocuk doğurmaktaki kararlılığını. Yasuko ikinci meseleden habersizdi.

Kinu çocuğun Şuiçi'den olmadığını ve onun müdahalesine izin vermeyeceğini söylemişti. Şingo gerçeği bilemezdi, ama yine de kadının yalan söylediğini hissediyordu.

"Belki de cidden Şuiçi'yle Kikuko'nun yanında yatsam iyi

olacak. Neler konuşuyorlardır kim bilir?"

"Ne demek istiyorsun?"

Sırtüstü yatmakta olan Yasuko ona döndü. Elini tutmak üzere gibiydi, ama Şingo ona elini uzatmadı.

Yasuko, Şingo'nun yastığının kenarına hafifçe dokundu. Sonra bir sır verircesine fısıldadı: "Belki de tekrar hamile kalmıştır."

"Ne!"

"Bence biraz erken, ama Fusako şüpheleniyor."

Yasuko, kendi hamileliğini haber verdiği zamanlardaki halinden tamamen farklıydı artık.

"Fusako mu dedi?"

"Biraz erken" dedi Yasuko tekrar. "Ama öyle bir şeyden sonra çoğunlukla tekrar gebelik olurmuş."

"Kikuko veya Şuiçi, Fusako'yla mı konuşmuşlar?"

"Hayır. Fusako araştırmış."

"Araştırmak" kelimesi tuhaftı. Sanki kendi kocasını terk eden Fusako, ağabeyinin karısının işlerine burnunu sokmaya başlamıştı.

"Onunla sen de konuşmalısın" diye devam etti Yasuko. "Bu seferkini doğurmaya ikna etmelisin."

Şingo boğazının kasıldığını hissetti. Kikuko'nun tekrar hamile olabileceğini duymak, Kinu'nun hamileliğini iyice bunaltıcı kılmıştı.

İki kadının aynı zamanda aynı erkek tarafından hamile kalması çok anormal bir durum olmayabilirdi. Ama bu erkeğin kendi oğlu olması, tuhaf bir korkuya yol açıyordu. Bu durumda cehennemi bir taraf vardı, intikam veya lanet gibiydi.

İnsan bu tür olayları gayet sağlıklı fizyolojik süreçlerin kanıtı olarak görebilirdi; ancak Şingo şu an böyle bir yüce gönüllülükten çok uzaktı.

Kikuko'nun ikinci gebeliği olacaktı bu. Kinu kürtaj sırasında hamileydi. Daha o çocuğunu doğurmadan, Kikuko yine

hamile kalmıştı. Kikuko, Kinu'nun gebeliğinden habersizdi. Kinu'nun hamileliği belli olmaya başlamıştı herhalde ve içindeki çocuğun hareketlerini hissetmeye başlamış olmalıydı.

"Bildiğimizi bilirse, bu sefer kafasına esince kürtaj yaptıramaz."

"Haklısın sanırım" dedi Şingo bitkinlikle. "Onunla konuşmalısın."

Şingo uyuyamadı.

Aklına kötü düşünceler geliyordu. Şiddet uygulamanın, Kinu'yu çocuk doğurmaktan alıkoyup koymayacağını kendine sinirlenerek soruyordu.

Kinu çocuğun Şuiçi'den olmadığını söylemişti; Şingo onun yaptıklarını araştırsa, içini rahatlatacak bir şeyler bulamaz mıydı?

Dışarıdaki bahçeden böcek sesleri yükseliyordu. Saat ikiyi geçmişti. Gelen uğultu, çekirgelerin ya da ağustosböceklerinin uzaktan gelen sesleri gibi net değildi. Birbirine karışan, ne idüğü belirsiz seslerden oluşuyordu daha çok. Şingo'nun aklına karanlık, nemli toprakta uyumayı getirdi.

Son zamanlarda epey rüya görüyordu ve şafağa doğru uzun bir rüya gördü.

Hangi yoldan geldiğini bilmiyordu. Uyandığında rüyasındaki iki beyaz yumurtayı hâlâ görebiliyordu. Kumlu bir kırdaydı, her tarafta göz alabildiğine kum vardı. İki yumurta yan yana duruyordu, biri iri bir devekuşu yumurtasıydı, diğeriyse ufak bir yılan yumurtası. İkincisinin kabuğu kırılmıştı ve sevimli, minik bir yılan, başını ileri geri sallamaktaydı. Şingo'ya sevimli geldi.

Şingo, Kikuko ile Kinu'yu düşünmüştü şüphesiz. Hangi çocuğun devekuşunun, hangisininse yılanın olduğunu bilmiyordu.

Yılanların yumurtlayarak mı yoksa doğurarak mı ürediklerini merak etti.

3

Ertesi gün pazardı. Kendini çok bitkin hisseden Şingo dokuza kadar yataktan çıkmadı.

Şimdi, sabahleyin, devekuşu yumurtası ve o minik yılan kafası biraz uğursuz geliyordu.

Kasvetli kasvetli dişlerini fırçalayıp kahvaltı odasına girdi.

Kikuko birikmiş gazeteleri bağlıyordu, bir eskiciye satmak için şüphesiz.

Sabah ve akşam gazetelerini Yasuko okusun diye düzgünce koymak görevleri arasındaydı.

Şingo'nun çayını getirmeye gitti.

"Lotuslarla ilgili haberi gördünüz mü?" Masaya, Şingo'nun önüne iki gazete bıraktı. "İki haber. Sizin için sakladım."

"Öyle bir şeyler okuduğumu hatırlıyorum sanki."

Şingo yine de gazeteleri alıp baktı.

Yayoi döneminden kalma bir höyükte yapılan kazıda iki bin yıllık lotus tohumları bulunmuştu. Lotus uzmanı bir "lotus doktoru" onları filizlendirmeyi başarmıştı. Çiçek açtıkları haberi daha önce gazetede çıkmıştı ve Şingo o gazeteyi Kikuko'nun odasına götürmüştü. Kikuko o sırada dinleniyordu, yeni kürtaj yaptırmıştı herhalde.

O zamandan beri lotuslarla ilgili iki haber çıkmıştı. Birinde lotus doktorunun kökleri bölüp bir kısmını mezun olduğu Tokyo Üniversitesi'nin arazisindeki Şanşiro Gölü'ne gönderdiği yazılıydı. Diğer haber Amerika'yla ilgiliydi. Tohoku Üniversitesi'nde çalışan bir bilim adamı, Mançurya'daki bir marn tabakasında görünüşe göre fosilleşmiş lotus tohumları bulmuş ve bunları Amerika'ya göndermişti. Ulusal Botanik Bahçesi'nde taşa benzer dış kabuklar çıkarılmış ve tohumlar ıslak pamuğa konup cam altına yerleştirilmişlerdi. Geçen sene zarif filizler vermişlerdi.

Bu seneyse, bir göle yerleştirilince, iki gonca vermişlerdi ve

bunlar açıp pembe çiçeklere dönüşmüştü. Ulusal park yetkilileri, tohumların bin ila elli bin yaşında olduğunu açıklamışlardı.

"İlk okuduğumda tuhaf gelmişti" diyerek güldü Şingo. "Bin ila elli bin yaşındaymışlar... Pek net bir hesap sayılmaz." Bir Japon bilginin görüşüne rastlamıştı: Bu fikre göre, marn tabakasının yapısına bakılırsa tohumlar on binlerce yıllık olmalıydı. Ancak Amerika'da, kabuklar üstünde yapılan karbon testlerinde tohumlar bin yıllık çıkmıştı.

İki haber de Washington muhabirleri tarafından yazılmıştı.

"Okudunuz mu?" diye soran Kikuko gazeteleri topladı. Onları eskiciye bir sonraki geçişinde satmak için izin istemek arzusundaydı şüphesiz.

Şingo başıyla onayladı. "İster bin yıl olsun ister elli bin, lotus tohumları uzun yaşıyorlar. İnsan ömrüyle kıyaslandığında neredeyse sonsuzluk." Kikuko'ya baktı. "Toprakta ölmeden bin veya iki bin sene yatabilmek güzel olurdu."

"Toprakta yatmak!" Kikuko bunu mırıldanırcasına söylemişti.

"Mezarda değil. Ölü olarak da değil. Sadece dinlenerek. Toprakta sadece dinlenmek mümkün olsaydı... elli bin sene sonra uyanınca bir bakardın ki bütün sorunların hallolmuş ve cennettesin."

"Kikuko, babanın kahvaltısını hazırlar mısın lütfen?" diye seslendi Fusako mutfaktan; orada çocukları doyuruyor gibiydi.

Kikuko kahvaltıyı getirdi.

"Bir siz kaldınız. Hepimiz yedik."

"Ya? Peki ya Şuiçi?"

"Balıklı göle gitti."

"Peki Yasuko?"

"Bahçede."

"Bu sabah canım yumurta istemiyor" diyen Şingo, yumurtalı fincan tabağını geri verdi. Yılan yumurtasını anımsatması hoşuna gitmemişti.

Fusako kurutulup kızartılmış bir dilbalığı getirdi. Balığı sessizce masaya bıraktıktan sonra çocukların yanına geri döndü.

Şingo, Kikuko'nun kendisine uzattığı pilav kâsesini alırken onun gözlerine bakıp alçak sesle konuştu: "Hamile misin?"

"Hayır." Kikuko hemen yanıt verdikten sonra bir an şaşırdı. "Hayır. Öyle bir şey yok." Hayır anlamında başını salladı.

"Doğru değil yani."

"Değil."

Kikuko ona merakla baktı ve kızardı.

"Umarım bir dahaki sefere bebeğine daha iyi davranırsın. Sonuncusu konusunda Şuiçi'yle tartıştım. Tekrar hamile kalmanı garanti edip edemeyeceğini sordum, edebilirim dedi. Çok basitmiş gibi. Ona içinde biraz Tanrı korkusu olsun dedim. Yarına sağ çıkıp çıkamayacağının garantisi olup olmadığını sordum. Bebek senin ve Şuiçi'nin çocuğunuz olacaktı tabii, ama bizim de torunumuz olacaktı. Senden doğacak bir çocuk kaybedilmeyecek kadar önemli."

"Üzgünüm" dedi Kikuko yere bakarak.

Şingo onun doğruyu söylediğine emindi.

Peki Fusako neden Kikuko'yu hamile sanmıştı? Fusako'nun araştırmaları boşa çıkmıştı anlaşılan. Kikuko'nun bile bilmediği bir meseleyi Fusako hiç bilemezdi.

Fusako'nun konuşmayı duymuş olabileceğinden korkan Şingo etrafa bakındı. Ancak Fusako dışarıda, çocuklarla birlikte ön tarafta gibiydi.

"Şuiçi daha önce göle gitmiş miydi?"

"Hayır. Bir arkadaşından duymuştur herhalde."

Bu sıradışı olay Şingo'ya, Şuiçi'nin Kinu'yu terk ettiğinin kanıtı olarak görünüyordu. Şuiçi eskiden pazarları o kadını ziyarete giderdi.

"Sen de gitmek ister misin?"

"Evet."

Şingo bahçeye çıktı. Yasuko başını kaldırmış, kiraz ağacına bakıyordu.

"Sorun nedir?"

"Hiç. Ama yapraklarının çoğunu yitirdi. Onu bir şey mi yiyor diye merak ettim. Yazın cırcırböcekleri hâlâ öterken, yapraklarının çoğunu yitirdi."

Konuşurlarken bile sarı yapraklar peş peşe dökülüyordu. Rüzgârsız havada doğruca yere düşüyorlardı.

"Şuiçi balığa gitmiş. Kikuko'yu oraya götüreceğim."

"Balığa mı?" Yasuko etrafa bakındı.

"Kikuko'ya o meseleyi sordum, öyle bir şey yok dedi. Fusako'nun araştırmaları onu yanıltmış."

"Kikuko'ya mı sordun?" Yasuko'nun kafası biraz ağır çalışıyordu. "Çok yazık."

"Neden Fusako öyle canla başla araştırma yapıyor ki?"

"Neden mi?"

"Önce ben sordum."

Eve geri döndüklerinde Kikuko üstüne beyaz bir süveter geçirmiş, Şingo'yu beklemekteydi. Yanaklarına allık sürmüştü ve her zamankinden neşeli ve canlı görünüyordu.

4

Şingo bir gün tren penceresinden bakarken kırmızı çiçekler gördü, rayların yanı sıra ekinoks zambakları uzanıyordu, o kadar yakındaydılar ki tren geçerken sallanıyorlardı sanki.

Şingo kiraz ağaçlarıyla kaplı Totsuka setindeki zambaklara da baktı. Yeni açmışlardı ve renkleri parlak, canlı kırmızıydı.

İnsan bu sabah çiçeklere bakınca güz çayırlarının dinginliğini hissediyordu.

Bataklık sazları büyümeye başlamıştı.

Ayakkabısını çıkaran Şingo sağ ayağını dizine kadar kaldırıp üst kısmını ovuşturdu.

"Ayağında sorun mu var?" diye sordu Şuiçi.

"O kadar ağırlaştı ki. Bazen istasyonda merdivenden çıkarken ayaklarım çok ağır geliyor. Bu iyi bir sene değil. Cansızlaşıyorum."

"Kikuko endişeli. Yorgun göründüğünü söylüyor."

"Toprakta elli bin sene dinlenmek isterdim... ona böyle bir şeyler söyledim."

Şuiçi ona merakla baktı.

"Gazetede eski lotuslarla ilgili bir haber vardı. Hatırlıyor musun? Hani bazı eski lotus tohumları filiz verip sonunda çiçek açmışlar."

"Ya?" Şuiçi bir sigara yaktı. "Ona hamile olup olmadığını sormuşsun. Kızcağız altüst olmuş."

"Eee, hamile mi?"

"Daha erken sanırım."

"Peki ya Kinu'nun durumu? O daha önemli."

Şuiçi köşeye sıkışsa da saldırıya geçti. "Anladığım kadarıyla onu görmeye gitmişsin. Sorun çıkarmasın diye para vermişsin. Buna gerek yoktu."

"Bunu ne zaman duydun?"

"Eh, kulağıma çalındı. Biz ayrıldık biliyorsun."

"Çocuk senden mi?"

"Kinu değil diyor."

"Bu senin vicdanınla ilgili bir mesele." Şingo'nun sesi titriyordu. "Vicdanın ne diyor?"

"Bence vicdanın pek aydınlatıcı olabileceği bir mesele değil bu."

"Ne demek istiyorsun?"

"Diyelim ki *gerçekten* acı çekiyorum. Bu Kinu'yu etkiler mi ki? O kadında manyak bir taraf var, bebeği doğurmaya kafayı takmış."

"Senden daha çok acı çekiyor. Kikuko da."

"Ayrıldıktan sonra, aslında baştan beri kafasının dikine gittiğini fark ettim."

"Sence bu yeterli mi peki? O çocuğun gerçekten senden olup olmadığını öğrenmek istemiyor musun? Vicdanın sana bunu söylemiyor mu?"

Şuiçi karşılık vermedi. Bir erkek için neredeyse fazla güzel olan iri gözlerini kırpıştırıyordu.

Şingo'nun masasında kenarları siyah bir kart vardı. Kanser hastası tahmin edilenden biraz daha erken ölmüştü.

Birisi ona zehir mi getirmişti? Belki de zehir istediği tek kişi Şingo değildi. Veya belki de adam intihar etmenin başka bir yolunu bulmuştu.

Ayrıca Tanizaki Eiko'dan bir mektup gelmişti. Kız başka bir dükkâna geçmişti. Mektupta yazılana göre hemen ardından Kinu da işi bırakmış ve Numazu'da inzivaya çekilmişti. Eiko'ya kendi işyerini açmak istediğini söylemişti. Tokyo'da hayat fazla karmaşıktı.

Eiko bu konudan bahsetmese de, Kinu'nun Numazu'ya gitmesinin sebebi bebeği orada doğurmaktı muhtemelen.

Şuiçi'nin dediği doğru muydu; Kinu kimseye, Şuiçi'ye ve Şingo'ya aldırmadan kafasının dikine mi gidiyordu?

Şingo bir süre dalgın dalgın oturup parlak gün ışığına baktı.

İkeda şimdi tek başına ne yapıyordu acaba?

Şingo onunla veya Eiko'yla görüşüp Kinu hakkında bilgi toplamak istediğini düşündü.

Öğleden sonra kanser kurbanının ailesine başsağlığı dilemeye gitti. Adamın karısının yedi yıl önce öldüğünü öğrendi. Adam en büyük oğluyla birlikte oturmuştu anlaşılan ve evde beş çocuk vardı. Şingo ne oğlunu ne de torunlarını ölü adama benzetebildi.

Şingo intihardan şüpheleniyordu, ama açıkça soramazdı

elbette. Tabutun yanındaki çiçeklerin arasında dev kasımpatılar göze çarpıyordu.

Sekreteriyle birlikte mektuplarına göz atarken, Kikuko beklenmedik bir şekilde aradı. Şingo kötü bir şey olmasından korktu.

"Neredesin? Tokyo'da mı?"

"Evet. Ailemi ziyaret ediyorum." Kikuko'nun sesi canlı ve neşeliydi. "Annem benimle bir şey konuşmak istediğini söyleyince buraya geldim, ama önemli bir mesele yokmuş. Kendini yalnız hissetmiş ve yüzümü görmek istemiş o kadar."

"Ya?" Şingo'nun göğsüne yumuşaklık yayıldı ve bunun tek sebebi, telefondan gelen o tatlı kız çocuğu sesi değildi.

"Eve çabuk dönecek misiniz?" diye sordu Kikuko.

"Evet. Oradaki herkes iyi mi peki?"

"Gayet iyiler. Eve sizinle birlikte dönmek istiyorum."

"Madem oradasın, acele etme. Şuiçi'ye söylerim."

"Gitmeye hazırım."

"Öyleyse ofise gel."

"Gelebilir miyim? İstasyonda beklerim diye düşünmüştüm."

"Hayır, buraya gel. Şuiçi'yi bağlayayım mı? Üçümüz yemeğe çıkabiliriz."

"Operatörün dediğine göre masasında yokmuş."

"Ya?"

"Buradan hemen çıkabilirim."

Şingo yüzüne yayılan bir sıcaklık hissetti ve pencerenin ardındaki şehir daha aydınlık ve net göründü.

Sonbaharda balıklar

1

Bir ekim sabahıydı. Şingo kravatını yanlış bağladığını hissetti.

"Dur bir dakika." Duraksadı ve yüzünde can sıkıntısı belirdi. "Nereden geçireyim?"

Kravatı çözüp tekrar denedi, ama bu sefer de başaramadı. İki ucu çekip yüzüne kaldırarak merakla baktı.

"Sorun ne acaba?"

Arkasında, biraz yanda duran Kikuko paltosunu tutmaktaydı. Önüne geçti.

"Kravatımı bağlayamıyorum. Çok tuhaf."

Bir ucunu parmağına yavaşça ve beceriksizce dolayıp ilmikten geçirmeye çalıştı, ama ortaya tuhaf bir yumru çıktı. Performansını tanımlamak için "tuhaf" kelimesi gayet uygundu, ama Şingo'nun yüzünde korku ve umutsuzluk vardı.

Kikuko bu ifade karşısında irkilmiş gibiydi. "Baba!" diye haykırdı.

"Ne yapayım?"

Şingo anımsamaya çalışacak gücü yokmuşçasına öylece durdu.

Sessizce izlemeye katlanamayan Kikuko, kolunda onun paltosuyla yanına geldi.

"Nasıl yapılıyor?"

Kikuko biraz can sıkıntısıyla kravatı aldı. Şingo'nun yaşlı gözleri onun ellerini hayal meyal gördüler.

"Unuttuğum buydu işte."

"Ama her gün siz bağlarsınız."

"Doğru."

Kırk yıllık ofis kariyeri boyunca her sabah tekrarladığı bir işlemi bu sabah neden durup dururken unutuvermişti? Ellerinin otomatikman hareket etmesi gerekirdi. Kravatını düşünmeden bağlayabilmesi gerekirdi.

Şingo bir çöküşle, kendini yitirmekle karşı karşıya olduğunu hissetti.

"Sizi her sabah seyrederim" dedi Kikuko kravatı çözüp ardından bağlamaya başlarken.

Kendini tamamen ona teslim etmiş olan Şingo, biraz ihmal edildiğini hisseden küçük, şımarık bir çocuk gibiydi.

Kikuko'nun saçının kokusunu aldı.

"Yapamıyorum." Kikuko'nun yüzü kızardı.

"Şuiçi'ninkini hiç bağlamadın mı?"

"Hayır."

"Yani sadece eve sarhoş geldiğinde kravatını çözüyordun o kadar, öyle mi?"

Kikuko omuzları gergin bir şekilde, gözlerini kravattan ayırmadan biraz geri çekildi.

"Belki anne biliyordur" dedi, sonunda nefes vererek. "Anne" diye seslendi, "buraya gelir misiniz lütfen? Babam kravatını bağlayamıyormuş."

"Niye ki?" Yasuko'nun yüzü, hayatında böyle bir saçmalık görmediğini ifade ediyordu. "Neden kendisi bağlayamıyormuş?"

"Unutmuş."

"Bir terslik oldu, sonra da tamamen unutuverdim. Çok tuhaf."

"Sahiden çok tuhaf."

Kikuko yana çekildi ve yerine Yasuko geçti.

"Ben de çok iyi hatırlamıyorum sanki." Yasuko kravatı el-

lerine alırken Şingo'nun çenesini hafifçe yukarı itti. Şingo gözlerini kapadı.

Yasuko kravatı bağlamayı başarıyor gibiydi.

Şingo belki de ense kökünde hissettiği baskı yüzünden biraz baş dönmesi yaşadı ve kapalı gözkapaklarında altın rengi bir karlı sis belirdi. Düşen bir çığın, akşam ışığında altın rengi görünen karlı sisi. Gürlemeyi duyabiliyordu sanki.

İrkilerek gözlerini açtı. Yoksa beyin kanaması mı geçiriyordu?

Kikuko nefesini tutmuş, Yasuko'nun ellerine bakıyordu.

Şingo o çığı çocukluğunda, dağdaki memleketinde görmüştü.

"Oluyor mu?"

Yasuko düğümü tamamlamak üzereydi.

"Evet."

Kravata dokunmak için elini uzatan Şingo'nun parmakları Yasuko'nunkilere değdi.

Üniversiteyi bitirip de dar yakalı öğrenci üniformasının yerine ilk kez sıradan, resmi bir takım elbise giydiğinde kravatını Yasuko'nun güzel ablasının bağladığını anımsadı.

Şingo, Kikuko ile Yasuko'nun gözlerine bakmamaya çalışarak gardırobun aynasına döndü.

"Gayet iyi olmuş. Eh, sonunda yaşlandım işte. İnsanın durup dururken kendi kravatını bağlayamadığını fark etmesi hoş olmuyor."

Yasuko'nun kravatı bağlamadaki ustalığı, evliliklerinin ilk zamanlarında Şingo'nun kravatını bağladığının göstergesiydi, ama Şingo öyle bir şey anımsamıyordu.

Veya belki de Yasuko, güzel ablasının ölümünden sonra yardımına gittiği yakışıklı eniştesinin kravatını bağlamıştı.

Sandalet giyen Kikuko, Şingo'yu bahçe kapısına kadar kaygıyla geçirdi.

"Bu akşam ne yapacaksınız?"

"Özel bir planım yok. Erkenden eve gelirim."

"Çok erken gelin."

Tren Ofuna'dan geçerken güz mavisi Fuji Dağı'na bakan Şingo tekrar kravatına dokundu. Sol ve sağ tarafların ters olduğunu fark etti. Yasuko sol ucu daha uzun yapmıştı.

Şingo kravatı çözdü ve zorlanmadan tekrar bağladı.

Daha önce bunu yapamamış olması inanılmaz geliyordu.

2

Artık Şingo ve Şuiçi sık sık aynı trenle eve dönüyorlardı.

Yokosuka hattında normalde yarım saatte bir tren kalkardı, ama iş çıkışı saatlerinde on beş dakikada bir kalkıyordu. İş çıkışı saatlerinde bazen trenler normal saatlerdekinden daha boş oluyordu.

Tokyo İstasyonu'nda karşılarındaki koltuğa genç bir kız oturdu.

Şuiçi'ye "Yerime göz kulak olur musunuz lütfen?" deyip koltuğa kırmızı süet bir el çantası bıraktı.

"İki koltuğa da mı?"

Kız tam duyulmayan bir yanıt mırıldandı. Dönüp trenden inerken, ağır makyajlı yüzünde sıkılganlıktan eser yoktu. Paltosunun dar omuzlarının vatkaları çok zarifti ve vücudu gayet biçimliydi.

Şingo şaşırmıştı. Şuiçi kızın iki koltuğun birden tutulmasını istediğini nasıl tahmin etmişti? Böyle konularda sezgileri güçlü gibiydi; ama kızın birini beklediğini nereden bilmişti?

Ancak oğlunun yaptığı tahminden sonra artık Şingo da kızın başka birini aramaya gittiğinden çok emindi.

Hem kız neden pencere kenarında, Şingo'nun karşısında oturmasına karşın Şuiçi'yle konuşmuştu? Herhalde ayağa kalkarken Şuiçi'ye döndüğü için; veya belki de bir kadın olarak Şuiçi'yi daha konuşulabilir bulmuştu.

Şingo oğluna profilden baktı.

Şuiçi akşam gazetesini okuyordu.

Kız trene geri döndü. Açık kapının çerçevesine tutunarak, platformun iki tarafına baktı. Randevusu olan kişi gelmemişti belli ki. Koltuğuna dönerken açık renk paltosu omuzlardan eteğe dek ritmik bir şekilde dalgalanıyordu. Tek bir iri düğmeyle boğazdan iliklenmişti. Cepler epey aşağıda ve ön taraftaydılar. Kız koltuğuna doğru bir eli cebinde yürürken iki yana sallanıyordu. Paltosunun kesimi biraz tuhaf olsa da çok güzeldi.

Bu sefer Şuiçi'nin karşısına oturan kız, dönüp dönüp kapıya bakıyordu. Yan koltuğu kapıya daha iyi bakabilmek için seçmişti anlaşılan.

El çantası hâlâ Şingo'nun karşısındaki koltukta durmaktaydı. Basık silindir şeklindeydi ve büyük bir tokası vardı.

Elmas küpeleri taklitti şüphesiz, ama parıltıları hoştu. Kızın sert, düzgün yüzündeki geniş burnu dikkat çekiciydi; ağzı ufak ve biçimliydi. Yukarı doğru çıkan kalın kaşları kısaltılmıştı. Geniş gözlerinin çizgisi de aynı şekilde zarifti, ama göz kenarlarına varmadan son buluyordu. Çenesi sağlam ve güçlüydü. Bu yüz hatları bir araya gelince, ortaya kendi tarzında güzel bir çehre çıkmıştı.

Kadının gözlerinde bezginlik vardı ve Şingo onun yaşını tahmin etmekte zorlandı.

Kapının önü birden kalabalıklaştı. Şingo da, kız da oraya bakıyorlardı. Gezmekten döndükleri anlaşılan beş altı adam, koltukaltlarında iri akçaağaç dallarıyla trene bindiler.

Koyu kırmızı yapraklar insanın aklına soğuk, dağlık bölgeleri getiriyordu.

Adamların böbürlenerek konuşmalarına kulak misafiri olan Şingo, Eçigo Dağları'ndan geldiklerini öğrendi.

"En güzel akçaağaçlar Şinşu'dadır" dedi Şuiçi'ye.

Ancak memleketinin dağlarındaki yabani akçaağaçlardan çok, Yasuko'nun ablasının ölümünden sonra hatıra levhala-

rının arasına bırakılan, saksıdaki kızıl yapraklı, büyük akçaağacı düşünüyordu.

Şuiçi o zamanlar yoktu elbette.

Mevsimin çarpıcı bir göstergesi olan kırmızı yapraklara baktı.

Kendini topladı. Karşısında kızın babası oturuyordu.

Kız, babasını beklemişti demek! Bu düşünce nedense Şingo'yu rahatlattı.

Babada da aynı geniş burundan vardı, hatta burunları neredeyse komik denecek kadar benziyordu. Saç çizgileri tıpatıp aynıydı. Baba siyah çerçeveli bir gözlük takmıştı.

Baba ile kız iki yabancı gibiydiler, konuşmuyor ve birbirlerine bakmıyorlardı. Baba, tren henüz Tokyo'dan çıkmadan uyudu. Kız da gözlerini kapadı; kirpikleri bile aynı gibiydi.

Şingo birbirleriyle konuşmalarını beklese de, bu mutlak ilgisizliği nedense kıskandı.

Onlarınki huzurlu bir aileydi şüphesiz.

Dolayısıyla kız Yokohama'da tek başına inince şaşırdı. Demek ki baba kız değillerdi, iki yabancıydılar!

Kandırıldığını hissetti.

Yokohama'da durduklarında adam gözlerini bir an araladıktan sonra uyuklamayı sürdürdü.

Kız gittikten sonra Şingo'ya karşısındaki adam kılıksız görünmeye başlamıştı.

3

Şingo, Şuiçi'yi dirseğiyle dürtükledi. "Baba kız değillermiş."

Şuiçi, Şingo'nun umduğu kadar ilgilenmiş görünmedi.

"Onları gördün, değil mi?"

Şuiçi üstünkörü kafa salladı.

"Çok tuhaf."

Şuiçi bu meseleyi hiç tuhaf bulmamış gibiydi.

"Birbirlerine çok benziyorlardı."

"Evet, benziyorlardı galiba."

Adam uyuyordu ve zaten trenin gürültüsü yüzünden Şingo'yu duyamazdı; yine de adamın karşısındayken onun hakkında sesli konuşmak doğru gelmiyordu.

Şingo adama bakmaktan bile utandığından gözlerini kaçırdı; bunu yaparken içine hüzün çöktü.

Önce adama, sonra kendine üzüldü.

Tren Hodogaya ile Totsuka arasındaki uzun yolculuğunu yapıyordu. Sonbahar göğü kararmaktaydı.

Adam, Şingo'dan genç olsa da ellili yaşların sonlarındaydı. Kız ise... Kikuko'nun yaşıtı olabilir miydi? Kikuko'nunki gibi berrak gözlere sahip değildi.

Ama o kız nasıl olur da bu adamın kızı olmaz, diye düşündü Şingo.

Bu meseleyi düşündükçe şaşkınlığı artıyordu.

Dünyada birbirine o kadar çok benzeyen insanlar vardı ki, biri diğerinin çocuğu sanılabilirdi. Ama bu insanların sayısı çok olamazdı. Muhtemelen koca dünyada o adama bu kadar benzeyen bir tek kız ve o kıza da bu kadar benzeyen bir tek adam vardı. Sadece birbirleri vardılar; hatta belki koca dünyada öyle tek bir çift vardı. Birbirlerini tanımadan yaşıyorlardı, aralarında bir bağ olduğunun belirtisi yoktu. Hatta belki birbirlerinin varlığının farkında bile değillerdi.

Ve tamamen rastlantı eseri aynı trene binmişlerdi. İlk kez bir araya gelmişlerdi ve muhtemelen bir daha hiç karşılaşmayacaklardı. Bir insan hayatının içinde otuz dakika. Konuşmadan ayrılmışlardı. Yan yana oturmuşlardı ve birbirlerine bakmadıkları için benzerliği görememişlerdi. Ve bir mucize yaşadıklarının farkında olmadan ayrılmışlardı.

Ve dışarıdan bakan birisi, bütün bunların tuhaflığı karşısında şaşkına dönmüştü.

Şingo bu mucizeye tesadüfen tanıklık etmekle onun parçası olup olmadığını merak etti.

Baba kız gibi görünen bir adam ile bir kadın yaratmanın, tüm hayatları içinde onları yarım saatliğine yan yana getirmenin ve Şingo'ya göstermenin anlamı neydi?

Kız ancak babası olabilecek bir adamla diz dize oturmuştu; hem de sırf beklediği kişi gelmedi diye.

Şingo'nun yapabildiği tek şey, insan hayatı böyle bir şey mi diye kendi kendine mırıldanmaktı.

Tren Totsuka'da durunca adam biraz alelacele ayağa kalktı. Şapkasını portbagajdan alırken Şingo'nun ayaklarının dibine düşürdü. Şingo şapkayı yerden aldı.

"Teşekkürler."

Adam şapkayı temizlemekle uğraşmadan taktı.

"Çok tuhaf." Şingo sonunda serbestçe konuşabileceğini hissetmişti. "Birbirlerini tanımıyorlardı."

"Birbirlerine benziyorlardı, ama uygun değillerdi."

"Uygun mu değillerdi?"

"Kadın bakımlıydı, adamsa kılıksızın tekiydi."

"Ama bu normal... kızlar güzel giyinirler, babalarsa kılıksızdır."

"Giyim tarzları tamamen farklıydı."

Şingo başıyla onayladı. "Kız Yokohama'da indi. O gider gitmez bana da sanki adam dağılmış gibi geldi."

"Geldiğinde dağılmış haldeydi."

"Ama çok çabuk oldu. Nedense birden dikkatimi çekti. Adam benden epey gençti."

"Ah, orası kesin." Şuiçi bir espri yaparak konuyu kapadı. "Yaşlı bir adam yanında genç bir kız varken daha dinç görünür. Sen de öyle misin baba?"

"Siz gençler kıskanıyorsunuz."

"İlgisi yok. Yakışıklı bir adamı güzel bir kızla görmek rahatsız edicidir, çirkin bir adamı güzel bir kızın yanında gö-

rünce de adama acırsın. Güzel kızları yaşlılara bırakalım."

Ama o çiftin tuhaflığı Şingo'nun aklından çıkmamıştı.

"Belki de cidden baba kızlar. Belki de aslında o adam cidden kızın babasıdır ve onu bırakıp gitmiştir. Birbirleriyle hiç tanışmadıklarından baba kız olduklarını *bilmiyorlardır.*"

Şuiçi gözlerini kaçırdı.

Şingo kendi sözlerine biraz şaşırmıştı.

Ancak imalı konuşurmuş gibi göründükten sonra, sözüne devam etmesi gerekiyordu: "Yirmi yıl sonra senin de başına aynı şey gelebilir."

"Söylemek istediğin buydu, değil mi? Eh, ben o kadar duygusal bir kaderci değilim. Kulaklarımın dibinden vızır vızır kurşunlar geçti, ama ölmedim. Adalarda veya Çin'de bir iki çocuk bırakmış olabilirim. Kulağının dibinden vızır vızır kurşunlar geçmişse, insanın kendi piçiyle karşılaşıp da onu tanımaması umurunda olmuyor. Hayati bir tehlike değil. Hem Kinu'nun kız doğuracağı garanti değil ve çocuğun benden olmadığını söylemesi benim için yeterli."

"Savaş ve barış zamanları birbirinden farklıdır."

"Ama belki tekrar savaş çıkar. Hem belki önceki savaş hâlâ benim gibilerin aklından çıkmamıştır. Hâlâ içimizde bir yerlerde sürüyordur." Şuiçi sert konuşmuştu. "O kız biraz tuhaftı, sen de ondan hoşlandığın için hayal gücün harekete geçti. Erkekler biraz farklı kadınlara vurulurlar hep."

"Ve bunda bir sorun yoktur, öyle mi? Biraz farklı bir kadın gördün mü hamile bırakıp terk edeceksin, öyle mi?"

"Öyle bir arzum yok. Bunu isteyen taraf kadın."

Şingo sustu.

"Yokohama'da inen kadın... başına buyruk. Tamamen özgür."

"Özgür mü?"

"Evli değil ve çağırsan gelirdi. Havalı davranıyor olabilir, ama geçim sıkıntısı çekiyor ve güvensiz yaşamaktan bıkmış."

Bu sözler Şingo'yu son derece rahatsız etti. "Bu kadar alçaldın demek" dedi.

"Kikuko da özgür." Şuiçi meydan okurcasına konuşmuştu. "O bir asker de değil, tutsak da."

"Karın hakkında ne biçim konuşuyorsun? Bunu ona da söyledin mi?"

"İstersen sen söyle."

"Onu kovmamı mı söylüyorsun?" Şingo sesini kontrol etmekte zorlanıyordu.

"Kesinlikle hayır." Şuiçi de sesini özenle kontrol altında tutmaktaydı. "Yokohama'da inen kızın özgür olduğundan bahsediyorduk. Onların baba kız olduklarını düşünmenin sebebi, kızın Kikuko'nun yaşlarında olması değil miydi?"

Şingo şaşırmıştı. "Baba kız değillerse, aralarındaki benzerliğin bir mucize olduğunu düşündüm o kadar."

"Kesinlikle o kadar etkilenilecek bir durum değildi."

"Bana göre öyleydi." Ama Şingo şimdi, aklında Kikuko'nun olduğu vurgulandıktan sonra, boğazının kasıldığını hissediyordu.

Akçaağaç dalları taşıyan adamlar Ofuna'da indiler.

"Neden akçaağaçlara bakmak için Şinşu'ya gitmiyoruz?" dedi Şingo, adamların istasyonda dalları taşıyarak uzaklaşmalarını seyrederken. "Yasuko ile Kikuko'yu da yanımıza alırız."

"Akçaağaç yaprakları pek ilgimi çekmiyor."

"Eski dağları tekrar görmek isterim. Yasuko rüyasında evinin yıkıldığını görüyormuş."

"O ev döküntü."

"Hâlâ zaman varken onarmalıyız."

"İskeleti sağlam, o yüzden tamamen yıkılmaz. Ama onarmanın ne gereği var ki?"

"Emekliliğimde orada kalabiliriz. Hem ileride sen de tekrar şehirden uzaklaşmak isteyebilirsin."

"Ben evde kalır, eve göz kulak olurum. Kikuko isterse oraya gidebilir. Hiç görmedi."

"Kikuko bugünlerde nasıl?"

"Şey, ilişkim bitti ya, uğraşacak şey bulamadığı için biraz canı sıkılıyor sanki."

Şingo acı acı gülümsedi.

4

Yine pazar günü oldu ve Şuiçi bir kez daha balıklı göle gitti.

Şingo sıcak sonbahar güneşinin altında, holde havalandırılmış birkaç minderin üstüne uzandı ve başını koluna yasladı.

Teru aşağıdaki taş basamakta güneşlenmekteydi.

Yasuko kahvaltı odasında belki on günlük gazeteleri dizine koymuş okuyordu.

İlginç bir şeye rasgelince Şingo'ya söylüyordu. Bu o kadar sık oluyordu ki Şingo üstünkörü karşılık veriyordu.

"Keşke bütün gazeteleri pazarları okumayı bıraksan" dedi Şingo uyuşukça dönerek.

Kikuko oturma odasındaki nişe kırmızı yılan kabakları yerleştiriyordu.

"Onları dağda mı buldun?"

"Evet. Çok güzel görünüyorlardı."

"Daha var mı?"

"Fazla değil. Beş altı tane."

Elindeki asmadan üç kabak sarkıyordu.

Şingo her sabah leğenin başındayken dağdaki, bataklık sazlarının yukarısındaki kırmızı kabakları görebiliyordu. Oturma odasındayken daha da parlak kırmızı görünmekteydiler.

Görüş alanına Kikuko da girdi. Çenesinden boğazına inen çizgide tarifsiz bir körpelik vardı. Bu tek bir neslin ürünü değil, diye düşündü Şingo nedense hüzünlenerek.

Belki de saç stili boynuyla boğazını açıkta bıraktığından, Kikuko'nun yüzü biraz ince görünüyordu.

Şingo o çizginin de, uzun ve zayıf boynun da güzelliğinin başından beri farkındaydı elbette. Bulunduğu mesafeden ve açıdan bakınca, her zamankinden daha mı güzel görünüyordu yoksa?

Belki de sonbahar ışığının katkısı vardı.

Çeneden boğazına inen o çizgide, her şeyden önce bir genç kız körpeliği göze çarpıyordu. Ancak biraz şişmeye başlamıştı ve o genç kızlık yakında kaybolacaktı.

"Son bir tane" diye seslendi Yasuko. "Bu seferki çok ilginç."

"Ya?"

"Amerika'yla ilgili. Buffalo, New York diye bir yer. Bir otomobil kazasında sol kulağı kopan bir adam doktora gitmiş. Doktor kazanın olduğu yere koşup kanlı kulağı bulmuş ve yerine dikmiş. Kulak o zamandan beri işlevini gayet güzel görüyormuş."

"Kopan parmakları da çabucak yerine dikmek işe yarıyormuş."

"Ya?" Yasuko biraz daha okuduktan sonra sanki bir şey anımsadı. "Bu bir karıkoca için de geçerlidir herhalde. Onları çabucak tekrar birleştirirsen bir arada kalırlar. Ama artık çok geç."

"Ne demek istiyorsun?" dedi Şingo. Bu aslında bir soru değildi.

"Fusako için geç değil mi sence?"

"Aihara ortadan kayboldu" diye karşılık verdi Şingo istifini bozmadan. "Ve ölü mü diri mi bilmiyoruz."

"Ah, istesek öğrenebilirdik. Ama şimdiden sonra ne anlamı var?"

"Büyükanne hâlâ pişman demek. Vazgeç artık. Boşanma dilekçesini göndereli epey oldu."

"Çocukluğumdan beri bir şeylerden vazgeçip durdum.

Ama Fusako ile iki çocuğu buradalar, gözümün önündeler ve onlara ne olacak merak ediyorum."

Şingo karşılık vermedi.

"Fusako dünyanın en güzel kızı değil. Hem diyelim tekrar *evlendi*... Kikuko o iki çocukla başa çıkamaz."

"O zaman Kikuko ile Şuiçi'nin başka yerde yaşamaları gerekir. Çocukları büyütmek de büyükanneye düşer."

"Bana kimse tembel diyemez sanırım, ama kaç yaşındayım sanıyorsun?"

"Elinden geleni yap, geri kalanı tanrılara bırak. Fusako nerede?"

"Buda'yı görmeye gittiler. Çocuklar çok tuhaf oluyor. Satoko bir keresinde oradan dönerken az kalsın ezilecekti, yine de oraya bayılıyor. Oraya gitmek için ağlayıp duruyor."

"Sevdiği şey Buda değildir bence."

"Görünüşe bakılırsa o."

"Haydi canım."

"Fusako taşraya geri dönebilir mi sence? Onu mirasçıları yapabilirler."

"Mirasçıya ihtiyaçları yok" diye kestirip attı Şingo.

Yasuko gazetelerini sessizce okudu.

"Annenin kulak hikâyesi bir şeyi anımsattı." Bu sefer konuşan Kikuko'ydu. "Bir keresinde başınızı bir hastaneye bırakıp temizlettikten sonra tekrar taktırmak istediğinizi söylemiştiniz, hatırlıyor musunuz?"

"Sokakta ayçiçeklerine bakıyorduk. Kravat bağlamayı bile unuttuğuma göre öyle bir şeye artık daha da çok ihtiyacım var bence. Yakında gazeteleri okurken ters tutmaya başlarım da haberim olmaz."

"İnsan başını bir hastanede bıraksa nasıl olur, sık sık düşünüyorum."

Şingo ona baktı. "Eh, her gece uyku tedavisi için bırakmak olabilir. Belki yaşlılıktandır ama sürekli rüya görüyorum.

'Acı çekerken, gerçek hayatı sürdüren rüyalar görürüm.' Bir şiirde böyle bir dize vardı sanki. Gerçi benim rüyalarımın gerçek hayatla ilgisi yok ya."

Kabakları dizmeyi bitirmiş olan Kikuko onları gözden geçirmekteydi.

Şingo da kabaklara baktı. "Kikuko. Neden sen ve Şuiçi başka bir yerde oturmuyorsunuz?"

Şaşkınlıkla başını kaldırıp bakan Kikuko, Şingo'nun yanına geldi. "Korkardım." Yasuko'nun duyamayacağı kadar alçak bir sesle konuştu. "Şuiçi'den korkardım."

"Ondan ayrılmak niyetinde misin?"

"Ayrılsam size istediğim kadar bakabilirdim" dedi Kikuko ciddiyetle.

"Senin için talihsizlik olurdu."

"İnsanın istediği şeyi yapması talihsizlik değildir."

Şingo irkildi. Kikuko ilk kez böylesine heyecanla konuşmuştu. Şingo bunda tehlike sezdi.

"Bana çok iyi bakıyorsun, ama beni Şuiçi'yle karıştırmıyor musun? Bence öyle bir durumda senden iyice uzaklaşırdı."

"Onda anlamadığım taraflar var." Kikuko'nun beyaz yüzü ona yalvarıyordu sanki. "Bazen durup dururken o kadar korkuyorum ki ne yapacağımı bilemiyorum."

"Farkındayım. Şuiçi savaşa gittikten sonra değişti. Bazen niyetini bilerek gizliyormuş gibi geliyor. Ama o kanlı kulak gibi ona yapışırsan, belki her şey düzelir."

Kikuko ona bakıyordu.

"Sana özgür olduğunu söyledi mi?"

"Hayır." Kikuko ona merakla baktı. "Özgür mü?"

"Ona karısı hakkında böyle bir laf etmekle neyi kastettiğini sordum. Sanırım daha serbest olman gerektiğini kastetti kısmen. Seni serbest bırakmalıyım."

"Kendinizden uzaklaştırmayı mı kastediyorsunuz?"

"Evet. Şuiçi sana özgür olduğunu söylemem gerektiğini söyledi."

O anda gökyüzünden bir ses geldi. Şingo sanki cennetten bir ses duyduğunu hissetti.

Alçaktan uçan beş altı güvercin bahçeyi çaprazlama kat etti.

Seslerini Kikuko da duydu. Sundurmanın kenarına gitti.

"Özgür müyüm yani?" dedi ağlamaklı bir sesle, güvercinlerin uçup gitmesini seyrederken.

Köpek Teru basamaktan bahçeye inerken kuşların peşine düştü.

5

Ailenin yedi üyesi de akşam yemeği sofrasındaydı.

Fusako ile iki çocuğu da artık aileye dahildiler şüphesiz.

"Dükkânda sadece üç alabalık kalmıştı" dedi Kikuko. "Biri Satoko'nun." Şingo'nun, Şuiçi'nin ve Satoko'nun önlerine birer alabalık koydu.

"Alabalık çocuklara göre değil." Fusako elini uzattı. "Onu büyükanneye ver."

"Hayır." Satoko tabağı tuttu.

"Amma iri bir alabalık" dedi Yasuko istifini bozmadan. "Senenin son balığıdır herhalde. Ben dedeninkini tırtıklarım, sizinkilere ihtiyacım yok. Kikuko da Şuiçi'ninkinden yiyebilir."

Üç ayrı kampa bölünmüşlerdi. Belki de üç ayrı evde yaşamalıydılar.

Satoko gözünü alabalıktan ayırmıyordu.

"Lezzetli mi?" diye sordu Fusako kaşlarını çatarak. "Ama yemesi pis." Balığın yumurtalarını kaşıkla çıkarıp en küçük çocuğa, Kuniko'ya verdi. Satoko itiraz etmedi.

"Balık yumurtası" diye mırıldandı Fusako, Şingo'nun alabalığındaki yumurtaların bir kısmını alarak.

"Eskiden, taşradayken Yasuko'nun ablası sayesinde *haiku* yazmaya merak salmıştım. Alabalıktan çeşitli şekillerde bahsedilir: 'güz alabalığı', 'alçalan alabalık' ve 'paslı alabalık'. Öyle şeyler işte." Şingo, Yasuko'ya göz attıktan sonra devam etti. "Yumurtlamış alabalıklara 'alçalan alabalık' ve 'paslı alabalık' deniyor. Yıprandıklarından, tamamen tükendiklerinden denizin dibine çöküyorlar."

"Aynen benim gibi." Fusako hemen karşılık vermişti. "Gerçi sağlıklı bir alabalıkken de pek matah değildim ya."

Şingo duymazdan geldi. "'Sonbaharda bir alabalık, kendini suya bırakan.' 'Öleceklerini bilmeden sığ kesimlere yüzen alabalıklar.' Bu tarz eski şiirler işte... Bana uyuyorlar herhalde."

"Bana da" dedi Yasuko. "Peki yumurtlayıp da denizin dibine battıktan sonra ölüyorlar mıymış?"

"Öyle deniyordu sanırım. Gerçi bazen kışı derin gölcüklerde geçiren alabalıklar da oluyormuş. Bunlara 'geride kalan alabalıklar' deniyordu."

"Belki ben de öyle bir alabalığımdır."

"Ben geride kalanlardan olamam sanırım" dedi Fusako.

"Ama eve geldiğinden beri kilo aldın" dedi Yasuko, kızına bakarak. "Rengin de düzeldi."

"Kilo almak istemiyorum."

"Evde olmak derin bir havuzda saklanmak gibidir" dedi Şuiçi.

"Çok uzun kalmak istemiyorum. Denizin dibine batarım daha iyi. Satoko!" Fusako'nun sesi yükselmişti. "Tabağında kılçıktan başka bir şey kalmadı. Onlarla uğraşmayı kes."

"Alabalık muhabbetiniz alabalığın tadını kaçırdı" dedi Yasuko muzip bir ifadeyle.

Fusako ağzını kaygıyla oynatarak aşağı baktı. Sonra kendini toplayıp konuştu: "Baba. Bana küçük bir dükkân aça-

maz mısın? Kozmetikçi olur, kırtasiye olur, fark etmez. Hangi semtte olduğu da önemli değil. İsterse sokak tezgâhı olsun. Meyhane de olur."

"Öyle bir işi becerebilir misin ki?" diye sordu Şuiçi hayretle.

"Beceririm. Müşteriler beni içecek değiller ya. Sake içecekler. Beni güzel karınla mı karıştırdın yoksa?"

"Kastettiğim o değildi kesinlikle."

"Tabii ki becerebilir" dedi Kikuko, diğerlerini şaşırtarak. "Ayrıca denemeye karar verirse ona yardım etmek isterim."

"Gerçekten müthiş bir plan" dedi Şuiçi.

Sofraya sessizlik çöktü.

Aralarında sadece Kikuko heyecan içindeydi. Kulaklarına kadar kızıllık yayıldı.

"Önümüzdeki pazar nasıl?" dedi Şingo. "Hep birlikte taşraya gidip akçaağaçlara baksak güzel olur diye düşünüyorum."

Yasuko'nun gözleri parladı.

"Kikuko da gelsin. Kikuko eski evimizi görmedi."

"Çok isterim" dedi Kikuko.

Şuiçi ile Fusako tuhaf bir suskunlukla oturmaktaydılar.

"Eve kim göz kulak olacak?" dedi Fusako sonunda.

"Ben kalırım" dedi Şuiçi.

"Yok, ben kalayım. Ama gitmeden önce yanıt vermeni istiyorum baba."

"Kararımı sana bildiririm" dedi Şingo. Hamileyken Numazu'da küçük bir terzi dükkânı açacağını söylenen Kinu'yu düşünüyordu.

Yemek biter bitmez Şuiçi masadan kalktı.

Şingo da hafifçe ağrıyan belini ovuşturarak kalktı. Oturma odasına dalgın dalgın bakıp ışığı açtı.

"Senin kabaklar pörsümüş" diye seslendi Kikuko'ya. "Fazla ağır görünüyorlar."

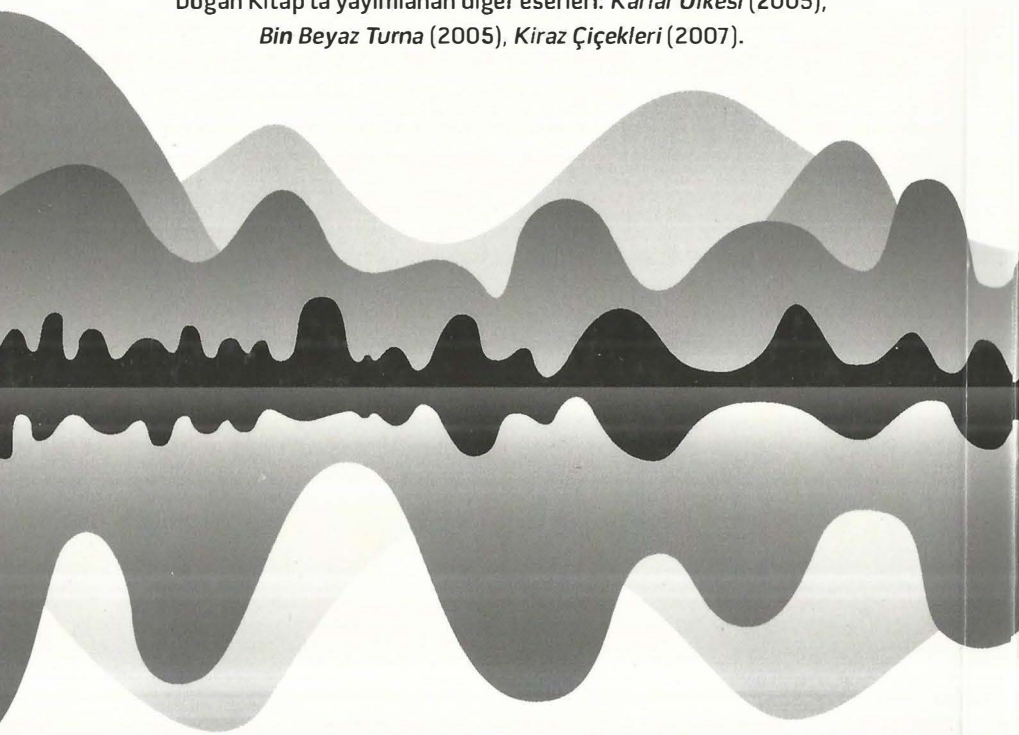
Kikuko bulaşık gürültüsü yüzünden onu duymamıştı besbelli.

DK DOĞAN KİTAP

"Sarsılmaz görünen aile içi gruplaşmalar, defalarca tasvir edilen doğa güzellikleri, aşkın ve şehvetin alevlenme veya kıvılcımlanma süreçleri... Kavabata'nın kurgusal dünyası, bütün öğelerinin birleşmesiyle bir *No* dramının büyüleyici cazibesine erişiyor."

Saturday Review

1968 yılında Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazanan ilk Japon olan Yasunari Kavabata'nın Doğan Kitap'ta yayımlanan diğer eserleri: *Karlar Ülkesi* (2005), *Bin Beyaz Turna* (2005), *Kiraz Çiçekleri* (2007).

Çeviren: Dost Körpe

ISBN 978-605-111-877-2

9 786051 118772

Sertifika no: 11940

18570938